Limburgs Dagblad

Prinsjesdaag

Vrijdag 13 september 1991

73e jaargang nr. 216.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,50

Onderzoek naar corruptie levert niets op

Susterse secretaris wordt niet vervolgd

door hans goossen

SUSTEREN – Justitie zal geen vervolging instellen tegen gemeentesecretaris E. Montforts van Susteren. Het gerechtelijk onderzoek naar corruptie bij de gemeente, dat bijna een jaar duurde, heeft geen overtuigend en wettig bewijs voor de verdenking opgeleverd dat Montforts te nauwe banden zou hebben gehad met het onroerendgoedconcern Lotharingen BV in Maasbracht, waar hij een jaar lang lid van de raad van commissarissen was.

Ook voor de directie van Lotharingen krijgt het onderzoek geen strafrechtelijk staartje.

De gemeentesecretaris was in november vorig jaar, kort na de start van het onderzoek, met ziekteverlof gegaan. Hij was op dat moment al geruime tijd geen commissaris meer bij Lotharingen, waar hij wel nog een persoonlijke lening had afgesloten.

Zie verder pagina 17
● **'Wie gelooft er nou barpraat?'**

● *Leontien van Moorsel.*

Limburgse burgemeesters halen zich woede van bonden op hals

Arbeidsonrust op Prinsjesdag

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG/HEERLEN – Prinsjesdag wordt een massale actiedag, zeggen de vakcentrales FNV, CNV en MHP. Bestuurder Anton Westerlaken (CNV) voorspelt dat dinsdag, als de koningin de Troonrede voorleest, de dag zal zijn van de grootste, meest massale arbeidsonrust in het bestaan van de vakbeweging in Nederland. De vakbonden zijn woedend op diverse Limburgse burgemeesters, die op initiatief van Heerlens eerste burger Van Zeil per decreet hun ambtenaren verbieden gebruik te maken van overheidsmateriaal (wagens, hekken, ambulances) bij de acties.

Vrijwel zeker is dat in grote delen van het land het treinverkeer ernstig ontregeld wordt door acties van de leden van de vervoersbond FNV en dat veel andere openbaar vervoersbedrijven voor kortere of langere tijd het werk zullen neerleggen.

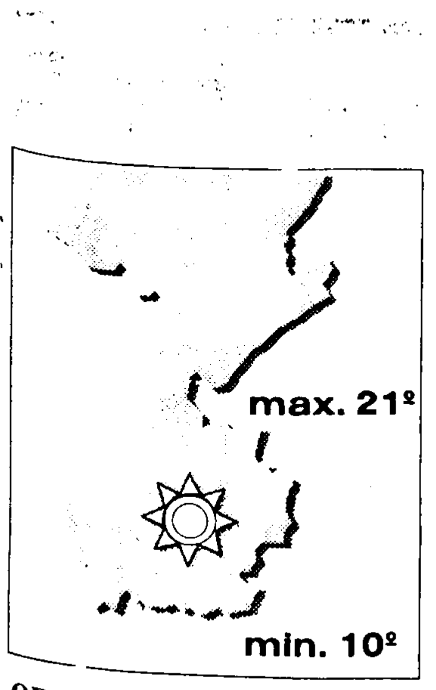
De drie vakcentrales, die voor het eerst sinds hun bestaan, gezamenlijk actievoeren, presenteerden gistermiddag een lijst van 25 pagina's met bedrijven of instellingen waar op Prinsjesdag van 12 tot 14 uur het werk zal worden neergelegd. In enkele sectoren (haven en industrie in Rotterdam, het openbaar vervoer in de grote steden) zal 24 uur worden gestaakt, zo is de verwachting.

De rechtmatigheid van die stakingen is door onafhankelijke juristen getoetst, zo meldt Jacob Draijer (FNV), en in orde bevonden. De grootste actie verwachten de vakcentrales in Rotterdam, waar enkele tienduizenden werknemers en uitkeringsgerechtigden op de Coolsingel verwacht worden. Op het grootste videoscherm dat in Europa te vinden was, wordt de Troonrede getoond.

In Amsterdam wordt de Dam actiecentrum, in Den Haag het Danstheater. In meer dan zeventig andere plaatsen in het land worden dergelijke actiecentra in de steden ingericht. In Groningen staken die dag de postbodes, terwijl op het PTT-expeditieknooppunt in Utrecht maandagavond het werk voor enige uren wordt stilgelegd. Als gevolg hiervan zal een flink deel van de post op dinsdag niet worden bezorgd. Op veel plaatsen leggen mensen van de politie ook het werk neer voor enkele uren.

Het centrum van de acties in Limburg wordt de Dominicanerkerk in Maastricht. Vanaf 12.45 uur dinsdag wordt daar een grote manifestatie gehouden, waarop diverse vakbondsleiders het woord voeren. Op grote videoschermen is de Troonrede te zien en er zal ook een alternatieve Troonrede worden voorgelezen.

In Kerkrade vindt een openluchtmanifestatie plaats op industrieterrein Spekholzerheide. Ook daar doen werknemers van veel bedrijven uit de regio aan mee. Hetzelfde gebeurt op industrieterrein Heide in Roermond. In Born vindt een manifestatie bij Volvo plaats en in Sittard mogelijk bij Philips. In Heerlen komen op het Tempsplein werknemers van overheidsdiensten, gezondheidszorg en welzijn bij elkaar.

OPNIEUW ZONNIG

Het hogedrukgebied dat gisteren boven de Noordzee lag, is naar het oosten getrokken. Een uitloper hiervan zorgt ook vandaag voor zonnig weer. De temperatuur, die de afgelopen nacht enkele graden boven het vriespunt lag, loopt vanmiddag op naar 20 à 21 graden. De wind is zwak en veranderlijk, maar zal toch overwegend een oostelijke richting hebben. Komende nacht wordt het niet zo koud als afgelopen nacht en ligt de temperatuur rond de 10 graden.

Voor informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

VANDAAG:

zon op:	07.10	onder:	20.00
maan op:	13.39	onder:	21.31

MORGEN:

zon op:	07.11	onder:	19.58
maan op:	14.46	onder:	22.09

Wild kamperen in Zeeland neemt af

'Iraakse soldaten levend begraven door leger VS'

WASHINGTON – Amerikaanse troepen hebben tijdens de Golfoorlog tanks en bulldozers gebruikt om duizenden Iraakse soldaten te begraven. De Washington Post en de New York Newsdag berichtten gisteren dat onder de begraven soldaten zich ook levenden bevonden.

Drie Amerikaanse brigades van de eerste infanterie-divisie namen deel aan de aanval tegen Iraakse soldaten die zich in de loopgraven probeerden te verdedigen. Duizenden van hen werden begraven, temidden van de gewonde soldaten en de militairen die hun positie probeerden te verdedigen. De kranten noemden niet het exacte aantal soldaten dat levend begraven werd.

Een woordvoerder van het Amerikaanse leger weigerde tegenover de Washington Post het feit te bevestigen of te ontkennen.

● *Een konvooi met EG-waarnemers kan aan Servisch-Kroatische grens niet meer verder, omdat Kroaten landmijnen op de weg hebben gelegd. Enkele soldaten maken de weg vrij voor de EG-missie.*

EG-gezant Wijnaendts aan dood ontsnapt

Leger Joegoslavië negeert bevelen

BELGRADO - Het Joegoslavische leger heeft een bevel van president Stipe Mesic naar de kazernes terug te keren afgewezen. Het federale leger was gisteren wederom betrokken bij aanvallen in Kroatië.

Terwijl in Den Haag de eerste ronde van de vredesconferentie over Joegoslavië onder auspiciën van de Europese Gemeenschap begon, ging de strijd tussen de Kroatische Nationale Garde en Servische strijders en het federale leger voort. De Servische strijders en legereenheden verstevigden gisteren hun greep op het opstandige Kroatië.

'Eigenmachtig'

De Joegoslavische legerleiding weigerde gehoor te geven aan het bevel van de president binnen 48 uur de troepen terug te trekken in de kazernes. De legertop betitelde de eis van Mesic als 'eigenmachtig optreden' en verklaarde besluiten te negeren die niet in overeenstemming zijn met het wapenstilstandsakkoord dat begin september na bemiddeling van de EG tot stand kwam.

Beschoten

De Nederlandse EG-gezant Henri Wijnaendts is woensdagmiddag in de buurt van het Kroatische stadje Okucani aan de dood ontsnapt. De helikopter van het Joegoslavische federale leger waarmee hij vloog, werd op weg naar het fel omstreden plaatsje aan de snelweg tussen Zagreb (Kroatië) en Belgrado (Servië) vanaf de grond beschoten. Enkele kogels troffen de brandstoftank, waardoor het toestel tot landen werd gedwongen. Niemand aan boord liep letsel op.

Het is de tweede keer dat EG-waarnemers in Joegoslavië werden beschoten. Afgelopen vrijdag werd een duidelijk met EG-emblemen gemarkeerde helikopter met onder meer Wijnaendts aan boord door onbekenden onder vuur genomen. De vlucht van woensdag naar Okucani was tevoren aangekondigd.

Ministerie steunde Junglecommando

DEN HAAG – Het Junglecommando in Suriname heeft de afgelopen jaren regelmatig voedsel, goederen en geld ontvangen, afkomstig van het Nederlandse ministerie van Ontwikkelingssamenwerking.

Zonder die hulp zou het Junglecommando reeds lang zijn ontbonden. De guerrillastrijders onder leiding van Ronnie Brunswijk hebben van het geld onder meer lichte wapens gekocht.

Dat hebben ex-leden van het Junglecommando gisteravond verklaard in een uitzending van Veronica Nieuwslijn. De hulpgoederen en het geld maakten deel uit van een humanitair noodhulpprogramma, dat van 1986 tot begin dit jaar werd uitgevoerd door het Zeister Zendingsgenootschap.

Volgens een woordvoerder was het ministerie niet op de hoogte van de hulp.

Eigenaar meldt zich

Lijkkist als drukmiddel

BUNDE – Het mysterie van de gevonden lijkkist is opgelost. De kist, die afgelopen zondagmorgen werd gevonden in de Meerstraat in Bunde, is daar vrijwel zeker geplaatst om de wensen in een financieel geschil extra kracht bij te zetten.

Hoewel de rijkspolitie Meerssen angstvallig de namen van de betrokken partijen geheim houdt, staat vast dat bij het inmiddels opgeloste geschil een bewoner van het woonwagencentrum aan de Hoekerweg en een man van buiten de gemeente Meerssen zijn betrokken. De laatste heeft zich gisteren vrijwillig bij de rijkspolitie gemeld.

Verder staat vast dat de gevonden lijkkist normaal gesproken alleen in toneelkringen wordt gebruikt. Meteen na de vondst op zondagmorgen werd al geconstateerd dat er sprake was van een kist van kwalitatief goed materiaal.

Zie verder pagina 17
● **Politie: 'Kwestie is nu bijgelegd'**

Dubbelfunctie Jos van Rey 'onmogelijk'

door laurens schellen

BROEKHUIZEN – De politieke dubbelfunctie zoals Jos van Rey die vervult door zijn gelijktijdige lidmaatschap van de Tweede Kamer en de gemeenteraad van Roermond, is een onmogelijke. Dat zegt Frans Breukers aan de vooravond van zijn vertrek als voorzitter van de VVD in Limburg.

Volgens Breukers gaat het één altijd ten koste van het ander. „Beide politieke organen vreten tijd en energie. Bovendien kun je als Kamerlid altijd te maken krijgen met een spoeddebat dat samenvalt met een raads- of commissievergadering."

Volgens de scheidende VVD-praeses, die het in het recente verleden regelmatig met Van Rey aan de stok heeft gehad, leidt zo'n 'dubbelrol' onherroepelijk tot verlies aan politieke invloed van de volksvertegenwoordiger in kwestie.

Het Roermondse Kamer- annex raadslid was gisteravond niet voor commentaar bereikbaar.

Zie verder pagina 19
● **'Eigenlijk heb ik er niks vän terecht gebracht'**

Conflict over AID bezworen

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG – De verplaatsing van het hoofdkantoor van de Algemene Inspectiedienst (AID) in Kerkrade naar een meer centraal gelegen plaats in het land is nog geen uitgemaakte zaak. Het advies tot deze maatregel en ook alle andere aanbevelingen over een reorganisatie van de AID in een in juni uitgebracht, vernietigend rapport, zijn bespreekbaar. Die verzekering heeft de Dienstcommissie (DC) van de AID (600 medewerkers) gisteren gekregen van secretaris-generaal Joustra van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Nu ook de stuurgroep die een advies gaat uitbrengen over de reorganisatie bij de AID een 'evenwichtige samenstelling' zal krijgen, is een hooglopend conflict tussen de DC en de leiding van het departement over de komende reorganisatie (voorlopig) bezworen. Voor half oktober al moet er een advies klaarliggen over de toekomst van het hoofdkantoor in Kerkrade.

Zie verder pagina 17
● **Dienstcommissie AID tevreden**

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Pointbreak, dag. 18.30 en 21 uur, za zo ook 15 uur. **Rivoli:** Teenage Mutant Ninja Turtles 2, za zo 14.30 uur. Backdraft, dag. 20.30 uur, za zo ook 16.30 uur. **Maxim:** Oscar, dag. 18.30 en 20.45 uur, za zo ook 15 uur. **H5:** Robin Hood; prince of thieves, dag. 14.30 18 en 21 uur. The naked gun 2 1/2, dag. 14.15 18.45 en 21.15 uur, za zo ook 16.15 uur. One good cop, dag. 14 19 en 21.30 uur, za zo ook 16 uur. Dances with wolves, dag. 20 uur. Teen Agent, dag. 14 en 18uur, za zo ook 16 uur. Assepoester, za zo wo 14 en 15.30 uur, za zo ook 17 uur. Switch, dag. 19 en 21.30 uur, vr ma di do ook 14 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: The Naked Gun 2 1/2, dag. 20.30 uur. The silence of the lambs, vr t/m zo 22.45 uur. Dances with wolves, ma t/m do 20.30 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Backdraft, vr t/m zo 14.30 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21 uur, wo ook 14.30 uur. One good cop, vr t/m zo 14.30 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21 uur, wo ook 14.30 uur. Life stinks, vr t/m zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21 uur. Teenage Mutant Ninja Turtles 2, vr t/m zo en wo 14.30 uur. Point Break, vr t/m zo 14.30 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21 uur, wo ook 14.30 uur.
Ciné-K: Dances with wolves, dag. beh. wo 20 uur. **Cinema-Palace:** Robin Hood; prince of thieves, dag. 17.15 en 20.45 uur, za zo wo ook 14 uur. The Naked Gun 2 1/2, dag. 19 en 21.30 uur, za zo wo ook 14 uur. Switch, dag. 18.30 en 21.15 uur. Assepoester, za zo wo 14 en 16 uur. **Lumière:** Halfaouine, vr zo 19.30 uur, ma t/m do 20 en 22.30 uur. Mandabi, vr 20.30 uur. Jit, vr 21.30 uur. Yelbeedo, za 19.30 uur. Cabascabo, za 20.30 uur. Lettre Paysanne, zo 20.30 uur. Kasarmu Ce, zo 21.30 uur. An angel at my table, ma t/m do 20.30 uur.

● *Scene uit 'Teen Agent'*

● GELEEN

Roxy: Backdraft, vr t/m wo 20.30 uur, zo ook 15 uur. **Studio Anders:** The Naked Gun 2 1/2, vr t/m wo 20.30 uur, zo ook 15 uur.

● SITTARD

Forum: Robin Hood; prince of thieves, dag. 20.30 uur, zo ook 14 uur. Dances with wolves, dag. 20.30 uur. **Filmhuis Sittard:** The Grifters, wo 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: One good cop, vr t/m zo 19.30 en 21.45 uur, ma di do 20.30 uur. Dances with wolves, vr t/m zo 20 uur, ma di do 20.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Robin Hood; prince of thieves, dag. 20.30 uur, zo ook 14.30 en 17 uur. **Royaline:** Backdraft, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Assepoester, zo wo 14.30 uur.

Zijn 'Jit' vanavond op Afrikaans filmfestival Maastricht

Regisseur Raeburn zet Zimbabwe in de rij

Het is nog rustig in Vertigo, het filmcafé in het Amsterdamse Vondelpark. Om half twaalf zou hij verschijnen: ANC-sympathisant Michael Raeburn, regisseur van de politiek geladen films 'Rhodesia Countdown', 'The Grass is Singing', het nooit voltooide Soweto en schrijver van het boek 'Black Fire'.

Dan meldt een rossige blanke man zich bij de bar. Een map, gevuld met promotiemateriaal, bewijst dat we hier te maken hebben met de 47-jarige filmregisseur uit Zimbabwe. „Blank?",begint hij. „Mijn vader komt uit Ierland, mijn moeder uit Egypte. Mijn bloed is Arabisch, Italiaans, Turks, Iers en Belgisch.

Dat is typerend voor ons volk. We zijn een mix van culturen met respect voor elkaar afkomst."

Twaalf jaar lang was Raeburn politiek vluchteling. Oorzaak: zijn eerste film, 'Rhodesia Countdown' (1969), over de houding van het Smith-regime in Rhodesië. Hij moest het land uit.

Tot 1981, het geboortejaar van Zimbabwe, zwierf hij als balling door West-Europa en Afrika. In die tijd zette hij ook het scenario voor 'Jit' in de week, de film die vanavond in Maastricht te zien is.

Verliefd

In Zimbabwe is 'Jit' een zogeheten 'blockbuster'. Menigeen staat er voor in de rij. De 500.000 dollar produktiekosten worden met een tomeloze energie terugverdiend. Het enthousiasme voor Jit zal de nuchtere westerse toeschouwer waarschijnlijk ontgaan. Het verhaal: dorpsjongen raakt verliefd op stadsmeisje. Na perikelen met een jaloerse rivaal, een naar een bruidschat hunkerende schoonvader en de tegenstribbelende geest van de voorouders, eindigt de film met een bevrijdende tongzoen. De muziek is gezellig, de kleuren vrolijk, het acteerpeil amateuristisch.

● *Michael Raeburn, ooit verbannen uit Rhodesië, oogst succes en dollars met 'Jit' in Zimbabwe*

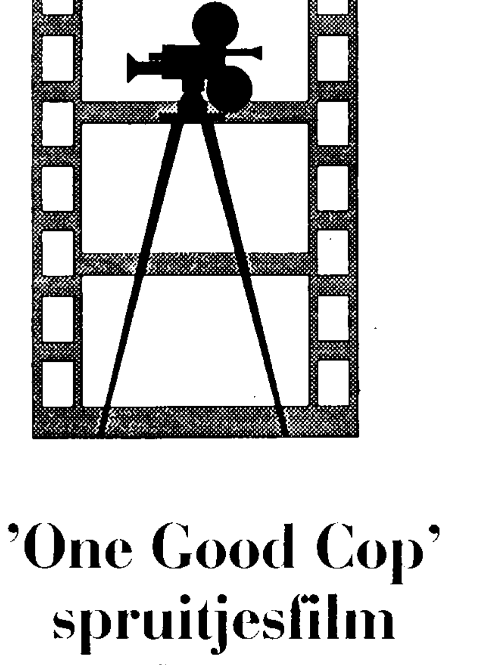
De hoofdrolspelers zijn inmiddels uitgegroeid tot ware volkshelden. Raeburn gaat in zijn zelf geschreven persmap wel erg ver. Farai Sevenzo is volgens hem een kruising van Robert de Niro en James Mason. De camera smeekte om meer scenes met de aantrekkelijke Sibongile, de atrice die de stadsschone Sofie speelt. Raeburn: „Monden vielen open toen zij zich op de set meldde." Dominic Makuvachuma heeft zijn filmnaam UK waargemaakt. Inmiddels heeft hij een castingfunctie bij Warner Brothers in Londen. Raeburn: „Hij woont in een mooie flat en heeft drie vriendinnen. Daarmee is de wens van elke Afrikaanse jongen uitgekomen."

Dat kan de regissseur zelf nog niet zeggen. Hij heeft vijf jaar lang gewerkt aan Soweto, een Afrikaanse versie van Romeo en Julia. Het thema is brandend actueel. Niet blank en zwart, maar zwart en zwart staan tegenover elkaar. De jongen is Zoeloe, het meisje Tswana. Tegen het decor van een brandend Soweto baart de vrouw een kind. Een gebeurtenis die de stammen en religieuze kloven tussen de families dicht. De vijf miljoen dollar kostende produktie, geschreven door de Zuidafrikaanse schrijver Metutu Zwelj Matshobat, zal echter nooit uitkomen. De Finse producent Scandie ging failliet, salarissen werden niet meer uitbetaald. Het gevolg: de geluidsman ging letterlijk met het geluid er vandoor. De cameraman nam als onderpand enkele filmrollen mee. Acteurs bleven weg van de set. De ANC bleef het project echter door dik en dun steunen. De Zuidafrikaanse acteurs konden dank zij het ANC in Nigeria spelen. Toen de Zuidafrikaanse autoriteiten hier achter kwamen, was Raeburn voor hen een ongewenst persoon. Raeburn: „Zeven visumaanvragen zijn inmiddels geweigerd."
Alleen 'Jit', zijn kassucces, is binnenkort welkom in Zuid-Afrika.

maarten römer

Festival slaat aan

MAASTRICHT - Met een gemiddelde van ruim vijftig bezoekers per voorstelling is het Afrikaanse filmfestival 'Africa in the picture' een doorslaand succes voor Filmtheater Lumière. Bij aanvang werd er min of meer rekening gehouden met een financiële strop doordat de subsidiëring nogal mager uitviel. Met nog een heel weekeinde voor de boeg verwacht de organisatie echter quitte te kunnen spelen.
Organisator Jan Besselink: „De interesse voor dit festival is boven verwachting. Vooral voor zondag, met workshops en daaraanvolgende optredens, verwacht ik nog veel belangstelling. De sfeer is uitstekend, het weer werkt mee en, hoewel de talkshow niet kon doorgaan omdat de organisatie in Amsterdam in het weekeinde wat te veel van de gasten gevergd had, is de samenwerking met het noorden prima verlopen. Het is zeker voor herhaling vatbaar."

recensie

● *Scene uit 'One Good Cop'*

'One Good Cop' spruitjesfilm over foute wout

Een politieman is ook maar een mens. Daarom hoor je wel eens van een corrupte politieman, vooral in metropolen als New York. Heywood Gould wil met zijn scenario- en regiedebuut 'One good cop' laten zien hoe het kan gebeuren, dat een politieman in de fout raakt. Dat doet hij met evenveel omwegen als er in een metropool te maken zijn, waardoor je als kijker uiteindelijk tot geen spatje meer begrip komt dan wat je voor het zien van de film al kon opbrengen voor een foute politieman. En dat houdt niet meer in dan: 'het kan verkeren'.

De politieman Stevie Diroma (Anthony LaPaglia) is weduwnaar en vader van drie dochtertjes. Hij werkt al heel lang samen met Artie Lewis (Michael Keaton), die gelukkig getrouwd is met Rita (Rene Russo), al spijt het beiden wel dat ze geen kinderen kunnen krijgen. Geen wonder dat ze graag de drie van Diroma willen adopteren, als deze bij een achtervolging is gedood. Een probleem is echter, dat een rechercheur van de New Yorkse politie niet genoeg verdient om drie kinderen te kunnen onderhouden in een koophuis in een redelijk leefbare omgeving.

Ondersteboven als Artie is van de dood van zijn partner, ontwikkelt hij een geheel eigen interpretatie van recht. Terwijl een priester zijn kerk nauwelijks overeind kan houden ter opvang van straatkinderen en hij, Artie, die elke dag zijn leven waagt ter bestrijding van de misdaad, nog geen fatsoenlijk huis kan kopen, zwemt een smerige drugshandelaar in het geld. Als politieman kent hij de wegen om daar iets aan te doen. En geen enkel weldenkend mens veroordeelt immers het bestelen van een drugsbaas?
Met zijn nieuwe kijk op zijn werk loopt Artie op een gegeven moment wel collega's voor de voeten en risico's blijken er ook aan te kleven; hij wordt zelfs gemarteld.
'One good cop' is dan inmiddels al lang en breed een ordinaire politiefilm, waarin de lieve gezinsscenes ronddrijven als spruitjes in een glas goedkope whisky.
Michael Keaton is een voortreffelijke acteur, die het gespleten gedachtengoed afleesbaar maakt van het gezicht van Artie. Maar één sterke rol kan niet een film redden met een scenario waarvoor de ingredienten uit de grabbelton lijken te zijn gevist.

rijk van rotterdam

Te zien in Royal Roermond en Mabi Maastricht.

Oplossing van gisteren

video vers

In Video Vers wordt aandacht besteed aan speelfilms die onlangs op video zijn uitgebracht of binnenkort te huur zijn.

'Hi Honey, I'm dead' is de zoveelste, veilige variant op leven-na-de-dood-films, made in Hollywood, waarin hoofdrolspelers na hun dood blijven rondspoken zoals in 'Ghost' en 'Ghostdad'. In deze komedie is Brad Bradley (Kevin Conroy) een hufter met een goed pak aan, die zowel zijn personeel als vrouw en zoontje opjaagt, afbekt en verwaarloost. Boontje komt om zijn loontje, want hij stort neer met een bouwlift.
De vlerk herrijst als Arnold Pishkin (Curtis Armstrong), uiterlijk een sloeber maar onderhuids gaat Brad Bradley schuil. Als Arnold krijgt hij een nieuwe kans zijn lamlendig geleefde leven te beteren. Vrij snel wordt hem duidelijk dat zelfs zijn beste vrienden geen goed woord over hebben over de verongelukte Bradley. Hij wordt keukenhulp bij zijn weduwe Bradley en ziet dat zijn zoon opfleurt van de echte aandacht die de knul zo gemist heeft bij zijn gesneefde vader. Een springlevende komedie. (Fox).

'Miller's Crossing' verdeelt de wereld nog eens in goed en kwaad. En komt ook tot de pessimistische conclusie dat het kwaad veel aanhang heeft. Deze gangsterfilm, waarop de vingerafdrukken staan van de gebroeders Joel en Ethan Coen ('Raising Arizona') verhaalt weliswaar van schietgrage mannen met gleufhoeden, maar de karakters zijn minder plat uitgebeeld dan wat je doorgaans in dit misdaadgenre krijgt voorgeteverd.
Gangster Caspar (Jon Polito) likt de hielen van superschurk Leo (Albert Finney) die op zijn beurt te laat in de gaten krijgt dat zijn rechterhand Tom Reagan (Gabriel Byrne) hem gewetenloos opzij wil zetten. Dezemachtstrijd is door het regie-duo Coen schokkend, maar toch voldoende genuanceerd uitgewerkt in een nachtmerrie over goed en kwaad. (Fox).

hans toonen

● *Mel Brooks (midden) durft helaas per kwartier een grap te maken in 'Life Stinks'.*

'Life Stinks' mist genadeloze humor

De meedogenloze, ordinaire en ook flauwe humor van Mel Brooks heeft sinds 'The Producers' (1967) tot en met 'Spaceballs' (1987) veel mensen aan het lachen gemaakt, maar bijna evenveel mensen onberoerd gelaten. Het aantal Brooksfans zal na het zien van 'Life Stinks' niet toenemen. In deze laatste produktie van de regisseur/producent/scenarioschrijver/hoofdrolspeler zitten eenvoudig te weinig leuk bedoelde momenten om de sentimentele en moraliserende toon van de film te verhullen.

Brooks speelt miljardair Goddard Bolt ('Ik ben niet rijk geboren, ik moest mijn eerste miljard ook zelf maken. Mijn vader liet me maar vijf miljoen dollar na.') die zijn gretig oog heeft laten vallen op een sloppenwijk van Los Angeles. Na de kaalslag aldaar wil hij er zijn nieuwe, extravagante, veel geld opleverende Bolt City laten verrijzen. Zijn concurrentmiljardair Vance Crasswell (Jeffrey Tambor) heeft echter de helft van de krotten opgekocht. Om sentimentele redenen, want hij is er opgegroeid zo zegt deze. Maar hij is bereid om zijn helft aan Bolt te verkopen, als Bolt dertig dagen zonder geld op de straat kan overleven.

Schijnheilig

Brooks heeft de grootste lol om de poenerigheid van de miljardairs en de schijnheiligheid van de advocaten die hun zaken behartigen met een paar flinke grappen belachelijk te maken, maar durft niet meer genadeloos hard uit te halen als zijn Goddard Bolt zonder credit cards en in een gescheurd pak tussen de zwervers in een kartonnen doos moet slapen. Het verschil tussen arm en rijk is in de Verenigde Staten sinds het Reagan/Bush bewind schrikbarend gegroeid. En Brooks wil met zijn film duidelijk maken dat de zwervers en de bedelaars die op steeds minder mededogen van de Amerikaanse burger kunnen rekenen ook mensen zijn.
Brooks is heel goed in het tonen en bespottelijk maken van de eigenwaan van mensen vanaf 'The Producers' tot en met de advocaten, doktoren en andere rijkaards in 'Life Stinks'. Maar zodra het om de zwervers gaat laat Brooks zijn prikkelende humor thuis bij zijn credit cards. Het zijn niet allemaal heiligen, maar het scheelt niet veel. Miljardair Bolt vindt zelfs echte liefde op straat in de welgeschapen vorm van Lesley Ann Warren, die heel veel vormeloze kleren aan moet trekken om als 'baglady' Molly haar schoonheid te verbergen. Deze fantasie is op film aanvaardbaar en wordt zelfs mooi als ze samen op Cole Porter muziek dansen in een lompenpakhuis, belicht zoals dat in mooie oude musicals gebeurde.

Magertjes

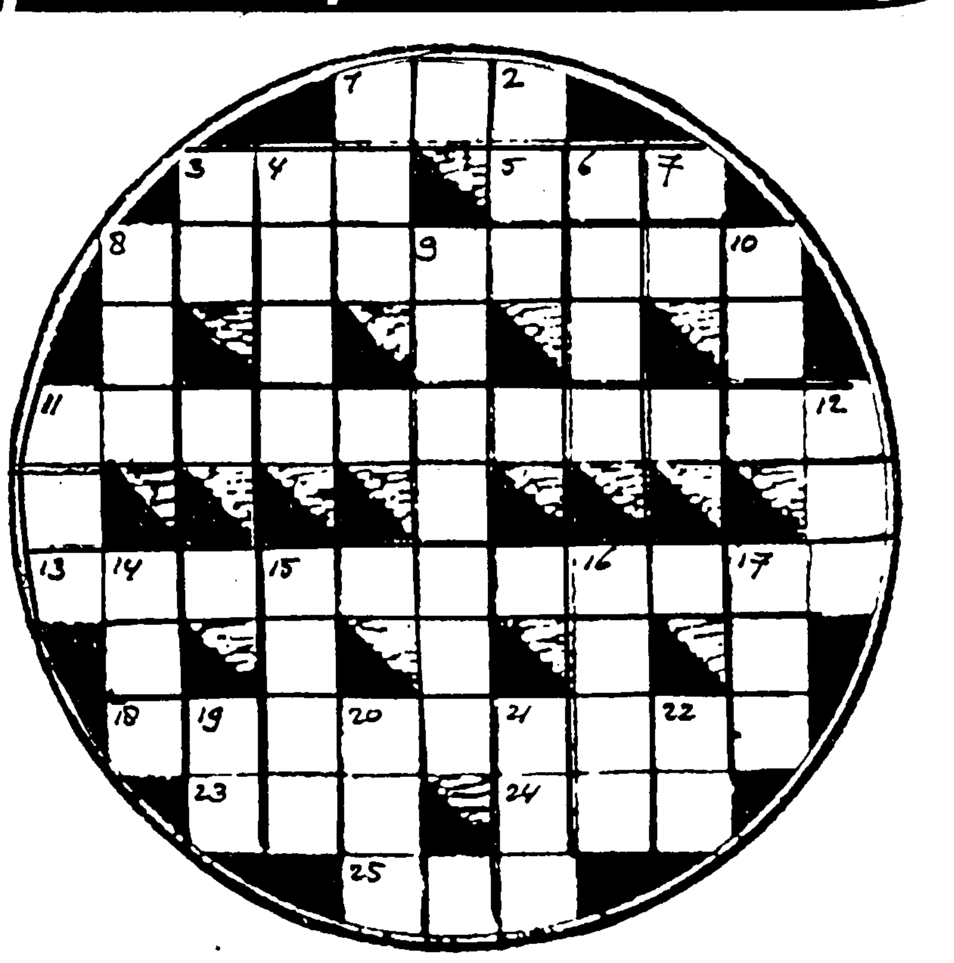
Zo zitten er wel meer mooie momenten tussen, want Brooks kan het natuurlijk niet laten om minstens een keer per kwartier een goede grap te maken, ook al zit hij tussen zwervers, die hij als halfgoden behandelt. Maar een goede grap of visuele vondst per kwartier is te weinig. Brooks heeft met maar liefst drie andere personen het verhaal voor de film bedacht en met twee van hen het scenario geschreven. Gezien de beschikbare mankracht is het resultaat magertjes.

piet van de merwe

Te zien in Mabi Maastricht

recensie

puzzel van de dag

Horizontaal:
1. vangwerktuig. 3. jongensnaam. 5. plaats in Gelderland, 8. echo, 11. opmerkelijk, 13. geestelijke, 18. wangunst, 123. vod, 24. Noorse godheid. 25. drinkbakje.

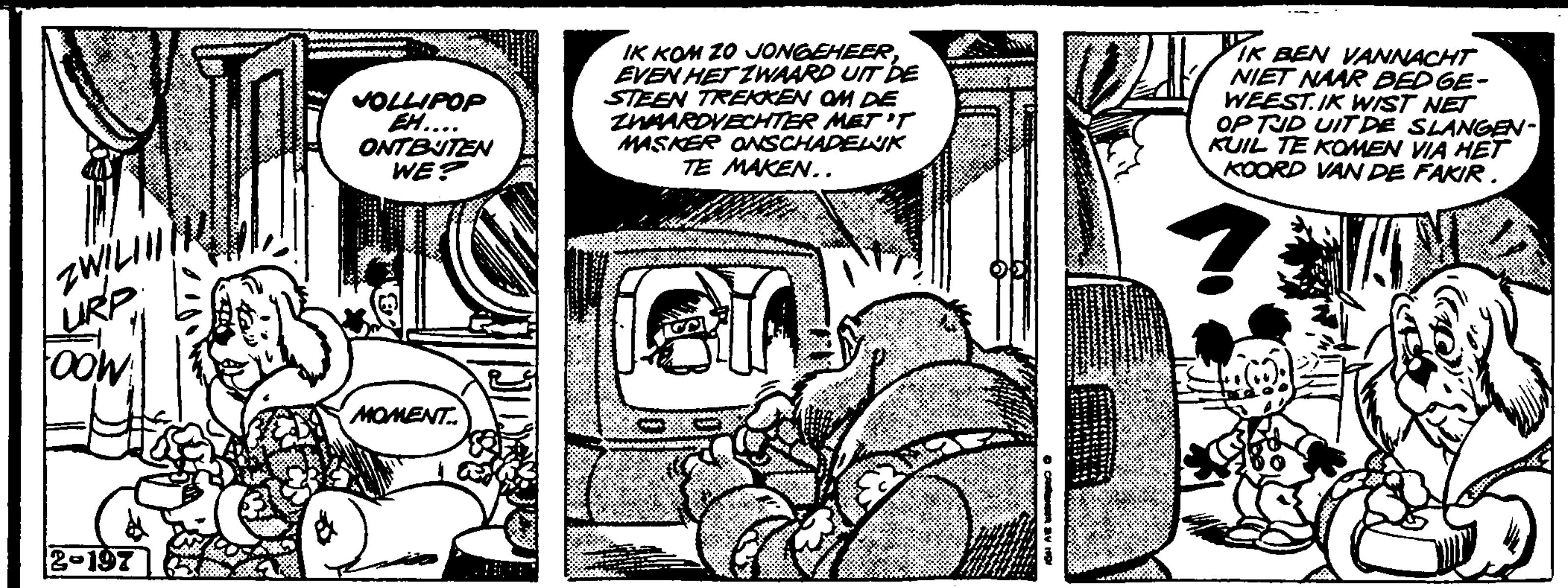
Verticaal:
1. afgelegen, 2. deel v.h. oor, 3. aartsbisschop, 4. watertje, 6. op die plaats, 7. voegwoord, 8. vragend vnw., 9. trompet, 10. steen, 11. masker, 12. ijle stof, 14. meisjesnaam, 15. palmmeel, 16. titel, 17. titel, 19. gulden, 20. aarden vaas, 21. vruchtenat, 22. dat is.

lambik baba

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

panda en de spelbreker

recept

Rauw gebakken mosselen

Een heerlijk voorgerecht, samengesteld en gepresenteerd door Eric Haentjes, Chef de cuisine in restaurant 'Het nieuwe Palinghuis' in Antwerpen.
Benodigdheden voor 4 personen: 50 g bloem, 150 g suiker, 1½ kg mosselen, curry, peper, bieslook, tuinkers op matje (twee bakjes). Voor het sausje: 2 eidooiers, 25 g peterselie, 2 sjalotjes, 1 tl mosterd, peper en zout, 2½ dl olie, 3 citroenen, 1 el kappertjes.
Mosselen uit schelp halen. Laat ze daarna uitlekken in een zeef. Haal ze door de bloem en klop overtollige bloem eraf. V erhit boter verhitten en laat lichtbruin kleuren. Bak daarin mosslen op hoog vuur en kruid met curry en peper uit de molen naar smaak. Rangschik ze op voorverwarmd bord of koperen pannetje. Garneer met bosje tuinkers en bestrooi met fijngesnipperde bieslook.
Roer met garde theelepel mosterd door eidooiers. Voeg beetje bij beetje slaolie en citroensap toe tot dikke saus ontstaat. Breng op smaak met peper en zout. Meng met fijngehakte peterselie, gesnipperde sjalotten en kappertjes en strooi er fijngesnipperde bieslook over.
Drink hierbij een goed glas Elzasser Pinot Blanc of Muscadet sur lie.

huub meijer

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Redactie	045-739264
Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364

Telex:

Redactie	56123

Banken:

ABN Bank Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Heerlen-Centrum	045-717719
Kerkrade	045-452932/455506
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577
Valkenburg	04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen

per kwartaal	ƒ 79,20
per maand	ƒ 26,40
losse nummers	ƒ 1,50
	Bfr. 29

Omvangrijke fraude met tachograaf

LEIDERDORP – Bijna veertig procent van de Nederlandse vrachtwagenchauffeurs fraudeert met de tachograaf. Ze manipuleren het apparaat zo, dat er met de snelheid kan worden geknoeid. Tot deze conclusie komt de afdeling verkeer van de rijkspolitie in het district Den Haag.

Vandaag maakt zij de uitkomst van een onderzoek openbaar waarbij de tachograaf van honderd vrachtwagens nauwkeurig werd bekeken. Herhaaldelijk trof zij verbroken verzegelingen aan. Met een klein schroevedraaiertje was het apparaat zo afgesteld, dat er geen snelheden boven de 80 kilometer, de maximum-snelheid, kon worden aangegeven.

De politie begon het onderzoek toen zij een vrachtwagen aanhield die op de rijksweg Den Haag-Amsterdam 105 kilometer per uur reed. De tachograaf gaf maar tachtig kilometer aan. Naast de snelheid legt de tachometer ook de rij- en rusttijden vast.

De verkeersdienst van de rijkspolitie vraagt zich nu af of de schijf uit de tachograaf nog wel als bewijs kan dienen indien een vrachtwagen te hard heeft gereden en gebruikt kan worden bij de analyse van een verkeersongeluk. Door het geknoei, aldus de samenstellers van het rapport, kunnen de afwijkingen, vergeleken met de werkelijke waarden, heel groot zijn.

De politie wijst bovendien op de verkeersveiligheid die bij het rijden met een te hoge snelheid in het geding is. Ook wordt er meer brandstof verbruikt waardoor het milieu extra wordt belast.

De fraude met de tachograaf kan minister Maij-Weggen (Verkeer en Waterstaat) nog behoorlijk parten gaan spelen bij de invoering (in oktober 1992) van de snelheidsbegrenzer. Alvorens die plaats heeft, zegt het onderzoek, moet er paal en perk worden gesteld aan het gemanipuleer met het apparaat. De voeding voor de begrenzer komt uit de tachograaf. Daarom moet er eerst een verzegeling komen die het onmogelijk maakt dat er nog met de tachograaf kan worden gerommeld. Pas dan, zegt de rijkspolitie, heeft de begrenzer zin.

Als er niets wordt gedaan, zal het aantal fraudegevallen verdubbelen, waarschuwen de onderzoekers. Het belang om te knoeien en zo sneller te kunnen rijden, is dan groter.

Plan levert 'besparing' van 363 miljoen autokilometers op

Vervoerkaart voor ambtenaar op komst

DEN HAAG – Als alle 150.000 Rijksambtenaren in plaats van de gebruikelijke reiskostenvergoeding een trajectgebonden vervoerkaart krijgen, zal het aantal autokilometers in het woon-werkverkeer in ons land met 363 miljoen (1,5 procent) afnemen. Zowel werknemers als de rijksoverheid kunnen hier financieel voordeel bij hebben.

Een vervoerkaart voor zakelijk vervoer kost het Rijk echter geld, omdat de gemiddelde reistijd (niet-productieve uren) dan toeneemt. Dat staat in een onderzoek naar reisgedrag van ambtenaren dat gisteren door minister Dales (Binnenlandse Zaken) is gepubliceerd.

Dales wil over de uitkomsten met de ambtenarenorganisaties praten, waarbij de mogelijkheid van collectieve vervoercontracten met NS en stads- en streekvervoer) voor de Rijksambtenaren aan de orde zal komen. Naar verwachting zal met de invoering een vervoerkaart voor woon-werkverkeer het aantal reizigerskilometers met 375 miljoen (6,5 procent) toenemen.

Limburg

De ongeveer 150.000 Rijksambtenaren leggen in het woon-werkverkeer per jaar 1.160 miljoen kilometers af, waarvan 60 procent per auto, 28 procent per openbaar vervoer en de rest fietsen of lopend. Van de ambtenaren woont 46 procent minder dan 10 kilometer van het werk, 18 procent tussen de 10 en 20 kilometer en 36 procent meer dan 20 kilometer. Het aandeel van het openbaar vervoer is in de Randstad het hoogst. Invoering van een openbaar vervoerkaart zal hierin geen verandering brengen. De grootste verschuivingen zullen optreden in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

De hoogste inkomensklasse (meer dan 4.500 gulden bruto per maand) blijkt zowel nu als bij het invoer van een trajectgebonden kaart het meest met het openbaar vervoer te gaan. De sterkste stijging zal plaatsvinden bij de laagste inkomensklasse (minder dan 2.500 gulden per maand).

CDA tegen: 'Dag des Heeren niet aantasten'

Kamer wil meer koopzondagen

DEN HAAG – Een meerderheid in de Tweede Kamer vindt dat winkels meer dan de huidige vier zondagen per jaar open moeten kunnen. Het zijn de PvdA, de VVD en D66. Het CDA is een fel tegenstander en spreekt van aantasting van de zondagsrust.

Omdat het CDA hierin een minderheidspositie inneemt, is de kans zeer groot dat de wens van PvdA, VVD en D66 in vervulling gaat. In zo'n geval zou de CDA-fractie tegen het gehele wetsvoorstel van minister Andriessen van Economische Zaken moeten stemmen.

Dit is gisteren gebleken tijdens de tweede dag van de behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Winkelsluitingswet uit 1976. De stemmingen over het wetsvoorstel worden op woensdag 18 september gehouden.

De Kamer, ook het CDA, is vóór het wetsvoorstel zoals dat door minister Andriessen is ingediend. Maar het CDA is tegen de ingediende wijzigingsvoorstellen die onder andere het aantal zondagen waarop winkels open mogen zijn, willen verruimen.

In een amendement heeft het VVD-kamerlid Broos van Erp voorgesteld het aantal zondagen van vier naar zes te verhogen. Dit amendement zal zeker worden gesteund door PvdA en D66. De PvdA-woordvoerder Van Gelder wil zelfs een verruiming naar acht zondagen.

In een emotioneel betoog deed de CDA'er Schartman op de Kamer een „dringend appèl" de „waardering voor de zondag die overal leeft, mede op te brengen." De 'Dag des Heeren' verdient volgens de CDA'er respect en dat geldt ook hen die de zondagsrust heiligen, vindt hij.

De christen-democraat zal zich de komende dagen met zijn fractie beraden of hij zijn aanvankelijk toegezegde steun aan het wetsontwerp van Andriesssen komende woensdag wel kan handhaven.

Overigens kan de wet ook zonder de steun van het CDA rekenen op een Kamer-meerderheid. De christen-democraten zouden het hun coalitiegenoot de PvdA echter zeer kwalijk nemen als die voor een uitbreiding van het aantal verkoopzondagen stemt, zo bleek gisteren uit Schartmans woorden.

punt uit

● Mishandeld

Een 33-jarige man is woensdag door zijn huisbaas enkele uren mishandeld en vastgehouden omdat hij de huur niet betaald zou hebben. Volgens de politie werd de huurder, een Duitser, door de huisbaas en een andere man met een staalborstel geslagen, werd zijn hoofd met gele verf bespoten, een hakenkruis op zijn lichaam geschilderd en werden er met een scherp voorwerp hakenkruisen in zijn rug gekrast.

● Alcohol

De verkoop van alcoholhoudende dranken in benzinestations wordt verboden. Het verbod wordt opgenomen in de nieuwe Alcoholwet, aan de vormgeving waarvan momenteel gewerkt wordt op het ministerie van WVC. Staatssecretaris Simons van Volksgezondheid heeft dat aan de Tweede Kamer laten weten.

● Zuid-Afrika

Vier mensen zijn gisterochtend in het zwarte woonoord Vosloorus in Zuid-Afrika omgekomen bij een aanval op een bus. Een woordvoerder van de politie maakte bekend dat een man met een vuurwapen op de bus had geschoten. Vijf anderen raakten gisteren gewond toen zij uit een rijdende trein werden gegooid.

● Schiphol-taxi's

Acties van boze Schiphol-taxichauffeurs worden niet meer verwacht. De fusie tussen de voormalige taxiregio's Amsterdam/Zaanstrek en Amstelland/Meerlanden betekent het einde van deze taferelen. Zo oordeelt het bestuur van het nieuwe Openbaar Lichaam Taxivervoer Amsterdam, Zaanstreek, Amstelland en Meerlanden (AZAM). Tien gemeenten zijn bij het samengaan betrokken.

● Luchtmacht

Een F16-jachtvliegtuig en een F27-transporttoestel van de Koninklijke Luchtmacht nemen binnenkort voor het eerst deel aan een luchtvaartevenement in een voormalig Warschau-Pactland. Morgen zijn zij in Praag te zien tijdens de jaarlijkse open dag van de Tsjechoslowaakse luchtmacht.

● Bangladesh

Premier Begum Khaleda Zia van Bangladesh heeft zich bij tussentijdse verkiezingen verzekerd van een absolute meerderheid in het parlement van 330 zetels. Gisteren werd bekend dat de regerende Nationalistische Bangladesh Partij (BNP) vijf van de elf parlementszetels won, die nog vacant waren doordat bij de verkiezingen van februari enkele kandidaten meer dan één zetel in de wacht sleepten.

● Gijzeling

Een 17-jarige jongen heeft woensdag in het Amerikaanse Rapid City vier uur lang een groep medescholieren in gijzeling gehouden, voordat hem zijn vuurwapen afhandig kon worden gemaakt. Over de motieven van de jongen is niets bekend. Eén van zijn klasgenoten verklaarde dat hij een dag tevoren tegen hem had gezegd: „Wat denk je dat er zou gebeuren als ik morgen het wiskundelokaal binnenloop met een geweer?"

● Top

Voor het einde van dit jaar zullen China en Vietnam een top houden als teken van verzoening tussen de twee communistische landen. Dit heeft het Vietnamese ministerie van Buitenlandse Zaken gisteren in Hanoi bekendgemaakt.

● Bezoek

De Pakistaanse president Ghulam Ishaq Khan is gisteren uit Islamabad vertrokken voor een officieel bezoek van vier dagen aan Iran. Het bezoek van Ishaq Khan valt samen met dat van secretaris-generaal Javier Perez de Cuellar van de Verenigde Naties. Ze zullen een gezamenlijke ontmoeting hebben met de Iraanse president Ali Akbar Hachemi-Rafsanjani.

● Ballonvaarders

Zestien Europese ballonvaarders hebben van het stadsbestuur van Moskou definitief toestemming gekregen op te stijgen vanaf het Rode Plein. Onder hen bevinden zich drie Nederlanders: Hans Zoet uit Nederhorst den Berg, Rien Jurg uit Hengelo en Koen Barends uit Enschede. Het weekend van 21 en 22 september hopen de ballonvaarders boven Moskou te varen. Nooit eerder zagen Moskovieten hete-luchtballonnen boven hun stad.

Massale rellen in Newcastle

● Politieagenten voeren een arrestant af in Newcastle in het noordoosten van Engeland, waar circa 300 jongeren massale rellen veroorzaakten. Ze staken gebouwen en auto's in brand en gooiden stenen en brandbommen naar brandweerlieden en politiemensen. De ongeregeldheden deden zich voor in de troosteloze armenwijk Elswick in het westen van de havenstad.

Een politiechef verklaarde dat de rellen waren veroorzaakt door een klein groepje raddraaiers, dat andere jongeren aanzette mee te doen. Het is de vierde keer in negen dagen dat jongeren in een Engelse stad massale rellen en vernielingen aanrichten. De rellen in Newcastle waren een vervolg op die in het nabijgelegen North Shields, waar verleden week twee jongeren in een gestolen auto bij een achtervolging door de politie verongelukten.

Gehandicapten wijzen nieuwe aaw-regeling af

UTRECHT – De Gehandicaptenraad heeft staatssecretaris Ter Veld van Sociale Zaken geadviseerd af te zien van haar voorstellen om de gesubsidieerde voorzieningen voor gehandicapten die zelfstandig willen blijven wonen aan te passen. De raad vreest dat veel mensen die daar nu nog wel in slagen dat in de toekomst financieel niet langer kunnen bolwerken en aangewezen raken op dure verpleeg- en verzorgingstehuizen.

In het gisteren aan de staatssecretaris gepresenteerde advies wijst de raad erop dat al in 1987 door de raad een alternatief is gepresenteerd om miljoenen te besparen door regels en uitvoering van de aaw-voorzieningen te versimpelen en te stroomlijnen. Bovendien kan er op de kosten worden bespaard door de gehandicapte zelf een budget toe te kennen voor aanschaf van hulpmiddelen, zodat door concurrentie tussen aanbieders de prijs ervan gedrukt kan worden.

De aanpassing van de aaw-voorzieningen is ingegeven door de wens nieuwe gehandicapten boven de 65 jaar die tot dusver op de bijstand zijn aangewezen voor noodzakelijke hulpmiddelen, woningaanpassingen en dergelijke ook toe te laten tot de aaw-subsidies.

Mitterrand zond geheime missie naar Gorbatsjov

BOEDAPEST – De Franse president François Mitterrand stuurde gedurende de staatsgreep in de Sovjetunie de Amerikaanse Nobelprijswinnaar van joodse afkomst Elie Wiesel op geheime missie naar Moskou om Michail Gorbatsjov en Boris Jeltsin zijn volledige steun te betuigen. Dat is duidelijk geworden uit een verklaring die Wiesel gisteren heeft afgelegd.

Volgens Wiesel, die enkele jaren geleden de Nobelprijs voor de Vrede ontving, kreeg hij tijdens een lezing in Frankrijk een telefoontje van Mitterrand die hem vroeg met een Frans regeringstoestel naar Moskou te reizen en een boodschap af te geven aan Jeltsin en Gorbatsjov. „Hij drukte me op het hart onder geen enkele voorwaarde de leiders van de coup te ontmoeten."

Mitterrand heeft de laatste weken in eigen land stevige kritiek te verduren omdat hij zich kort na de staatsgreep in de Sovjetunie niet onmiddellijk een ferme veroordeling uitsprak.

Jihad wil meer Arabieren vrij

JERUZALEM/BEIROET – De Libanese Islamitische Jihad heeft gisteren secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Javier Perez de Cuellar, opgeroepen aan te blijven dringen op de vrijlating van Arabische gevangenen in Israël en Europa in ruil voor de vrijlating van westerse gijzelaars in Beiroet.

De Islamitische Jihad noemde de vrijlating woensdag door Israël van 51 Libanese gevangenen en de overdracht van de stoffelijke resten van negen guerrillastrijders 'een positieve maar onvolledige stap'.

De Islamitische Jihad verklaarde bereid te zijn met Perez de Cuellar samen te werken aan een oplossing van de gijzelaarskwestie. „Maar tegelijkertijd beschouwen wij de vrijlating woensdag door Israël als onvolledig, tenzij deze uitmondt in de bevrijding van al onze broeders in de wereld, met name die in Europa en in de gevangenissen van de zionistische vijand", aldus de verklaring.

De Israëlische regering is bereid meer Arabische gevangenen vrij te laten en ook 'andere gebaren' te maken in ruil voor informatie over nog zes in Libanon vermiste Israëlische militairen, zo berichtte de Israëlische radio gisteren. Volgens een VN-functionaris in het gezelschap van Perez de Cuellar zullen mogelijk vandaag al een of meerdere van de elf westerse gijzelaars worden vrijgelaten.

Krant: kernwapenarsenaal onder enkel gezag

'Gezamenlijke defensie ex-Sovjetrepublieken'

Van onze redactie buitenland

MOSKOU – Defensiefunctionarissen van de Baltische landen en de 12 andere voormalige Sovjetrepublieken hebben besloten een gezamenlijk defensiesysteem op te bouwen en het kernwapenarsenaal onder enkel gezag te plaatsen. Dat heeft de krant Komsomolskaja Pravda gisteren bekendgemaakt.

Volgens de krant hebben de inmiddels soevereine republieken verder verklaard zich gebonden te achten aan alle internationale verdragen die de Sovjetunie heeft ondertekend, inclusief die over wapenbeperking.

Het besluit volgde na een bijeenkomst van de nieuwe Sovjetminister van Defensie, Jevgeni Sjaposjnikov, met ministers en, voorzover de republieken die die nog niet hebben benoemd, voorzitters van speciale commissies voor defensie en nationale veiligheid. Over de bijeenkomst, die dinsdag begon op het ministerie van Defensie in Moskou en anderhalve dag duurde, is weinig naar buiten gekomen. Woordvoerders van het ministerie waren niet bereikbaar.

Komsomolskaja Pravda citeerde de Oekraïnse afgevaardigde luitenant-generaal Vassili Doerdinetz, volgens wie Sjaposjnikov tijdens de bijeenkomst de 'toon gezet' had en bereid was geweest 'de meest dringende kwesties' aan te roeren.

Sjaposjnikov was voor de staatsgreep van 18-21 augustus commandant van de luchtmacht. Omdat hij trouw bleef aan president Gorbatsjov mocht hij na het mislukken van de coup de plaats innemen van minister van Defensie Jazov, een van de samenzweerders.

Reeks

De bijeenkomst in Moskou werd omschreven als de eerste van een reeks beraadslagingen over de toekomstige vorm van de Sovjet-strijdkrachten. Intussen blijven de republieken verder werken aan de ontwikkeling van eigen defensieapparaten. Het Oekraïnse parlement heeft iedere troepenbeweging op zijn grondgebied zonder toestemming van de regering verboden. Litouwen, Letland en Estland willen zo snel mogelijk beginnen met de verwijdering van Sovjetsoldaten van hun grondgebied. Moldavië en Georgië hebben eigen ministeries van Defensie opgericht en in Witrusland worden pogingen daartoe ondernomen.

Benelux krijgt mogelijk één ambassade in Baltische staten

Van onze Haagse redactie

BRUSSEL/DEN HAAG – Minister Van den Broek is bereid een diplomatieke vertegenwoordiging van Nederland in de Baltische staten in het kabinet te bespreken. Bekeken zal worden of in Benelux-verband zo'n vestiging gerealiseerd kan worden. Dit liet Van den Broek de Tweede Kamer gisteren weten.

Ook België wil ten aanzien van het Balticum samenwerking op diplomatiek vlak. Gisteren werd bekend gemaakt dat de diplomaat Jan Mutton aangewezen is om als zaakgelastigde de Belgische belangen te behartigen in Litouwen, Estland en Letland. De woordvoerder van minister Eyskens van Buitenlandse Zaken stond in dit verband niet uit dat deze Belg, tevens de belangen van alle drie Beneluxlanden zou kunnen behartigen, hoewel hij alleen al voor het afgeven van visa. Hierover vindt momenteel overleg plaats tussen de Beneluxpartners, zo zei hij.

Van den Broek wees er op dat het niet is uitgesloten dat zich in Europa de komende tijd meer zelfstandige staten zullen vormen en dat hij dan voor hetzelfde probleem komt te staan. Zoals bekend heeft de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken Van den Broek grote moeite met het oprichten van een Nederlandse ambassade in één van de Baltische staten.

Europees Parlement eist uitlevering oorlogsmisdadiger

STRAATSBURG – Het Europees Parlement heeft gisteren de uitlevering aan Duitsland geëist van de in Syrië wonende nazi-oorlogsmisdadiger Alois Brunner.

„We vinden het zeer zorgwekkend dat de Syrische regering deelneemt aan het vredesproces in het Midden-Oosten en tegelijkertijd een van de meest monsterachtige nazi-oorlogsmisdadigers beschermt", aldus een resolutie die werd aangenomen met 219 stemmen voor, een stem tegen en acht onthoudingen.

In de resolutie worden de twaalf EG-lidstaten opgeroepen druk uit te oefenen op Syrië om Brunner uit te leveren, zodat hij in Duitsland terecht kan staan. Syrië heeft eerdere eisen tot uitlevering van Brunner, van onder andere Israël, Oostenrijk, West-Duitsland en Frankrijk, naast zich neergelegd.

In de resolutie staat dat Brunner, die de dood van meer dan 120.000 joden op zijn geweten zou hebben, sinds 1955 onder bescherming van de Syrische regering in Damascus woont.

Limburgs Dagblad **piccolo's**

Voor méér resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,25.
Afwijkende tarieven voor rubrieken: Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,10 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,70 per mm.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,70.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Mededelingen

Gaswacht Limburg
Verwarmingsshow
Alle dagen geopend van 10-17 uur.
Nog 2 dagen voordeel in Vijgens Busseniss Centre
Klarenanstelerweg 5 ind.terrein Dentgenbach Kerkrade-W

Vermist/Gevonden

Vermist sinds 8-9-'91, grijze kater met witte vlooienband, omg. watertoren VRIEHEIDE. Roepnaam: Hannibal. Hoge beloning! Info 045-223082.

Personeel aanbod

Nette HEER biedt zich aan voor div. werkzaamheden o.a. beveiliging villa of camping, privéchauffeur. Tel. 046-581628.

Personeel gevraagd

Tegelzetters gevraagd
Goede werkers, goed loon. Joma Tegelzetters bedrijf, Veldkuilstraat 43, Kerkrade. Tel. 045-462450.

Voor HOENSBROEK en omgeving vragen wij
Verspreiders
Liefst echtpaar, voor de bezorging in de ochtenduren van 05.00 tot 07.00 uur. Te bevragen Limburgs Dagblad Rumpenerstr. 81, Brunssum. Tel. 045-256363.

City Tax ☎ 045-424242
Gevraagd enkele energieke, nette full-time of part-time taxichauffeurs, evt. WAO-ers.
Persoonlijk aanmelden na tel. afspraak.

Voor VAALS vragen wij
Bezorgers m/v
Die genegen zijn dagelijks tussen 6.00 en 7.00 uur 's ochtends onze krant te bezorgen.
Melden: Limburgs Dagblad, Reinaldstraat 40, Valkenburg. Tel. 04406-15045.

Leuke bijverdienste
Ogilvie/Marktonderzoek B.V. zoekt medewerkers M/V voor het houden van vraaggesprekken in eigen woonplaats of omgeving, bij de mensen thuis (overdag of 's-avonds). Bel of schrijf: 020-6242776 of 6247466 (ook 's-avonds en weekend). Antwoordnr. 8009, 1000 RA Amsterdam (geen porti).

Leesportefeuille Antoine, Broekstr. 5, Obbicht vraagt voor direct
Abonnementvertegenwoordigers
M/V in vaste loondienst en provisie en auto-onkostenvergoeding.
Bel voor een afspraak 04498-55259.
Voor part-timers zijn er ook mogelijkheden.

Taxichauffeurs
Full-time en part-time, event. voor treintaxi. Pers. aanmeld. BREKO, Akerstraat Noord 132, Hoensbroek.

Unique Uitzendburo
zoekt een
Machine-operator
voor een bedrijf in Vaals. Het betreft een dagdienstfunctie in een groeiend bedrijf. Na een geruime inwerktijd gaat u werken in een nieuwe produktiehal. Voor een goede kandidaat kan dit een vast dienstverband worden.
Tevens zoeken wij voor dit bedrijf
Inpaksters
Qua bereikbaarheid van het bedrijf verdienen kandidaten uit de regio of met eigen vervoer de voorkeur.
Tevens zoeken wij een
Bandmonteur cq machinesteller
voor een bedrijf in Landgraaf. Het betreft een 2-ploegen-dienstfunctie. Betaling volgens metaal-CAO.
Je moet bereid zijn gerichte cursussen te volgen.
Vereiste vooropleiding: LTS-metaal of ruime ervaring in machinebedienen.
Bel voor nadere informatie:
UNIQUE UITZENDBURO
Emmaplein 2, 6411 JP Heerlen. Tel. 045-718170.

Groepsvervoerchauffeurs
Part-time, m/v. Klein en/of groot rijbew. Pers. aanmelden. BREKO, Akerstraat Noord 132, Hoensbroek.

BOUWBEDRIJF PEETERS B.V.
vraagt
Ervaren all-round timmerlieden en leerling timmerlieden
045-750257 ma t/m vrij 9.00-20.00, zat. 10.00-12.00 uur.

Ervaren constructie-bankwerker
Zelfstandig kunnen werken en tekening lezen.
Fa. Schoonbroodt Doenrade. Tel. 04492-1255.

Silvius S.L.M.
vraagt voor haar diverse projekten per direkt en indirekt
Bankwerkers
All round loodgieters
zonder ervaring onnodig te solliciteren.
Soll. na tel. afspraak Silvius Kaalheidersteenweg 270, Kerkrade. Tel. 045-412811.

Tempo-Team Uitzendbureau
heeft per direct werk voor:
Kelner/Serveerster (m/v)
voor een restaurant in Vijlen. De werktijden zijn variabel en vinden ook in de avonduren en het weekeinde plaats. Deze functie is voor langere tijd en biedt goede toekomstperspectieven.
Informatie:
045-712631, Anita Koudijs
HEERLEN, OP DE NOBEL 1/AKERSTRAAT
045-465666, Mariëlle Muijlkens
KERKRADE, GRUPELLOSTRAAT 35

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Machine-bedienden m/v
voor een metaalverwerkend bedrijf in Brunssum. De werkzaamheden bestaan onder meer uit het uitzagen, sorteren en inpakken van de geproduceerde lasboschten. De verdiensten zijn goed. Deze baan is voor langere tijd.
Informatie: 045-273838, Wilma Smaling
BRUNSSUM, LINDEPLEIN 15

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Magazijn-hulp m/v
voor een grote doe-het-zelf zaak in de omgeving van Brunssum. Leeftijd: 17-20 jaar. U bent bereid alle voorkomende werkzaamheden in de winkel te verrichten. Hebt u interesse? Reageer dan direct!
Informatie: 045-273838, Wilma Smaling
BRUNSSUM, LINDEPLEIN 15

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Medewerker Huishoudelijke dienst m/v
voor schoonmaakwerkzaamheden in de bakkerij van een relatie in Brunssum. Het betreft een full-time baan is dagdienst voor langere tijd. Hebt u interesse? Neem dan direct contact met ons op.
Informatie: 045-273838, Nicole Offermans
BRUNSSUM, LINDEPLEIN 15

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/ 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

TEGELZETTERS en leerling tegelzetters gevr. Tegelzettersberijf M. Dominikowski, soll. na 18 uur 045-323667. Hoog loon!

Aannemersbedrijf Belo vraagt ervaren BETONTIMMERLIEDEN, metselaars voor Duitsland. Hoog loon. Tel. 045-250930/250238.

Bouw- en ingenieursburo Catena BV vraagt voor haar eigen werken in Duitsland, BETONTIMMMERLUI en metselaars (liefst coll.). Hoog loon, wekelijkse betaling, Duits verzek. Soll. na telef. afspraak 045-232100.

MEISJES gevr. voor SM, goede verdiensten. Club Rachel, Pr. Hendriklaan 312 Brunssum. 045-274810.

Ervaren VERKOPERS en ploegbaas gevr. voor de verkoop van onderhoudsprodukten in België. Goede bijverdienste en beste condities, zonder ervaring onnodige te solliciteren. Telef. inl. te verkrijgen 045-222256 tussen 19.00 en 20.00 uur.

Gevr. SERVEERSTER met ervaring en leerling-kok voor Steakhouse te Vaals. Tel. 04454-5874.

Ervaren MACHINIST of minigravermachinist voor mobiele graafmachine. Tel. 04406-13411.

Gevraagd KELNER/serveerster voor onze bistro/ restaurant, liefst ervaren met leidinggevende capaciteiten. Inl. Bistro de Meule, Maasbracht. Tel. 04746-2817 dhr. of mevr. de Jong.

Gevraagd BUFFETBEDIENDE m/v, tel. afspr. na 17 u: 046-374330 of 374076

Gevr. nette BUFFETHULP en nette kelner, voor cafédancing, voor weekend. Tel. 04492-3773.

Gevraagd: Nat. en internat. VRACHTWAGEN-CHAUFFEURS voor 1- en meerdaagse ritten. Ervaring noodzakelijk. Frans Beiten Transport BV Galjoenweg 68, Maastricht, 043-631888.

BARDAMES gevraagd. Vervoer gratis, garantieloon. Tel. 04492-4915.

Patisserie Lunchroom L' Avenue zoekt voor dagzaak VERKOOPSTER, serveerhulp m/v en jonge aankomende kok. Inl. 04454-1480

VERKOOPSTER gevr. liefst met ervaring voor bakkerswinkel, Vaals of Simpelveld. Tel. 045-441426.

GASTVROUWEN gevraagd voor goed lopende zaak in Haarlem, intern mogelijk. Tel. 023-274634.

Bakkerij Franssen vraagt ervaren BROODBAKKER event. parttime en/of leerjongen. Tel. Simpelveld 045-441426.

Gevr. leidinggevende DAME bekend met privé-club en escort-service. 045-317032 of 463616.

Gevraagd AFWASHULP voor rest. Tel. 04493-1768 tussen 10.00-12.00 uur.

Nette ervaren GLAZENWASSERS en schoonmaakhulpen gevr., goede verdienste. Schoonmaakbedr. Gebr. Klassen, tel. 043-437004.

Gevr. voor z.sp.m. voor Duitsland en grensstreek METSELAARS, stucadoors, inschalers en timmerlieden. 045-727972.

Gevr. RIJ-INSTRUCTEUR voor de avonduren voor vrachtauto. Tel. 045-321721

Gevr. FRITUREHULP voor 3 doordeweekse dagen. Inl. tel. 045-323171.

Metselbedr. Paas, Hoofdstr. 455, Schaesberg, 6372 EC vraagt METSELAARS en opperlieden voor werken Maastricht en Geleen. Melden na 19.00 uur 045-325622 b.g.g. 045-257880.

Groothandel zoekt MAGAZIJNMEDEWERKER, liefst i.b.v. van rijbw., plm. 20 jr. Ind.terr. Abdissenbos, Buizerdweg 15, Landgraaf.

Gevraagd allround TIMMERMAN. Tel. 04450-4565

Fa. Hanneman, Strijthagenweg 125 te Kerkrade zkt. op korte termijn erv. BUSCHAUFFEURS met gr. rijbewijs voor groepsverv. en dagtochten. Pers. aanm. op werkd. t. 8.00-18.00 uur.

Fa. Hanneman, Strijthagenweg 125 te Kerkrade zkt. op korte termijn erv. TAXICHAUFFEURS voor groepsverv. met taxibusjes. Pers. aanm. op werkd. t. 8.00-18.00 uur.

Fa. Hanneman, Strijthagenweg 125 te Kerkrade zkt. op korte termijn erv. full- en parttime TAXICHAUFFEURS. Pers. aanm. op werkd. t. 8.00-18.00 uur.

MEDEWERKSTER voor nieuwe zonnesalon (parttime) te K'rade. 045-352044

Installatiebedrijf regio Maastricht vraagt all-round C.V.-MONTEURS, en MTS-ers die opgeleid willen worden voor service-monteur. Wij bieden zelfstandig werk en goede beloning. Br.o.nr. B-8501, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Reiter schoonmaakorganisatie BV zoekt SCHOONMAAKSTERS v. projekt in Heerlen, in ochtenduren en avonduren. Geïnteresseerde dames kunnen reageren bij Reiter Schoonmaakorganisatie BV Lage Frontweg 24, 6219 PD Maastricht. Tel. 043-215947.

Met spoed gevraagd zelfst. FRITUREHULP, ook in weekends. Inl. 045-214039.

Meisje of vrouw voor CAFEWERK gevr. Afspraak na 18.00 uur 't Auwesj Hoes, Industriestr. 54, Kerkrade. 045-413715.

Gevraagd nette SERVEERSTER voor 1 of 2 avonden. Ervaring gewenst. Leeftijd 20 tot 30 jr. Café Extase, Echt. Tel. 04754-81782.

Gevr. RIJINSTRUCTEUR voor manegewerk op parttime basis. Tel. 04454-3687

APPELPLUK(ST)ERS gevr. H. Heynen, Groot Welsden 84, Margraten. Tel. 04458-2321 na 17.00 uur.

AKB Hulsberg bv vraagt kolonnes METSELAARS. Tel. 045-230045 of 045-322747 na 18.00 uur 045-310348.

Te huur gevraagd

WOONHUIS te huur gevr. tot ƒ 1.000,- per maand. Tel. 045-714336.

Ik zoek dringend FLAT/ Woonruimte omg. Kerkrade, Brunssum, Schaesberg. Tel. 045-461361

VRIJGEZELLENFLAT/woning, omg. Hrl./ Kerkrade. Br.o.nr. B-8602, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop of te huur gevraagd STADSPAND. Tel. 04750-30885.

Dringend te h. gevr. v. 3 nette heren, ruim APPARTEMENT, gestoff. cq gemeub. in K'rade of Hrl. Huurpr. in overl. 045-458394, na 18.00

Woningruil

Te ruil grote eengezinswoning te LANDGRAAF tegen dito woning in Landgraaf. Tel. 045-323603.

Kamers

Kamer te huur in centr. van HEERLEN, vrije opgang, dir. te aanv. 045-724690

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

WAT UW HUIS AANGAAT:
Geen verkoop, geen kosten!
(nooit advertentiekosten)
VAN OPPEN B.V., Lindeplein 5, Brunssum. 045-254543.

*** ONZEKERHEID OVER HYPOTHEEKRENTE ***
Kies 20 jaar, rentevast 9,1% met gemeente garantie
Ook bijzondere mogelijkheden voor 2e inkomen tot 30 jaar.
Bel tijdens kant.uren: 045-712255 na kantooruren/ weekend 045-440731. Hypotheekadviseur J. Wetsels.
Stienstra Hypotheekservice

Informatiedag maandag 16 september van 16.00-20.00 uur in het Corneliushuis te Heerlerheide
In Heerlen, Heerlerheide zijn halfvrijst. woningen in aanbouw. Woonk. ca. 29 m2 incl. open keuken. Inpand. berging, mogelijkh. voor gar. 2 slaapk., ca. 11 en 8,5 m2 Hobbykamer, badk. met douche en mogelijkh. voor 2e toilet. Vlizotrap naar zolder. Prijzen van ƒ 133.840,- v.o.n. (exclusief max. ƒ 41.000,- subsidie). Netto maandlast vanaf ca. ƒ 529,- (rekeninghoudend met fiscaal voordeel, max. subsidie en 100% financiering). 10091012.
Inl. Stienstra Makelaardij b.v.
Tel. 045-712255

Hulsberg
Te k. op goede lokatie aan de Mesweg, gelegen vrijst. LANDHUIS, pr.n.o.t.k. Tel. 04405-1684.

Doenrade
Te k. vrijst. woonhuis bwj. 1978. Ind.: hal, woonk., keuken met aanbouwk. met app., berging, garage en zolder. Bovenv.: 3 slaapk., badk. met ligbad en douche en 2e toilet. Ben.verd. geh. voorz. van vloerverw., vr.pr. ƒ 240.000,-. 045-727322.

WOONHUIZEN te koop gevraagd. Mogelijkheid bestaat te blijven wonen tot U andere woonruimte heeft. Wijman & Partners, 045-728671.

Te koop groot huis met garage, pr. ƒ 130.000,- k.k. Op de Kraonkel 117, GELEEN. 046-740658, na 19.00 uur.

Te koop vrijst. ZAKENPAND te Brunssum voor div. doeleinden geschikt o.a. voor dubb. bewoning. Moet van binnen gezien worden. Vrij te aanv. Tel. 045-231000 of 229594.

HOENSBROEK. Wilhelminastr. 148, Vrijst. huis met prachtige tuin, huis is geheel gerenoveerd, ƒ 155.000,- k.k. Wijman & Partners, 045-728671.

HEERLEN, Cambriumstr. 90. Premie A woning met garage en ƒ 18.000,- overdraagbare premie. Prijs n.o.t.k. Wijman & Partners, 045-728671

Uw woonhuis verkopen? Geen verkoop, geen kosten. BOPA O/G. 045-324133.

KERKRADE-Haanrade, te k. vrijst. woonh. met garage, ƒ 255.000,-. 045-454256.

OG te huur

Te h. zakenpand en woonruimte in Centrum Maaseik (B). Inl. 09-32.11701967 b.g.g. 563331.

Te h. geïsoleerde LOODS voor opslag, plm. 95 m2 en 4 mtr. hoog. Stenen Brug 12 Landgraaf. 045-316368.

Winkel- of kantoorruimte te h., plm. 60 m2 met opslagruimte in centr. van HEERLEN. 045-724690.

Bouwen/Verbouwen

i.v.m. reorganisatie magazijnen:
Restantverkoop wand- en vloertegels sanitair en keukens
Profiteer nú van hoge kortingen!
Kwaliteitsprodukten tegen weggeefprijzen.

STEVENS BOUWMATERIALEN
SITTARD, Dr. Nolenslaan 122 (industrieterrein Noord)
Telefoon: 046-590300.
Geopend: ma. t/m vrijd. van 08.00-18.00 uur.
zat. van 09.00-13.00 uur. (sept)

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! Tel. 045-411930.

ZAKENADVERTENTIES op LD-TV. Uitvoerige info 045-739380.

Winkel & Kantoor

Te koop uit Faillisement
Nieuw en gebruikt kantoormeubilair; directie-meubilair met hoge kortingen; nieuwe bureau's tegen fabrieksprijzen. nieuwe 2-drs. kantoorkasten va. ƒ 275,-; stalen schuifdeurkasten; gebr. bureau's va. ƒ 100,-; Div. kantoorkasten va. ƒ 175,-; hangmappen-kasten A2 en A3 formaat; hangmappen ladenblok A4 en folio; 2 en 4 laden va ƒ 150,- tekening ladenkasten A1 en A0 nieuw en gebr. va. ƒ 325,-; tekentafels A1 en A0 va. ƒ 675,-; magazijnstelling va. ƒ 75,- p.m.; archiefstelling va. ƒ 75,- p.m.; brandvrije archiefkasten; Holland Safe met lakschade 50% adviesprijs;
Burostoelen va. ƒ 50,- p.st. Verder uit voorraad:
pallet hefwagens-steekwagens; speciale aanbieding van nieuwe bureaustoelen. Tegen zeer lage prijzen.
Tekentafelstoelen; wipeborden ƒ 175,-; flipovers; industrieboormachines, 16 mm, 12 snelheden, ƒ 445,-. Verder nog 1001 artikelen. Teveel om op te noemen, 1000 m2 showroom/ 1200 m2 magazijn. Alles uit voorraad leverbaar.
Ook het adres voor verhuur bedrijfsinventaris.
ROCKMART, Kissel 46b, Heerlen. 045-723142.
Open maand. tot vrijd. 9-18.30 uur. Zat. 10.00 tot 16.00 u.

AANBIEDING; te koop nieuwe burostoel Rock 4050, adv.prijs ƒ 495,- nu bij ons ƒ 295,-; burostoelen Rock 2000 adv.prijs ƒ 295,- nu bij ons ƒ 175,-; tekentafelstoelen Rock 2000, adv. prijs ƒ 395,- nu bij ons ƒ 255,-; gebr. burostoelen v.a. ƒ 35,-. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Direct resultaat, als uw SPOTJE op LD-TV staat. Bel 045-719966 voor meer info.

bouwmat./machines

KUNSTSTOF-ramen-deuren-serres, van fabrikant naar klant, nergens goedkoper. Tel. 045-327962; fax. nr. 045-327963.

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

Te k. 2e hands TROTTOIRTEGELS á ƒ 0,25 p.st. Tel. 046-370380.

8 BOUWSTAALSTUTTEN, nieuw. Te bevr. na 18.00 uur 045-727339.

Bau-elemente Johan S Muller. Kunststof RAMEN en deuren, ook in alu en hout, rolluiken, garagedeuren met montage en afwerking. Tel. 0949-245142768.

Te k. HOUTDRAAIBANK, z.g.a.nw. Tel. 045-752156 na 17.00 uur.

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Uit voorraad leverbaar: alle typen vaste tandcultivatoren, veewagens 2-4 koeien en 6-8 koeien tandemas, gegalvaniseerde maisvoederdrinkbakken ook gedragen of op wielen met ev. hooirek en of dak, 1500/ 3600 ltr. krachtvoerbakken voor zoogkalveren, 1- en 2-rijige aardappelvoorraadrooiers, perfecte weidebloters, plastis drinkbakken 400/1200 liter. LMB Jean SPONS, Eysden, 04409-3500.

Te k. SCHARRELKIPPEN aan de leg. Tel. 04499-1341

Te k. drieschaars WENTELPLOEG; kunstmeststrooier; antieke Ferguson 35PK; 2 wielige tuinfrase met ploeg 12PK. Tel. 04498-54836 bellen tussen 12 en 13 uur.

Te k. 3-jarige donkerbruine RUIN, hoogte 1.65, afst. creool x tolad en bruine 1 ½ jarige merrie, afst. widor x cancellorxx. 04749-1740.

Reparaties

TV/VIDEO reparaties. Binnen 24 uur klaar, met prijsopgave en gar. E en E Electronica, tel. 045-231340

Koelkast- en Diepvriesreparatie met garantie, geen voorrijkosten. Jacques TEBBEN koeltechniek Tel. 045-460471 na 19.00 uur 045-464782.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122

Bedrijven/Transacties

Horeca Bureau Nederland B.V.
Café
Cadier en Keer
met woning
goede omzet

Hotel Restaurant
met terras en
woning in centrum
Heerlen

Verschillende frituren
in Maastricht en Sittard

Informatie Hor. Bur.
Ned. B.V. Postbus 3051
6460 HD Kerkrade
Tel. 045-427777
Fax. 045-413521

Ter overname aangeboden HUWELIJK/RELATIEBURO gunstige condities, interne opleiding, enig kapitaal vereist. Reacties met uw C.V. en motivatie. Br.o.nr. B-9166 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop café in centrum van HEERLEN. Zonder geld onnodig te reflecteren. Br.o.nr. B-8927, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Hobby/D.h.z.

SCHUURTJES, tuinhuisjes, garage's, hondenhokken, vele afm. reeds v.a. ƒ 195,-. Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, 6464 GA Kerkrade. Tel. 045-460252

Auto's

autobedrijf **CHIARADIA**
Trichterweg 122 6446 AT Brunssum Tel.: 045 - 21 28 43

Bovag gekeurde occasions

Citroën AX Image	1991
Citroën BX 14 E, LPG	1987
Citroën 2 CV 6 Club	1984
Lada Samara 1.3 3-drs	1989
Lada 2105 1500	1988
Nissan Sunny 1.4 LX Sedan	1989
Nissan Micra 1.0L	1989
Renault 5 super TR 5-drs	1987
Renault 11 GTX 5-drs	1987

Occasions zoals het hoort!!!

Fiat Panda 1000 CL	1988
Peugeot 205 GTI	1986
VW Golf 1.3	1987
Citroën 19 TRS	1988
Citroën BX turbo diesel	1989
Citroën BX 16 TRi	1987
Citroën BX 19 TZi	1990
Citroën 16 S Leader	1986

Speciale Aktie - auto's

Citroën AX 11 TGE cabrio-top	1990
Citroën BX 14 met spoiler en lichtmet. wielen	1988
Citroën BX 19 GTi	1988

Autobedrijf **SONDAGH BV**
De Koumen 34-36
Heerlen (Hoensbroek)
De grootste Citroën dealer van Zuid-Limburg.

Te k. gevr. loop-, sloop- en
Schadeauto's
Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel.045-254049.

Extra aanbieding
Bij aankoop van een gebruikte auto boven ƒ 7.500,- een gratis weekend of midweek voor 6 pers. in een Grandorado park

Inruilauto's
Diverse Fiat Panda's type 34 en 45 '85/'86
Diverse Fiat Panda's 750 en 1000 van '86 t/m '89
Diverse Fiat Uno's 45 van '83 t/m '89
Fiat Uno 60 S 3-drs. '88
Fiat Uno 60 S 5-drs. '89
Tipo 1.4 '88 '90
Diverse Fiat Ritmo's 3- en 5-drs. van '82 t/m '86
Ritmo diesel 3-drs. '85
Citroën Visa II '85
Opel Corsa TR 1.2 S '84
Opel Kadett 1.3 S '80
Peugeot 205 XR 1.4 dec. '84
Renault 11 TXE '85
Volvo 340 DL '85
Suzuki Alto GL 4-drs. '88

FIAT
Fiat Klankstad Kerkrade
Kaalheidersteenweg 185.
Tel. 045-413916.

Göttgens Sittard
Haspelsestr. 20,
tel. 046-516565
Corsa'84 t/m '89
Kadett '80 t/m '90
Kadett diesel '90
Kadett autom. '85
Ascona '85 t/m '88
Ascona diesel '88
Vectra diesel '89
Vectra '90 en '91
Rekord '82 en '85
Omega '88 en '89
Escort diesel '88
Scorpio 20GL '88
Mazda 323 Sedan '88
Metro '89
Golf 1.8 GT '88

Te k. VW JETTA 1300 bwj. '81, 4-drs., APK '92, i.g.st. Achter den Hof 51, Amstenrade. 04492-5393 na 18 uur

OPGELET, gevr. voor export, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklasses v.a. ƒ 500,- . Schade of defect geen bezw. Contact geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Daihatsu Ton Quadflieg
Reeweg 112, Landgraaf.
Tel. 045-321810.
Peugeot 205 XR 1.4 '90
Honda acc. Sedan 2.0 '89;
VW Polo CL '89
VW Passat GL grijs '89
Ford Orion 1.4 CL bravo '89
Opel Kadett 1.6i zwart '88
Audi 80 blauw '88
Audi 80 aut. Union wit '88
Ford Siërra 2.0 CL blauw '88
Ford Escort 1.4 CL wit '88
Seat Marbella zwart'88
Peugeot 205 XR '88
Ford Siërra 2.0 CL bruin'88
VW Golf sport '88
Alfa Romeo 1.5 grijs '87
Nissan sunny coupe rood'87
Alfa 33 1.3 junior wit '87
Ford Siërra 1.6 CL grijs '87
Ford Escort 1.3 CL bruin '87
Ford Escort 1.4 CL wit '87
Renault R 5 wit '87
BMW 316 blauw '86
Daihatsu Cuore rood '86
Daihatsu Cuore rood '85
Suzuki Swift 1.3GL 5-drs '85
VW Passat CL wit '86
Ford Siërra 2.0 Laser '86
Mercedes 190 E wit '86
Kadett 1.2 SC hatchb. '85
VW Golf CL wit '85
Renault 11 TL '83
Ford Siërra 1.6 blauw '84
Siërra 1.6 L 5-drs '84
Nissan Sunny 1.5 GL br. '84
Opel Manta 1.8 S grijs '84
Mits. Cordia 1.6SR beige '83
Mercedes 500 SE groen'83
Mazda 323 Sedan grijs '83
Opel GT spec.uitvoering '69

Terreinauto's
Daih Feroza EL resin top '91 gr. kent.
Daihatsu Feroza DX Resin top '89 geel kent.
Nissan King cap 2.5 D '89
Diverse inruilers
v.a. ƒ 500,- tot ƒ 1.500,-.

VW Golf bwj. '84, 3-drs, goed geprijst; Mazda 626 GLX, 10-'88, kl. zwart, extra's, licht met. velgen, spoiler, stereo-inst., 1e eigen., super mooie auto; Suzuki Samurai, '88, extra's, bullbar, mistlampen, iets apart; Lancia Prisma 1.6, '86, voor de liefhebber; Citroën Visa 14 TRS 5-drs. snelle rakker '86; Opel Ascona 5-drs. 1.6 zilvermet., mooie auto '84; Renault 19 TR 22.000 km, 1e eig.'89; VW Kever Cabrio rood '73; Saab 9000 CD, bwj '89, autom., km.st. 53.000, kl. odoardogrijs; Saab 900, 5-drs, '86, wit; Saab 9000 5-drs., turbo, 95.000 km, zeer mooi nu aantrekkelijk geprijst '86/'87; Saab 9000i 5-drs. 73.000 km, kl. odoardo extra's, schuifdak, etc. '89; Saab 9000 turbo m. spoiler, zeer spec. pr., 11-'85; Saab 900i 5-drs. kl. rosequarts, schuifdak, 1e eig., aanbieding, 11-'88; Lancia Thema Pinaferrina stat.car, grijsm. 1e eig. '88.

garage kompier
Akerstr. 150, Heerlen. 045-717755 of 04493-3708.

Autohandel Johan SCHMIDT heeft diverse auto's in voorraad van ƒ 750,- tot ƒ 6.000,-. Alles met APK. Tel. 04492-2888. Hommert 24, Vaesrade.

NIEUW. Loop-sloop-schade- en bedrijfsauto's gevr. Wij bieden de hoogste prijs in Limburg, ƒ 500,- tot ƒ 20.000,-. Bel nu tel. 045-426817, ook 's avonds.

AVIS AUTOVERHUUR
per dag incl. 100 km
per dag incl. alle km
per weekend incl. 400 km
lang weekend incl. 500 km
per week incl. alle km's
per maand incl. alle km's
of langer misschien?

Heerlen
NOBELSTRAAT 12,
045-740559
Maastricht
SPOORWEGLAAN 18
043-252377

Gevr. loop- en schade-auto's. Betalen ƒ 400,- tot ƒ 20.000,- voor uw auto! 045-423063 of 423199.

Volvo 245 GL STATIONCAR, bwj. '80, i.z.g.st. Koningsweg 37, Kerkrade. 045-455432.

BX 1.9 TRD, '85, ƒ 5.900,-; Volvo 760 GLE, aut., LPG, ƒ 9.750,-; BX 1.6 TRS, '84, LPG, ƒ 4.900,-; KADETT stat., '81, ƒ 2.750,-. Inr. mog Tel. 045-211071. Overbroekerstr. 54, Hoensbroek.

GOLF Medison 1.6, bwj. '90, 1e eig., schadevrij, all extra's, pr.n.o.t.k. Tel. 046-524256.

Honda PRELUDE, bwj. '80, APK '92, rood metallic, sportw., stereo, schuifd., etc., mooi en goed!!, ƒ 2.950,-. Tel. 045-726175.

Nette en betrouwbare HONDA accord coupé, nw. APK, nw. banden, ƒ 1.250,-. Onder Devoonstr. 9, Hrl. (Zeswegen).

Ford ESCORT, '78, Ford Fiësta, '77, APK, samen ƒ 1.500,-. 045-255784.

INKOOP alle merken auto's. Wij betalen hoogste prijs, 045-416239.

Volkswagen SCIROCCO te k. '86 DOHC, 16 V. Tel. 045-224946.

Koopje! Opel KADETT 12 N, bwj. '76, APK 11- '91, pr. ƒ 375,-. 046-511631.

Te k. terreinauto, DAIHATSU Rocky 2.8D, '86, gr. kent met div. acc. i.z.g.st. vr.pr. ƒ 15.200,-. Tel. 046-748514

Te k. RENAULT Fuego, i.z.g st. bwj. eind '81. Tel. 045-215697.

SKODA 120L, '86, km. st. 66.000, div. extra's, z. mooi, ƒ 3.400,-. 045-750385.

BMW 315, kl. groen, '83, apart mooie auto, inr. mog. Autobedr. BOSCHKER, Heerlerweg 67, Voerendaal. Tel. 045-751605.

Voor de liefh. of verzamelaar div. Trabants va. ƒ 500,-. Autobedr. BOSCHKER, Heerlerweg 67, Voerendaal. Tel. 045-751605.

Te k. BMW 320 6-cyl. Auto is 100% in orde, ziet zeer goed uit. Vr.pr. ƒ 4.750,-. Inr mog. APK tot '92. Tel. 045-231633.

Te k. Honda PRELUDE bwj. '80, APK gek., vr.pr. ƒ 1.750,-. Inr. mog. Tel. 045-231633.

Te k. Ford ESCORT, bwj. '83, APK gek., Val. uitv., grijs kent., vr.pr. ƒ 4.750,-. Inr. mog. Tel. 045-231633.

Opel MANTA 19S, bwj. '78, APK 9-'92, kl. blauwmet. i.z. g.st. keuring toegest. pr. ƒ 1.850,-. Tel. 046-527379.

Te koop AUDI 100 LS gas, trekh., bwj. 1-'81. Tel. 045-412421.

MOTORREINIGEN, Habets Car Cleaning, Voskuilenweg 103, Heerlen, 045-716056

Te k. BMW 316 lichtmet. groen, bwj. '83, verlaagd en sportvelgen, vele extra's, vr. pr. ƒ 9.500,-. Rukkerweg 229, Kerkrade. Tel. 045-421324 v.a. 12.00 uur.

BMW 520i, m.'85, kl. zilver, LPG, sunroof, trekh. radio, nw. band. optimale cond. spec. pr. inr. mog. Autobedr. BOSCHKER, Heerlerweg 67, Voerendaal. Tel. 045-751605.

Te k. mooie BMW 316 zeer zuinig, APK, bwj. '81 met sportv., vr.pr. ƒ 3.750,-. Tel. 045-461475.

CITROEN CX 2500 GTi Turbo II, bwj. '87. Tel. 045-717971/713042.

Te k. CITROEN Dyane 6, bwj. 1983, APK tot december, ƒ 1.750,-. 045-318867.

Citroën C 15 diesel bestel, 1988, kl. wit, inr. mog. Autobedr. BOSCHKER, Heerlerweg 67, Voerendaal. Tel. 045-751605.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Fiat PANDA bwj. '81 met APK, techn. 100%, vr.pr. ƒ 2.250,-. Tel. 045-423862.

Apart mooie Fiat Uno, 1986, diesel, 1e eig. kl. beige, nw. st. zeer zuinig, inr. mog. Autobedr. BOSCHKER, Heerlerweg 67, Voerendaal. Tel. 045-751605.

Te koop Fiat UNO 60 S kl. rood, bwj. '87, 60.000 km. Tel. 045-463135.

Ford ESCORT 1100 L, bwj. '83, schuif/kanteldak, sportvelgen, stereoinst., vr.pr. ƒ 5.150,-. Jacobusstr. 5, Echt.

Te koop Ford SCORPIO 2.9i Ghiå bwj. '88, executive-uitv., veel acc., autom., ANWB-keur.rapp., vr.pr. ƒ 24.500,-. Tel. 04746-3006

BEKLEDINGREINIGEN, Habets Car Cleaning, Voskuilenweg 103, Heerlen, 045-716056

Ford ESCORT 1.4 CL m. '87 4-drs. Tel. 045-458981.

Proficiat!
Proficiat

Lieve mam en oma Ottie met je 80e verjaardag. Wensen kinderen en kleinkinderen. Vandaag ook op LD-TV!

Te koop Ford ESCORT L '82 1300 L kl. rood, 5-drs. zeldz. mooie auto. Tel. 045-272160.

Te koop Ford SIERRA 1600 Laser bwj. '85, 5-drs., spoiler en trekh., APK '92, inr. mog. Tel. 045-270066.

Te k. Ford ESCORT 1.6 bwj.'83, APK. 10-'92 ƒ 5.250,-. Tel. 045-442150.

Ford GRANADA 2.8 i Ghia zeer mooi, APK 8-'92, pr.n.o.t.k. Tel. 045-210930.

Ford Siërra 2300 diesel schuif/kanteldak, trekhaak '83, kl. beigemet. inr. mog. Autobedr. BOSCHKER Heerlerweg 67, Voerendaal Tel. 045-751605.

Ford Escort Bestel, 1984 Benz spec. opbouw, type Koerier, lage prijs, plus 6.500 km. inr. mog. Autobedr. BOSCHKER, Heerlerweg 67, Voerendaal. Tel. 045-751605.

Te koop Ford ESCORT bwj. '79, APK 9-'92, pr. ƒ 1.450. Tel. 04499-4529.

Te koop Ford ESCORT 1.6 inj. cabriolet, bwj. '84; Fiësta Festival bwj. '84, IE. Tel. 045-416535.

Te k. Ford TAUNUS APK '92, uitgeb., sportvlgn, auto is i.z.g.st. Vr.pr. ƒ 1.750,-. Inr. mog. Tel. 045-231633.

Te koop Ford ESCORT 1.4 Bravo, bwj. '88, i.z.g.st., 1e eigen., vele extra's 045-444368 na 18.00 uur.

Ford ESCORT 1.3 model Laser '85, 4-drs. APK, zeer mooi ƒ 6.750,-. 045-454087

Te koop weg. omst. LADA 2105 bwj. '86, 41.000 km, i.g.st. Tel. 045-229366.

Te k. MAZDA 323 bwj. '81, APK gek., ƒ 900,-. Ridderstr. 1, Schaesberg.

Te koop MERCEDES 200 D '82, div. extra's. Tel. 045-258896 na 18.00 uur.

MERCEDES 230 E n. mod. motor st.bekracht., deurver. gr., 1 eig., groenmet. i.g.st. '81, ƒ 6.950,-. 046-747737.

Te koop MERCEDES 300 diesel 1983, i.z.g.st. Tel. 045-711435.

Van part. in uitst. st verk. MERCEDES 200 benzine bwj. apr. '87, km.st. plm. 80.000, kl. wit, serv. boekjes ter inzage, vr.pr. ƒ 32.000,-. Tel. 045-251437.

Te k. MERCEDES 1900, nw. motor, vr.pr. ƒ 22.500,-, in nieuwe staat, alle opties. Haesenstr.1, Landgraaf. Tel. 045-313786.

Te k. MERCEDES 240 D, bwj. '84, sp.velgen, rood, in perf.st. Vr.pr. ƒ 13.750,-. 04498-52371.

Te koop MERCEDES 300 D, bwj. '78. Tel. 04955-1761

NISSAN 280 ZX 2*2 i.z.g.st. '82, Jeep J10 pick-up, bwj. Tel. met gas, rep. motor. U 045-750593. (antw.app. wordt teruggebeld).

Opel ASCONA 1.9 S, type '80, i.z.g.st., ƒ 1.950,-, nwe. APK. Tel. 045-323178.

KADETT '79 geheel gereviseerd, 6½J velgen en nwe banden, zeer mooi, APK 7-'92. Te bevr. na 18.00 uur 045-727339.

Te koop aangeb. Opel KADETT sedan 1.3 4-drs., bwj. '87, i.z. g.st. Valkenburgerweg 20, Wijlre. Tel. 04450-3528

Te k. Opel KADETT 1.3 LS, '87, 3-drs. km. st. 84.000, pr.n.o.t.k. 045-221423 na 16 u.

Opel ASCONA, bwj. '81, nwe banden en uitlaat, vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 046-526906

Te k. PEUGEOT 305 bwj. '78, APK juni '92. Tel. 045-723996.

Te k. zeer mooie PEUGEOT 305, APK 7-'92, bwj. '78, vr.pr. ƒ 1.500,-. 045-229621.

KOOPJE? aangeb. Porsche 924 '79, i.z.g.st., t.e.a.b., bepaal zelf de prijs (wegens aanschaf nw. auto). Tel. 04406-14463.

RENAULT 5 "Alpine" Turbo, 8-'83, i.z.g.st., inr. mog. Tel. 045-729093.

RENAULT Express D '88, grijs kent., wit, reclame-vrij, ƒ 7.950,-. 045-221808.

Te koop Renault FUEGO bwj. eind '82, km.st. 110.000 i.z.g.st., vraagpr. ƒ 2.900,-. Tel. 04498-51491.

Te k. SIMCA Talbot 1100 GLS, bwj.'81, groenmet., APK 4-'92, 94.000 km., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.150,-. Tel. 043-436082.

Te koop SKODA 105 L okt. '87, pr.n.o.t.k. Tel. 046-756115.

Te k. Toyota CELICA bwj. '79, 4 nwe. banden, APK 4-'92, vr.pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-352625 na 19.00 uur.

Automatiek TOYOTA Corolla 1.3 GL 4-drs. bwj. '84, als nw., ƒ 7.950,-. 045-316940.

Voor Piccolo's zie verder pagina 6

De slag om Fort Apache, een onneembare vesting

Een warm dagje aan het Kroatische front

SUNJA – Er is weinig anders te doen in Zagreb, dus waarom niet even een dagje naar een rustige plek aan het front? De uitgestorven weg voert naar Sunja. Een gezellig dorpje. Zo safe als wat, verzekert gids en tolk John Kosic uit Chicago.

En wat wil je nu precies, vraagt de ondercommandant van Sunja, terwijl hij zijn halve eeuw oude Mauser - nog zelf veroverd op de Duitsers - koestert. „Een kijkje nemen aan het front." De baas met Castro-baard knikt. Zegt dat gewacht moet worden tot de legerarts met een filmploeg van de BBC terug is. Even later komt de arts, Zoran Rumboldt, aangereden in een jeep. Diep onder de indruk zeggen de uitstappende BBC-reporters: „het ging er heet aan toe bij het station verderop. Wees voorzichtig."

Ach, het zal wel meevallen, er wordt maar af en toe eens een mortier afgeschoten. De wagen scheurt al snel weer weg.

Het stationnetje van Sunja is een gebouw van twee verdiepingen met een rood pannendak. Meteen daarachter ligt het front. Fort Apache noemen de soldaten hun vesting trots. Zo goed als onneembaar. Het station beschut de rechte weg door het dorpje. De huizen van Sunja staan leeg en verlaten. Hier en daar een beroet gat in de muur, waar een mortiergranaat terechtkwam. En veel kogelgaten.

Op honderdvijftig meter voor het station staat een aanhanger dwars over de weg. De auto draait er omheen, ineens is te horen dat er stevig geschoten wordt. De chauffeur scheurt zigzaggend door naar het station. De jeep parkeert tegen de muur van dit Fort Apache.

'Bukken'

We stormen de trap op, naar de woning op de verdieping. Eerste of tweede? Geen idee, het is een hoge trap. Een kamer met gebarricadeerde ramen blijkt gevaarlijk te zijn. „Bukken," sist Zoran, terwijl het geknal van binnen en buiten maar doorratelt. Je moet vooral oppassen voor het werk van sluipschutters die een hoge positie hebben gekozen. En de Servische aanvallers liggen hier ook maar vijftig meter vandaan.

In wat de woonkamer moet zijn geweest zitten vijf, zes gardisten tussen kalashnikovs, andere vuurwapens en stapels munitie en patroonhouders. Ze vullen de leeggeschoten magazijnen. Telkens komt een zwetende soldaat uit een van de achterkamers aangesprint om een nieuwe houder op te halen, de lege wordt op de grond gegooid.

De soldaten zijn Rambofans. Met zweetbanden en patroongordels om, een devoot kruisje, opvallende tatouages op de armen imiteren ze de filmheld. Ze dragen punkkapsels, hebben skinhoofden of uiterst strakke discokoppies. Ineens stormt een man van een jaar of vijftig van de zolderetage naar beneden. Een verrekijker bungelt om zijn nek. Boven het keiharde geratel van een machinegeweer uit roept hij dat hij een plek heeft gelokaliseerd waar 'zeker vier Chetniks' (Serviërs) zitten. Samen met de man van het machinegeweer rent hij terug naar boven.

Een minuut later klinkt het zware geratel van het wapen. „Had je ze?" vraagt de arts, als het machinegeweer teruggezet wordt in de vaste positie. „Er wordt vandaar niet meer teruggeschoten."

Telefoon

John, de tolkende gids, ontdekt een telefoon. Terwijl hij moet schreeuwen om boven het geluid van het spervuur uit te komen krijgt hij tot zijn eigen verbazing verbinding met Zagreb. De journalist is tevreden, meldt hij, want hij is hier aan het front. Op een veilige plek, en heeft goed idee van wat er gebeurt. De journalist denkt hier zelf iets anders over. Hoe kom je ooit weer heelhuids weg? En wat als de Serviërs of het leger met zwaarder geschut tegen de dikke muren van Fort Apache tekeergaan?

Ben je bang, vraagt John na afloop van het telefoontje. Zeker, ondanks het oppeppende geschreeuw van AC/DC over de versterkers, dat door mortiervuur en machinegeweerlawaai extra power en onvermoede accenten krijgt. Zo was de inspectie van het front ook weer niet bedoeld.

Het aantal mortiergranaten dat onze kant op komt neemt toe. „Een signaal dat de aanvallers straks terugtrekken," zegt Rumboldt. Zo gaat het hier nu al meer dan een week. Zou het oude plafond een mortierinslag tegenhouden? „Maak je geen zorgen," valt John Kosic in. „Je zit goed. Hierboven ligt een vloer van centimeters dik beton. Daar komt een granaat niet doorheen."

Toch klinkt het niet geruststellend. Ook al niet omdat het vuurwerk al ruim een uur aan de gang is en de mortierinslagen steeds dichterbij klinken. „Echt, het zijn dikke muren. Bovendien, ik kom hier bijna elke dag. Dit zijn goeie jongens, ze houden de Serviërs wel weg."

De Servische militie ligt op enige tientallen meters afstand, achter de spoorlijn waar zij een schild van opleggers hebben gebouwd. Naarmate de schotenwisseling voortduurt verdwijnt de spanning wat. Er is in het station niemand geraakt. Het is tijd om enkele soldaten te interviewen. Waarom ze hier zitten en niet in Zagreb op een terrasje. Zoals de meesten van hun leeftijdsgenoten. „Die willen ook wel hierheen, maar er zijn eenvoudig niet genoeg wapens en uniformen," zeggen de macho uitgedoste Rambo's.

Begrafenis

Na anderhalf uur, zo tegen drieën, luwt ineens het gevecht. „Ik zag in de verte een begrafenis," zegt de uitkijk van zolder. „Ik denk dat de Serviërs door lukraak en massaal op ons te schieten de uitvaart vierden."

Een van de soldaten ruimt de rommel op, de tientallen lege kartonnen doosjes waarin de verschoten kogels verpakt waren worden op een hoop geveegd. „Als je de boel niet af en toe bijhoudt wordt het een puinhoop," verklaart de gardist met een veel te vrolijk gezicht. De stationswoning oogt inmiddels als de slotscène in een vierderangs Rambo-oorlogsfilm.

Het vervelende is, zegt de arts tevreden in de chaos om zich heen kijkend, 'dat we hier geen stromend water hebben'. „Voor een bad of zo."

Na een half uur wachten, als verder mortiervuur uitblijft, kunnen we vertrekken. „Er is een kans dat we nog een mortiergranaat voor ons op de weg krijgen, maar dat risico is even klein als dat van een verkeersongeluk," legt de ervaren chauffeur uit. Als we om de dwars op de weg geparkeerde aanhanger scheuren botsen we bijna op een aanstormende politieauto. Alleen scherp sturen voorkomt een ravage op de verder al uren uitgestorven weg. Dan kan de kans van een rake granaat tussen de 500 die deze dag zijn afgeschoten naar Sunja ook niet echt heel klein zijn.

piet arp

● *In een woonkamer aan het front in het stadje Sunja vullen soldaten hun lege magazijnen. Soldaten met zweetbanden en patroongordels om, een devoot kruisje en opvallende tatoeages rennen in en uit om de wapens in orde te maken. In de kamer zitten gardisten tussen kalashnikovs en andere wapens, vijftig meter verder liggen de Servische aanvallers.*

Methode om vroeggeboorte te voorspellen

Van onze correspondent

WASHINGTON – Een eenvoudig onderzoek van het slijm in de vagina en de baarmoederhals van een zwangere vrouw maakt het mogelijk om een vroegtijdige geboorte te voorspellen. Dankzij deze nieuwe ontwikkeling is een betere behandeling mogelijk van vrouwen die een verhoogd risico lopen om (veel) te vroeg te bevallen. Dit blijkt uit een onderzoek van drie universiteitsziekenhuizen in New York en Californië. De resultaten zijn deze maand gepubliceerd in het gezaghebbende artsenblad The New England Journal of Medicine.

De Amerikaanse onderzoekers hebben ontdekt dat de hoeveelheid van het eiwit fibronectine, afkomstig van het kind en aanwezig in de afscheiding van de vagina en baarmoederhals van de moeder, een belangrijke rol speelt bij een toekomstige vroeggeboorte. Bij 93,8 procent van de vrouwen die hun kind te vroeg ter wereld brachten, was de concentratie van dit eiwit verhoogd. Ook bij vroegtijdige weeën werd in ruim de helft van de gevallen een verhoging van fibronectine aangetroffen.

In westerse landen is de vroeggeboorte een van de belangrijkste problemen in de verloskunde. Bijna een op de tien bevallingen vindt voor de 37e week plaats. In die categorie sterft het grootste aantal pasgeborenen. Ook de kans op - blijvende - ziekte of invaliditeit wordt groter naarmate het kind vroeger ter wereld komt.

De Graaf-Nauta waarschuwt voor 'vierde bestuur'

DEN HAAG – Staatssecretaris De Graaf-Nauta vindt dat de regering in het verleden te 'lankmoedig' is geweest met het toestaan van regionale besturen, zoals de vervoerregio's en de regionale arbeidsvoorzieningen (RBA's). Volgens de bewindsvrouw van Binnenlandse Zaken is daardoor op regionaal niveau een informele 'vierde bestuurslaag' ontstaan, naast de officiële van rijk, provincie en gemeenten.

Zij roept de gemeenten in stedelijke gebieden op met spoed samen te gaan werken om de 'versnipperde' vierde bestuurslaag van functionele besturen en gebiedsafbakeningen een halt toe te roepen.

Op het congres van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in Ede hield de staatssecretaris een pleidooi voor een ordening van die niet-officiële vierde bestuurslaag, die zij feitelijk hiermee erkent. Zo'n bestuur tussen gemeenten en provincie ligt in de discussie over de gewenste bestuurlijke opzet nog altijd heel gevoelig; provincies en gemeenten vrezen een 'aantasting van taken en bevoegdheden. De regering zegt officieel een vierde bestuurslaag af te wijzen.

Elk procentje besparing levert 'winst' van 500 miljoen op

Eigen risico moet kostenstijging in gezondheidszorg afremmen

DEN HAAG - De meeste Nederlanders mankeert niets en dat is maar goed ook. Gezondheidszorg zou anders helemaal niet meer te betalen zijn. Maar intussen zijn alle ziekenhuisbedden wel bezet, poliklinieken stromen vol en alle werkers in de gezondheidszorg zijn alom volop in de weer. Voor dit jaar had de regering de kosten van de gezondheidszorg op 49,8 miljard gulden geraamd, hoger dan ooit. Dat wordt wel 50 miljard, voorspellen de insiders, en misschien wel meer. Gemiddeld meer dan 3000 gulden per inwoner van dit zo gezond ogende land.

Waarom toch?

Je slikt zomin mogelijk medicijnen en je bent zuinig op je gebit, terwijl je het ziekenhuis alleen van binnen kent als bezoeker van een zieke kennis. Je denkt aan je gezondheid en je bent kosten- en prijsbewust, zoals zovelen. En toch gaat je premie voor je ziektekostenverzekering elk jaar omhoog. Waarom toch? Waarom lukt het ons als samenleving niet de kosten van de gezondheidszorg in de hand te houden?

Het wordt enigszins begrijpelijk als men nagaat wat er in korte tijd aan kostenstijgingen is geweest in de zorgsector, maar ook dan nog begint die sector veel op een op hol geslagen paard te lijken. Wie durft er nog de teugels te grijpen? Elk procentje kostenbesparing levert 500 miljoen 'winst' op - daarvoor te ijveren zou voor alle betrokkenen de moeite waard moeten zijn.

Niettemin, als de kwaliteit van het leven op een hoog peil moet blijven - en dat staat gelukkig voorop - zal er steeds meer geld op tafel moeten komen. Dan is er meer geld nodig om de oudere mens te verzorgen want er komen steeds meer ouderen en die ouderen worden steeds ouder. Ook is er meer geld nodig voor techniek, want de medische technologie staat niet stil.

Ziekenhuizen zijn de duurste kostenpost in het geheel en in die ziekenhuizen lijken de kosten dit jaar omhoog te vliegen. De verpleegdagtarieven, per ziekenhuis verschillend, gingen overal dan ook per 1 april fors omhoog, soms wel met meer dan 10 procent. Het aantal verpleegdagen liep bijna overal terug, ten gunste van dagbehandeling en poliklinische zorg maar de totale kosten van de ziekenhuizen werden er niet minder door. Tweederde van die kosten zijn personeelskosten maar de salarisaanpassingen lagen deze keer procenten lager. De premies die de ziekenhuizen moeten betalen voor de aansprakelijkheidsverzekering in het geval van 'medische missers' zijn zeer onlangs verdubbeld.

De stijging van de ziekenhuiskosten was voor 1991 voorzien - de regering ging uit van 3,8 procent. Maar dat het zeker 10 procent zal worden, zoals het er nu uitziet, verrast de verzekeraars toch wel. Zeker wanneer daarbij in aanmerking wordt genomen dat in de periode 1982 - 1989 een totale gemiddelde stijging van 17 procent is geregistreerd. De ziekenfondsenoverigens waren er voor dit jaar bij de vaststelling van de premies van uitgegaan dat de kostenstijging 6 tot 7 procent zou zijn. Toch ook geen kleinigheid.

Maar het wordt meer, dat is inmiddels wel duidelijk.

Huisartsen, logopedisten, fysiotherapeuten, oefentherapeuten, verloskundigen en tandartsen hebben de afgelopen maanden hun tarieven fors aangepast. In alle gevallen was sprake van een structurele, waarbij de tandartsen met 6,6 procent als laagste en de fysiotherapeuten met 12 procent als hoogste uit de bus kwamen.

Wat het effect zal zijn van de nieuwe regeling voor medicijnen, waar de ziekenfondspatiënt op 1 juli mee werd geconfronteerd, zal nog moeten blijken, maar reden voor veel optimisme is er niet. Ziekenfondspatiënten met name schijnen er geen notie van te hebben wat medische behandelingen kosten, het ziekenfonds betaalt immers toch. En het ziekenfonds zal het een zorg zijn, lijkt het, hoe vaak de verzekerde bij de huisarts of specialist aanklopt. Maar 't wordt anders. Het stelsel wordt gewijzigd en net als bij de particulier verzekerden komt er een eigen risico, waardoor een lagere premie mogelijk wordt. Een eigen risico werkt remmend op de consumptie, menen de betrokkenen. Dat zal zeker voor geneesmiddelen gelden, als ook voor het gebruik van hulpmiddelen en voor kortdurende verzorging.

Nog meer veranderingen hangen in de lucht, al dan niet met kostenverhogend gevolg. Per 1 januari aanstaande zal iedereen de kosten van huisarts, apotheker en kraamzorg via de premie van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) moeten betalen. De vergoedingen voor kunst- en hulpmiddelen en voor psychiatrische hulp is al „onder de AWBZ gebracht". De voorbereiding voor een verdere uitbreiding van deze zorgverzekering voor iedereen is in volle gang en de verwarring bij de direct betrokkenen is nog groot.

Wat zullen de uiteindelijke financiële gevolgen zijn? De ziekenfondspremie gaat 2,65 procent omlaag, zo is aangekondigd, de AWBZ-premie gaat met een gelijk percentage omhoog. Vorig jaar was die premie nog 5,4 procent van het belastbare inkomen, dit jaar is het 5,8 procent en volgend jaar 8,3 procent. Door het onderbrengen van steeds meer voorzieningen in de AWBZ wordt volgens menig schatting het tegendeel bereikt van wat de overheid wil: kostenstijging in plaats van kostendaling. Binnen een jaar immers verdubbelde het bedrag dat de verzekeraars op grond van de AWBZ moesten uitkeren omdat - zo luidt de redenering - de prikkel om zorgvuldig met ziektekosten om te gaan was weggenomen.

Wordt dat beeld over vier maanden nog beroerder? De verzekeraars zijn niet optimistisch en een nieuwe premieverhoging zal wel onvermijdelijk zijn.

Een ding staat intussen wel vast: het percentage van het nationaal inkomen dat aan gezondheidszorg wordt besteed, daalt al enkele jaren: 1987 - 10 procent, 1988 - 9,9 procent, 1991 - 9,5 procent en voor dit jaar is de verwachting 9,4 procent. 't Blijft veel, ieder is ervan zeker dat, maar als er in de gezondheidszorg niet efficiënt zou worden gewerkt, zouden de kosten nog aanzienlijk

Weer beweging in gijzelzaak na vrijlatingen in Israël

Van onze redactie buitenland

BEIROET – Er lijkt weer beweging te komen in kwestie van de 11 westerse gijzelaars in Libanon na de vrijlating door Israël van 51 Libanese gevangenen en de overdracht van de lichamen van negen dode guerrillastrijders.

Zowel Israël als de sji'itische groepen in Libanon hebben gezegd dat zij in fasen hun gevangenen en gijzelaars willen laten gaan. De vrijlating van de gevangenen door Israël komt op het moment dat VN-secretaris-generaal Javier Perez de Cuellar een bezoek brengt aan Iran, dat de sji'itische gijzelnemers jarenlang heeft gesteund maar nu tot een oplossing van de gijzelkwestie wil komen. Volgens een VN-functionaris in het gezelschap van Perez de Cuellar zullen mogelijk vandaag al een of meerdere van de 11 gijzelaars worden vrijgelaten.

Afloop

De Libanese Organisatie van Revolutionaire Rechtvaardigheid zei in communiqué dat de kans op een 'gelukkige afloop' van de gijzelkwestie door de Israëlische stap is gestegen. De organisatie, die naar wordt aangenomen de meeste van gijzelaars in handen heeft, zei verder dat de Britse gijzelaar Jack Mann 'leeft en in goede gezondheid' verkeert.

De verklaring ging vergezeld van een recente foto van de 76-jarige Mann, die sinds 12 mei 1989 in Libanon wordt vermist. Tot dusverre eiste geen enkele organisatie zijn ontvoering op.

In het communiqué wordt geëist dat ook Israël alle gevangenen laat gaan. De verklaring maakt met name melding van sjeik Abdul-Karim Obeid, de door Israël ontvoerde Hezbollah-leider. „De eerste fase is voltooid door de vrijlating van de groep van woensdag en wij hopen dat de andere fasen spoedig zullen volgen om deze kwestie af te ronden. Wij zullen onze verplichtingen en toezeggingen nakomen zolang de anderen hetzelfde doen," aldus de groep.

Erkenning

Sjeik Obeid, een pro-Iraanse sji'itische geestelijke, werd in augustus 1989 door Israëlische commando's ontvoerd uit zijn woning in het Zuidlibanese dorp Jibsheet.

De verklaring over Mann was de eerste publiekelijke erkenning dat de groep de Brit vasthoudt. De groep zei eerder de Amerikaan Joseph Cicippio (60) en de Amerikaan Edward Tracy in handen te hebben. Het was gisteren precies zes jaar geleden dat Cicippio werd ontvoerd. Tracy kwam afgelopen 11 augustus vrij.

Op de dag van Manns ontvoering zei een tot dan onbekende groep, Gewapende Strijdcellen, dat hij door haar was ontvoerd. De groep voegde hier aan toe dat Mann zou worden vrijgelaten indien de Britse regering een eerlijk proces zou garanderen van 'kameraden' die waren gearresteerd na de moord in 1987 op de Palestijnse cartoonist Naji al-Adhami. Scotland Yard zei indertijd geen arrestaties te hebben verricht naar aanleiding van Adhami's dood.

Auto's

Toyota CELICA 1600 ST Sport Coupé, bwj. '81, sportvelgen met nwe. banden, APK 5-'92, f 2.250,-. Tel. 045-323178.

Te k. mooie VW BUS, bwj. '74. Bernhardstr. 12, Munstergeleen.

VW JETTA CL 1.6 Turbo, 1986 diesel inc. 12 mnd weg bel. f 12.500,-. 045-751387

Let op! Wegens omstandigheden Volkswagen Jetta m. '82, APK 6-'92, gas-install., dus zuinig rijden, stereo, trekhaak, altijd binnen gestaan, i.z.g.st., f 2.600,-. Tel. 04754-84962.

Te k. VW PASSAT diesel, bwj. '81, zeer mooi en betrouwbaar, f 3.950,-. Pr. Hendrikstr. 4, Landgraaf.

Te k. VW SCIROCCO GTi '78, verlaagd, nw. inter., 15" ATS-velgen, APK 8-'92. Dr. Kuiperstr. 47, Heerlen.

Te k. VW GOLF Turbo diesel, bwj. '81, i.perf.st. vr.pr. f 5.500,-. Tel. 045-352154.

Te koop VW GOLF 1.6 Manhattan, bwj. jan. '90. Tel. 043-210133.

Te koop VW GOLF diesel, nov. '83, pr. f 5.500,-; Opel Kadett bwj. '75, pr. f 450,-. Jan. van Nuysstr. 63, Schinveld. Tel. 045-253168.

VOLVO 343, wit, diesel, bwj. '86, 5-bak, f 6.900,- van Bovag-bedrijf, 045-244947.

Te koop VOLVO 360 GL 2.0 '88, div. extra's o.a. GLT-spoiler. Tel. 046-526581.

Te k. VOLVO 240 DL, bwj. '83, i.z.g.st. Tel. 045-325115.

VOLVO 244 GL 2.4 ltr., 6 cyl. diesel, trekh., leder inter. bwj. '81, APK 8-'92. 045-423569.

INTERIEURREINIGEN, Habets Car Cleaning, Vossenweg 103, Heerlen, 045-716056

Ford ESCORT v.a. '81 t/m '83; Derby '82; Corsa '84; Golf diesel v.a. '77 tot '82; Fiesta '85; Renault 5 turbo, Alpine '82; Mitsubishi Tredia '84; Nissan diesel '82; Kadett stationcar '82 t/m '84; APK, fin. mog. 04499-5204.

Chevrolet Corsica LT excl. autom. airco enz. '89 f 33.500,-; Volvo 440 GL 12.000 km '90 f 27.900,-; Volvo 340 DL Sedan '86 f 11.900,-; Ford Scorpio 2.0i GL automaat '89 f 32.500,-; Ford Scorpio 2.0 GL '89 f 24.900,-; Ford Scorpio 2.0i GL autom. '86 f 16.900,-; Ford Scorpio 2.0 GL '87 f 16.500,-; Ford Sierra 1.6 CL Sedan '90 f 25.900,-; Ford Sierra 1.6 CL Sedan LPG '89 f 21.750,-; Ford Sierra 1.6 CL 5-drs. '88 f 16.500,-; Opel Vectra 1.8 S '90 f 27.750,-; Opel Omega 2.0i LS '89 f 25.750,-; Opel Corsa 1.3 Sedan Swing '88 f 12.750,-; Peugeot 405 1.9 SRi '89 f 24.250,-; Renault 25 TX '88 f 23.900,-; Citroën BX 1.4 Palmares '89 f 16.900,-; Citroën BX 1.4 RE '88 f 14.500,-; Lancia Y10 Fire '89 f 13.900,-; Fiat Croma 2.0 CHT '87 f 12.750,-; Fiat Uno 45 '88 f 7.750,-; Fiat Uno 60 S '87 f 9.750,-; Mazda 626 GLX Coupe '83 f 7.750,-; Mazda 626 1.6 Sedan '87 f 9.250,-. Inr., financ. en Bovag-garantiebewijs Autobedrijf en APK keuringsstation P. van DIJK & Zn. Hompertsweg 33, Landgraaf Tel. 045-311729.

Alle merken AUTO'S en bedrijfswagens te koop gevr. va. bwj. '79. Tel. 046-332019.

Auto KALDENBORN wil betalen f 400,- tot f 30.000,- voor uw auto! 045-411572.

LOVEN Heerlen BV biedt aan zeer interessante occasions: Mazda 626 Sedan GLX 1.8 '88; Mazda 626 Coupé 1.6 GLX '85; Mazda 626 coupé 2.0 GLX 12 V, 8-'87 nw. mod.; Mazda 626 HB 2.0 GLX LPG '88; Mazda 626 HB 2.0 GLX met stuurbekr. '88; Mazda 626 Wagon 1.8 GLX '89 27.000 km; Mazda 323 Sedan 1.3 LX '86; Mazda 323 Sedan 1.5 GLX '88; Mazda Sedan 1.3i LX '89; Mazda 323 HB 1.3 LX '86; Mazda 323 HB Energy '88; Opel Corsa 1.3 Swing 3-drs. '88; Opel Kadett 1.2 S '85; Opel Kadett 1.2 S 2x '86; Opel Kadett 1.3 S '88; Opel Kadett Sedan 1.3 N '85; Opel Kadett caravan 1e eig. 1.6 S '84; Ford Escort 1.4 '89; Ford Escort 1.3 L '86; Ford Escort 1.3 Laser '85; Ford Sierra 2.0 Laser '85; Ford Sierra 2.0 GL met LPG '86; Ford Sierra 1.6 Laser LPG '85; Citroën BX 14 E 1-11-'85, 32.000 km; Honda Civic 1.3 L '86; Honda Civic aut. '82; Lancia Y10 Touring '86; Mitsubishi Colt 1.5 GLX '87; Mitsubishi Lancer 1.2 GL '86; Nissan Cherry 1.7 diesel '84; Peugeot 405 SRi 1.9 9-10-'87; Peugeot 205 GR 1.6 autom. met stuurbekr. schuifdak 6-11-'87; Renault 11 TL '88; Renault 5 GTL '85; Volvo 340 GL '86. Diverse goedkope inruilauto's: Datsun Cherry 1.3 '82 f 3.500,-; Datsun Bluebird 1.8 '82 f 2.500,-; Ford Capri 1.6 '79 f 3.500,-; Mitsubishi Colt '81 f 2.950,-; Volvo 343 DL '80 f 2.950,-; Opel Ascona 1.6 '81. Eigen financiering. Bovag-, keuringsstation. Palemigerboord 401 Heerlen. Tel. 045-722451.

Te koop gevr. AUTO'S en bedrijfsauto's, schade/defect geen bezwaar 045-720200.

Niet vergeten! Heeft u al een auto bij QUATTRO gekocht? Heerlerbaan De Locht 80E, Kerkrade. 100 mtr voor grensovergang

Ford Escort 1.6 GL '84; Suzuki Swift '87; Mazda RX7 '79; Nissan Sunny '89; Ford Siërra combi GLD '88; Fiat Panda '84; VW Golf D '87-'85; VW Golf '85; Honda Accord '88; Opel Rekord '85; Renault 9 D '83; Daihatsu Charade turbo '87; Ford Taunus '80; BMW 320i '86; BMW 316 '84; BMW 323i '83; BMW 315 '83. Autobedr. REUBSAET, Op de Vey 47-'49, Geleen. Tel. 046-744944, uw adres voor APK-keuring, alle auto-rep.

Ford Siërra Stationcar Diesel '88; Renault Nevada Stationcar '87; VW Golf GTD Turbo type '90; Renault 25 TS type '89; Mercedes 230 E type '87 bijna alle extra's; Ford Escort 1300 '85; Ford Taunus 1600 '82 f 3.250,-; Opel Ascona 1600, '83 f 5.500,-; Ford Escort 1600i '88; Ford Escort 1600 4-drs LPG '89; Datsun Blue Bird 2.0 SLX '88; Mazda 626 diesel '86 f 10.750,-. WEBER Autobedrijf, inruil, financiering. Bovag-garantie Baanstr. 38, Schaesberg. 045-314175.

Autobedrijf OSOJNIK biedt te koop: Fiat Tipo 1.4i E '91 2 mnd. oud 5.000 km; Ford Siërra 1.8 CL automaat '89; Opel Corsa 1.2S '89; Nissan Micra 1.2 LX '89; Lancia Fire i '89; Seat Ibiza special 1.2 '89; Citroën BX 14 E Leader '87; Ford Escort 1.3 L '87; Ford Escort 1100 L '84; Opel Corsa 1.2 LS '83; Opel Kadett 1.3 S '85; VW Polo 1.3 i '89; Daihatsu diesel grijskentk.'85; Citroën AX 11 RE '87. Tevens enkele inruilers. Bovaggarantie en inruil, 100% fianciering mogelijk. Eygelshovergracht 65, Kerkrade. Tel. 045-460734 b.g.g. 045-464980.

Te koop Opel KADETT coupé, '76, APK, pr.n.o.t.k. en Datsun Cherry '79, APK, pr. n.o.t.k. 045-257871.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Mitsubishi Tredia turbo 114 pk. 10-'83; BMW 520i 5-bak '84; Ford Siërra 2.0L 5-drs LPG '83; VW Golf GTi 5-bak sportw. '82; Ford Fiesta 1.6 D '85; Volvo 340 DL diesel '85; Mini 1100 spec. '80; Porsche 924 i.z.g. st. '76; Volvo 240 GL aut. LPG '83; BMW 316 '82; Nissan Sunny '83; Ford Taunus 1.6 L combi '81; Toyota Celica voor liefhebber '75; Renault 5 GTL '82; Mitsubishi Galant turbo diesel 12-'83; Opel Manta CC 2.0S autom. '80; BMW 316 LPG '82; Ford Escort 1.3L aut. '80; VW Jetta 4-drs 1.6 S '80; Fiat Ritmo 65 CL '81; Toyota Corolla liftback 1.6 DX autom. '80; Ford Taunus 2.0 Ghia aut. stuurbekr. t'80 f 1.500,-. Inkoop, verkoop, financiering, div. inruilers. Akerstraat Nrd 52C Hoensbroek. Tel. 045-224425. Geopend van 10.00-18.00, zaterdag 10.00-17.00 uur.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

A. R. GIULIETTA 2.0, APK 6-'92 airco f 3.400,-, blauw, '82 Hunnecum 38 Nuth

Te k. Datsun CHERRY 1200 (blauw), bwj. '81, f 1.250,-. Tel. 043-619390 na 18 u.

Te k. Fiat RITMO, bwj. '83, APK, i.z.g.st., f 1.900,-. Tel. 045-225685.

FIAT 127 Special, nw. model, bwj. '82, APK 4-'92. f 2.450,-. Tel. 04752-4826.

Te k. Ford FIESTA '84 1.1 L, f 6.500,-. Tel. 046-527279

Ford CAPRI 2.0, V6, APK, bwj. nov. '79, i.z.g.st., vr.pr. f 3.500,-. Tel. 045-223704.

Ford ESCORT 1.6 GL diesel 5-drs, 5-speed, bwj. 5-10-'86, pr. f 9.250,-. Tel. 045-725763.

Honda ACCORD Sed., '79, APK 8-'92, 100%, f 1.175,-. Fruitwei 6, Schimmert.

LANCIA Beta 2.0,'83, luxe uitv., f 5.750,-, v. Bovagbedr., Hunnecum 38, Nuth

Te k. Sportwagen NISSAN 280 ZX Turbo met T. Bar, bwj. '85. Event. inr. mog. Tel 04492-1304.

SEAT 1430 sportcoupé, '79, APK 7-'92, rood, f 3.750,- Hunnecum 38 Nuth

3x Opel KADETT C Coupé 1.2, APK, va. f 1.250,-. Fruitwei 6 Schimmert.

2 x Opel KADETT B, '69, 1 jr APK, va. f 950,-, goed rijdend. Fruitwei 6, Schimmert

KADETT 12 S, hatchback, bwj. '83, J-uitv., als nw. Kerkraderweg 166, Heerlen.

Te k. Opel ASCONA, bwj. '80, vaste pr. f 1.750,-. Tel. 045-225499 na 13.00 uur.

Te k. Opel CORSA swing, 3-drs, bwj. 11-'84, als nw., f 6.950,-. Tel. 045-453572.

Te koop Opel ASCONA diesel, bwj. '85. Tel. 045-319719.

LAKWERKPOLIJSTEN, Habets Car Cleaning, Vossenweg 103, Heerlen, 045-716056

Te k. weg. omst. PEUGEOT 205 XS, bwj. '89, grijsmet., z.g.a.nw. Vr.pr. f 16.500,-. Tel. 043-623755.

Te k. RENAULT 11, autom., bwj. '85, km.st. plm. 20.000, APK, f 8.000,-. 045-313739

VW GOLF Cabrio, bwj. '81, zeer mooi, blauwmet. Tel. 045-727347.

Te koop GOLF Diesel motor compleet met versnel.bak. 1600 CC. Tel. 045-722741.

Te k. VOLVO 340 GL special, kl. licht grijsmet., pr. f 20.000,-. Tel. 046-337869

WARTBURG, '70, puntgaaf techn. 100%, spotgoedkoop Fruitwei 6, Schimmert.

Sloopauto's

Loop- sloop- en SCHADE-AUTO'S en oud ijzer, te koop gevr. Tel. 04455-2743.

Te koop gevraagd loop-, sloop- en SCHADEAUTO'S. Tel. 04450-4623.

Wij geven U de HOOGSTE prijs voor Uw auto, sloop- en schade-auto. 045-228398.

RAPIE Stiba lid vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. Tel. 045-423423.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. sloop- en SCHADEAUTO'S. Autosloperij Marxer, 045-720418.

Te koop gevraagd loop-, sloop- en SCHADEAUTO'S. Hoogste prijs in Limburg. Tel. 045-254081.

Te koop gevr. sloop- en SCHADE-AUTO'S de hoogste prijs van Limburg. Tel. 046-519637/046-512924

Bedrijfswagens

Diahatsu MINI bestelbusje, bwj. '85, i.z.g.st. Tel. 045-457845.

Auto onderdelen en accessoires

Bosch MT-9001 autotelefoon

* Compacte telefoon voor het ATF-3 net
* Sleutelcode tegen onbevoegd gebruik
* Geheugen voor verkort kiezen van 99 nummers
* Nummeriek display, montagehouder en aansluitkabels

NORMALE PRIJS f 2.399,- excl. BTW
NU f 1.999,- excl. BTW
meerprijs draagbare uitvoering f 700,- excl. BTW

KERP B.V.

In de Cramer 31, Heerlen,
Tel. 045-716951

Gebruikte en nieuwe ONDERDELEN van jonge schade-auto's, tevens gevraagd auto's met schade. Deumens, Haefland 20 Brunssum, 045-254482.

8 J VELGEN, 5 gats, met goede banden, 5 mm. Te bevr. na 18.00 uur 045-727339.

(Brom)fietsen

Div. overjarige ATB- Race- en Stadsfietsen, model 1990 spec. prijs. o.a. Koga, Giant, Gazelle. Bert REKERS, Wilemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

SNORBROMMER gevraagd Tel. 04406-12875.

Te k. ZUNDAPP bwj. '69, vr. pr. f 400,-. Kleikoelenweg 43, Landgraaf.

Te koop 3 DAMESFIETSEN 1 met versnelling. Tel. 045-310606.

Te koop RACEFIETS, Pinarello, afg. met camp., pr.n.o.t.k. Tel. 045-410360.

Nog op voorraad enkele Giant COLDROCKS modellen, financ. mog. va. f 40,- p.mnd. Rens Janssen Ganzeweide 54-56, Heerlen. Tel. 045-211486.

Te k. VESPA CI of te ruil tegen snorbrommer. Tel. 046-518708.

Te koop gebruikte FIETSEN groot en klein. Anjerstr. 8, Schinveld. Tel. 045-256719.

Te k. HONDA MTX bwj. '89 met verzekering. Tel. 045-440986.

Te koop HONDA MTX, vr.pr. f 800,-. Tel. 045-319721.

Nu 10-20% korting op div. 1991 modellen ATB'S!! Tweewielerservice Peter HOGENHOUT, Kerkraderweg 84, Heerlen (Molenberg). De ATB specialist. Dealer van o.a. Cannondale, Trek, GT, Rocky Mountain, Kona.

Motoren

Te koop YAMAHA XT 350, i.z.g.st., okt '86, pr.n.o.t.k. Tel. 045-754073 na 17 u.

Te k. KAWA Z400J, i.z.g.st. veel nwe onderd. Vr.pr. f 4.500,-. Bwj. '81. Tel. 046-529481.

Wegens omst. heden KAWASAKI LTD 454 Shopper, '87; Honda CB 750 Nighthawk, zwart, '84. Tel. 045-252773.

HONDA CX 500 Custom, krauser koffers, scherm, vaste pr. f 5.000,-. 1213 laan 3, Landgraaf. Tel. 045-323043.

Te k. KAWASAKI ZZR 600, bwj. juli '91, 1 jr. garantie, km.st. 3.000, in nw.st., nw.pr f 17.300,- pr. f 15.800,-. tel 04406-14529.

Te koop of te ruil orig. Motesa CROSSMOTOR 250 cc, tegen Honda MTX of Yamaha DT. Te bevr. 045-718918 Aarweg 19, Heerlen.

SUZUKI 850 GS bwj. '81 met kuip en windscherm, vr. pr. f 4.750,-. Tel. 045-213872.

Te koop HONDA XL 500 R bwj. '84, f 3.500,-. Tel. 045-465067 of 455267.

Te koop KAWASAKI Z 1000 als nw. Joannesstr. 46, Geleen. T.e.a.b.

Watersport

Te k. SURFPLANK compl. met 2 zeilen, f 950,-. Tel. 045-220593 na 13.00 uur.

Te koop Zodiac RUBBERBOOT, 1 jr. oud, z.g.a.n., met 10 pk b.b.motor, f 2.750,-; te koop b.b.motor Johnson 30 pk electrostart, 2 jr., f 3.500,-. Tel. 045-424501 b.g.g. 421927.

5-pers. RUBBERBOOT, merk Sevylor met 4 pk Johnson motor, pr. f 500,-. Tel. 045-416342.

Vakantie en Rekreatie

Algarve Portugal

Woonhuis te huur in nov., dec. Ind. woon/zitk., keuk., badk.,
2 slpkrs met zonneterras vlakbij strand. Tel. 045-256124.

Te huur / te koop
4, 6, 8 pers.

Caravans, Chalets
Appartementen en bungalows

Op campings in Limburg en Belgische Ardennen, tevens jaarplaatsen en toeristisch kamperen, gehele jaar geopend
Alle vertier mogelijk. Inl. 04740-1633 / 09-3241810176.

Caravans/Kamperen

Te huur kamper- en caravanstalling. Bouwen, verkoop, huur en verhuur kampeerwagens. Gebr.JACOBS Hommerterweg 278, Amstenrade. 04492-2942.

2-pers. lichtgewicht TOURCARAVAN M.K.P., geh. polyester, gewicht 325 kg, nw. pr. f 18.500,-, bwj. '85, nu f 3.500,-, in st.v.nw., met ijskast en voort. 045-323178

Caravan-jaarstalling
Verhard, verlicht en beveiligd terrein.
U kunt 6 dagen per week over uw caravan beschikken
Kennismakingsprijs f 175,- per jaar.
045-423030, afd. Verkoop.

!!JA!!
Ned. grootste campershow is begonnen, 130 campers op 1 plaats. Super aanb. Huur en Koop. (zo. gesl.) Nijkerkerveen bij A'foort 03495-72737 / 72632

CARAVANSTALLING Gronsveld. Tel. 04408-1251

HOBBY Luxe, bwj.'88, 4-5 pers., 490 met v.w., koelk., rollers, toilet, w.ruimte, antenne voort., etc. Tel. 045-421787

Te k. CITROEN HY, Camper orgineel, bovenslaper, zeer mooi, inr. auto mogelijk Tel. 045-420119 of 227160.

Te k. GEVRAAGD alle merken tourcaravans en vouwwagens v.a. '79. Contant geld. Tel. 045-323178.

4 en 5 pers. VOUWWAGEN, Trigano, bwj. '84, f 1.500,- als nieuw. 045-323178.

5 TOURCARAVANS o.a. 2x Kip 460 '78; Adri 410 '83; Dixon 390 '78; De Reu, Kleins '73 v.a. f 750,- tot f 4.000,-, alle met voortent en koelkast Tel. 045-323178.

CAMPER Merc. 307D, bovenslaper, 5-pers., compl. nw. inger., pr. f 24.000,-. 045-316368.

Te k. gevr. Caravans merk HOBBY v.a. bwj. '81 t/m bwj. '91. Tel. 040-621474

Te koop CARAVAN IT 400 i. z.g.st, 3-4 pers., geh. compl. 04498-53122.

Te k. CARAVAN Hobby Prestige dubbel-as, toiletr. met vast toilet,m div. acc. bwj. '88. Tel. 045-416041.

(Huis)dieren

Honde-, kippen- en KONIJNENHOKKEN vanaf f 195,- Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, Kerkrade-Tel. 045-460252.

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl.America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

VOGELS, eenden, fazanten, raskippen, duiven en papegaaien. Alle hoenders, hofdieren. Klein America Achel(B) 09-32-11644489

Dierenartsenpraktijk NUTH, steril. hond f 160,-; poes f 55,-. Tel. 045-244247.

Te k. mooie YORKSHIRE-TERRIER pups. Tel. 04498-54002

Te k. WC-KATTEBAK plus slaaphok met kruippaal, z.g.a.nw. t.e.a.b. 045-215991

Te koop PITBULL 15 mnd. f 700,-. Tel. 045-459520.

Zwartbles LAMMEREN, 2 ooien 1 bok. 045-253045.

In/om de tuin

Gewolmaniseerde TUINPLANKEN en palen. Houth. Jos Kuijpers, Holstraat 43, Margraten. Tel. 04458-1982

Rijles

Uw RIJBEWIJS op Saba in 8 dagen via autorijschool De Antillen. Inl. 04750-32428. Niet geslaagd geld terug. Vraag naar onze voorwaarden. Ook rijlessen voor beginners.

Huw./Kennism.

Café dancing "WINDROSE" Akerstr. Nrd. 150, Hoensbroek. Elke woensd., vrijd. en aterd. dans- en muziek. Voor elk wat wils.

Jongeman 37 jr. zkt. slanke VROUW 35-40 jr., kind geen bezw. Br. lfst. met foto Br.o.nr. B-9163 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Mode Totaal

Te k. z. m. klassieke w. BRUIDSJURK m. sleep en handsch., v. 16-08 j.l., mt. 42 tot 17.00 u. 045-426330 na 18.00 u. 045-457021.

Zeer mooie BRUIDSJURK, enige in Nederland, mt. 36/38, lang mod. 045-224863.

Bel de Vakman

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Voor al uw TEGELWERK en verbouwingen. Bel na 18.00 uur 043-625242 of 04405-2790.

SCHILDERS kunnen nog enkele buitenwerkzaamheden aannemen. Tel. 045-210020.

Voor al uw VERBOUWINGEN, sierbestrating, opritten enz. Tel. 045-225580

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor Uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte. 045-323178.

Huish. artikelen

ijsk. f 95,-; gasforn. f 95,-; diepvries f 175,-; wasautom f 195,-. 045-725595.

Te k. DIEPVRIESKIST inh. 310L, pr. f 200,-. Hoogstr. 105, Landgraaf.

Voor Piccolo's zie verder pagina 24

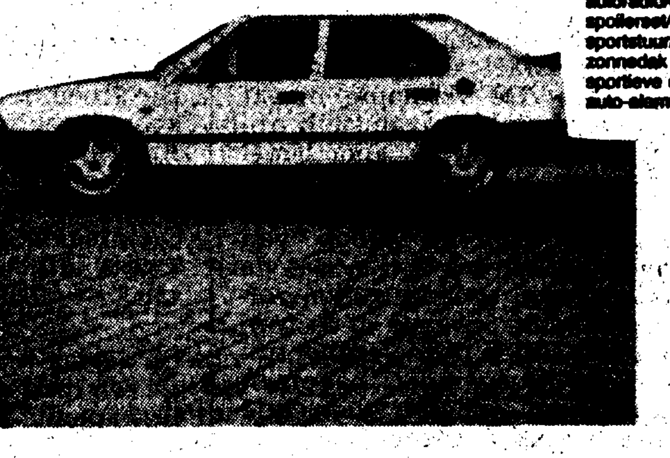

Auto-Info

September Voordeel Maand

Alle occasions boven 10.000,- met **hoge korting of voordeelpakket**, zelf samen te stellen t.w.v. 1200,-.

Voorbeeld pakket:

set sportieve velgen/brede banden
autoradio/cassettespeler
spoilerset/stripping kit
sportstuur/stootstrips
zonnedak
sportieve uitlaat
auto-alarm

Op elke auto is tevens:

Automobielbedrijf E.A. Kozole B.V.

Bovag garantie,
A.P.K. gekeurd
Omruilgarantie
100% financiering mogelijk
Gunstige inruilvoorwaarden
Eerste eigenaar.

± 60 gebruikte auto's altijd in voorraad vanaf **f 1500,-**

Seat Fura L, rood 1985
Peugeot 205, wit 1989
Mitsubishi Tredia 1.6 GLS, blauw 1983
Peugeot 205 Junior, wit 1988
Peugeot 309 GL, wit 1986
Mitsubishi Lancer Turbo, zwart 1982
Ford Fiesta 1.1 L, wit 1982
Peugeot 309 GL, blauw 1990
Peugeot 205 XL, grijs 1989
Peugeot 205 GL, rood 1989
Ford Escort 1.6 L, wit 1986
Ford Sierra 1.6 CL, 5-drs. 1987
Peugeot 305 GR, blauw 1986
Peugeot 205 GLD, wit 1986
Ford Escort 1.6 CL aut. 1989

Renault 11 GTL, grijs ....
Renault 9 TL, blauw 1983
Peugeot 205 GL, beige 1987
Peugeot 205 GL, beige 1985
Volvo 340 aut., rood 1986
BMW 316, wit 1984
VW Golf 1.6, groen 1987
Peugeot 505 GLD, beige 1985
Peugeot 309 GTi 1.6, grijs 1987
Fiat Uno 45, blauw 1986
Opel Ascona, groen 1983

Niet de goedkoopste, maar wel de beste!

Heerlen, Schelsberg 5, tel. 045-720202

Voedselvoorziening op peil brengen

Kassen Begemann naar Sovjetunie

ROTTERDAM - Agrisystems, volledige dochteronderneming van de Begemann Groep, heeft opdracht ontvangen voor het ontwerpen en inrichten van een fabriek voor de bouw van tuinbouwkassen in de Sovjetunie. Dat bedrijf komt te staan op ongeveer 100 km van Moskou, moet in 1993 in produktie zijn en zal aan 600 mensen werk bieden. Met de bouw van de fabriek is een totale investering gemoeid van ca. f 110 miljoen, zo heeft Agrisystems bekendgemaakt.

De opdracht is afkomstig van Agrisovgas, een onderneming die het Sovjet-ministerie van gas en Agrisystems een jaar geleden hebben opgericht en waarin Agrisystems een belang van 32 procent heeft. Doelstelling van de joint venture is de produktie en de bouw van 300 ha complete tuinbouwkassen per jaar.

Deze moderne en technisch zeer vooruitstrevende kassen zullen een belangrijke bijdrage betekenen voor de uitbreiding en de verbetering van de voedselvoorziening in Rusland.

Volgens Agrisystems verloopt de samenwerking met de Russische partners goed. Met de bouw van de fabriekshallen, een tiental gebouwen met een gezamenlijke grondoppervlakte van 5,3 ha, is al een begin gemaakt. Voor de ontwikkeling van de infrastructuur op het fabrieksterrein heeft Agrisovgas een contract van 15 miljoen roebel gesloten met een Roemeense onderneming; daar zijn 300 Roemeense werknemers bij betrokken.

Ten behoeve van de tuinbouwprojecten zal jaarlijks in Nederland voor f 50 miljoen aan produkten worden gekocht, in het bijzonder installaties voor intern transport en kunstmestdosering, klimaatcomputers, teeltmachines en zaden.

Campina verkoopt Nutricia-aandelen

ZOETERMEER - Het belang van 12,5 procent van het aandelenkapitaal Nutricia, dat in handen is van Campina Melkunie, krijgt andere eigenaren. Nutricia koopt zelf 874.206 aandelen of 8,6 procent in. Deze aandelen zullen volgens Nutricia op korte termijn via onderhandse plaatsing weer op de markt worden gebracht.

De overige aandelen van het Campina Melkunie-pakket (3,9 procent) zullen worden gekocht door Nutricia's Engelse aandeelhouder, Unigate. Deze heeft al 27,8 procent van de aandelen Nutricia, zodat zij straks 31,7 procent van Nutricia zal bezitten.

Op 28 augustus kreeg Nutricia van haar aandeelhouders het groene licht om het wettelijk toegestane maximum van 10 procent eigen aandelen in te kopen. Daarmee kwam de weg vrij voor de transactie waartoe nu is besloten. Het was al enige tijd bekend dat Campina Melkunie van haar Nutricia-aandelenpakket af wilde.

Op de Amsterdamse effectenbeurs vindt de meeste handel in Nutricia plaats in de niet-royeerbare certificaten. De beurs is falikant tegen deze beschermingsconstructie. Bij de naam Nutricia prijkt in de Prijscourant dan ook sinds enige tijd een zwart ruitje. Volgens een woordvoerder van Nutricia is er nog steeds geen sprake van dat deze stukken worden ingetrokken. „Ze blijven gewoon bestaan", zei hij.

Na groot beursschandaal

Boycot Japanse effectenhuizen

WASHINGTON - De Japanse effectenmakelaars Nikko en Nomura Securities mogen geen leningen meer plaatsen voor de Wereldbank. De bank heeft hiertoe besloten vanwege de betrokkenheid van beide ondernemingen bij het Japanse beursschandaal, zo hebben medewerkers van de bedrijven gisteren bevestigd.

Nikko en Nomura zijn twee van de in totaal 21 Japanse commissionairs die hun voornaamste klanten bij elkaar 1,3 miljard dollar verstrekten ter compensatie van geleden koersverliezen. Nomura, de grootste effectenmakelaar van Japan, zou tevens dubieuze zaken hebben gedaan met het misdaadsyndicaat „Inagawa-kai".

Een woordvoerster van Nomura noemde de maatregel van de Wereldbank „een grote dreun voor onze reputatie". Zij kon niets vertellen over de duur van de boycot.

Zeker is in ieder geval dat de Japanse makelaars niet betrokken zullen zijn bij de emissie van in totaal één miljard dollar aan leningen die de bank in september hoopt te plaatsen.

De Wereldbank maakte vorige week bekend dat ook Salomon Brothers, een grote Amerikaanse effectenfirma, geen deel meer zal uitmaken van emissiesyndicaten die leningen van de bank voor hun rekening nemen. Salomon Brothers nam bij veilingen van Amerikaans schatkistpapier meer af dan maximaal was toegestaan zonder de autoriteiten daarover in te lichten.

De aardappeleters

● *Niet zo heel veel mensen zullen het hebben gemerkt, maar gisteren is het aardappelseizoen geopend. Dat betekent dat de aardappels nu in echt grote hoeveelheden kunnen worden gerooid. De opening ging in Emmeloord gepaard met een feestelijke aardappelmaaltijd, waarbij boeren, landbouwofficials, handelaren en andere kenners de nieuwe oogst konden proeven. Overigens wordt verwacht dat ons nationale volksvoedsel door de natte lente en de droge zomer flink aan de prijs zal blijven.*

Voorzitter Nederlandse Dagbladpers:

'Journalistenbond moet minder eisen'

Van onze redactie economie

AMSTERDAM - De economische ontwikkelingen zijn van dien aard dat de bedrijfstak van de dagbladpers een bovenmatige stijgingen van de loonkosten kan verdragen. In de eerste helft van dit jaar is het volume van de advertenties in de dagbladen met 3,3 procent gedaald in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. Dit zei de voorzitter van de Nederlandse Dagbladpers (NDP), J. de Vries, gisteren op de jaarvergadering van de NDP.

„Zeker in 1992 moet een bovenmatige ontwikkeling van de journalistieke salarissen worden uitgesloten", aldus De Vries. Hij wees er op dat de NDP over 1991 met de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) een éénjarige cao afgesloten met een „eigenlijk te hoge arbeidskostenstijging" van 4,5 procent.

'Essentieel'

De Vries sprak in dat verband weinig lovend over de vakbond. „In NVJ-kring lijkt men er onvoldoende van te zijn doordrongen dat de loonkostenontwikkeling van essentieel belang is voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de dagbladjournalistiek", aldus De Vries.

Hij wees er op dat de NVJ ten aanzien van de cao 1991 voor de tweede keer in drie jaar door de leden werd teruggefloten na het afsluiten van een principeakkoord. Verder, aldus De Vries, zorgden door de NVJ georganiseerde acties tot werkonderbrekingen op redacties waardoor bijvoorbeeld de Leeuwarder Courant een dag niet kon verschijnen. „Een treurig dieptepunt."

De in de ogen van de NDP onverantwoorde loonstijging in 1991 zal volgens De Vries effect hebben op de werkgelegenheid.

„1991 lijkt in dit opzicht een verloren jaar te worden", zo zei hij.

Hij schetste een somber economisch beeld, door te wijzen op de in gang zijnde bezuinigingen in de bedrijfstak, de inflatie en het gevaar dat de vakbonden via het cao-overleg zullen proberen de bezuinigingen in de WAO en de ziektewet te compenseren.

De NDP-voorzitter zei dat eind 1990 circa 3.600 journalisten in de dagbladpers werkzaam waren, vergeleken met 3.300 eind 1985. „Een toename, in vijf jaar tijd, van 9 procent."

De ontwikkelingen op de advertentiemarkt noemde De Vries „weinig bevredigend". De daling van 3,3 procent in het volume van de advertenties in dagbladen is voor het grootste deel te wijten aan het verlies aan personeelsadvertenties. In deze categorie nam het aantal advertenties af met 12,7 procent. „Een teken aan de wand voor de ontwikkeling van onze economie", aldus De Vries.

Fusies

Hij zei dat de dagbladen deze omslag in de advertentiemarkt tot in hun vezels voelen. In dat kader noemde hij de recente bundeling van krachten door middel van fusies van enkele krantenconcerns. Het op peil houden van de rendementen is volgens hem nodig om „continuïteit, pluriformiteit en onafhankelijkheid te garanderen". De Vries stond uitvoerig stil bij de steeds verder toenemende schermutselingen tussen pers en overheid. Zorgen heeft de NDP over de toename van televisiereclame.

Vanaf oktober zal RTL-4 ook op zondag reclame voeren en binnenkort mogen ook lokale en regionale omroepen reclame uitzenden. Deze toename heeft rechtstreekse gevolgen voor de pers, zo bleek uit de woorden van De Vries.

„Sinds de komst van Nederlandse commerciële tv-programma's vanuit Luxemburg is het advertentievolume van dagbladen in het voor tv-reclame gevoelige segment van de landelijke merken en diensten met 6,1 procent gedaald, zo leert een vergelijking met 1989 toen commerciële omroep nog een werkelijk buitenlands verschijnsel was."

munt uit

● Prijzen

Het indexcijfer van de producentenprijzen in de Verenigde Staten is in augustus met 0,2 procent gestegen, zo heeft de Amerikaanse regering bekendgemaakt. Economen hadden voor augustus een stijging verwacht met 0,3 procent. Er was in augustus sprake van een scherpe stijging van de energieprijzen. Die werd gedeeltelijk gecompenseerd door een prijsdaling van voedingsmiddelen. De index van de producentenprijzen is een goede graadmeter voor de inflatie.

● Ontbinding

De Nederlandse Vereniging voor de Goederentermijnhandel (NVG) heft zichzelf op. Eind vorige maand besloot het ministerie van financiën het toezicht op de goederentermijnhandel naar zich toe te trekken. Tot dan hadden de leden van de NVG in Rotterdam vrijstelling van de bepaling die verbood om zonder vergunning van het ministerie handel te drijven. De NVG is de laatste maanden geteisterd door meningsverschillen die leidden tot het vertrek van bestuursleden en van de raad van toezicht. De onenigheid betrof de provisiepolitiek. Door het besluit van de minister moeten handelaren nu een vergunning aanvragen bij de overheid, waarbij het gevaar bestaat dat deze fors hogere vermogenseisen gaat stellen.

● Privatisering

Moskou wil nog dit najaar een begin maken met de privatiseringen. Als eerste zijn, vanaf oktober winkels tot een maximale oppervlakte van honderd vierkante meter en 25 werknemers aan de beurt. Dat heeft de burgemeester van Moskou bekendgemaakt. In eerste instantie komen de werknemers voor het eigendom van de bedrijven in aanmerking. Tonen die echter geen belangstelling, dan zullen voor het aandelenkapitaal andere gegadigden worden gezocht.

● Drukte

De officiële beursintroductie van de nu gedeeltelijk geprivatiseerde Australische Commonwealth Bank heeft donderdag de handelaren van de beurs in Sydney in rep en roer gebracht. De computers konden de handel in de nieuwe stukken nauwelijks verwerken toen al in de eerste tien minuten een slordige 2,4 miljoen aandelen van eigenaar verwisselden. De privatisering van dertig procent van de bank is het eerste belangrijke onderdeel van een omvangrijk programma van denationaliseringen door de Australische overheid.

● Autobranche

De geldomzet van de personenautobranche is in de eerste helft van dit jaar met 6,3 procent gestegen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.

beurs

Verdeeld

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs is gisteren verdeeld gesloten, waarbij Elsevier met een winst van f 1,80 op f 87,40 en Fokker met een verlies van f 0,90 op f 31,80 de grootste tegenstelling vormden. De stemmingsindex wist met een geringe 0,1 punt te stijgen tot 92,20 na gedurende de dag slechts een hoogste notering van 92,30 te hebben gekend. De koersindex algemeen, waarin de internationale waarden zwaar meewegen, sloot 0,1 punt lager op 198,7.

De totale omzet beliep donderdag f 1,7 miljard, waarvan slechts f 474 miljoen in aandelen. Aan obligaties werd voor f 1,2 miljard omgezet. De obligaties trokken in de middag tussen de vijf en 15 cent aan op een vaste Amerikaanse obligatiemarkt, die weer gunstig reageerde op de meevallende stijging van de producentenprijzen die een renteverlaging mogelijk maakt.

De internationale waarden sloten alle dubbeltjes hoger met uitzondering van Koninklijke Olie. Dit fonds noteerde kort voor het bekendworden van het interimdividend van f 3,45 nog f 156,80, wat al een verlies betekende van twee kwartjes ten opzicht van het slot van f 157,30 van woensdag. Maar het interimdividend drukte de koers nog eens twee kwartjes verder omlaag tot een slot van f 156,30. In de avondhandel daalde het oliefonds verder tot f 156.

Elsevier spon garen bij de woensdag gehouden road-show in Londen waarop Britse beleggers blijkbaar gunstig reageerden. De koers sloot uiteindelijk f 1,80 hoger op f 87,40. Heineken behoorde eveneens tot de beter presterende fondsen en voegde eveneens f 1,80 toe tot een slotkoers van f 149,40. Internatio-Müller was een gulden beter op f 73.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	40,00	40,40
AEGON	114,20	114,10
Ahold	83,30	83,50
Akzo	121,30	121,80
Alrenta	185,20	185,30
Amev	49,80	49,70
Amro A. in F.	78,20	78,10
Bols	43,60	43,70
Borsumij W.	63,70	63,00
Bührm.Tet.	45,40	45,40
DAF	21,80	21,70
Dordt.Petr.	146,00	145,60
DSM	106,50	106,40
Elsevier	85,60	87,40
Fokker cert.	32,70	31,80
Gist-Broc. c.	36,60	36,20
HCS Techn.	2,70	2,70
Heineken	147,60	149,40
Hoogovens	59,30	59,70
Hunter Dougl.	76,10	76,00
Int.Müller	72,00	73,00
Int.Ned.Gr.	47,70	47,70
KLM	30,00	30,30
Kon.Ned.Pap.	48,30	48,50
Kon. Olie	157,30	156,30
Nedlloyd	57,50	56,70
Océ	57,20	57,80
Pakhoed	44,30	44,20
Philips	36,30	36,60
Polygram	40,00	39,80
Robeco	99,40	99,30
Rodamco	52,30	52,80
Rolinco	99,10	99,00
Rorento	68,00	68,00
Stork VMF	45,90	45,70
Unilever	159,70	159,90
Ver.Bezit VNU	77,30	78,00
Volmac Softw.	20,30	20,40
VOC	44,00	44,00
Wessanen	84,10	83,80
Wolters-Kluwer	57,70	57,70

Avondkoersen Amsterdam

Fokker 32,00 (31,80)
Kon.Olie 155,30-156,30f (156,30)
Philips 36,60 (36,60)
Unilever 159,60-159,90 (159,90)

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen	v.k.	s.k.
Aalberts Ind	51,40	51,00
ABN AmroHld.prf.	5,52	5,52
ACF-Holding	37,20	37,00
Ahrend Gr. c	142,00	142,80
Air Holland	3,90	3,60
Asd Opt. Tr.	12,10	11,90
Asd Rubber	3,35e	3,40
Ant. Verff.	430,00	-
Atag Hold c	117,00	117,20
Athlon Groep	43,50	43,50
Athlon Groep nr.c	43,50	43,50
Aut.Ind.R'dam	87,60	87,60
BAM Groep	93.50	93.50
Batenburg	123,50	122,00
Beers	112,50	112,30
Begemann	158,00	156,60
Belindo	345,80	347,00
Berkel's P.	1,45	1,46e
Blydenst.-Will.	37,60	37,50
Boer De, Kon.	228,00	200,00a
Boer de Winkelbedr.	82,10	82,30e
Boskalis W.	22,80	22,40
Boskalis pr	24,60	24,30
Braat Beheer	32,60	32,60
Breevast	10,40	10,30
Burgman-H.	3040,00	2800,00a
Calvé-Delft pr	810,00	810,00
Calvé-Delft c	1012,00	1012,00
Cindu Intern.	120,00	140,00b
Claimindo	335,00	338,00
Content Beheer	24,70	24,70
Cred.LBN	33,10	33,50
Crown v.G.c	140,00	140,00
CSM	79,20	79,80
CSM nrc	80,00	80,70
Delft Instrum.	21,30	21,20
Desseaux	40,50	40,50
Dorp-Groep	44,50	44,50
Econosto	28,70	28,50
EMBA	203,00	-
Eriks hold.	76,40	78,50
Flexovit Int.	65,70	66,60
Frans Maas c.	80,50	79,50
Gamma Holding	96,00	94,00
Gamma pref	5,80	5,80
Getronics	29,60	29,50
Geveke	42,20	41,60
Giessen-de N.	113,00	113,00
Goudsmit	43,00	43,00
Grasso's Kon.	85,00	85,00
Grolsch	180,50	181,50
GTI-Holding	194,80	194,50
Hagemeyer	126,00	125,80
HAL Trust B	14,70	14,70
HAL Trust Unit	14,70	14,70
H.B.G.	220,00	220,00
Heineken Hld.	133,60	135,40
Hoek's Mach.	226,00	226,00
Holl.Sea S.	0,63	0,61
Holl. Kloos	474,00	-
Hoop Eff.bk.	7,40	7,40
Hunter D.pr.	2,75	2,70
IHC Caland	61,70	62,00
Infotheek	6,70e	6,80
Kas-Ass.	36,80	36,50
Kempen & Co	9,90	9,90
kondor wessels	36,40	36,30
KBB	74,50	73,50
Kon. Sphinx	51,20	51,50
Koppelpoort H.	397,00	397,00
Krasnapolsky	207,00	207,00
Landré & Gl.	49,90	49,90
Macintosh	43,30	
Maxwell Petr.H.	123,50	123,50
Medicopharma	27,20	30,00
Moeara Enim	1280,00	1275,00
M.Enim OB-cert	16600,00	16700,00
Moolen Hold.	39,10	38,80
Mulder Bosk.	56,00	55,00
Multihouse	5,70	5,60
Mynbouwk. W.	379,00	379.40
Naeff	475,00	-
NAGRON	55,00	54,50
NIB	569,00	569,00
NBM-Amstelland	11,70	11,50
NEDAP	385,00	384,00
NKF Hold.cert.	242,00	242,90
Ned.Part.Mij	48,20	48,20
Ned.Springst.	10200,00	10000,00a
Norit	25,50	25,00
Nutricia gb	148,00	147,50a
Nutricia vb	156,00	155,00a
Nijv.t.Cate	91,20	92,00
Omnium Europe	10,20	10,20
Orco Bank c.	75,60	75,50
OTRA	315,00	321,00
Palthe	62,50	63,00
Pirelli Tyre	26,10	26,10
Polynorm	123,70	123,40
Porcel. Fles	155,00	155,00
Randstad	43,00	43,20
Ravast	32,50	31,80
Reesink	68,50	68,00
Samas Groep	48,50	46,00
Sarakreek	17,50	-
Schuitema	1580,00	1580,00
Schuttersveld	55,80	55,80
Smit Intern.	61,50	61,50
St.Bankiers c.	16,50	16,70
Stad Rotterdam c	37,00	37,10
Telegraaf De	84,80	84,80
Textielgr Twente	89,00	89,00
Tulip Comp.	24,20	24,10e
Tw.Kabel Hold	114,70	113,50
Ubbink	79,00	79,00
Union Fiets.	69,80	69,20
Un.Dutch Group	3,40	3,90
Ver.Glas	422,00	422,00
Verto	43,00	43,00
Volker Stev.	68,80	68,80
Vredestein	16,50	16,10
VRG-Groep	50,30	50,40
Wegener Tyl	251,00	250,00
West Invest	23,70	23,70
West Inv. wb.	91,00	89,00a
Wolters Kluwer	230,00	230,00
Wyers	36,30	36,00

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen	v.k.	s.k.
Aegon Aand.f.	33,10	33,10
Aegon sav.plus	5,00	5,00
ABN Aand.f.	76,00	76,00
ABN Beleg.f.	59,80	60,20
ABN Amro L.F.	157,80	157,90
ABN Amro Obl.	168,10	168,10
ALBEFO	50,10	50,10
Aldollar BF $	24,70	24,80
Alg.Fondsenb.	229,00	230,00
Alliance Fd	10,60	10,60
Amba	47,30	47,30
America Fund	346,00	345,00
Amro Eur.F.	73,00	73,10
Amro Far E.F.	57,00	56,70
Amro Neth.F.	78,80	79,10
Amro N.Am.F.	69,20	68,30
Amvabel	76,60	76,30
AsianTigersFd	59,40	59,50
AsianSelFund	52,00	52,00
Austro Hung.F.	5,70	-
Bemco Austr.	54,20	54,50
Bever Belegg.	3,50	-
CLN Obl.Div.Fonds	106,00	106.00
CLN Obl.Waardef.	106.60	106,60
Delta Lloyd	42,60	-
DP Am. Gr.F.	33,40	33,60
Dp Energy.Res.	40,00	40,00
Eng-Holl.B.T.1	10,00	10.00
EMF rentefonds	63,80	63.80
Envir.Gr.Fnd	52,70	52,80
Esmeralda part	36,30	36,90
Eur.Ass. Tr.	6,70	6,70
EMS.Gr.Fund	100.90	100,80
EGF Investm.	155,00	155,00
EMS.Inc.Fund	101,00	101,30
EOE DuStlnF.	296,00	296,00
EurGrFund	60,00	60,00
Euro Spain Fd	7,00	-
FarEastSelFund	59,00	59,00
Gim Global	52,50	52,10
Groeigarant	1,55	1.55
Holland Fund	71,90	71,90
Holl.Eur.Fund	49.00	48,80
Holl.Obl.Fonds	124,50	124,50
Holl.Pac.F.	107,30	107,30
Innovest	83,00	83.00
Interbonds	530,00	530.00
Intereffekt500	35,30	35,30
Intereffekt wt	146.70	147,00
Investa part	74,60	74,40
IS Himal. F.$	7,20	7.20
Jade Fonds	161,50	160,50
Japan Fund	18,40	18,40
Jap.Ind.Alpha Fd	8200,00	-
Japan Rot. Fund yen	7000,00	-
Korea Pac.$	7,50	-
Mal.Cap.F. $	5,80	-
Mees Obl.Div.Fonds	112,30	112,00
Mexico Inc.F.	21,25	-
MK Int.Vent.	10,70	-
Mondibel	74,60	74,50
Nat.Res.Fund	1290,00	1280,00
Nedufo A	105,50	105,50
Nedufo B	105.50	105.50
NMB Dutch Fund	42,20	42,20
NMB Geldm F	-	52,91
NMB Global F.	47,80	47,20
NMB Oblig.F.	34,40	34,40
NMB Rente F.	113,60	113,50
NMB Vast Goed	37,50	37,50
New Asia Fund	5,50	-
Nomura Warr.Fund	1,60	1,60
Obam, Belegg.	245,30	243,50
OAMF Rentef.	12,80	12,80
Pac.Dimens.	92,90	92,90
Pac.Prop.Sec.f.	32,90	32,90
Pierson Rente	109,50	109,30
Postb.Belegg.f.	55,00	55,00
Postb.Vermogensgroei	52,10	52,10
Prosp.Int.High.In.	3,90	-
RG Divirent	50,40	50,40
Rentalent Bel.	142,50	142,40
Rentotaal NV	34,10	34,10
RG Florente	110,10	110,10
RG SP Groen	52,20	52,20
RG SP Blauw	49,10	49,10
RG SP Geel	47.00	46.90
Rodin Prop.$	90,00	90,00
Rolinco cum.p	73,00	-
Sci/Tech	15.00	15,00
Technology F.	19,80	19,80
Tokyo Pac. H.	210,00	208,00
Trans Eur.F.	79,80	80.10
Transpac.F.Yen	347,00	347,00
Uni-Invest	26,40	-
Unico Inv.F.	80,80	80,80
Unifonds	32,50	32,60
VWN	64,70	64,70
Vast Ned	110,20	110,40
Venture F.N.	6,70	6,50
VIB NV	61,70	61,70
VSB Mix Fund	51,20	51,10
VSB Rente F.	105,70	105,80
WBO Int.	69,00	69,00
Wereldhave NV	132,50	132,80
Yen Value Fund	85,00	85,10
ZOM Florida F $	47,00	47,50

Parallelmarkt

Parallelmarkt	v.k.	s.k.
Alanheri	30,50	30,50
ABF	104,00	104,40
Berghuizer	49,90	49,00
Besouw Van c.	65,70	66,00
Biogrond Bel.	10,70	10,70
Comm.Obl.F.1	98,00	98,00
Comm.Obl.F.2	100,40	100,50
Comm.Obl.F.3	96,30	96,40
De Drie Electr.	17,00	16,50
DeltaLlVast	54,20	54,30
DeltaLl.dlr	64,00	64,20
DeltaLlEcu	58,20	58,40
DeltaLlMix	58,90	59,00
DeltaLlRente	55,10	55,10
Dico Intern.	93,00	93,20
DOCdata	5,80	5,80
D.T.O.T	47,80	47,80
Ehco-KLM Kl.	43,80	42,80
E&L Belegg.1	66,30	66,20
E&L Belegg.2	71,00	70,90
E&L Belegg.3	103,90	103,90
E&L Belegg.4	74,80	74,70
E&L KapRenteFonds	100,10	100,10
Free Rec.Sh.	31,70	31,70
Gaia Hedge I	111,90	-
Geld.Pap.c.	77,50	77,00
German City E.	53,10	53.10
Gouda Vuurv c	83,00	83,20
Groenendijk	45,70	46,00
Grontmij c.	212,80	213,00
HCA Holding	53,30	53,30
Helvoet Holding	41,80	41,80
Hes Beheer	41,80	40,80
Highl.Devel.	28,00	28,00
Homburg cert	1,95	2,05
Interview Eur.	4,10	4,10
Kühne+Heitz	48,70	47,00
LCI Comp.Gr.	7,60e	7,70
Melle	470,00	470,00
Nedcon Groep	39,50f	39,70
Nedschroef	91,80	91,80
Neways Elec.	7,90	7,20
New Eur.Htls DM	19,80	19,80
Newtron Hold	3,60	3,60
Pan Pacific	8,80	8,80
Pie Med	5,70	5,60
Simac Tech.	15.40	15.40
Sligro Beh.	47,00	47.50
VHS Onr. Goed	3,90e	3.80
Vilenzo	37,50	37,20
Welna	237,00	236,00
Wereldhave	4,30	-
Weweler	38.50	38.50

Wall Street

Wall Street	11/09	12/09
allied signal	38 1/8	38 3/8
amer.brands	42 5/8	42 5/8
amer.tel.tel	37 3/8	38 1/4
amoco corp	52	52 1/8
asarco inc.	26	26
bethl. steel	17 5/8	17 3/4
boeing co	50	49 7/8
can.pacific	17 3/8	-
chevron	71 5/8	71 1/2
chiquita	46 7/8	47 1/2
chrysler	11 1/4	11 3/8
citicorp	14 1/2	14 1/4
cons.edison	24 3/8	24 5/8
digit.equipm.	58 1/4	57
dupont nemours	45 1/2	45 7/8
eastman kodak	42 5/8	42 1/2
exxon corp	58 7/8	58 7/8
ford motor	30 1/2	30 1/2
gen. electric	70 3/8	69 5/8
gen. motors	35 3/4	36 1/2
goodyear	42	42 1/4
hewlett-pack.	48	49 3/8
int. bus.mach.	101 3/8	104
int. tel.tel.	58 1/8	57 3/8
klm airlines	15 7/8	16 1/8
mcdonnell	54 1/8	54 3/4
merck co.	130 1/4	130 3/4
mobil oil	68 1/2	67 7/8
penn central	25 1/2	25 5/8
philips	19	19 3/8
primerica	31 1/2	33 1/8
royal dutch	82 1/4	81 7/8
sears roebuck	38 7/8	40 1/4
sfe-south.pac.	8 7/8	8 7/8
texaco inc.	63 1/4	62
united techn.	45 1/8	45 1/2
westinghouse	22 1/4	22 7/8
whitman corp	13 3/8	13 1/4
woolworth	28 3/4	28 7/8

Advieskoersen

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,840	1,960
austr.dollar	1,44	1,56
belg.frank (100)	5.31	5,61
canad.dollar	1,610	1,730
deense kroon (100)	27,60	30,10
duitse mark (100)	110,00	114,00
engelse pond	3,16	3,41
finse mark (100)	44,75	47,25
franse frank (100)	31,50	34,25
griekse dr. (100)	0,91	1,11
ierse pond	2,85	3,10
ital.lire (10.000)	13,95	15,65
jap.yen (10.000)	137,00	143,00
joeg.din.t.m 100	-	05,50
noorse kroon (100)	27,30	29,80
oost.schill. (100)	15.70	16,20
port.escudo (100)	1,21	1,39
spaanse pes. (100)	1,71	1,87
turkse pond (100)	0,0375	0,0525
zweedse kr. (100)	29,50	32,00
zwits.fr. (100)	125,75	130,25

Wisselmarkt

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,90305-1,90555
antill.gulden	1,0485-1,0785
austr.dollar	1,5099-1,5199
belg.frank (100)	5,4675-5,4725
canad.dollar	1,67325-1,67575
deense kroon (100)	29,160-29,210
duitse mark (100)	112,7050-112,7550
engelse pond	3,2940-3,2990
franse frank (100)	33,090-33,140
griekse dr. (100)	0,9660-1,0660
hongk.dollar (100)	24,4350-24,6850
ierse pond	3,0075-3,0175
ital.lire (10.000)	15,025-15,075
jap.yen (10.000)	141,565-141,665
nwzeel.dollar	1,1090-1,1190
noorse kroon (100)	28,760-28,810
oostenr.sch. (100)	16,0140-16,0240
saudi ar.ryal (100)	50,6750-50,9250
spaanse pes. (100)	1,7900-1,8000
surin.gulden	1,0465-1,0865
zweedse kr. (100)	30,925-30,975
zwits.frank (100)	128,600-128,650
e.c.u.	2,3075-2,3125

Index Amsterdam

CBS-koersindex(1983=100)		
algemeen	198,80	198,70
id excl.kon.olie	184,00	184,50
internationals	208,90	208,30
lokale ondernem.	189.40	189,80
id financieel	132,00	132,40
id niet-financ.	244,70	245,20

CBS-herbeleggingsindex (1983=100		
algemeen	280,30	280.10
id excl.kon.olie	246,70	247.30
internationals	304,80	303,90
lokale ondernem.	253,80	254,40
id financieel	194,10	194,70
id niet-financ.	310,40	311,00

CBS-stemmingsindex (1987=100)		
algemeen	92,10	92,20
internation	88,80	89,10
lokaal	92,20	92,30
fin.instell	88,30	88,40
niet-financ	93,20	93,20
industrie	103,90	104,00
transp/opsl	95,10	95,00

Goud en zilver

Goud onbewerkt 20,840-21,440, vorige 20,950-21,550, bewerkt 23,040 laten, vorige 23,150 laten
Zilver onbewerkt 205-275, vorige 205-275, bewerkt 320 laten, vorige 320 laten.

Dow Jones

Industrie 3.007.84

+ 20,81

Optiebeurs

	serie		omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c okt	40.00	619	0,80	0,90
abn amro	c jan	40,00	456	1,60	1.80
abn amro	c apr	40,00	111	2,10	2,50
abn amro	c apr	42,50	385	1.00	1,10
aegn	p j94	110,00	125	6,50a	5,60
daf	p okt	22,50	183	1,00	1,10
dsm	c okt	110,00	129	0,70	0,70
eoe	c sep	290,00	185	0,10	0,10
eoe	c okt	280,00	215	3,80	3,90
eoe	p sep	270,00	148	0,30	0,20
eoe	p okt	250,00	271	0,30	0,30
eoe	p okt	270,00	170	1,50	1,30
eoe	p okt	275,00	124	2,80	2.40
eoe	p okt	280,00	145	4.80	4,20b
eoe	p jan	260,00	138	2,10	2,00
eoe	p jan	280,00	261	7,50	7,30
eoe	p apr	270,00	335	5,60	5,50
ing	c okt	47,80	138	1,10	1,00
ing	c jan	50,00	389	1.40	1,40
ing	c apr	50,00	122	2.40	2,30
ing	c j94	47,80	988	7,30	7,20
ing	p okt	47.80	112	0,80a	0.60
ing	p j94	47,80	941	3,10	3,30
nedl	c jan	60,00	113	3,80	3,40
phil	c okt	35,00	900	1,90	2,10
phil	c jan	37,50	118	1,50	1,60
phil	c jan	40,00	128	0,80	0.80
phil	c apr	40.00	144	1,40	1.40
phil	c o92	55,00	186	0,40	0,40
phil	c o93	30,00	1277	9,90	10,00
phil	c o94	45,00	293	3,70	3,70
phil	p okt	37,50	220	1.40	1,40
phil	p jan	35,00	145	0,90	0,90
olie	c okt	150,00	243	7,30b	6,80
olie	c okt	160,00	375	0,90	0,80
olie	c jan	150,00	154	9,50	9,00
olie	c apr	150,00	154	12,50	12,00
olie	p okt	150,00	203	1,00	1,00
olie	p jan	150,00	234	2,20	2,40
olie	p apr	160,00	644	7,10	7,60
olie	p o95	135,00	150	7,70	7,80
unil	c jan	160,00	143	5,50	5,50
unil	c apr	160,00	237	9,20a	8,50
unil	c apr	170,00	159	3,70	4,00
unil	c o92	140,00	202	28,50a	27,00
unil	p jan	150,00	120	1,20a	0,90
unil	p jan	160.00	250	3,80	3,50
unil	p apr	160,00	352	4,80a	4,30
unil	p o92	140,00	160	2,10	2,00
vnu	c feb	75,00	150	5.20	5,50

a = laten g = bieden + ex-div.
b = bieden h = laten + ex-div.
c = ex-claim k = gedaan + h
d = ex-dividend l = gedaan + g
e = gedaan + bieden vk = slotkoers vorige dag
f = gedaan + laten sk = slotkoers gisteren

Auto-Info

Thema: mobiliteit en verantwoordelijkheid

Golf van primeurs op autoshow Frankfurt

Onder de noemer 'Mobiliteit en verantwoordelijkheid' presenteert de auto-industrie in Frankfurt de huidige en toekomstige stand van techniek en vormgeving. De bezoekers zullen zich door een welhaast overweldigende primeur-golf op de Internationale Automobil Ausstellung (IAA) gaarne laten onderdompelen.

In Frankfurt gaat het ditmaal tot en met 22 september alleen om personenauto's; het bedrijfsautonieuws is volgend jaar van 9 t/m 17 mei in Hannover te zien. Ook daar een zelfde thema: 'Bedrijfsauto, prestatie en verantwoording'.

Over zeven enorme hallen verdeeld laten vrijwel alle autofabrikanten hier in Frankfurt hun antwoord zien op verantwoord particulier vervoer. De thema's veiligheid, zuinigheid, hergebruik en elektro-auto's komen op de meeste stands prominent naar voren. Tussen al het pk-geweld van prijzige sportauto's of exclusieve limousines een sympathiek aandoend gebaar.

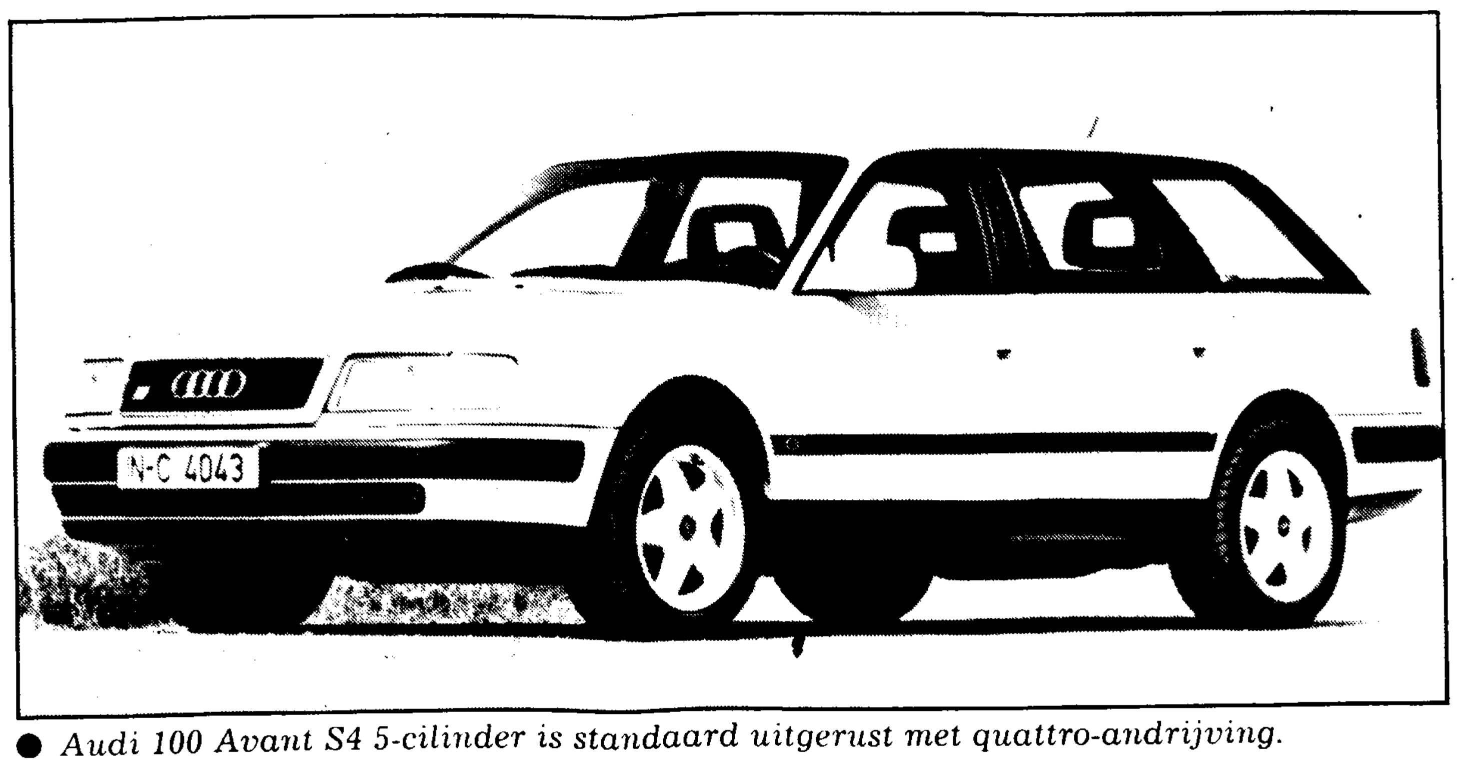
Elektrowagens

Gemiddeld genomen besteden we ruim 32 mille bij de aankoop van een nieuwe auto. En rond die prijsklasse tussen 27 en 37 mille is er al veel nieuws gepresenteerd. We noemen onder meer de nieuwe Opel Astra, Volkswagen Golf III, Audi 80, Toyota Camry (wel iets duurder), Seat Toledo, Hyundai Sonata en Citroën ZX. Maar er is nog genoeg nieuws over op de IAA '91 om daar kort melding van te maken.

BMW toont naast de nieuwe BMW 5-Touring de E1, een bolvormig 340 cm. kort vierpersoons elektrokarretje met een maximaal bereik van 250 kilometer en een topsnelheid van 120 km/u.

'Düsenjäger'

Opel heeft een nieuwe 1.7 ltr 'schone' turbodieselmotor voor de Vectra. Niet zo aansluitend op het thema van de IAA is de Calibra Turbo. De topsnelheid van deze 'Autobahn-Düsenjäger' is 245 km/u.

● *Audi 100 Avant S4 5-cilinder is standaard uitgerust met quattro-andrijving.*

● *Volkswagen Chio, bijzonder geschikt voor stadsverkeer.*

De overzeese modellen van General Motors hebben nieuws in de vorm van 'Amerikaanse luxe voor Europa'. Cadillac Eldorado Coupé, Pontiac Bonneville SSEi en California Concept Car, dat zijn de primeurs op deze tentoonstelling.

Seat heeft naast zijn appetijtelijk uitziende Toledo de Marbella Petit op de stand. Door verschillende opbouwmodules ontstaat er een kleine pick-up, cabrio of soft-top Marbella met 'off-road look'.

•

Ford heeft de Sierra op veel punten aangepast om het gamma aantrekkelijker te maken in uiterlijk en uitrusting. Een compleet nieuw dashboard, fraaiere afwerking van de portieren, andere flanklijsten en bumpers in de kleur van de auto. Wijzigingen aan onderstel en aandrijving zorgen voor een aangenamer rijgedrag van de Sierra.

Experiment

Mercedes toont naast de nieuwe 4-persoons cabriolet op basis van het 300 coupé-model met 24 kleppenmotor, een fantastisch ogend experiment. Deze 'Silberpfeil' voor het jaar 2000 heeft vleugeldeuren, afstandsradar, variabele remdrukverdeling, automatische controle van de bandendruk en een meesturende achteras.

Volkswagen haakt in op het thema stadsverkeer van de toekomst met de Chico. Met 315 cm lengte en 160 cm breedte biedt de fabrikant een ruim 4-zits wagentje met hybride aandrijving.

Quattro Spyder

Naast de nieuwe Audi 80 staat er de 100 Avant met een 185 cm lange laadvloer waaronder een extra opbergruimte. Het topmodel in de stationwagons is de Audi Avant S4 met een 2.2 ltr twintigkleps vijfcilinder motor. Standaard beschikt de auto over quattro-aandrijving en een uitgebreide uitrusting.

Als studiemodel staat bij Audi de Quattro Spyder. Een two-seater van aluminium die wordt aangedreven door een midscheeps staande motor.

Honda komt eind november uit met de nieuwe Civic-driedeurs. Een compacte maar niettemin ruim zittende vierzits auto met coupé-uiterlijk. Prijsniveau van de nieuwe Civic tussen de 27.000 en 45.000 gulden.

Peugeot 106 is de nieuwe opvolger van de mettertijd verdwijnende 205. De kleine auto wordt als 'mirakels maatje' gelanceerd. Velen vinden hem in vergelijking met de Renault Clio te duur omdat hij karig is uitgerust.

Mazda komt ook in november met een sportief uitziende vierzits auto. De MX6 legt meer als de kleinere cabriolet MX5 het accent op luxe.

Lada toont alvast de kleine Oka op de stand. Deze Russische mini uit Togliatti komt pas eind '92 op de markt en zal voornamelijk als stadsautootje gebruikt worden.

Skoda dat recent door Volkswagen onder de hoede is genomen toont op de IAA de stationwagon Forman die hier 16.450 D-mark kost met 40 kW (schoon) geleverd vermogen.

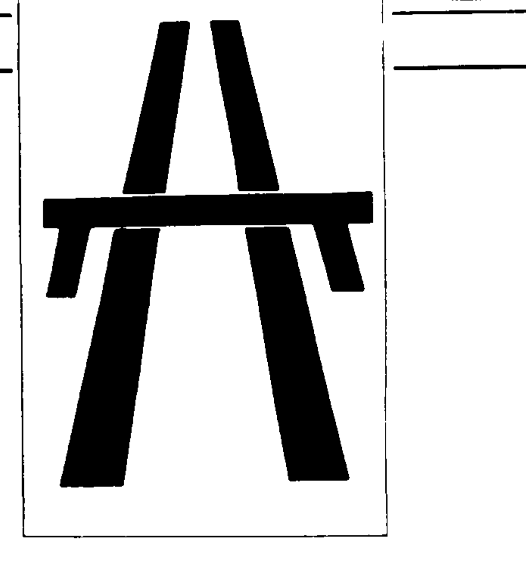
Milieubewust

De groene golf stroomt weldadig door 'autoland'. Persmappen in linnen tasjes met bosrijke kleuren. Bomen op stands en een Volkswagen-musical waarbij vrolijk de recycling-woede wordt gepersonificeerd.

Op de IAA staat naast de genoemde thema's het overgrote deel in het teken van expansie. Willen Europese fabrikanten hun gigantische overproduktie kwijt, dan moeten nieuwe markten aangeboord worden. De strategie zal na de recente politieke gebeurtenissen in het Oostblok geheel aangepast moeten worden. Deze tweede evolutie in het Oostblok is van grotere betekenis voor Europa en de EG dan de eerste van eind '89.

Bereikbaarheid IAA

De IAA ligt aan de Theodor-Heuss-Allee en wordt al op diverse Autobahnen rond Frankfurt aangeduid. De vakdagen zijn 12/13 september, daarna is de IAA t/m 22 september voor iedereen toegankelijk.
Openingstijden IAA: 9.00 - 18.30 uur.
Entree: DM 16,-, in de weekends DM 25,-, scholieren/studenten en groepen van minimaal tien personen betalen DM 10,-.

● *Met de beide cursussen van de ANWB kan de automobilist zijn autokennis opkrikken.*

uitlaatjes

AUTOWIJS en SLEUTELSLIM zijn de twee nieuwe cursussen die door de ANWB worden georganiseerd. Het onderdeel 'Autowijs' is bestemd voor mensen zonder enige kennis van zaken als het om auto's gaat. De cursus maakt de deelnemers enigszins vertrouwd met de manier waarop een auto functioneert. De cursus duurt drie avonden. De kosten voor ANWB-leden bedragen 150 gulden en introducés betalen fl 180,-.
De cursus 'Sleutelslim' is bestemd voor de autobezitter, die zelf kleine werkzaamheden aan zijn of haar auto wil verrichten. De cursist leert in vier avonden eenvoudige controles en simpel onderhoud zelf te doen. Deelnamekosten voor ANWB-leden bedragen fl 200,-, introducees fl 230,-.
Belangstellenden kunnen zich zowel telefonisch als schriftelijk opgeven

AUTONET, centrale onderdelenlijn voor slooponderdelen van auto's, is te bereiken onder nummer 06-34035035. Dit ter aanvulling van het bericht dat vorige week op deze service-pagina werd geplaatst. Het is een initiatief van R. Schuwer, van het autoslopersbedrijf HEJA in Den Haag, tevens secretaris van de NEVAR (Nederlandse Vereniging Autombiel Recycling).

LANCIA heeft de service voor zijn cliënten uitgebreid met het dienstenpakket 'Lancia Mobility Car', een internationale 24-uurs hulporganisatie. Eén telefoontje bij pech onderweg, ongeacht plaats of tijdstip, is voor Lancia berijders voldoende om gehel gratis gebruik te maken van het omvangrijke hulpprogramma. De uitvoering en het beheer van deze service is ondergebracht bij Mondial Assistance, een internationale hulpverleningsorganisatie. Het pakket is een jaar gratis van toepassing op alle nieuw verkochte Lancia's, daarna is verlenging onbeperkt mogelijk à raison van fl 95,- per jaar.

GENERAL MOTORS BEDRIJFSWAGENS met een inhoud van 1 tot 7 m3 zijn dit weekeinde te bezichtigen in Heerlen. Speciaal opgeleide bedrijfswagen-specialisten staan de klanten met raad een daad terzijde. De show wordt gehouden bij Automobielmaatschappij Canton-Reiss bv en de openingstijden zijn vandaag, vrijdag, van 9-18 uur. Zaterdag van 9-17 en maandag van 9-18 uur.

MINI SEVEN CLUB NEDERLAND houdt zondag 22 september as. de jaarlijkse heuvellandrit. Het is de bedoeling dat een aantal ingetekende coördinaten op een landkaart worden bezocht en een opdracht buiten de auto te worden vervuld. De te kiezen route is vrij. Deelname is alleen voor eigenaren van Austin, Morris en Rover Mini. Voor inschrijving en inlichtingen kunt u contact opnemen met G. Houten (043-436635), W. Klijmij (045-720525) of eventueel bij de landelijke organisatie H.van Brakel (071-211218).

● *Hyundai Sonata, een vlotte en bijzondere auto.*

Hyundai Sonata vlotte opvolger geslaagde Lantra

Het uitbrengen van een opmerkelijk vlotter gelijnde Sonata biedt de importeur van Hyundai meer verkoopmogelijkheden en het merk de kans door te groeien naar een nòg hoger plan. Op dat niveau zal mettertijd een model als de Mitsubishi Sigma worden uitgebracht. Voorlopig is de nieuwe Sonata met de bestaande V6-motor of de nieuwe 2-ltr zestienklepper de top van het programma.

Voor volgend jaar mikt directeur J. Kreber op een aantal van 800 verkochte Sonata's, dit jaar komt hij uit op 500 stuks. „We gaan er dan ook van uit dat de reclamecampagne 'Succes moet vervolgd worden' en 'We dagen U uit' de nodige respons zal geven om dat doel te bereiken. We zijn nu bezig met de opbouw van ons imago. Menig Hyundai-koper kwam in het verleden op de prijs af. We boden hen daartoe ook de gelegenheid, met retour-garantie na 60 dagen en een 70% garantie op de inruilprijs."

Maar nu gaat Hyundai in Nederland van de verdediging in de aanval om te laten zien dat de nieuwe Sonata door het succes van de recent gelanceerde Lantra kan excelleren. „Wij geven maand na een proefrit met onze nieuwe Sonata een andere auto in dezelfde prijsklasse heeft gekocht. Zo overtuigd zijn we van de kwaliteit en afwerking van ons produkt," zegt Kreber.

Hij noemt de Sonata 'een lekkere dikke en forse auto die bij de tijd is'. Een hernieuwde kennismaking maakt duidelijk wat met het laatste deel van die opmerking wordt bedoeld. De auto is er een stuk op vooruit gegaan en heeft niet meer dat tamelijk ouderwetse hoekige voorkomen. Iets dat je bij grote Amerikaans uitziende bakken van Japanse makelij vroeger veelvuldig zag.

Motor

Onder de sierlijke motorkap met mooi smal gehouden frontje staat als nieuwtje een multikleps motor die 96 kW (166 pk) levert. De 2-ltr krachtbron die in de GLS-versies vanaf 40 mille staat, vertoont een nogal 'sportief' gedrag en dat past eigenlijk niet bij een ruime sedan met voornaam voorkomen. In een Lantra met hard afgeveerd onderstel komt zo'n 192 km/u presterend racertje onder de kap meer tot zijn recht.

De soepel lopende en nauwelijks hoorbare V6 haalt uit de 3 ltr een vermogen van 107 kW(145 pk). Dat is voor 'slechts' 57 mille inclusief automatische versnellingsbak en al het denkbare aan extra's een hele beste investering.

Hyundai wil daarnaast zijn dealers onderwerpen aan een intensief kwaliteitsprogramma. Die mensen komen vooral uit de technische hoek en moeten nu iets meer leren hoe dergelijke dure auto's verkocht moeten worden.

'Te goedkoop'

De importeur gaat zich ook nadrukkelijk bezighouden met fleet- en leaseverkoop. De Lantra - 'doen we eigenlijk te goedkoop weg' - heeft met 1.800 stuks in de verkoop het dubbele gedaan dan verwacht was. Ongeveer een derde daarvan zit in de wagenparken. Dat geeft aan dat Hyundai als kwaliteitsbewust merk serieus wordt genomen.

Met de nieuwe Sonata, die direct leverbaar is vanaf 33 mille, slaat het merk de spijker op zijn kop. Je hebt er een behoorlijk forse auto voor die nu met geheel in eigen beheer gebouwde moderne motoren is uitgerust. Maar bovenal ziet het nieuwste luxe paradepaardje van de Koreanen er een stuk eleganter uit. En dat alles tegen relatief lage prijzen gezien de overcomplete uitrusting van de diverse modellen.

siem leeuwenkamp

Sneller opsporen gestolen auto's

De automobielbranche wil de opsporing van gestolen auto's verbeteren door snellere registratie van vermiste wagens. Volgens het plan krijgen verzekeraars, leasebedrijven en autoverhuurders zelf toegang tot het Vermiste Autoregister, waar op dit moment alleen de politie in kan.

Volgens directeur A. Greeven van het Rai Data Centrum is het grote voordeel van de nieuwe opzet dat er minder tijd verloren gaat voordat vermiste wagens in het register worden opgenomen. Het tijdverlies wordt veroorzaakt doordat de prioriteiten die de politie stelt anders zijn dan die van de gedupeerden. „De politie wil dieven vangen en wij willen het gestolen goed terug," formuleert Greeven bondig.

Door dit verschil begint de politie met het opstellen van processen-verbaal en andere formaliteiten. Pas daarna wordt de vermiste auto in het bestand opgenomen. Het is de bedoeling dat verzekeraars, leasebedrijven en autoverhuurders zelf onmiddellijk hun vermiste voertuigen in het register noteren. Dat kan volgens Greeven met betrekkelijk eenvoudige middelen en kost vrijwel niets extra's. Het systeem kan worden aangesloten op een internationaal netwerk, aan de hand waarvan 'verdachte wagens' snel kunnen worden herkend en geïdentificeerd.

Het plan is voorgelegd aan het Platform Autocriminaliteit, waarin overheid en bedrijfsleven samenwerken om het aantal autodiefstallen te beperken. Jaarlijks worden in ons land 26.000 wagens ontvreemd. Binnenkort worden de plannen voorgelegd aan de Rijksdienst voor het wegverkeer en de minister van Justitie.

Plan van bedenker witkarproject Amsterdam

Fietsen lenen met statiegeld

Luud-Witkar-Schimmelpennink weet van geen ophouden. Zijn openbaar-vervoersysteem met elektrische karretjes mag dan zijn geflopt, het grondidee blijft het proberen waard. Het witkarnet voor de Amsterdamse binnenstad strandde op geldgebrek. De karretjes waren prachtig, de stations lagen gereed, maar er was niet genoeg geld voor de exploitatie.

Schimmelpennink is nu terug bij de fiets. Dat betekent opnieuw jeugdsentiment, want uit de tijd van Provo, 25 jaar geleden, dateren zowel de witkar als het witte fietsenplan.

Het idee: zet op een aantal plekken in de stad fietsen neer die iedereen tegen een geringe vergoeding kan gebruiken; zorg dat ze opvallen, zodat diefstal niet aantrekkelijk is.

Pratijk

De enige plaats in Nederland waar dit systeem op grote schaal in de praktijk is gebracht is het Kröller-Müllerpark op de Hoge Veluwe. Eenmaal binnen kan ieder daar een keus maken uit een flinke batterij fietsen. Stuur en zadel zijn vlot verstelbaar, zodat ze altijd passen. De fietsen zien er apart uit en zijn wit, zodat ze niet snel gepikt worden.

Komend najaar houdt Kopenhagen een proef met leenfietsen. Wijs geworden door zijn witkarproject wil Schimmelpennink het resultaat daarvan eerst afwachten en daarna met een plan voor Amsterdam komen. De Denen gaan uit van een opvallend geconstrueerde fiets die daardoor onaantrekkelijk is om te stelen. De banden zijn lekvrij en er zit zelfs licht op.

De stadsfietsen staan in afgegrendelde rekken. Net als een boodschappenkarretje in de supermarkt komt de fiets vrij bij het inwerpen van geld. In Kopenhagen is dat zes gulden. Het is statiegeld, want de fietser krijgt het geld terug bij het inleveren van de fiets. Onduidelijk is nog wie op deze manier het project bekostigt.

Auto-Info

Twintigste festival in Kerkrade vanavond en zaterdag uitverkocht

Harry leeft met schlagers

22 sterren, 66 schlagers

door harrie cremers

KERKRADE/BORN – Voor Harry Thomas, de 'peetvader' en promotor van de Duitse schlager in ons land, is een mooier geschenk niet denkbaar. Sedert gisteren zijn er geen kaartjes meer voor 'zijn' schlagerfestival.

Dat gaat vandaag en zaterdag voor de twintigste maal opnieuw over de bühne in de Rodahal van Kerkrade. Tweeëntwintig artiesten, zesenzestig schlagers. Op beide dagen een identiek programma. Met uitzondering dan van Roy Black. Die komt alléén vanavond en Karel Gott ('De gouden stem van Praag') is alleen op zaterdag van de partij.

● *Harry Thomas (na twintig schlagerfestivals): 'Ach, ik leef nog'.*

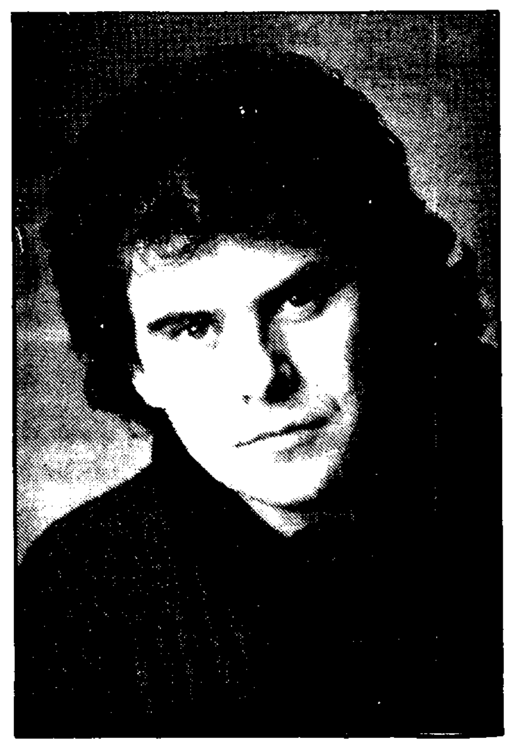
1. FERNANDO EXPRESS
(Flüsterndes Herz/Die versunkene Stadt/Farewell Kontiki)

2. ANDREA JÜRGENS
(Nach so einer Nacht/Amore Amore/Sania Katharina)

3. WILLY SOMMERS
(So kannst du doch nicht geh'n Marlene/Mijn hart is groter/Sie tanzte mit dem Teufel)

4. ANDY BORG
(Ich sag' es mit Musik/Adios Amor/Liebe auf dem ersten Blick)

5. NICOLE
(Jeder Zaun, jede Mauer wird aus Blumen sein/Und ich denke schon wieder an dich/Ein leises Lied)

6. MARC & DAVE
(Olé auf dieses Leben/Komm ich nehm' dich einfach in die Armen)

7. BERND CLÜVER
(Oben steh'n und singen/Du bist bald meine Frau/Das mit dir könnte geh'n)

8. MICHA MARAH
(Europe together met Dennie Christian/Und ich lieb' dich noch immer)

9. JÜRGEN DREWS
(Niemals, nein niemals/Ein Bett im Kornfeld/Wo bist du)

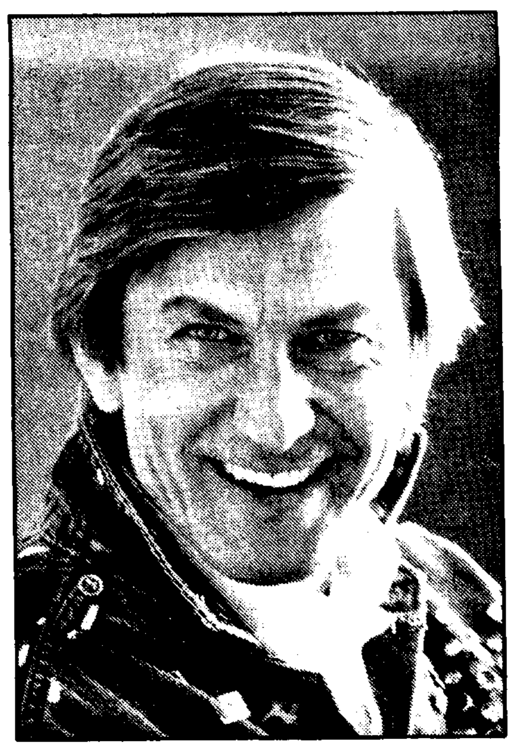
10. KAREL GOTT
(alléén zaterdag)
(Es muss ja nicht der Himmel sein/Auch Wunder gehen vorbei/Mein Herz ist frei für dich)

11. MARGOT ESKENS
(Mond von Taiwan/Tiritomba/Jede Frau ist geboren für die Liebe)

12. PETER ORLOFF
(Medley/Cora komm nach Haus/Jeder von uns braucht im Leben einmal einen Engel)

13. JONNY HILL
(Ich bin für die Liebe/Geblendet von der Nacht/Deine Liebe ist so zärtlich)

14. DENNIE CHRISTIAN
(Kom ga vanavond mee/Verlorenes Glück)

15. FREDDY BRECK
(Herz As ist Trumpf/Ich schenk' dir meinen Traum/Und was bleibt ist Erinnerung)

16. MARGA BULT
(Über sieben Brücken musst du geh'n, met Dennie Christian/Eins zu einer Million)

17. BERNHARD BRINK
(Blondes Wunder/Madeleine/Geh' eh' ich den Kopf total verlier)

18. MEL JERSEY
(Verlorene Träume, met Judith/Land im Norden/Adieu mein Kapitän)

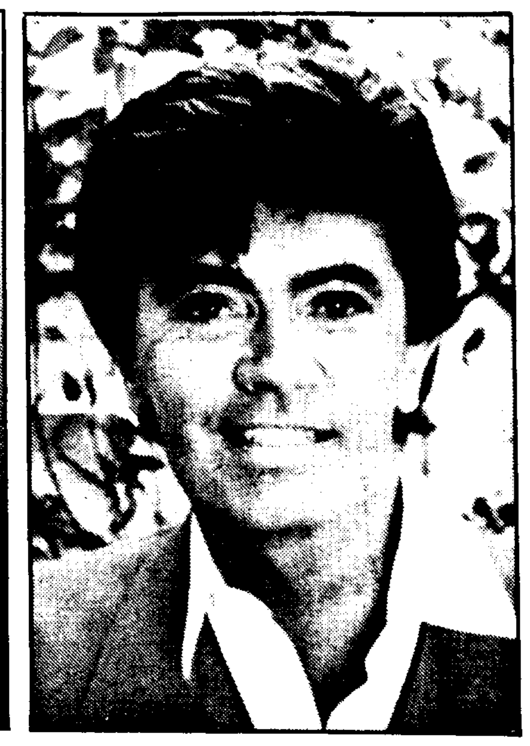
19. KLAUS DENSOW
(Ciao ciao amore ciao/Der Himmel vermisst einen Engel/Zwei mal erfrier ich nicht)

20. ROY BLACK
(alléén vrijdag)
(California Blue/Frag' Maria/Ich träume mich zu dir)

21. MARY ROOS
(Für einen Augenblick/Bohlen medley/Aufrecht geh'n)

22. REX GILDO
(Andrea/Borriquito/Margarita)

Vijfduizend schlagerfans uit de Benelux, Duitsland - of van waar ze ook vandaan mogen komen - zakken dit weekeinde af naar Limburg.

Het is feest geblazen. Twee avonden lang, tot ver na middernacht. Gisteravond trouwens werd in het hotel in Born al in bescheiden en intieme kring een party gehouden rond presentator en zanger Dennie Christian en zijn echtgenote Roswitha. Tien jaar geleden stapten zij in Heerlen in het huwelijksbootje. En dat werd toen een hele heisa en een heel spektakel met een feeststoet van een paar kilometer.

De gevleugelde kreet van Harry Thomas, ooit in het Franse Besançon geboren, blijft al twintig jaar: 'Ik leef nog, maar rond deze tijd van het jaar wél met veel stress'. Van kindsbeen af woont hij al in Utrecht en behalve tijdens de schlagerfestivalperiode komt hij ook anderszins een paar maal naar Limburg af om orde op zaken te stellen.

Heeft Thomas nog wensen nu de Rodahal ook op vrijdagavond is uitverkocht? Even alert als zakelijk reageert Harry prompt: „Ik hoop het vijfentwintigste schlagerfestival te halen. Jungske, het wordt nog eens wat."

Voor zijn achterban en voor de fans (via televisie en radio blijken er dat alleen al in de Benelux bijna zes miljoen) kan Thomas al lang niet meer stuk. De media laten hem - op een enkele uitzondering na - vaak in de steek. Maar daar ligt hij niet meer wakker van.

DFF-televisie

De vaste partners, die van meet af aan in hem geloofden, zijn er nog steeds. Dát en vriendschap telt voor Thomas. Bijvoorbeeld het feit dat de TROS ook voor 1992 weer heeft toegezegd om het feest van de schlagers op tv te brengen. Net als RTL Plus (op 3 oktober om 15.20 uur) en de Belgische VTM (zondag 22 september van 15.00 tot 17.00 uur) brengt de TROS de twintigste editie van het schlagerfestival op woensdagavond 25 september van 18.50 tot 21.45 uur uitgebreid op Nederland 2.

Voor de eerste maal is dit jaar ook een ploeg van de Oostduitse DFF-televisie in Kerkrade aanwezig om verslag te doen aan de kijkers in de voormalige DDR. Zowel de TROS- als BRT-radio besteden twee achtervolgende woensdagmiddagen eveneens uitgebreid aandacht aan het jubilerende schlagerfestival.

Het begin

Artiesten uit de beginperiode van het schlagerfestival zijn ook vanavond en zaterdag in Kerkrade van de partij: Freddy Breck, Rex Gildo, Bernd Clüver, Peter Orloff, Roy Black en Karel Gott.

Graag had Thomas ook een aantal andere bekende namen uit dié en deze tijd gehad. „Maar het is elk jaar hetzelfde liedje: de ene keer is men vrij, de andere keer niet. Vandaar dus bijvoorbeeld dit jaar geen Costa Cordalis." Maar aan overige bekende namen (tenminste voor de liefhebbers) ontbreekt het zeker niet: Andrea Jürgens, Andy Borg, Jürgen Drews, Margot Eskens, Jonny Hill, Bernhard Brink, Mel en Judith Jersey, Klaus Densow en Mary Roos. Dennie Christian (Harry Thomas is zijn manager) is als zanger ook al vanaf de beginperiode een van de veelgevraagde sterren. Bovendien presenteert hij het festival nu voor de negende maal. Volgend jaar heeft hij dus opnieuw een jubileum te vieren.

Marc en Dave

Enkele Nederlandstalige artiesten zijn dit jaar ook van de partij om hen o.a. via de satellietzender RTL Plus elders in Europa nog meer bekendheid te verschaffen. Zo bijvoorbeeld uit België de zeer populaire Willy Sommers (die bij VTM ook de hitparade 'Tien om te zien' presenteert) en de eveneens van radio en tv bekende zangeres Micha Marah.

Het Limburgse duo Marc en Dave behoort inmiddels tot de vaste stamgasten van het festival en presenteert als nieuwe plaat 'Kom ik neem je in mijn armen'. Marga Bult (ooit als Marcha voor ons land op het Eurovisie Songfestival) brengt samen met Dennie Christian het nummer Uber sieben Brücken musst du geh'n. Opnieuw muzikaal 'opgepoetst'. Precies tien jaar geleden was het een dikke hit voor de Oostduitse groep Karat en ook voor Peter Maffay, die al lang niet meer Du zingt, maar nu met een popgroep onderweg is.

Wie zal straks in Kerkrade de populairste zijn of worden? Na zaterdagavond zullen we het weten.

GEZELLIG UIT

Opera Zuid
STICHTING OPERA ZUID

Het beste boek van Goethe als opera

Muziekdrama uit de negentiende eeuw opnieuw toegankelijk gemaakt

Werther, de succesvolle opera van de Franse componist Jules Massenet, wordt door **Opera Zuid** gebracht in een nieuwe meeslepende uitvoering.
Regisseur **Aidan Lang** heeft van dit zeer toegankelijke muziekdrama een eigentijdse bewerking gemaakt.
De veelbelovende jonge Franse tenor **Christian Papis** vertolkt de rol van Werther. Zijn geliefde Charlotte wordt gespeeld door de zeer talentvolle Canadese zangeres **Jean Stilwell**.

Werther van **Opera Zuid** is te zien:

VERVOLG GEZELLIG UIT pagina 14

Het doek gaat voor u open...

MARCEL BOON tijdens de CABARET-NACHT op zaterdag 14 september om 22.00 uur in Sittard.

VRIJDAG 13 SEPTEMBER

Heerlen	Brigitte Kaandorp: Kunst. Na afloop Jazz-combo Dubbel Vla in theatercafé Passe-partout (i.h.k.v. Cultura Nova)
Kerkrade	Schlagerfestival, 20-jarig jubileum (Rodahal)
Sittard	Dr. Zero op een Zigurrat, door Het Gevolg - 10.00 en 14.00 u. **14.00 u. uitverkocht**
Sittard	Goud, vertelling door Frans Malschaert - 10.00 u. (Sirkeltheater)
Sittard	Horen, zien en zwijgen, door Dansgroep Tule **uitverkocht** - 14.30 u.

ZATERDAG 14 SEPTEMBER

Heerlen	Brigitte Kaandorp: Kunst. Na afloop Jazz-combo Dubbel Vla in theatercafé Passe-partout (i.h.k.v. Cultura Nova)
Kerkrade	Schlagerfestival, 20-jarig jubileum (Rodahal)
Sittard	Dr. Zero op een Zigurrat, door het Gevolg - 14.00 u.
Sittard	Cabaret-Nacht - 22.00 u.
Sittard	Trappelzak, door Peter Zegveld - 14.00 u. (Sirkeltheater)

ZONDAG 15 SEPTEMBER

Sittard	De Zotte Koning, dansvoorstelling van Ingrid Dalmeyer - 14.30 u. (Sirkeltheater)
Sittard	Het Oost-Hilariaans Staatscircus, door theatergroep Gebakken Eieren - 19.00 u.

DINSDAG 17 SEPTEMBER

Heerlen	Folkloristisch Danstheater: Dansend langs de ZijdeRoute

WOENSDAG 18 SEPTEMBER

Kerkrade	Sterrenparade '91 met Lee Towers, Anita Meyer, Thijs van Leer - 20.15 u. (Rodahal)

DONDERDAG 19 SEPTEMBER

Heerlen	Stichting Opera Zuid: Werther, opera van Jules Massenet
Kerkrade	Festival Chanson & Tango: Francoise Laroche en Nicolas Peyrac

VRIJDAG 20 SEPTEMBER

Heerlen	Isabelle van Keulen, viool, & Ronald Brautigam, piano. Programma: Sjostakowitsj, Ravel
Heerlen	Cabaretgroep Niet Uit Het Raam: Wonderkinderen, de genieën van alledag - 20.30 u. (Kleine Zaal)
Kerkrade	Festival Chanson & Tango: Maria del Mar Bonet
Sittard	De Berini's: Het naadje van de kous. Annie op de contrabas en Harrie op de ukelele

ZATERDAG 21 SEPTEMBER

Kerkrade	Harmonie St. Jozef & St. Caecilia

ZONDAG 22 SEPTEMBER

Kerkrade	Café-Tiejater Kriek: Kirmens-jeld, kindermusical - 14.00 u.
Kerkrade	Afsluiting Festival Chanson & Tango: Linda de Suza - 20.15 u. (Rodahal)
Sittard	Moscow Nights, een clowneske Russische variété-revue

Aanvang voorstellingen 20.00 uur, tenzij anders vermeld.

Wij zien u graag in de schouwburg!

stadsschouwburg heerlen — tel.: kassa: 045-716607
wijngracht muziektheater kerkrade — tel.: kassa: 045-454141
'de stadsschouwburg' sittard — tel.: kassa: 046-510616

Nederland 1

NCRV
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.17 (TT)Kerkepad. Toeristische routes langs kerken. Vandaag: Den Haag. Herh.
15.44 Ja, natuurlijk extra. Here be dragons, natuurfilm over krokodillen in de Grumeti rivier.
16.34 G'oud en nieuw. Muziekprogramma. Presentatie: Frank Masmeijer. Herh.
17.30 ••Journaal.
17.40 Wilde Jack.
18.27 Kids. 16-delige Canadese jeugdserie. Afl.14. Michelle heeft een afspraakje met B.L.T., maar haar ouders willen er niets van weten. Spike zoekt werk, maar hij heeft zijn kapsel tegen.
19.00 ••Journaal.
19.20 Dinges. Volwassenen raden wat kinderen bedoelen. Panel: Martienne van Os en Joris Lutz. Presentatie: Frank Masmeyer.
19.51 (TT)De puzzelkampioen. Quiz gepresenteerd door Peter Plaisier.
20.22 Liefde op het eerste gezicht. 4-delige serie verhalen. Afl.2: Vlinders in je buik, Amerikaanse speelfilm van John Hughes. Met: Eric Stoltz, Lea Thompson, Mary Stuart Masterson e.a. Het leven van Keith is niet gemakkelijk. Hij zit in de laatste klas van de middelbare school en omdat hij een voorliefde voor kunst heeft is hij een buitenbeentje. Echt vervelend wordt het pas, wanneer hij verliefd wordt op de populaire Amanda, maar die heeft het voorzien op een rijke patser.
22.02 Spiegels. Informatief magazine gepresenteerd door Karin de Groot en Joël Batenburg.
22.42 Hartstocht voor bomen. Reportage over de activiteiten van de Stichting Colombine. Deze stichting is actief op verschillende fronten, onder andere in de Derde Wereld. In deze documentaire vertellen Jan Pronk, Herman van Veen, Koos van Zomeren, Peter Vos e.a. over bomen en waarom deze hen boeien.
23.08-23.13 ••Journaal.

Nederland 2

TROS
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.30 ••Journaal.
17.40 (TT)Stopwatch. Archiefopnames van historische gebeurtenissen. Presentatie: Wim Bosboom.
18.10 Dieren in het wild.
18.59 America's funniest home video's. Thuis-video's gepresenteerd door Bob Saget.
19.24 Natte neuzen show. Spelprogramma met honden. Presentatie: Martin Gaus.
20.00 (TT+••)Journaal.
20.27 Bananasplit. Amusement met de verborgen camera. Presentatie: Ralph Inbar.
21.14 De tv-dokter. Medische tips door dr. Ferdinand Zwaan.
21.15 Allo 'allo. Engelse comedyserie. Afl.2. Monsieur Leclerc en Madame Fanny blijken in de geheime ruimte van de Logeerkamer te zijn opgesloten. Met de hulp van Monsieur Alfonse lukt het René en Edith hen te bevrijden. Intussel lanceert Generaal Von Klinkerhoffen één van zijn geniale plannen, hij wil Sir Winston Churchill laten ontvoeren.
21.50 Van Terschelling naar Ahoy. Registratie van het concert van Hessel in Ahoy. Deel 1.
22.40 In the heat of the night. Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Monument voor een dame. Amos Haber is ontroostbaar, wanneer zijn vrouw Dorothy sterft aan kanker. Integendeel zelfs, hij is vastberaden dr. Turnby, de behandelende arts, te vermoorden. Amos verwijt Turby dat deze veel te lang heeft gewacht met het stellen van een diagnose, waardoor de behandeling veel te laat werd begonnen. Gillespie, die een goede vriend is van de familie Haber, doet alles wat hij kan om Amos op andere gedachten te brengen. Het is nog maar de vraag of hem dit zal lukken. In ieder geval lijkt het voor dr. Turnby verstandig de komendtijd een beetje op zijn tellen te passen.
23.30-23.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
10.00 (TT)Nieuws uit de natuur. Les 1.
10.30 Skoalle-tv. Sybe Satellyt & co.
11.00 (TT)Schooltv-Weekjournaal.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.45 Studio sport. Samenvatting van de Wereldkampioenschappen turnen in Indianapolis.
17.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 Atlas van Anatolië. 'The city of Secrets', 4-delige documentaire over Anatolië in Turkije. Deel 2: Kütahya.
18.30 Sesamstraat. Knuffelen en troetelen in Sesamstraat.
18.45 (••+TT)Jeugdjournaal.
18.55 (TT)Het klokhuis.
19.10 Het rijk van de alligator. Amerikaanse documentaire, 'Realm of the Alligator' over het rijk van de alligator die beschermd wordt in het Okefenokee moeras op de grens van Florida. Kent Vliet onderzoekt deze dieren.
19.54 Uitzending van de RPF.
20.00 ••Journaal.
20.25 Sport studio.
20.55 Studio sport. Rechtstreekse reportage van de Ivo van Damme Memorial, de I.A.A.F. wedstrijd in het Heizestadion in Brussel.
22.00 ••Journaal.
22.15 Studio Sport journaal. Actuele sportinformatie.
22.30 NOS-Laat. Achtergrondinformatie bij het nieuws uit binnen- en buitenland over politiek, economie, kunst en wetenschap. Presentatie: Charles Groenhuijsen.
23.20 Holland Casino Scheveningen festival. Internationaal zangconcours live vanuit het Circustheater in Scheveningen. De eerste ronde van het Holland Casino Scheveningen Festival, waarin zangers en zangeressen uit de hele wereld strijden om de 'Holland Casino Scheveningen Grand Prix'. Met medewerking van het Metropole Orkest onder leiding van Harry van Hoof. Presentatie: Robert ten Brink. Deel 1.

RTL 4

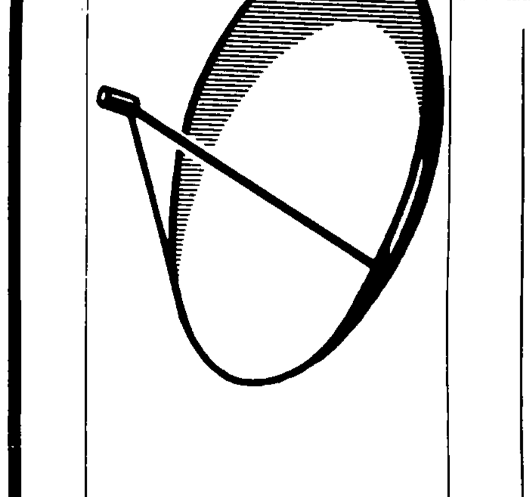
06.55 Journaal.
07.00 Cartoon.
07.25 Journaal.
07.30 Cartoon.
08.00 Journaal.
08.05 The bold & the beautiful: topmodels. Amerikaanse soap.
08.30 Journaal.
08.35 M.A.S.H. Amerikaanse comedyserie.
09.05 Journaal.
09.10 As the world turns.
09.55 Channel E.
10.25 RTL4 text.
14.15 St. Elsewhere.
15.05 Sons & daughters.
15.35 The bold and the beautiful: topmodels. Amerikaanse soap.
16.00 Telekids. Kinderprogramma.
17.00 Weerbericht.
17.05 Loveboat. Amerikaanse serie.
18.00 Journaal.
18.15 Prijzenslag.
18.50 Scrabble.
19.00 Rad van fortuin.
19.30 Journaal.
19.50 Weerbericht.
20.00 Goede tijden slechte tijden.
20.30 Vrienden voor het leven. Nederlandse comedyserie.
21.00 De prins van Bel Air. Amerikaanse comedyserie.
21.30 Get a life. Amerikaanse comedyserie.
22.00 This park is mine. Amerikaanse speelfilm. Soldaat Mitch komt terug uit de Vietnamoorlog en kan zich moeilijk aanpassen aan het burgerleven.
23.55 Journaal.
00.10 Naked lie. Amerikaanse speelfilm. Jo Daniels heeft alles: ze is knap, slim en heeft een carrière als advocaat.
01.40 M.A.S.H. Amerikaanse comedyserie.
02.05 Airport 75. Amerikaanse speelfilm. Een normale vlucht met een Boeing 747, begonnen in Washington D.C., moet noodgedwongen doorvliegen naar Salt Lake City.
03.45 Gaan met die banaan.
04.30 RTL4-Text.

België/TV 1

17.30 Mooi en meedogenloos. Amerikaanse serie. Afl.250.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl.196.
18.05 Postbus X. Jeugdserie van Gie Lavigne. Vandaag: Liefdesverdriet.
18.30 TV 1 - Top 30.
19.03 Buren. Australische serie.
19.25 Mededelingen en programmaoverzicht.
19.30 Nieuws en Sport.
20.00 Kwislijn.
20.05 De wonderjaren. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Ongeval.
20.30 Van der Valk. Engelse tv-film van Anthony Simmons. Deel 2: Gevaarlijk spel. Er zit een informatielek op het hoofdbureau in Amsterdam. Drie zaken floppen daardoor en Van der Valk krijgt opdracht deze zaak te onderzoeken. Saillant detail is dat Van der Valk's zoon Wim de leider was van de drie geflopte onderzoeken.
22.25 Kunst-zaken. Aansl. Paardenkoersen. Aansl. Kwislijn.
22.30 Vandaag en sport.
22.50 Tijd is geld. Programma over mensen en geld.
23.00 Een jaar in Vietnam. Amerikaanse serie. Afl.: Groene kerst.
23.45 Coda. Karel Jonckheere leest voor uit eigen werk.

België/TV 2

18.55 Journaal.
19.00 Schooltelevisie. People and places, serie over het dagelijks leven in Groot-Brittannië. Afl.1.
19.30 Grensstad. Frans/Canadees/Amerikaanse serie. Afl.10: De moord.
20.00 De duivel onder de zon. Engelse speelfilm uit 1982.
22.15 Kijk uit! Vandaag: Het spook van de A-13.
22.20 Première film & video.
22.50 Binnenskamers. Mozart.
23.25 Abdijen der Lage Landen. Documentaire serie van Michel van der Plas en Jan Gruyaert. Afl.11 (slot): Clarissen en Franciscanen in Megen.

België/RTBF 1

12.30 Vacaturebank. **12.40** Gourmandises, culinair magazine. **12.55** Weerbericht. **13.00** Nieuws. **13.35** Embryo, Amerikaanse speelfilm uit 1976. **15.20** Strip-tease, amusementsprogramma. **16.25** Clips à la une. **16.45** Nouba nouba, kindermagazine. **17.40** 21 Jump Street, Canadese politieserie. Afl.: Adieu Jenko. **18.35** Le jeu des dictionnaires, spelprogramma. **19.00** Ce soir, actualiteiten. **19.30** Journaal. **20.10** Un peu de tout, compilatie van dit humoristische programma. **21.05** Plenty. Amerikaanse speelfilm uit 1985. **23.05** Vidéothèque. **00.00** Weerbericht en laatste nieuws. **00.25** Bourse, beursberichten.

België/Télé 21

14.00 Muzzy in Gondoland. **14.15** Cursus Engels. Les 3 en 4. **14.50** The lost secret. **16.20** Israland, documentaire. Herh. **17.15** Radio 21. **17.45** Nouba nouba, kindermagazine. **18.30** L'icone d'Elijah, korte misdaadverhaal van Paul Almond. **19.00** Le jeu des dictionnaires. **19.30** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. **20.00** Atletiek. **23.00** Weer- en beursbericht. **23.05** Ce soir, actualiteiten.

Heathcliff with cats and co, tekenfilm. **17.35** Tricky business, kinderserie. **18.00** Newsround, jeugdjournaal. **18.10** (TT)Grange hill, jeugdserie. **18.35** (TT)Neighbours. **19.00** Nieuws en weerbericht. **19.30** Regionaal nieuws. **20.00** Wogan with Gloria Hunniford, talkshow. **20.30** (TT)Dad's army, serie. **21.00** (TT)Russ Abbot, sketches. **21.30** (TT)On the up, comedyserie. **22.00** (TT)Nieuws. **22.30** (TT) Casualty, serie. **23.20** Omnibus, serie. **00.10** Hurry sundown, Amerikaanse speelfilm uit 1967. **02.30** Weerbericht.

BBC 2

07.45 Open university. **09.00** Nieuws. **09.15** The gun, documentaire. **09.30** The journey. **10.00** ■ Sylvia Scarlett, Amerikaanse speelfilm uit 1936. **11.25** ■ Salt of the earth, Amerikaanse speelfilm uit 1954. **13.00** ■ The strange affair of Uncle Harry, Amerikaanse speelfilm uit 1945. **14.20** Fingermouse, kinderprogramma. **14.35** Look, stranger. **15.00** Nieuws en weerbericht. **15.05** Impressions. **15.20** Paarderaces. **17.25** Holiday outings, toeristische tips. **17.35** ■ Chase a crooked shadow, Engelse speelfilm uit 1958. **19.00** W.K. turnen. **20.15** What the papers say, krantenoverzicht. **20.30** Gardener's world. **21.00** Atletiek. **22.30** (TT) Hypotheticals. **23.30** Newsnight. **00.15** Weerbericht. **00.20** Kwaidan, Japanse speelfilm uit 1965.

Sportnet

08.00 Eurobics. **08.30** Golf. **09.00** Pro superbike. **09.30** American football. **10.30** Eurobics. **11.00** Stockcarracen. **12.00** IJshockey. **14.00** Internationale atletiekwedstrijden. **15.00** Live golf. **17.00** Argentijns voetbal. **18.00** Truckracen. **19.00** Spaans voetbal. **19.30** Autosport. **20.30** Diversen. **21.00** Go. **22.00** Pro boksen. **23.00** Formule 1. **00.00** IJshockey. **02.00** Autosport. **03.00** Honkbal. **05.00** IJshockey.

Duitsland 1

09.00 Tagesschau.
09.03 Der Denver-Clan. Amerikaanse serie. Afl.: Spuren in Billings.
09.45 Aktives Rückentraining. Afl.: Haltung bewahren.
10.00 Tagesschau.
10.03 Die Reportage. Herh.
10.45 ARD-Ratgeber. Toeristische informatie.
11.00 Tagesschau.
11.03 ••Die bessere Hälfte. Spelprogramma.
12.10 Die Goldene 1. ARD-Fernsehlotterie, amusementsprogramma.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Tagesschau.
13.05 ARD-Mittagsmagazin.
13.45 Wirtschafts-Telegramm.
14.00 Tagesschau.
14.02 Die Mühlenkobolde. Poppenspel.
14.30 Bienen, die keinen Staat machen. Natuurdocumentaire.
15.15 Tagesschau.
15.20 Die Irrfahrten des Odysseus. Tekenfilm.
16.30 WK Rytmische gymnastiek. Finale meerkamp voor heren.
17.15 Tagesschau.
17.25 WWF-Studio.
17.35 Kojak - Einsatz in Manhattan. Serie. Afl.: Polizeischutz für Theo.
18.30 Hier und Heute.
18.45 Sag mal Aah. Serie. Afl.: Der Unternehmer.
19.20 Verstehen Sie Spass? Vandaag: Aus Kindermund.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT)Tagesschau.
20.15 (TT)Der Mann, den es nie gab. Engelse speelfilm uit 1956.
21.54 Tagesthemen-Telegramm.
21.55 Die Räuberbande bekehren. Reportage.
22.30 Tagesthemen. Actualiteiten met Bericht aus Bonn.
23.00 Die lieben Verwandten. Serie. Afl.: Schlaflose Nächte.
23.25 Sportschau.
23.50 ■ Babys auf Bestellung. Amerikaanse speelfilm uit 1958. Oscar en Edith zijn een gelukkig getrouwd paar. Jammer, ze hebben geen kinderen en ze denken aan adoptie.
01.25 Tagesschau.
01.30 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.

Duitsland 2

09.00 Gezamenlijk programma ARD/ZDF.
13.45 EURO. Europa-magazine.
14.25 ■ Ein neuer Stern am Broadway. Amerikaanse speelfilm uit 1933.
15.55 Vor Ort. Der zerbrochene Krug, gesprek van Elftraud von Kalckreuth met de regisseur Thomas Langhoff.
16.00 heute.
16.05 Der Kurier der Kaiserin. Serie. Afl.: Der Kapitän von Zimmer 12.
16.30 Königlich Bayerisches Amtsgericht. Serie gedramatiseerde rechtszaken uit vroeger tijden.
16.55 Programma-overzicht. Met de Gelukstelefoon.
17.00 heute. Aansl. Aus den Ländern.
17.15 ••tele-illustrierte. Gevarieerd magazine.
17.50 Der Hausgeist. Serie. Afl.1: Geisterstunde.
18.25 Die Simpsons. Tekenfilmserie. Afl.1: Eine ganz normale Familie.
19.00 heute.
19.30 auslandsjournal. Reportages van buitenlandcorrespondenten.
20.15 Aktenzeichen: XY...ungelöst. Oproep politie om medewerking van de kijkers.
21.15 Tele-Zoo. Dierenmagazine. Vandaag: 1. Die Wasseramsel; 2. Trauerseeschwalben am Müggelsee. Presentatie: Alfred Schmitt.
21.45 heute-journal.
22.10 aspekte. Cultureel magazine.
22.45 Die Sport-Reportage. Met o.a. Bundesliga-voetbal; Hockey: voorbeschouwing van het toernooi om de Champions Trophy. Presentatie: Thomas Wark.
23.20 Aktenzeichen: XY...ungelöst. Reacties van kijkers.
23.25 ■ Stalag 17. Amerikaanse speelfilm van Billy Wilder uit 1953. Met: William Holden, Don Taylor, Otto Preminger e.a. Tijdens de Tweede Wereldoorlog bevinden zich 630 Amerikaanse piloten in een krijgsgevangenkamp in Duitsland. Als twee gevangenen besluiten een vluchtpoging te ondernemen, gaat de cynische sergeant Sefton een weddenschap met de anderen aan dat de vlucht zal mislukken.
01.20 heute.

Duitsland 3 West

11.40 Teletekst-overzicht. **11.50** Gestern gelesen. Afl. 31: Im Netz der Spinne. **12.15** WM-Wissenschaftsmagazin. **13.00** Liebe kennt keine Grenzen. Afl.1: Berlijn. **13.45** Die Montagsreportage. **14.15** West 3 aktuell. **14.20** FensterPlatz. **15.30** Linie K, cultureel magazine. Herh. **16.00** West 3 aktuell. **16.05** Medisch Centrum West Amsterdam. Afl.16. **16.30** Mode, Medien und Musik, reportage. **17.10** Als die Igel grösser wurden, tekenfilm. **17.30** Cursus bedrijfseconomie. Les 2. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Degrassi Junior High, Canadese jeugdserie. **18.25** Kai Life, talkshow. **18.57** Programma-overzicht. **19.00** Aktuelle Stunde, regionaal magazine. **20.00** Landesspiegel. **20.45** In Zukunft, wetenschappelijk magazine. **21.30** West 3 aktuell. **21.45** ZAK, weekoverzicht. **22.30** West 3 Extra-Spiel. **23.47** Laatste nieuws. Aansl.: Linie K, culturele agenda.

Duitsland 3 SWF

08.15 Sport treiben - fit bleiben. Afl.10. **08.30** Cursus bedrijfseconomie. Les 2. **09.00** Schooltelevisie. **15.00** Wie ein Fernsehspiel entsteht, afl. 2 uit de serie Fernsehspiel. **15.30** Alltag in Indiens Dörfern, afl. 1. **16.00** Sport 3 extra, EK dressuur in Donaueschingen. **17.00** Cursus bedrijfseconomie. Les 2. Herh. **17.30** Das Haus mit der nr. 30, jeugdserie. Afl.: Wo steckt denn mein Sofa?. **17.58** Lassies neue Freunde, merikaanse jeugdserie. **18.20** Peter nd der Wassermann. **18.26** Das Sandmännchen. **18.30** Das Südwest-Journal. **19.00** Service um sieben. **19.15** Was die Grossmutter noch wusste. **20.00** ■ Munsters, serie. Afl.2: Der Liebestrank. **20.25** Auszeit. **20.30** Kopfnuss, magazine voor Rheinland-Pfalz. **21.00** Nieuws. **21.15** Schang - heisst Jean, heisst Hans, portret van Hans Neis. **22.00** Die Abenteurer, Frans/Italiaanse speelfilm uit 1966. Stuntvlieger Manu en autocoureur Roland zijn onafscheidelijke vrienden. **23.50** Uwe Johnson - rzähler des Jahrhunderts, serie over de Oostduitse schrijver Uwe Johnson. Afl.: Eine Talkshow für Uwe Johnson. **00.30** Schlagzeilen.

RTL Plus

06.00 RTL Früh-Magazin. Gevarieerd programma.
09.05 Wettlauf mit dem Tod. Serie. Afl.: Um Kopf und Kragen.
09.50 Reich und Schön. Serie.
10.15 Der Engel kehrt zurück. Serie.
11.00 Show-Laden. Gevarieerd programma.
11.25 Die wilde Rose. Serie. Afl.24. Herh.
12.10 Ihr Auftritt Al Mundy. Serie. Afl.: Rätselhafte Transaktionen.
13.00 RTL aktuell.
13.05 Der Hammer. Serie. Afl.: Waschen, klauen, fönen. Herh.
13.30 California Clan. Serie.
14.20 Die Springfield story. Serie.
15.05 Der Clan der Wölfe. Serie. Afl.: Auftakt zum Bruderkrieg.
15.47 RTL aktuell.
15.50 Chips. Misdaadserie. Afl.: Der Kredithai. Herh.
16.40 Riskant!. Spelprogramma.
17.10 Der Preis ist heiss. Spelshow.
17.45 Sterntaler. Filmquiz.
17.55 RTL aktuell.
18.00 Die wilde Rose. Serie. Afl.24. Herh.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Nordwestdeutsche Klassenlotterie.
19.15 Pazifikgeschwader 214. Pilotfilm van Russ Mayberry.
20.15 Pazifikgeschwader 214. Serie. Afl.: Ein haufen schwarzer Schafe. Herh.
21.10 Das Geheimnis von Twin Peaks. Serie. Afl.: Spuren ins Nichts.
22.05 Anpfiff. Voetbalshow.
23.00 Tutti frutti. Spelprogramma.
23.50 RTL aktuell.
00.00 Mitternachtsstrip.
00.05 Guten Morgen... und auf Wiedersehen. Amerikaanse speelfilm uit 1967 van Russ Meyer. Met: Stuart Lancaster, Alaina Capri, Pat Wright e.a.
01.30 Umzingelt. Amerikaanse speelfilm uit 1955 van Gerald Mayer. Met: Dan Duryea, Jeff Richards, Keenan Wynn e.a.
02.50 ■ Rendez-vous nach Ladenschluss. Amerikaanse speelfilm uit 1938 van Ernst Lubitsch met Margaret Sullivan, James Stewart e.a..
04.25 Autosport. Grand prix van Italië voor F1-wagens. Herh.

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit Sat.1. **08.30** SAT.1 Blick. **08.35** Nachbarn. **09.00** Sat.1 Blick. **09.05** General Hospital. **09.50** SAT.1 Teleshop. **10.05** SAT.1 Blick. **10.10** Ein Duke kommt selten allein. Aansl. Börsentelegramm. **11.05** Die Schöne und das Biest. **12.05** Glücksrad. **12.45** Tele-Börse. **13.35** Bingo. **14.00** Vorsicht, Kamera. **14.25** General Hospital. **15.10** Nachbarn. **15.35** SAT.1 - Teleshop. **15.50** High Chaparral. **16.45** Cannon, Krimi-serie. **17.40** Sat.1 Blick. **17.45** Drei Mädchen und drie Jungen, Amerikaanse serie. **18.15** Bingo. **18.45** Guten Abend Deutschland. **19.15** Glücksrad. **20.00** Stern des Südens, Engelse avonturenfilm uit 1968. **21.50** Sat.1 Blick. **22.00** Alien - Das unheimliche Wesen aus einer fremden Welt, Engelse sf-film uit 1979 met Tom Skerritt, Sigoumey Weaver en Veronica Cartwright. **23.55** Sat.1 Blick und Sport. **00.00** Liebe zwischen Tür und Angel, Duitse sexfilm uit 1973 **01.20** Vorschau und anschl. Videotext.

TV 5

07.00 Nieuws. **07.40** Canadees nieuws. **08.00** Télétourisme. **08.30** Sélection One world. **09.00** Nieuwsflits. **09.05** Cursus Frans. **09.30** Envoyé spécial. **10.30** Le chant du cerf. **11.30** Nieuws. **11.35** Le jeu des dictionnaires. **16.05** Nieuws. **16.20** Villes ouvertes. **18.00** Télétourisme. **18.30** Cursus Frans. **18.45** Le jeu des dictionnaires. **19.00** Nieuws. **19.20** Clin d'oeil. **19.30** Nieuws. **20.00** Expédition Suisse dans le Hoggar. **21.00** Nieuws en weerbericht. **21.35** Sacrée soirée. **23.00** Nieuws. **23.15** Portrait musical.

RAI UNO

07.30 Claudio Villa. **08.40** Marie Ward. **10.30** Bari: Inaugurazione. **11.55** Che tempo fa. **12.00** TG1 flash. **12.05** Occhio al biglietto estate. **12.30** 30 anni della nostra storia. **13.30** Telegiornale. **13.55** TG1 tre minuti di. **14.00** Anna Kerina. Film. **15.40** Big. **17.30** La straordinaria storia dell'Italia. **18.30** Cento anni tra le stelle la specola Vaticana nel centenario. **19.40** Almanacco. **19.50** Che tempo fa. **20.00** Telegiornale. **20.40** Giorno maledetto. **22.15** Creature della notte. Film. **23.00** Drogaache fare. **00.00** TG1 notte - che tempo fa. **00.30** Ippica corsas tris di trotto. **00.35** Atlectica.

BBC 1

07.00 Teletekst. **07.30** BBC Breakfast news. **10.05** Perfect strangers. Afl.: Future shock. **10.30** Farrell in pursuit of..., serie. **11.00** Nieuws. Aansl. Regionaal nieuws en weerbericht. **11.05** Playdays. **11.25** Stoppit and Tidyup. **11.35** Raggedy Ann and Andy. **12.00** Nieuws. Aansl. Regionaal nieuws en weerbericht. **12.05** High Chaparral. **12.55** Reviving antiques. Afl.: Picture frames. **13.00** Nieuws. Aansl. Regionaal nieuws en weerbericht. **13.05** The garden party. **13.55** Regionaal nieuws en weerbericht. **14.00** Nieuws en weerbericht. **14.30** (TT)Neighbours. **14.50** (TT) The long hot summer, Amerikaanse speelfilm. **16.50** Touche turtle. Afl.: Waterloo for two. **17.00** The little green planet show, kinderprogramma. **17.15**

Eurosport

14.00 W.K. turnen. **17.00** Fun Teneriffe. **17.30** Basketbal. **19.00** Mobil motorsport. **19.30** Eurosport nieuws. **20.00** W.K. turnen. **21.00** Mountainbike. **21.30** Paardesport. **22.30** Voetbal. **23.30** Eurosport nieuws.

Super Channel

06.00 CNBC, financieel nieuws. **07.00** Daybreak Europe. **09.00** Nieuws. **09.10** The mix. **10.00** Victory with Morris Cerullo. **10.30** The mix. **13.30** Inside view. **14.00** The mix. **15.00** The club mix. **16.00** On the air. **18.00** Honey West. **18.30** Wyatt Earp. **19.00** Drama. **19.30** Perspectives on environment. **20.00** Prime sport. **21.00** Documentaire. **21.30** FTTV business weekly. **22.00** BBC world news. **22.10** Talking heads. Herh. **22.30** USA market wrap. **22.40** Supersports news. **22.50** Guilty of treason, Amerikaanse speelfilm uit 1949. **00.00** The mix. **00.30** The club mix. **01.30** The mix all night.

MTV Europe

07.00 Awake on the wildside. **10.00** Paul King. **13.00** Simone. **16.00** Greatest hits. **17.00** Report. **17.15** At the movies. **17.30** News at night. **17.45** 3 from 1. **18.00** Prime. **19.00** Yo! Raps today. **19.30** Dial MTV. **20.00** Ray Cokes. **21.00** Yo! Raps countdown. **22.00** Greatest hits. **23.00** Report. **23.15** At the movies. **00.30** News at night. **00.45** 3 From 1. **00.00** Post modern. **01.00** Kristane Backer. **03.00** Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. **09.45** CNN Newsroom. **12.30** CNN Market watch. **13.30** Business day. **15.00** Larry King. **16.00** World day. **18.00** Crossfire. **19.00** World news. **20.00** World business tonight. **21.00** The international hour. **22.00** World news. **23.00** World business tonight. **23.30** Showbiz today. **00.00** The world today. **01.00** Moneyline. **01.30** Crossfire. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King. **05.00** Showbiz today.

TV FILMS VIDEO

Duitsland 2
14.25 Forty-second street. Uitstekende musical van Lloyd Bacon uit 1933, met Werner Baxter, Ruby Keeler.

BBC 1
14.50 The long, hot summer. Sterke film van Martin Ritt uit 1958, gebaseerd op verhalen van William Faulkner. Vooral de broeierige sfeer is goed getroffen en er is sterk spel van Orson Welles en Paul Newman. De laatste speelt een klusjesman die lang blijft rondhangen om met Joanne Woodward te kunnen trouwen.

BBC 2
17.35 Chase a crooked shadow. Spannend melodrama over een erfgename die plots geconfronteerd wordt met doodgewaande broer. In 1958 gemaakt door Michael Anderson, met Richard Todd, Anne Baxter.

Duitsland 1
20.15 The man who never was. Spionageverhaal, gebaseerd op ware feiten. Geallieerden zetten een plan op touw om de aandacht af te leiden van de naderende invasie van Sicilië. Regie van Ronald Neame, met Clifton Webb, Gloria Grahame. Uit 1956.

Doris Day (Edith) en Richard Widmark (Oscar) in 'Tunnel of love'. (Duitsland 1 – 23.50 uur).

Nederland 1
20.22 Some kind of wonderful (1987). Meisje probeert jongeman er van te overtuigen dat zij beter bij hem past dan zijn erg bevallige vriendin. Aardige rollen van Mary Stuart Masterson en Lea Thompson. Regie van Howard Deutch.

Super Channel
22.50 Guilty of treason. Film over het beruchte proces tegen de Hongaarse kardinaal Mindszenty, in 1949 gemaakt door Felix Feist, met Charles Bickford, Paul Kelly.

Duitsland 2
23.25 Stalag 17. Beroemde film van Billy Wilder over een krijgsgevangenenkamp aan de Donau, waar Amerikaanse piloten opgesloten zitten. Twee van hen hebben een vluchtplan, maar in het kamp wordt mogelijk gespioneerd. Oscar in 1953 voor William Holdens rol als pessimistische sergeant. Ook met Don Taylor, Otto Preminger.

Duitsland 1
23.50 The tunnel of love. Komedie over een echtpaar dat een kind wil adopteren. Wanneer dat na negen maanden lukt dankzij bemiddeling van een juffrouw van een bureau, vindt echtgenote Doris Day dat de baby sprekend op haar man Richard Widmark lijkt. De regie was in 1958 van Gene Kelly.

RTL plus
0.05 Fear City (1984). Eigenaars van een uitzendbureau voor stripteasedanseressen gaan achter een maniak aan. Regie van Abel Ferrara, met Tom Berenger, Melanie Griffith.

RTL plus
1.30 The marauders. Clichématige western van Gerald Mayer uit 1955, met Dan Duryea, Jeff Richards. Kleine rancher moet het opnemen tegen grootgrondbezitter en huurmoordenaar.

RTL 4
2.05 Airport 1975. Slechte rampenfilm over alweer een vliegtuig in moeilijkheden, ditmaal met Charlton Heston en Karen Black.

RTL plus
2.50 The shop around the corner. Heerlijke komedie van de meester in dit genre, Ernst Lubitsch. Margaret Sullivan en James Stewart beginnen van elkaar te houden in het Boedapest van rond 1900.

radio

Radio 1
7.07 Het Gebouw met om 7.07 Afdeling nieuws. 8.10 De tafel van NL. 9.05 Redactie binnenland. Borat. 10.05 Afdeling binnenland. De mening van Cor Galis. 10.30 Standplaats binnenland. 11.05 Het interview. Borat. 12.05 Afdeling nieuws. De mening van Cor Galis. 12.34 Informatie voor de vissers. (7.30 en 12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land- en tuinbouw). 13.10 Hier en nu. 13.35 Kerk vandaag. 14.05 NCRV V.I.P.-Roem. 16.05 VARA Radio I vrijdageditie (17.30 Nws). 20.04 NCRV-Bulletin. 21.04 NCRV vrijdag sport. 23.07 Met het oog op morgen. 0.02-7.00 Veronica's Oh, Wat een nacht, met om 0.02 De stemband. 2.02 Oh, wat een nacht. 5.02-7.00 Ook goeiemorgen.

Radio 2
7.04 Echo. 7.10 KRO's ontbijtshow. 7.50 Het levende woord. 8.04 Echo. 8.13 KRO's ontbijtshow. 8.50 Postbus 900. 9.04 Adres onbekend. 10.04 In antwoord op..... 11.50 Postbus 900. 12.04 De 110 minuten van Frans van Sark. 14.04 Ratel plus. 15.30 Gerard de Vries draait op verzoek. 17.04 Nederlands hitwerk. 18.04 AVRO Radiojournaal. 18.30 Hersengymnastiek light. 19.04 Hollands welvaren. 20.04 Hobbyvitaminen. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3
6.02 Rinkeldekinkel. 7.04 Ook goeiemorgen. 9.04 Goud van oud. 12.04 Van Diepen draait door. 15.04 De top 40. 18.04 De avondspits. 19.04 Dinges en van Inkel. 22.04-24.00 Countdown café.

Radio 4
7.00 Nws. 7.02 Vroeg ochtendconcert 1: Spelen met vuur. 8.00 Nws. 8.02 Vroeg ochtendconcert 2: Uit de nieuwe wereld. 9.00 Pjotr Iljitsch Tsjaikovsky. 10.15 Frescobaldi en Froberger. 11.00 De VARA-matinee: Hommage aan Oliver Messiaen (2). Radio Symf. Ork. met solist. 12.30 Jazz op vier-concert. 13.00 Nws. 13.02 Operette. EO: 14.00 Orgelbespeling. 14.30 Songs of praise. 15.00 Klein bestek: Muz. voor strijkkwartet. 16.00 Crème du baroque. 17.00 Concertante. 18.00 Nws. 18.02 Studio 4. 19.00 Aspekten van de kamermuziek: Muziek voor piano. 20.00 Nws. 20.02-24.00 Supplement: Internationale Gaudeamus Muziekweken 1991. Radio Kamerkoor, Kamerorkest en Filharm. Ork. met basklarinet.

Radio 5
6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 De vertellers. 10.00 In gesprek. 11.00 Een leven lang. 12.00 Nws. 12.05 Toegift. 12.15 Drie dode dwergen, hoorspelserie (4). 12.45 Decamerone. 13.00 Nws. 13.10 Het Gebouw, met om 13.10 Het interview. 14.00 NL-buitenland. 14.30 Het onderzoek. 15.00 Muziek uit Het gebouw. 15.30 Afdeling binnenland. 16.00 De aktuele reportage. Mening: Cor Galis. 16.36 Welingelichte kringen. 17.35 Postbus 51 radiomagazine. 17.55 Mededelingen en schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Paulus de boskabouter. 18.20 Uitzending van het 18.30 Homonos. 19.00 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Turks. 19.30 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Marokkaans en het Berbers. 20.15 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Chinees. 20.30 De bijbel open. 21.00 Zicht op Israël. 21.25-22.00 Achter de horizon van het zomergebeuren.

Omroep Limburg
07.00 Limburg Aktueel. 8.00 Radio Euregio. 8.30 Limburg op vrijdag. 9.00 Licht Limburgs. 10.00 Op de valreep. 12.00 Limburg Aktueel. 13.00 Overname landelijke zender. 17.00 Limburg Aktueel. 18.00-18.30 Het Podium.

België/Radio 2
06.00 Nieuws. 6.05 Voor dag en dauw. 8.00 Nieuws 8.10 Het leven is mooi. 10.00 Nieuws 10.03 Platenpoets. 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Goed op vrijdag. 14.00 Het Algemeen Belang. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Hitriders. Toppers en platen van vroeger met Marc Brillouet. 20.00 Het eenzame hartenburo. 22.00 Nieuws 22.05 Country-side. 23.30 Nachtradio.

België/BRF
06.35 Radiofrühstück. (7.15 Wunschkasten. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.30 Besinnliche Worte). 9.10 Musikexpress.. 10.00 Gut Aufgelegt. 12.00 Musik bei Tisch. (12.15 Veranstaltungskalender). 13.00 Frischauf. 14.05 Musikzeit heute: Klassik leicht serviert. 15.00 Nachmittagsstudio. 16.05 Spotlight: Euro-Tops. 17.05 Oldiekiste. 18.10 BRF-Aktuell + Sportschau. 18.40-20.05 Konzertabend.

RTL Radio
04.00 Frühschicht. 6.00 Guten Morgen Deutschland. 9.00 Ein Tag wie kein anderer. 12.00 Life-Style. 15.00 Feierabend. 18.00 Hit-Mix. 21.00 Je t'aime. 00.00-04.00 Nacht-Radio.

Duitsland/WDR 4
04.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.07 Morgenmelodie und Wetterbericht. 9.05 Musikpavillon. 12.00 Nachrichten und Wetter. 12.05 Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt (13.00 Mitmenschen). 14.00 Nachrichten. 14.05 Stichwort Wirtschaft. 14.07 Auf der Promenade. 15.00 Café-Konzert. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um Funf. 17.07 Musikexpress. 20.00 Nachrichten. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.10 Musik zum träumen. 22.30-4.05 Nachtexpress.

UIT GEZELLIG

Elke zaterdag en zondag toporkesten! en JoJo

★ Bar
★ Dancing
El Dorado
Bongerd 5, Spaubeek

Zaterdag 14 september
SPIKES
Bel de Eldorado-infolijn 04493-4848 voor orkestinformatie, 24 uur per dag

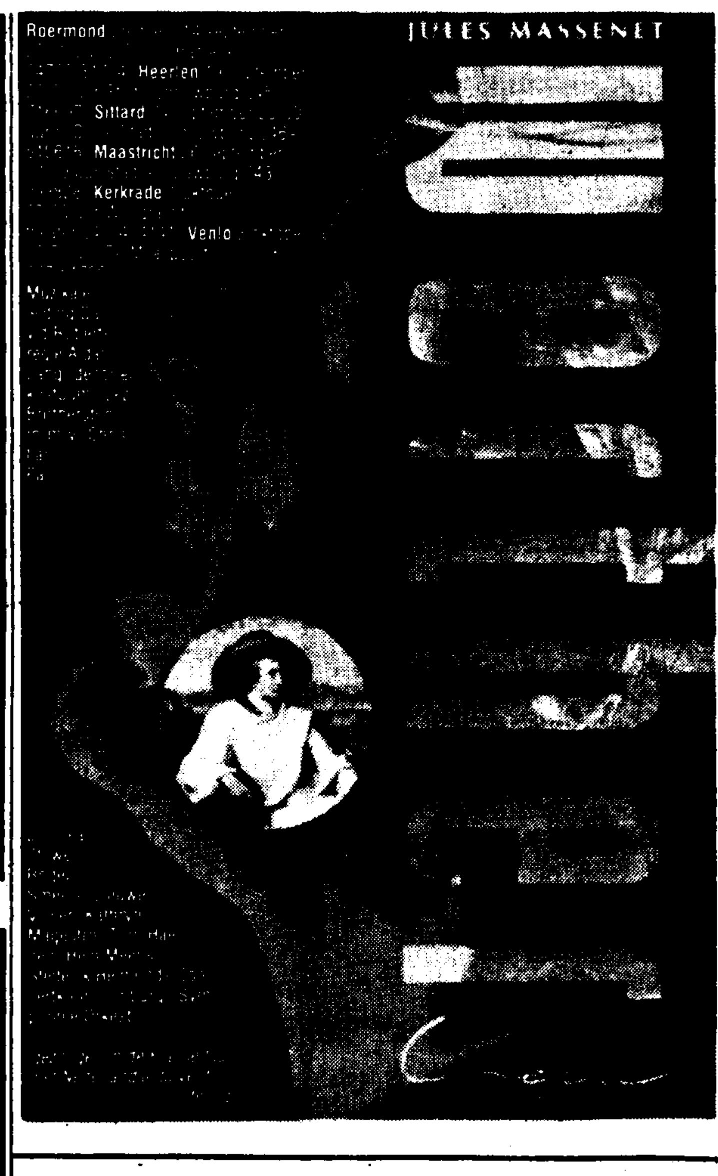
Rolluiken (Heroal-systeem)
Zonwering
Kunststoframen
Th. Hendriks
P. Greymansstraat 18
SCHINVELD
tel. 045-256371
Vraag vrijblijvend prijsopgave

Restaurant Hastenrather Hof
Niederstraße 3
5133 Gangelt
Hastenrath
Tel. 02454/1080

Wij nodigen u uit voor een (hernieuwde) kennismaking
goed en gezellig eten, redelijke prijzen

Openingstijden:
zo. t/m zat. 11.00 tot 1.00 uur.
Keuken open tot 23.00 uur.
Donderdag gesloten.

Hannen Alt

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN
VVN

DIABETES IS OVERAL
Diabetes (suikerziekte) is een ingrijpende aandoening die Roy altijd en overal met zich meedraagt.

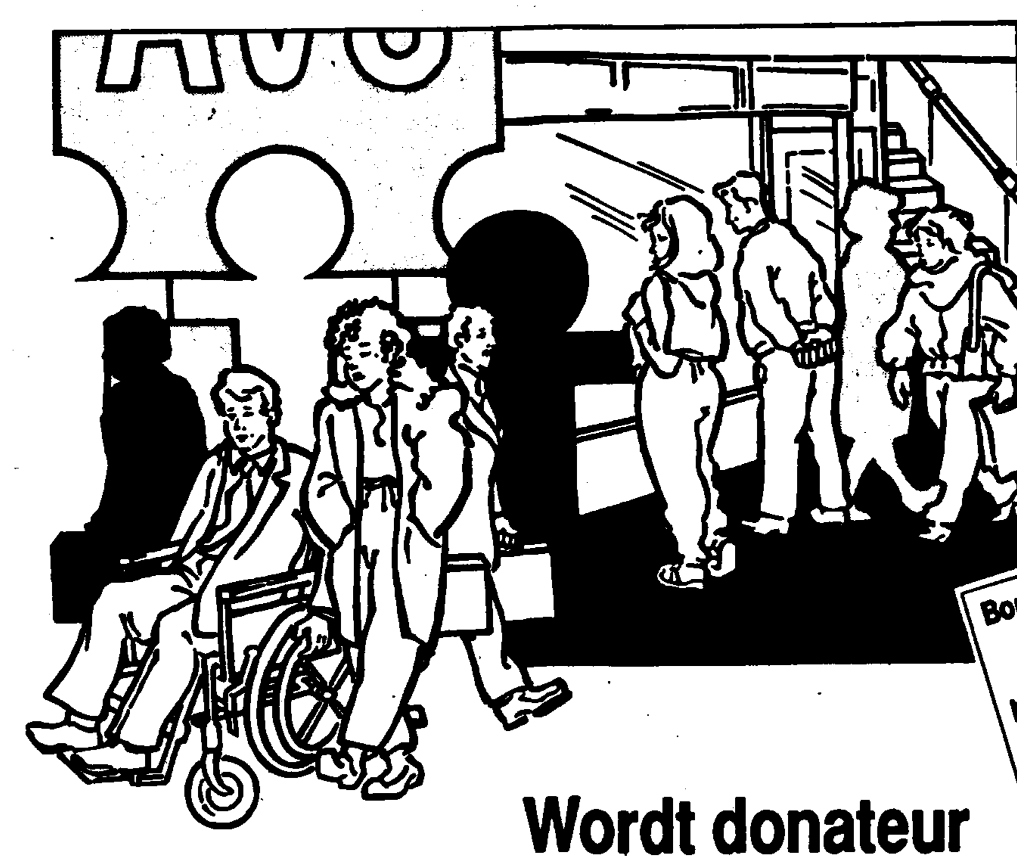

moet hij goed op zijn eten letten. Een diabetesdieet niet voor één dag, maar voor de rest van zijn leven! De wetenschap probeert een oplossing te vinden voor deze ongeneeslijke ziekte. Steun dat wetenschappelijk onderzoek, steun het Diabetes Fonds Nederland.
GEEF'S VOOR DIABETES

DISCO ★ DANCING
DE SMID
Reymerstok
Zaterdag 14 september
SISTER ELEPHANT
in bovenzaal
DISCO in benedenzaal
DE SMID 2 ONDER 1 DAK
Tot ziens in DISCO-DANCING DE SMID
Dorpstr. 92, Reymerstok, telefoon 04457-1321
Limburgs goedkoopste dancing ...
waar de consumpties nog betaalbaar zijn

LEZEN
daar maak je tijd voor
Stichting LEZEN, Keizersgracht 391, 1016 EJ Amsterdam

Gehandicapt en ~~toch~~ ook gewoon leven

AVO
INTEGRATIE GEHANDICAPTEN

Wordt donateur

Bon. ☐ Ik wil graag nadere informatie.
☐ Ik word donateur voor ƒ .... (min. ƒ 10,—)
Naam:
Adres:
Postc./plaats:
Bon zenden naar: AVO, postbus 850, 3800 AW Amersfoort
Tel.: (033) 75.3[...]

MIGCHELSEN
BRENGT U NAZOMER VOORDEEL

14 kar. gouden closed for evers in verschillende gewichten.
3.1 gram van ƒ 265,- *NU ƒ 124,-*
4.2 gram van ƒ 357,- *NU ƒ 166,-*
7.0 gram van ƒ 595,- *NU ƒ 298,-*

Een zeer charmant model damesring, in 14 kar. geel of wit goud. Bezet met 3 briljanten van totaal 0.11car. Kwaliteit Top Wesselton-V.S.1
Geen ƒ 862,-
Maar ƒ 557,-

Een eenvoudig glad bolletje als oorknopje, in 14 kar. goud
NU ƒ 29,-

Zeer handige verzilverde salade of caketang, voor een leuk prijsje
ƒ 15,-

PRIJS EN KWALITEIT IN UW VOORDEEL

De grote mode!!! 14 kar. gouden creolen...... en zeer voordelig:
9 mm. ƒ 22,- · 11 mm. ƒ 25,-
13 mm. ƒ 27,- · 15 mm. ƒ 34,-
20 mm. ƒ 57,- · 25 mm. ƒ 74,-
42 mm. ƒ 115,-

Bij aankoop vanaf ƒ 500,- *fotograferen* wij uw sieraad gratis

Apart of als set. Geel, wit en rood gouden ring met diamantje van 0.01car. Een prachtige kombinatie. *Aktieprijs ƒ 69,- per stuk.*

MIGCHELSEN
DIAMANTAIRS / JUWELIERS
EIGEN IMPORT & ONTWERP
GOUDSMID ATELIER BIJ DE ZAAK

Een 14 kar. geelgouden choker met een briljant van 0.02car. Kwaliteit Top Wesselton-V.S.1 Zeer elegant model! Geen ƒ 814,- *Maar ƒ 499,-*

Ze zijn er weer, onze mooie zwaarverzilverde fotolijsten:
6 x 9 cm. van ƒ 30,- *NU ƒ 19,-*
9 x 13 cm. van ƒ 42,- *NU ƒ 28,-*
10 x 15 cm. van ƒ 53,- *NU ƒ 35,-*
13 x 18 cm. van ƒ 70,- *NU ƒ 47,-*
20 x 25 cm. van ƒ 96,- *NU ƒ 65,-*

Een 14 kar. gouden koord collier van 80 cm. lengte. Een blijvend bezit! Nu van ƒ 702,- *Voor ƒ 423,-*

Kouvenderstraat 76 / Hoek Mgr. Lebouillestraat, Hoensbroek, tel. 045 - 21 37 53

KOOP VANDAAG NOG
Limburgs Dagblad BINGO
KAARTEN VOOR SPELRONDE 1 EN MAAK KANS OP DE WEKELIJKSE HOOFDPRIJS VAN f 5000,-

U HEEFT 6 KANSEN VOOR ƒ 4,00

Met méér kaarten, nog méér kans.

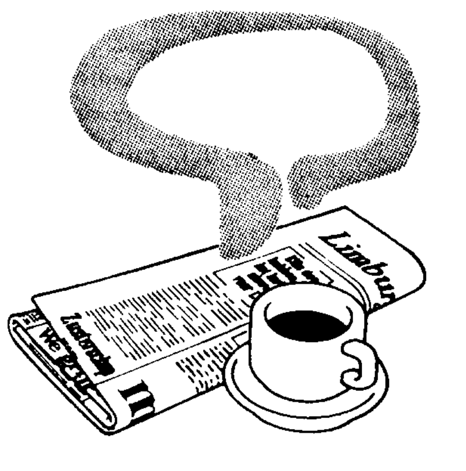
Bingo-kaarten voor de 1e spelronde, die start op maandag 16 september a.s., zijn verkrijgbaar bij de onderstaande winkeliers en bij alle kantoren van het Limburgs Dagblad. De winkeliers zijn ook herkenbaar aan het Bingo-vignet.

AMSTENRADE
Hermans, Hoofdstraat 45
Senden Sigarenmagazijn, Hoofdstraat 2
BOCHOLTZ
Bertram-Erven, Min. Ruysstraat 5
Hollands Sigarenmag., Wilhelminastr. 11
Texaco Nijswillerweg 3
Wigwam Ramakers, Herver 25
BRUNSSUM
Bartholomé, Kennedylaan 86
Bartholomé, Rumpenerstraat 108
Esso Self Service, Akerstraat Noord 57
Firma Schobben, Pr. Hendriklaan 243
Habets 4=6, Vondelstraat 22
Hermans, Rumpenerstraat 5
Limburgs Dagblad, Rumpenerstraat 81
Q8 Heyenrath, Pr. Hendriklaan 2
Rook 4=6, De Ruyterstraat 6
Rozeman Boekhandel, Kerkstraat 35
Spar, Gregoriuslaan 60
Starmans, Weyenweg 197
Super Smeets, Schildstraat 54
v.d. Beek, Julianastraat 2
Van Hussen, 't Winkelcentrum 7
Van Zandvoort, Akerstraat 80A
EYGELSHOVEN
4=6 Ruiters, Merodestraat 1
Drogisterij Faassn, Laurastraat 11
Eygelshoven Sigarenmag., Veldhofstr. 71
Super Gernaat, Portbemden 1
HEERLEN
Alberts Boekhandel, Dr. Poelsstraat 22
Apollo Lektuur, Homeruspassage 2B
Avia Service v. Doorn BV, In de Cramer 17
Benders, Keizerstraat 5
Bijsmans Sigarenmag., Saroleastraat 29
Boekhandel Stoffels, Willemstraat 113
Bog BV Handels, Palemigerboord 401
Boskeljon Sigarenmag., Eikenderweg 68
C 1000, Zeswegenlaan 283
Claassens-Jonkergouw, Promenade 52
Claessens Sigarenmagazijn, Kasteellaan 83
De Boekelier, Promenade 133
De Peperklip, Wannerstraat 15
Douven Postagentschap, Eikstraat 166
Ed Peree Versmarkt, J. v. Vondelstr. 36
Esso Worseling, Welterlaan 44
Evers, Nobelstraat 54
Fina Self Service, Beersdalweg 2
Gosgens Sigarenmag., Limburgiastraat 39
Heussen Enkabe, Amsterdamstraat 60
Hollands Drogisterij, Caumerboord 29
Jongen, Anjelierstraat 50A
4=6 Jovo Meijers, Eikenderweg 58
Limburgs Dagblad, In de Cramer 37
Limburgs Dagblad, Geerstraat 5
Linden Sigarenmagazijn, Keekstraat 2
Meertens, Weltertuinstraat 70
Meertens-Otten, Nieuwhuisstraat 9
Meyers Plusmarkt, Wannerstraat 7
Mobil Service, Heerlerbaan 158A
Petro Tank BV, Beersdalweg 115
Plusmarkt Leers, Dr. Kuyperstraat 7
Postagentschap Cox, Kerkraderweg 23
Roozeboom Boekhandel, Heerlerb. 114
Schoutens Postag., Schelsberg 13
Shell Ganzeweide, Terhoevenderweg 200
Spar Lamers, Anjelierstraat 70
Super Schoenmakers, Amsterdamstr. 66
Super Welten, Frankenlaan 3
Super Jongen, Nobelstraat 48
Texaco Brouwers, Oud Valkenh.straat 4
Total Service, Bokstraat 6
v.d. Ven Verswinkel, Schrieversheidew. 97
v.d. Elzen Drogisterij, Stanleystraat 2
Van Haaren Autom., Schandelerboord 25
Vencken Tankstation, Heesbergstraat 60
Verseveld, Saroleastraat 80
Welterhof-Winkeltje, Kennedylaan 301
Wim's Winkel, Mgr. Hanssenstraat 9
Winnubst Plusm., v. W. Poelmanstr. 47A
Zebra Tankstation, Voskuilenweg 125
't Zwarte Schaap, Akerstraat 22A
HOENSBROEK
Cremers Postagentschap, Julianastraat 44
Drog. Bouwens, Nieuwstraat 61
Garant Markt, Hoofdstraat 360
Giesen Kapsalon, v. Hovellplein 13
Hermens, Julianastraat 114
Herpers, Kouvenderstraat 13
L'Ortye, Kouvenderstraat 33
Peeters, Hoofdstraat 26
Shell Service, Hommerterweg 292
Sijstermans, Rdr. Hoenstraat 75
Smeets, Pius 12-plein 8
Spar Frijns, Prof. v.h. Hofstraat 11
Super Savelberg, Mgr. Hanssenlaan 83
Total de Koumen, Koumenweg 15
V.O.F. Hermens, Paadweg 37
Wind Kantoorboekh., Akerstraat n. 124
HULSBERG
Super Scheepers, Kloosterlaan 9
KERKRADE
Avia Service, Drievogelstraat 78
Baadjou Sigarenmagazijn, St. Pieterstraat 43
Beckers, Markt 18
BP Autorette Holz, Holzstraat 57
Buck Boekhandel, Einderstraat 59
Busing Sigarenmagazijn, Kloosterbosstraat 114
Cirkel Royen, Kasperenstraat 41
De Mijnlamp, Akerstraat 48
De Zuid Boekhandel, Hoofdstraat 13
Drogisterij Beugels, Kampstraat 44
Drogisterij Janssen, Eikerplein 4
Duysens Drogisterij, Piusstraat 19
Eykmans-Kuckelkorn, Bleijerheidestraat 28
Fakkel, Carboonstraat 40
Finy Otten Sigarenmag., Bleijerheidestr. 144
Fohler, Industriestraat 64
Fuchs-Woltgens, Bleijerheidestraat 122
Jumbo, Carboonstraat 69
Limburgs Dagblad, Markt 42
Maertsdorf, Heiveldstraat 56
Meertens, Zonstraat 75
Meertens, Poststraat 14
Plus Markt De Bruin, Maria Gorettistraat 2D
Rieteco, Meuserstraat 54
Van Oppen Super, St. Pieterstraat 15
Van Oppen Super, Gladiolenstraat 216
Van Strien Sigarenmag., Kaalheidersteenw. 1
Versshop De Vink, St. Pieterstraat 273
Vinders Sigarenmagazijn, Akerstraat 168
KLIMMEN
BP Service Maessen, Klimmenderstr. 95
Eussen, Klimmenderstraat 48
LANDGRAAF
4=6, Abdissenlaan 82
Bertram Supermarkt, Prem 2
Brassee, Kerkstraat 7
Bremen, Streeperstraat 17
Bruls Spar, Hoofdstraat 148
Bruna, Raadhuisplein 9
C 1000, Korte Hovenstraat 10
Cox Sigarenmagazijn, Sunpelein 1
't Kannetje Kadoshop, Ruiterstraat 13
De Kempen Shell, Nieuwenhagerstr. 30
De Weerd, Dr. Schaepmanstraat 12A
Gele Kruis, Hoogstraat 54
Gulpers, Markt 5
Huth, Hovenstraat 141
Jongmans, Hoogstraat 189
Super Horsch, Lichtenbergerstraat 55
Total Service, Heerlenseweg 200
Uniforma BV, Hoofdstraat 134
Vaessen Drogisterij, Hovenstraat 47
MERKELBEEK
AGF Houben, Misweg 3
NUTH
Aral Christophe, Valkenburgerweg 81
Claessens, Stationstraat 286
Esso Service, v. Eynattenweg 1
Jumbo, Markt 21
Mobil Service, Markt 1
Spar, Bavostraat 6
OIRSBEEK
Doomen Drogisterij, Provincialeweg 106
Hamart Kleinwarenhuis, Raadhuisstraat 23
RANSDAAL
Firma Pieters, Ransdalerstraat 40
SCHIMMERT
Kopak, St. Remigiusstraat 4
SCHINVELD
Esso Self Service, Echterbaan 2
4=6 Rijswijk, Kloosterlaan 8
Van Tongelen, Beekstraat 26
SIMPELVELD
Esso Vijgen, Oranjeplein 16
Janssen-Hendrix, Irmstraat 25
Shell Merx, Markt 15
Soetens Boekhandel, Kloosterstraat 32
Spar Winthagen, Stampstraat 26
Super Van Oppen, Kloosterstraat 28
Texaco Service, Kloosterstraat 46
VVV Simpelveld, Pleistraat 2B
UBACHSBERG
Versmarkt Boumans, Kerkstraat 29
Werry Spar, Kerkstraat 10
VOERENDAAL
BP Autorette Maessen, Hogeweg 78
Hendrix, Hogeweg 32
Senden Super, Kerkplein 61
Shell Boosten, Heerlerweg 129
Widdershoven, Tenelenweg 19
WIJNANDSRADE
Vaessen Thuismarkt, Kornerstraat 22

Limburgs agblad voor ostelijk uidlimburg

Vrijdag 13 september 1991 ● Pagina 15

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363;

Eerlijk

● *„Mag ik van u een bosje gemengde bloemen?," vraagt een klant aan de bloemenverkoper bij het Heerlense ziekenhuis. „Dat is dan tien gulden mijnheer." De klant betaalt, maar hij mist het zakje Chrysal (bepaald plantenvoedsel in poedervorm) dat meestal gratis op de folie-verpakking wordt geplakt. „Mag ik van u een pakje Chrysal of is dat spul uitverkocht?," vraagt de klant. „Dat spul geven wij liever niet," antwoordt de verkoper. Pardon? „Dat kan ik u heel snel uitleggen. Door dat goedje gaan de bloemen veel te lang mee en dat is toch niet de bedoeling. Want dat is slecht voor de verkoop..." Een eerlijk antwoord. Dat wel. Maar eerlijk gezegd weinig tactvol.*

Sigrano

● *Insiders in het visserswereldje weten al geruime tijd dat de Sigranogroeve in Palemig méér is dan een illegaal recreatiegebied voor zonaanbidders en watersportliefhebbers. In de 'Sigrano' zitten vele vissoorten. Voorns, karpers, zelfs grote snoeken zijn daar geregeld aan de haak geslagen. Vissers uit Heerlen en directe omgeving opperden na een aantal goede vangsten het idee om van het Sigranomeer een officiële visvijver te maken. Het duurde weliswaar een aantal jaren, maar nu hebben De Zeeduivels - de club die de visvijver beheert - hun zin gekregen. Onlangs werd de vijver geopend door wethouder Evers en nu wordt er 'driftig' gevist op het Sigranomeer. Inmiddels heeft De Zeeduivels zo'n 35 leden. Visliefhebbers die ook in het bezit van een vergunning willen komen, kunnen de heer Stienen bellen: ☎045-724587.*

Auto's

● *Er viel woensdagavond flink wat glasgerinkel te horen op de autoweg Maastricht-Heerlen. Opspringende steentjes op de weg zorgden voor flinke schade. Er zijn die dag wat herstelwerkzaamheden aan het wegdek uitgevoerd en op sommige plaatsen waren enkele hoopjes split achtergebleven. En die hoopjes leverden dus een paar gesneuvelde voorruiten op. Mocht het u overkomen zijn: het is een schrale troost te weten dat u niet het enige slachtoffer was.*

Kater

● *Bij de rijkspolitie in Vaals hebben ze een kater. Daarmee bedoelen we niet dat men er gisteravond de bloemetjes overvloedig heeft buiten gezet. Neen, het gaat hier om een echt katertje, getijgerd nog wel. Het beestje werd gistermiddag aangetroffen in de Ceresstraat. „De eerste drie dagen zal het beestje een liefdevol onderkomen bij ons vinden," verzekerde de dienstdoende politieman ons. En in die tussentijd zal zich ongetwijfeld iemand melden die het katertje een meer permanente huisvesting biedt, want liefhebbers voor poesjes en katers zijn altijd wel te vinden, nietwaar? Of kijken die de kat liever uit de boom?*

Televisie

● *Het werk in de gezondheidszorg is anoniem, de Florence Nightingales doen hun werk gewoon onopvallend goed. Maar omdat onbekend ook vaak onbemind maakt, is er een groot tekort aan vakkundige verpleegkundigen. Daar komt nu verandering in. De actie 'Wie zorgt die leeft' moet het verzorgingswerk uit het verdomhoekje halen en bekender maken. En hoe bereik je zoiets tegenwoordig het beste? Via de tv! Daar wordt dan ook een programma uitgezonden (uiteraard met als titel 'Wie zorgt die leeft') om meer mensen tot een loopbaan in de gezondheidszorg te bewegen. Zaterdagavond 28 september wordt het programma opgenomen in het Circustheater van Scheveningen. En Kerkrade is erbij! In de vorm van een afvaardiging van de verzorgingshuizen Firenschat, Vroenhof, Hoog Anstel en Kapelhof. Kijken dus!*

Casino waagt nog één gokje

Van onze verslaggever

LANDGRAAF – Het Casino Lotus, gevestigd in de benedenruimte van het gelijknamig Chinees restaurant aan de Kampstraat in Schaesberg, waagt nog één gokje alvorens de deuren definitief te sluiten.

Een week geleden ging Casino Lotus dicht. Officieel heet het volgens de bedrijfsleiding 'tijdelijk gesloten gedurende de vakantieperiode'. De juiste oorzaak is echter dat het op 12 juli jl. in Schaesberg heropende casino te kampen heeft met een gebrek aan belangstelling. De mensen lopen niet warm voor het 'nieuwe' spel Banco la Neuf, dat werd ingevoerd na de gedwongen sluiting van de casino's met het 'verboden' spel Golden Ten (ook wel Observatieroulette genoemd).

Veel spelers vinden Banco la Neuf in v ergelijking met Golden Ten een saai spel. Banco la Neuf bestaat uit een getallenschijf met daarop de cijfers 1 tot en met 9. Elke speler mag tweemaal een rubberen bal in het spel brengen en de deelnemer met het hoogste aantal punten is winnaar. De winnaar ontvangt de inzet van alle spelers minus vijf procent 'honorarium' voor de croupier, die alleen als spelleider fungeert.

„Wij hadden ons de heropening ook anders voorgesteld," geeft de bedrijfsleidster van Casino Lotus toe. „Dat het niet storm loopt, ligt aan een combinatie van factoren. De mensen kennen het spel niet en de vakantieperiode. Maar wij geven de moed niet op."
Waarschijnlijk gaan de deuren van Casino Lotus over een week weer open. Op de vraag of er opnieuw voor Banco la Neuf wordt gekozen, kon de bedrijfsleider gistermiddag nog geen antwoord geven: „Misschien presenteren wij wel een ander spel..."

Ouderenprotest tegen zwervers

HEERLEN – De Katholieke Bond van Ouderen, afdeling Heerlen heeft bij het Heerlense gemeentebestuur geprotesteerd tegen de overlast van zwervers in de binnenstad. De ouderenbond wil dat de gemeente maatregelen neemt. „Wij achten het de taak van elke gemeente een adequate opvang voor daklozen en zwervers te verzorgen," aldus de bond in een brief aan de Heerlense gemeenteraad.

Aanleiding tot het schrijven van de brief is het protest van (veelal oudere) bewoners van 't Loon, de Euterpelaan en de Cityflat, alsook de Aambosveldflat. Zij vinden het erg vervelend dat zwervers en drugverslaafden gebruik maken van de portieken van hun flat. Eerder reeds lieten bewoners van de flat bij 't Loon weten, de overlast beu te zijn. Daar hebben zich nu bewoners van andere flatgebouwen bij aangesloten.

„Veel bewoners van de binnenstad van Heerlen ondervinden in toenemende mate overlast van zwervers, die niet alleen door hun gedrag straten onveilig maken, maar 's nachts hallen van flatgebouwen gebruiken als slaapplaatsen. De gesignaleerde problemen vragen dringend om een oplossing en wij vertrouwen erop dat Uw raad in deze, waar het om de bevordering van het leefklimaat voor ouderen, maar uiteraard ook om dat van de thuislozen gaat, passende maatregelen zal nemen," aldus de KBO-afdeling in de brief aan de gemeenteraad.

Politie

De ouderen zijn niet tevreden over het beleid van de politie in deze. De politie heeft een bewoonster van de flat bij 't Loon laten weten dat gezien het werkaanbod de Heerlense politie niet altijd in staat is om aan elke vraag naar politie-optreden te voldoen. De politie stelt, dat het kan voorkomen dat andere problemen een hogere prioriteit krijgen dan slapende zwervers en junks in hallen en trapportalen van flats.

„De Heerlense politie laat het dus gewoon afweten," aldus de KBO. „De politie laat ons weten dat als ze haar rug gekeerd heeft, de zwervers toch weer terugkomen. En dat ze onvoldoende manschappen heeft."

Vooral met het oog op het winterseizoen dat voor de deur staat, vragen de Heerlense ouderen de raad dringend iets aan het probleem te doen.

Inmiddels zijn binnen het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg initiatieven ontwikkeld om te komen tot het inrichten van opvangcentra in de regio, waar vijftig mensen terechtkunnen. Momenteel is er slechts één slaaphuis waar 18 daklozen terechtkunnen. De regio telt naar schatting 800 werkelijke daklozen, waarvan er 300 aan drugs verslaafd zijn.

Brunssum hoopt dat meer bedrijven zullen volgen

Rijlescircuit op Emmaterrein

Van onze verslaggeefster

BRUNSSUM – Nog dit jaar wordt gestart met de aanleg van een verkeersoefencentrum op het Emmaterrein in Brunssum. Het terrein krijgt een oppervlakte van ongeveer 18.000 vierkante meter en bestaat uit een wegenstelsel en een uitkijktoren.

De verkeerstuin wordt gebruikt voor rijleskampen van tien en veertien dagen. Het terrein wordt voorzien van hellingen, bochten, rotondes en verkeersborden. Vanuit een verkeerstoren krijgen de cursisten - die alléén in de auto zitten - instructies. Ook kan er vanuit de toren worden ingegrepen tijdens de rit.

Als de eerste beginselen van het rijden zijn bijgebracht, gaat de leerling met een instructeur 'de weg op'. Na de stoomcursus volgt direct een rijexamen. Afhankelijk van de prestaties betaalt de cursist tussen de 1500 en 2000 gulden.

De verkeerstuin is een initiatief van rijschoolhouder Hub Jansingh uit Munstergeleen. Eerder probeerde hij iets dergelijks van de grond te krijgen op het Jabacircuit in Echt en in de Sittardse wijk Broeksittard. Protesten van buurtbewoners die vreesden voor een grote verkeersoverlast, maakten hier een vroegtijdig einde aan.

Afgeblazen

Begin 1989 waren er ook al plannen voor een verkeersoefencentrum op het Emmaterrein. Die werden echter afgeblazen, omdat de toenmalige initiatiefnemer de zaak financieel niet rond kreeg.

Wethouder Toon Pierik is blij dat het plan nu wel doorgaat. „Het is een goede ontwikkeling voor het Emmaterrein," meent hij. „Het geeft het gebied een betere uitstraling. Hopelijk zullen door de komst van het oefencentrum ook andere bedrijven hun schroom overwinnen. Voor regionale ondernemingen is het een prima vestigingsplek, maar door de mythe die er omheen hangt, blijft het gebied grotendeels leeg."

Daarmee doelt Pierik op de problemen rond de vervuilde grond op het terrein van de voormalige cokesfabriek Emma. „Een gedeelte van de noordzijde is inderdaad sterk vervuild," stelt Pierik, „maar de zuidzijde is schoon. De provincie heeft daar een schoongrondverklaring voor afgegeven. Bovendien stelt de gemeente zelf nog een extra bodemonderzoek in, als een bedrijf interesse heeft voor het gebied."

Behalve de positieve uitstraling op andere bedrijven, is het oefencentrum volgens wethouder Pierik ook in andere opzichten zeer welkom.

„Het zorgt voor extra werkgelegenheid," legt hij uit. „Jansingh heeft me verteld dat hij in het begin vier tot acht rij-instructeurs nodig heeft. Als de zaak goed loopt, kunnen dat er best meer worden. Daarnaast trekt de stoomcursus ook mensen van buiten de regio aan. Die zullen ergens moeten overnachten en dat komt de horeca ten goede."

● *Theo Seerden met een van zijn geprepareerde wortels. Met een beetje fantasie is in het bovenste deel het gezicht van Christus te zien.* Foto: KLAUS TUMMERS

Culturele confrontatie in raadhuis

Van onze verslaggever

LANDGRAAF - Een rijbewijs verlengen, een uittreksel van het bevolkingsregister halen, of aangifte doen van een geboorte: vaak betekent het wachten aan het loket, verveling en ergernis. Niet op het gemeentehuis in Landgraaf. De ruimte waar zich de loketten bevinden, is tegelijkertijd expositieruimte. Afleiding te over.

„Sommige mensen gaan op een bankje zitten wachten, maar de meesten lopen graag een beetje rond," zegt Frans Bremen. Hij is ambtenaar van de afdeling Cultuur van de gemeente en verantwoordelijk voor de wisselende exposities. „Op deze manier confronteer je mensen met kunst en dat werkt: steeds meer mensen geven er blijk van dat ze op de hoogte willen worden gehouden van nieuwe exposities in het raadhuis."
Voor het ontstaan van de gemeente Landgraaf in 1982 was cultuur een beetje een ondergeschoven kindje in Schaesberg, Ubach over Worms en Nieuwenhagen. De nieuwe gemeente bracht daarin verandering. Bremen: „Voor cultuur staat nu een bedrag van 2,6 miljoen gulden op de begroting, ongeveer 65 gulden per inwoner. Veel meer dan het geweest is, maar in vergelijking met gemeenten van gelijke grootte toch nog vrij laag."
Een groot deel van dat geld gaat naar instellingen als de openbare bibliotheek en de muziekschool. „Uit dezelfde pot worden ook de culturele activiteiten in het raadhuis betaald. We streven ernaar elk jaar zes exposities in huis te halen. Driemaal van professionele kunstenaars en drie tentoonstellingen van Landgraafse amateurs."
Daarnaast vinden er ook muziekuitvoeringen plaats. Bremen: „Dat willen we graag nog uitbreiden. Tenslotte beschikt de gemeente over een prachtige accommodatie. We kunnen zelfs 'naar buiten': de achterzijde van het podium kan open, het publiek zit dan buiten."
Deze maand kunnen de wachtenden aan het loket zich verpozen met een expositie over de Bokkerijders. Bovendien stelt de gemeente regelmatig enkele vitrines ter beschikking van Landgraafse amateur-kunstenaars. Gistermiddag installeerde Theo Seerden uit Waubach zijn geprepareerde boomwortels. Seerden toont de produkten van zijn liefhebberij graag aan den volke. „Ik zit vaak in de bossen om geschikte wortels te vinden. Die hebben vaak de wonderlijkste vormen. Je kunt er van alles in zien."

'Worteltechniek', noemt Seerden zijn liefhebberij. Thuis prepareert hij zijn vondsten, volgens een geheim procedé dat voorkomt dat het hout verweert. „Dat heb ik nog van mijn oude schoolmeester geleerd," vertelt Seerden enthousiast. „Maar ik verander niets aan de vorm. Het is geen houtsnijwerk," benadrukt de 68-jarige ex-mijnwerker.
Met een beetje fantasie zijn in de grillige wortels allerlei figuren te zien. Seerden zelf heeft daar in ieder geval weinig moeite mee, maar anderen moet hij soms even op weg helpen. Wie zijn fantasie de vrije loop wil laten, kan de komende weken terecht in het raadhuis van Landgraaf.

Ruzie over mortuarium Kerkrade

Van onze correspondente

KERKRADE – Drie ondernemers in de uitvaartverzorging hebben gisteren hun woede uitgesproken over het nieuw te bouwen mortuarium in Kerkrade. Dit zou voor 250.000 gulden aan Lindeman uit Landgraaf worden gegund. Aan andere gegadigden zou het college echter 750.000 gulden gevraagd hebben. Ook is er geen overleg geweest met particuliere begrafenisondernemers uit Kerkrade.

De Stichting Verpleegtehuizen en Bejaardenzorg Kerkrade stoot het streekmortuarium in de Lückerheidekliniek af. Ook wordt een koper gezocht voor de verlieslijdende aula op begraafplaats Schifferheide. Kerkrade wil daarom een nieuw mortuarium op die lokatie.

Een begrafenisonderneming uit Hoensbroek heeft zich al in januari bij de gemeente gemeld. Toen werd een koopsom gevraagd die twee keer zo hoog was. Er zou opnieuw overleg volgen, maar dat bleef uit. In mei volgde een begrafenisvereniging uit Eindhoven. Ook die hoorde niets meer over de kwestie.

Uitvaartverzorger Paffen, die naast Lindeman de enige Kerkraadse begrafenisondernemer is, is helemaal niet geïnformeerd over de mogelijkheid tot koop.

Zowel het CDA als de PvdA zijn van mening dat het college niet correct gehandeld heeft. „Geef andere kandidaten de kans om over het bod van Lindeman heen te gaan," meende CDA-fractielid Sprokel tijdens de commissievergadering ruimtelijke ordening. De kwestie werd in een besloten bijeenkomst verder besproken.

Brugstraat in Sittard afgesloten

SITTARD – De Brugstraat in Sittard is vanaf maandag 16 september voor onbepaalde tijd afgesloten voor alle verkeer. Het verkeer wordt omgeleid via de Mgr Vranckenstraat en de Holleweg.

Vanaf vrijdag 4 oktober kan er geen verkeer meer door de Bergerweg, de Mgr Vranckenstraat en de Holleweg, omdat daar dan een tweede verkeersbrug wordt aangelegd. Dat werk gaat ongeveer drie weken duren. Het verkeer moet omrijden via de Industriestraat, de Limbrichterweg en de Tunnelstraat.

'GS. onzorgvuldig inzake ingebruikneming Hermangroeve'

College Kerkrade boos op provinciebestuur

Van onze correspondente

KERKRADE – De plannen van de provincie om de Hermangroeve in Eygelshoven al in oktober te gebruiken als opslagplaats voor de vervuilde grond van het Lauraterrein, zijn irreëel. GS hebben de burgers van Kerkrade bovendien onzorgvuldig ingelicht over de sanering van het Lauraterrein en het college van Kerkrade niet bij de voorlichting betrokken. Dit schrijven B en W van Kerkrade in een protestbrief aan de provincie.

Het inrichten van een opslagplaats in de gemeente Kerkrade had volgens B en W in de provinciale stuurgroep mijnterreinen behandeld moeten worden. Dit is echter niet gebeurd. Het college heeft sterke twijfels of de Hermangroeve al volgende maand als deponie kan dienen voor de met PAK verontreinigde grond van het voormalige mijnterrein.

Procedures

Eerst moeten nog tal van procedures doorlopen worden, zoals toetsing aan de Wet chemische afvalstoffen. Bovendien heeft Kerkrade geëist dat de resultaten van een milieutechnisch onderzoek afgewacht moeten worden.

Tegen de ingebruikneming van de Hermangroeve zijn grote bezwaren gerezen bij de omwonenden. Zij vrezen ondermeer vervuiling van het grondwater, aantasting van de fauna en overlast door aan- en afrijdende vrachtwagens. De commissievergadering over het Lauraterrein werd gisteravond massaal door bewoners van de wijk bezocht. Hans van Hoof van de wijkvereniging PAK's Lauraterrein, zei op die vergadering dat het welzijn van de 320 gezinnen op het Lauraterrein prioriteit heeft. „Hun welzijn gaat boven dat van kikkers en padden. Als de verwerking van het vrijkomende materiaal op het Lauraterrein vertraging oplevert, is tussentijdse opslag in de Hermangroeve best te overwegen. Maar de groeve eerst saneren en ze dan weer volgooien met vervuilde grond, is weggegooid geld."
Overigens heeft de fractie Burgerbelangen (BB) inmiddels een telex aan GS gestuurd. BB raadt de provincie af om de Hermangroeve te kopen, omdat deze vervuild zou zijn met selenium, arsenicum en zware metalen.
Een betere oplossing zou het mijnterrein Julia bieden of de steenberg Rouwenhoven.

Doosje pillen verloren

VOERENDAAL – Een inwoner van Voerendaal heeft eergisteren in zijn woonplaats een doosje met 10 tot 12 pillen verloren. In het medicijndoosje bevinden zich pillen die bij gebruik gevaarlijk kunnen zijn, vooral voor kinderen. Het zijn slaaptabletten en pillen tegen epileptische aanvallen. De politie van Voerendaal verzoekt degene die de pillen vindt, ze af te geven bij het Voerendaalse politiebureau.

Graafmachine gestolen

GRONSVELD – Uit een loods aan de Rekoutweg is woensdagnacht een bedrijfswagen met een minigraafmachine gestolen. De graafmachine heeft een waarde van ongeveer 65.000 gulden. De inbrekers kregen toegang tot het bedrijf door met een koevoet de deuren open te breken.

GEBOREN:
10 september 1991

Frédérique
en
Sophie

Germa en Jef Maurer-Tillie
Xavier, Arthur
Danikerstraat 23
6166 BC Geleen

Enige en algemene kennisgeving

†

Diep bedroefd geven wij u kennis van het overlijden van

René

* 11-9-1991 † 11-9-1991

Nuth: **Tiny en Frans Frissen-Idema**
Francien, Paul

De engelenmis, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 14 september 1991 om 9.30 uur in de St. Bavokerk te Nuth.

Dankbaar voor het vele goede dat hij ons tijdens zijn leven heeft gegeven hebben wij afscheid genomen van mijn lieve man, onze onvergetelijke vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Martin Jozef Wetzels
(May)

echtgenoot van

Maria Weelen

Hij werd 70 jaar.

De bedroefde familie:
Nieuwenhagen: **M. Wetzels-Weelen**
Nieuwenhagen: **T. Georges-Wetzels**
M. Georges
Marion-Elmar
Familie Wetzels
Familie Weelen

Nieuwenhagen, 10 september 1991.
Corr.adres: Sjpaans Kentje 4, 6373 KX Nieuwenhagen.

De plechtige uitvaartdienst gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 14 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk Maria Hulp der Christenen te Nieuwenhagen.
Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
De avondmis ter zijner intentie zal zijn op vrijdag 13 september om 19.00 uur in voornoemde kerk.
De overledene ligt opgebaard in het mortuarium van M. Lindeman Beuteweg te Nieuwenhagen.
Bezoek van 18.15 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Heden is vrij plotseling van ons heengegaan op de leeftijd van 70 jaar, onze dierbare echtgenoot, vader, schoonvader en opa

Martin Kieboom

echtgenoot van wijlen

Edith Hunneman

echtgenoot van

Gisela Wieland

Gildehaus (D): **Marleen en Laurenz**
Ellerhorst-Kieboom
Martin - Tanja
Landgraaf: **Margriet en Jan Habets-Kieboom**
Swen
Schimmert: **Jacques en Mariëtta**
Kieboom-Janssen
Annelies - Sjors - Jeroen

4273 Straelen (D), 12 september 1991
Klosterstrasse 13B

De herdenkingsdienst zal plaatshebben maandag 16 september om 14.00 uur in de Friedhofskapelle te Straelen (D), waarna begrafenis aldaar.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze als zodanig te beschouwen.

---

†

Bedroefd geven wij kennis dat na een geduldig gedragen ziekbed, in de Hamboskliniek te Kerkrade is overleden, onze moeder, schoonmoeder en oma

Maria Rutters

weduwe van

Hein Haagen

* 23 mei 1915 † 12 september 1991

Wij bevelen haar in uw gebed aan.

Aken: **Annelies Wachs-Haagen**
Manfred Wachs
Peter en Sabine
Hoensbroek: **Elly Lutgens-Haagen**
Jo Lutgens
Susan en Alexander
Annerveenschekanaal: **Marjo Haagen**
Piet Jansen
Léanne en Kai-Arne

Corr.adres: Voorstraat 12, 6432 CB Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op maandag 16 september a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van St. Martinus te Spekholzerheide, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Bijeenkomst in de kerk. Er is geen condoleren.
Onze dierbare moeder zal bijzonder worden herdacht tijdens de eucharistieviering van zondag 15 september a.s. om 10.00 uur in de kapel van de Hamboskliniek.
Gelegenheid tot afscheid nemen in het streekmortuarium, gelegen op het terrein van de Lückerheidekliniek, St. Pieterstraat 145 te Kerkrade-Chevremont, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Op 9 september 1991 is het een jaar geleden dat mijn man en onze vader

Konrad Samulski

is overleden. Om dit te gedenken is er een jaardienst in de H. Theresia en Don Boscokerk te Lauradorp, op zaterdag 14 september om 19.00 uur.

Wed. Samulski-Packbier
Familie Samulski

---

†

Nooit vragend, nooit klagend
zijn pijn in stilte dragend
zijn handen hebben voor ons gewerkt
zijn hart heeft voor ons geklopt
zijn ogen hebben ons tot het laatst gezocht.

Diep bedroefd, maar zeer dankbaar voor alle liefde die hij ons heeft gegeven, en met respect en diepe bewondering voor zijn moed is, na een kortstondige ziekte, toch nog onverwacht van ons heengegaan, mijn lieve man en vader, schoonvader, onze dierbare broer, schoonbroer, oom en neef

Paul Montforts

echtgenoot van

Lenie Cramers

Gesterkt door het h. sacrament der zieken overleed hij op 61-jarige leeftijd.

Geleen: **Lenie Montforts-Cramers**
Geleen: **Bea Kempkens-Montforts**
Rob Kempkens
Familie Montforts
Familie Cramers

6163 XB Geleen, 12 september 1991
Janssensstraat 13

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben maandag 16 september a.s. om 12.00 uur in de parochiekerk van de H.H. Engelbewaarders te Lindenheuvel-Geleen, waarna de begrafenis op de algemene begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
Tot intentie van de dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen zaterdag 14 september om 19.00 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis te Sittard, alwaar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Volstrekt enige en algemene kennisgeving

†

Diep bedroefd maar in grote dankbaarheid vóór wat hij voor ons betekend heeft geven wij u kennis dat God tot Zich heeft genomen mijn innig geliefde vader, schoonzoon, onze dierbare broer, zwager, oom en neef

John Verheijen

weduwnaar van

Mia Kroes

Hij overleed geheel onverwacht op de leeftijd van 54 jaar voorzien van het h. oliesel.

Hoensbroek: **Karl Verheijen**
Connie Thielen
Familie Verheijen
Familie Kroes

11 september 1991
Nassaustraat 15, 6433 GX Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 16 september a.s. om 11.00 uur in de Christus Koningkerk te Hoensbroek-Lotbroek waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats aan de Randweg.
Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid [illegible]
Onze dierbare overledene is opgebaard in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen.
Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

Op 17 september is het alweer een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van mijn lieve vrouw, dochter, tante en nicht

Elisabeth
Teichert-Hollanders

De plechtige jaardienst zal plaatshebben op zondag 15 september a.s. om 11.30 uur in de H.Hart parochie, Meezenbroekerweg 102, Heerlen.

Raymond Teichert
en Familie.

De plechtige eerste jaardienst voor onze zus, schoonzus, tante en nicht

Netta Ramakers

zal plaatsvinden op zondag 15 september a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Laurentius te Voerendaal.

Familie Ramakers

Een jaar ging voorbij
De herinnering blijft

Het is een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van mijn dierbare man, vader, schoonvader en opa

Joep Kersgens

De eerste jaardienst zal worden gehouden op zondag 15 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H.H. v. Jezus, Hoogstraat, te Nieuwenhagerheide.

L. Kersgens-de Koning
kinderen en kleinkinderen

In plaats van kaarten

Dankbetuiging

Langs deze weg willen wij iedereen van harte dankzeggen voor het overweldigende medeleven betuigd bij de ziekte, het overlijden en de begrafenis van mijn echtgenote, onze moeder en oma

José Fonteijn-Pfennings

H. Fonteijn
Kinderen en kleinkinderen

Sittard, september 1991, H. Jonasstraat 28

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 15 september a.s. om 11.00 uur in de St. Josephkerk te Stadbroek, Sittard.

Uw troostende woorden, uw bloemen, h.h. missen en andere blijken van medeleven bij het overlijden van mijn lieve man, onze dierbare vader en opa

Cor Kochen

hebben ons goed gedaan en veel steun gegeven.
Wij danken u hiervoor van ganser harte.

Ady Kochen-Dejmek
Kinderen, kleinkinderen en achterkleinkind

Heerlen, september 1991

De zeswekendienst is op zondag 15 september as. om 10.00 uur in de parochiekerk O.L. Vrouw van de Berg Carmel te Schaesberg-Leenhof.

Met groot verdriet heb ik afscheid moeten nemen van mijn lieve oma

Anna
Franken

Je kleindochter
Anita Simons

Wij geven u kennis dat kalm en vredig van ons is heengegaan onze zus, onze schoonzus en tante

Alie Eberhard

weduwe van

Joep Savelsberg

in de leeftijd van 68 jaar.

Landgraaf: **Familie Eberhard**

Landgraaf, 11 september 1991
Corr.adres: Fam. Jac Eberhard
Coonenlaan 21, 6373 TL Landgraaf

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op maandag 16 september a.s. om 13.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Bijeenkomst in de ontvangkamer van het crematorium om 13.15 uur.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 18.00 tot 18.15 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Op zondag 15 september is het een jaar geleden dat wij afscheid hebben genomen van onze onvergetelijke zoon, broer, kleinzoon en neef

André Bovenius

Tot intentie daarvan zal de plechtige jaardienst worden gehouden om 11.00 uur in de St. Augustinuskerk, Prins de Lignestraat 31 te Geleen.

Dhr. en mevr. Bovenius-v. Daatselaar
Robert

Markt 55
6161 GK Geleen

Hoe vlug gaat toch een jaar;
het lijkt nog helemaal niet waar.
De leegte die zij achterliet,
bracht ons allen veel verdriet.
Maar de liefde die zij bood,
is niet te scheiden door de dood.
Al wat zij deed en wat zij zei,
gaat voor ons nooit voorbij.

De eerste jaardienst voor mijn innig geliefde moeder en oma

José Spittler-Koonen

zal worden gehouden op zondag 15 september as. om 11.00 uur in de Corneliuskerk te Heerlerheide.

Greet, Cees en Hans

Het is alweer een jaar geleden dat we afscheid moesten nemen van mijn zus en onze tante

Cato Luja

De plechtige eerste jaardienst wordt gehouden zondag 15 september a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand te Kunrade.

---

† **Sjaak Vergoossen,** 76 jaar, echtgenoot van N. Bogie, Herderstraat 32, 6101 VK Echt. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden zaterdag 14 september om 13.30 uur in de parochiekerk van O.L.V. Onbevlekt Ontvangen te Pey-Echt.

Wanneer provincies zich verzetten tegen ontgrondingen

Maij houdt invloed bij verlening vergunningen

DEN BOSCH - Ondanks protest van de provincies wil minister Maij van Verkeer en Waterstaat in noodgevallen zelf ook vergunning verlenen voor ontgrondingen. Deze bevoegdheid dient als 'stok achter de deur', indien een provincie weigert vergunning te verlenen en zal alleen in uiterste nood worden toegepast.

Dit zei ir G. Blom, directeur-generaal Rijkswaterstaat van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, gisteren tijdens een symposium over ontgrondingen in Den Bosch waarin het nieuwe rijksbeleid centraal stond.

Volgens Blom zal de minister een vergunning alleen afdwingen als er een winplaats is en een provincie zich desondanks weigerachtig opstelt. „Van die bevoegdheid zal hoogst zelden gebruik worden gemaakt. Bestuurlijke onbekwaamheid van een provincie – en daar praten we over – komt nu eenmaal niet of nauwelijks voor", zei Blom.

„Dwang is niet nodig", zo reageerde Limburgs deputé Henk Riem. „Dit soort regels heeft alleen maar gevolgen voor de zwaarte van bepaalde procedures. Dwang zorgt voor complexere en meer tijdrovende procedures. Problemen worden niet opgelost door een aanwijzingsbevoegdheid van de minister."

De ontgronders vinden de aanwijzingsbevoegdheid van de minister lang niet ver genoeg gaan. „De mogelijkheden deze bevoegdheid in stelling te brengen, worden voorbehouden aan zodanige uitzonderlijke omstandigheden, dat we gerede twijfel kunnen hebben of hiervan ooit gebruik zal worden gemaakt.

Als stok achter de deur voor dralende provincies zal het hierdoor in elk geval iedere betekenis missen. We achten het dan ook van belang dat de mogelijkheden van de minister om sturend op te kunnen treden zullen worden uitgebreid", aldus vice-voorzitter drs F. Fokke van de Federatie van Oppervlaktedelfstoffenwinnende Industrieën (FODI).

Onzekerheid

Riem maande de minister tot spoed met het maken van nieuwe regels omdat Limburg anders hopeloos in de knoei komt om de taakstelling met betrekking tot de levering van zand en grind waar te maken. Onzekerheid is niet bevorderlijk voor de noodzakelijke vaart achter de plannen. Het rijk verwacht dat de provincies de nodige spoed zetten achter het winbaar maken van de overeengekomen hoeveelheden. „Ik durf te stellen dat als er niet op korte termijn een nieuwe wet komt met een op de problematiek toegesneden instrumentarium, de provincies in grote problemen komen bij het uitvoeren van het ontgrondingenbeleid."

De minister heeft een 'structuurschema ontgrondingen' aangekondigd omdat ze niet helemaal tevreden was met de nota 'Gegrond Ontgronden' van haar voorganger. Ze heeft een rapport hieromtrent aan de Tweede Kamer gezonden. Het overleg valt dit najaar te verwachten, gecombineerd met het overleg over 'Gegrond Ontgronden'.

Nieuw in het structuurschema is dat er door het rijk zogeheten 'taakstellingen' per delfstof wordt aangegeven. Bij voorbeeld het Maasdal als lokatie waar grindwinning wordt toegestaan. Ook kunnen er 'winlocaties' en zelfs 'winplaatsen' worden genoemd. „Zou er nu een structuurschema zijn, dan zou waarschijnlijk het Stevolgebied daarin als winplaats zijn aangegeven", gaf Blom als voorbeeld aan.

'Kabinet houdt zich niet aan de afspraken'

Boeren woedend over nieuwe mestregels

DEN HAAG – Het Landbouwschap heeft gisteren van een kabinetsdelegatie te horen gekregen dat op Prinsjesdag een tussentijdse aanscherping van de mestregels zal worden aangekondigd. Het kabinet wil hiermee de nog steeds stijgende mestoverschotten terugdringen. Het Landbouwschap is woedend omdat de vorig jaar afgesproken regels, die in 1995 effectief moeten zijn, nog in uitvoering zijn.

„Het kabinet doorkruist nu alle afspraken met aanscherping van de regels. Bovendien weten we nog steeds niet wat de eindnormen voor het jaar 2000 zullen zijn." Dan mag er alleen nog maar zoveel mest op het land worden uitgereden als de planten kunnen opnemen. Landbouwschapsvoorzitter Jes Mares zei zwaar gefrustreerd te zijn en de heilige overtuiging te hebben, dat de boeren de nieuwe maatregelen niet zullen pikken.

Al eerder heeft het Landbouwschap het kabinet toegezegd alles te zullen doen om de vorig jaar afgesproken regels en het daarvoor opgestelde tijdpad te zullen uitvoeren.

Aan het eind van het gesprek met de ministers Bukman en Alders, die herhaaldelijk beklemtoonden namens het kabinet te spreken, heeft het Landbouwschap nogmaals herhaald dat de hand uitgestoken blijft als de politiek de afspraken die in december vorig jaar zijn gemaakt nakomt.

Het kabinet zal dinsdag aankondigen, dat in ieder geval de in de mestoverschotgebieden nog aanwezige ruimte om de mestproductie uit te breiden, geheel zal vervallen. Dit betekent, dat de veestapel in deze gebieden in geen geval meer uitgebreid mag worden. Bovendien wil het kabinet de eindnorm in de overschotgebieden, die pas in 1995 gehaald zou moeten worden, naar voren halen. Ook wil het kabinet de toegestane fosfaatnorm van 125 kilo per hectare verlagen. Het is niet bekend is met hoeveel.

Bezuiniging treft Noord- en Midden-Limburg

Woningisolatie tegen vlieglawaai vertraagd

Van onze verslaggever

ROERMOND - Minister Alders van VROM schrapt met ingang van volgend jaar vier van de zes miljoen gulden, die Midden- en Noord-Limburg jaarlijks ontvangen voor akoestische isolatie van woningen.

De minister heeft deze drastische bezuinigingsmaatregel gisteren in een brief aan de provincie Limburg meegedeeld. Roermonds wethouder Fons Even, tevens voorzitter van het projectteam dat zich met isolatieproject bezighoudt, zei in een eerste reactie zich met hand en tand te verzetten tegen deze bezuiniging.

Vanwege militair vlieglawaai van RAF-bases in Duitsland moeten in Noord- en Midden-Limburg binnen nu en tien jaar in totaal vierduizend woningen geïsoleerd worden. Deze operatie kost in totaal ruim honderd miljoen gulden en wordt betaald door het rijk.

Inmiddels zijn in de afgelopen jaren al duizend woning geïsoleerd in Roermond, Asenray, Boukoul en Leeuwen. Volgend jaar staat een groot aantal woningen in Leeuwen en Swalmen op het programma. Door de bezuinigingsmaatregel van Alders zal de uitvoering ernstig vertraagd worden.

Gevolgen

„Dat is niet acceptabel. De burgers hebben er recht op dat ze beschermd worden tegen de kwalijke gevolgen van het militair vlieglawaai. De Britse luchtmachtbases worden niet opgedoekt, dus moet geïsoleerd worden. De Wet Geluidhinder schrijft dit voor", aldus wethouder Even.

Hij kondigt aan op korte termijn bestuurlijk overleg te starten met de provincie om minister Alders tot andere gedachten te dwingen.

Politie: 'Kwestie is nu bijgelegd'

Vervolg van pagina 1

BUNDE – Hoewel de lijkkist op enige afstand van het woonwagencentrum aan de Hoekerweg was geplaatst, circuleerden in Bunde al eerder deze week geruchten dat de plaatsing bedoeld was als een soort waarschuwing om een financieel conflict snel tot een einde te brengen.
Een bewoonster van het woonwagencentrum toonde zich gisteren verbaasd over de relatie die gelegd wordt tussen woonwagencentrum en de gevonden kist. „Ik weet nergens van en de andere mensen hier ook niet."
Volgens groepscommandant Jan Deswijzen heeft de politie een bemiddelende rol gespeeld nadat de eigenaar van de kist zich had gemeld. „De kwestie is bijgelegd en omdat wij geen behoefte hebben aan nieuwe emotionele toestanden zijn we in dit geval nogal terughoudend met verdere informatie", zegt Deswijzen.

De rijkspolitie Meerssen tastte enkele dagen volledig in het duister voor wat betreft de herkomst van de kist, die bij de vondst geflankeerd werd door twee kransen. In eerste instantie dacht men dat kist en kransen afkomstig waren uit België. Zowel het type lijkkist als de samenstelling van de bloemenkransen wezen niet op Limburgse afkomst.
Volgens Jan Deswijzen heeft de man die de kist zaterdagnacht langs de Meerstraat heeft geplaatst, zich niet schuldig gemaakt aan een strafbaar feit. Na afwikkeling van de zaak krijgt de man de kist ook weer gewoon in eigendom terug. En dat is dan weer jammer voor een andere kandidaat, die zich al gemeld had om de lijkkist te kopen...

Nieuwe legbatterij in Praktijkschool

HORST - Het Tweede Kamerlid J. van Noord zal op 3 oktober de vernieuwde legbatterijstal van de Praktijkschool in Horst in gebruik stellen. Als gevolg van nieuwe regelgeving ten aanzien van het welzijn van dieren moest de legbatterijstal op het centrum voor onderwijs in de dierveredeling en de rundveehouderij worden aangepast.

AID'ers met gemengde gevoelens terug naar Kerkrade

'Die Limburgers voeren toch wel rustig actie'

DEN HAAG – 'Bah! De eigen bazen staan ons niet te woord' en 'Minister Bukman verdwijnt als een dief in de nacht'. Twee typerende uitspraken van ambtenaren van de Algemene Inspectiedienst (AID) in Kerkrade. Het bezoek gisteren aan Den Haag levert heel wat gemengde gevoelens op bij de Limburgse AID'ers.

Staatssecretaris Gabor haalt zich de woede van de AID'ers op de hals, omdat hij weigert hun gele actie-pamflet in ontvangst te nemen. Voor de ingang van het ministerie in Den Haag laat hij Sophie van der Wijst uit Landgraaf verbijsterd achter. „Ik ben een falikant tegenstander van de spreiding van de rijksdiensten. Alle rijksdiensten moeten terug naar Den Haag", bijt Gabor haar toe. Later op de dag klagen AID'ers bij VVD-Kamerlid Jos van Rey over het gedrag van Gabor. Van Rey stelt 's avonds meteen schriftelijke Kamervragen over de opmerkingen van de staatssecretaris.

Gemoedelijk

Half tien 's ochtends staan de AID'ers in de Poststraat in Kerkrade klaar voor vertrek. Het actie-materiaal wordt ingepakt. Een bord geeft treffend de problematiek weer. 'Wie niet wil communiceren zal het nooit leren'. Met andere woorden: een verhuizing van Kerkrade naar boven de rivieren lost de problemen binnen de directie niet op. De directieraad laat zich kennen. Geen enkel lid neemt aan de tocht deel.
In een gemoedelijke sfeer vertrekt de groep. Actieleider Willem Brouwer wordt opgepikt in het AID-opleidingscentrum in Posterholt. Als het AID-hoofdkantoor in Kerkrade wordt opgedoekt, verliest Posterholt de dependance. Negen van de twaalf mensen kunnen dan in elk geval uitkijken naar een nieuwe baan.

En er zijn al mensen die nu bij de AID hun biezen pakken. In de bus volgt een discussiegesprek tussen Ronald van den Berg, Jo Steins en Mon Valent. Driekwart van de AID'ers is afkomstig uit Limburg. Daarvan wil bijna niemand verkassen naar de Randstad. „Bij de AID ontstaat nu een sterfhuis-constructie", wordt verzucht. „Na de berichtgeving over de AID-reorganisatie zijn al zes mensen vertrokken. Uitzendkrachten nemen die plaatsen doorgaans over. Veel mensen solliciteren naar andere banen. Vakkennis vertrekt. Op deze manier bloed de AID dood."
's Middags in Den Haag schettert luid trompetgeschal. Uit zestig kelen klinkt: 'Bukman moet buigen!' De groep loopt over het binnenplein. Haagse ambtenaren verschijnen achter de vele kleine raampjes. Opgemerkt wordt dat 'die Limburgers toch wel vriendelijk actie voeren'.

In zes groepjes stropen AID'ers het ministerie af. Haagse collega's tonen begrip voor de actie en wensen de AID'ers succes. Verder willen ze duidelijk niet gaan. Tevergeefs wacht de groep op Bukman. Twee minuten voor de afgesproken tijd is hij met de noorderzon vertrokken.
De reis naar de Tweede Kamer volgt. Plaatsvervangend commissie-voorzitter Biesheuvel van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij leidt het gesprek. Van Rey blijft nog even nakaarten. Actieleider Brouwer is tevreden. Na een rondwandeling op het Binnenhof begint de terugweg en wordt uitleg gegeven over de uitkomsten van het overleg op het ministerie. Eindelijk duidelijkheid! Over een maand gaat de kogel door de kerk. En het personeel mag meepraten. Na een lekker maal is er voor Willem Brouwer, Riet Debets en al die andere AID'ers reden te meer om de plaat van Corry Konings aan te vragen. Massaal wordt 'Mooi was die tijd' gezongen.

wil wagenvoort

Dienstcommissie AID tevreden

Vervolg van pagina 1

DEN HAAG – Voorzitter K. Gutter van de Dienstcommissie was na afloop van het overleg tevreden. De secretaris-generaal noemde het rapport weliswaar geen 'vrijblijvende zaak', maar de aanbevelingen erin zijn bespreekbaar, zegt Gutter. Dat geldt ook voor de verplaatsing van het hoofdkantoor (90 werknemers) in Kerkrade naar een meer centraal in het land gelegen plek.

Volgens de samenstellers van het rapport is de geïsoleerde ligging van het hoofdkantoor in belangrijke mate verantwoordelijk voor het gebrekkige functioneren van de dienst. De DC bestrijdt dit en blijft tegen verplaatsing van het hoofdkantoor, dat door de spreiding van de rijksdiensten in Limburg terechtkwam.
Joustra wil, om een eind te maken aan alle onrust en emoties onder het personeel in Kerkrade, nog voor half oktober een (zwaarwegend) advies van de stuurgroep over het hoofdkantoor. Op basis van het advies zal minister Bukman beslissen over de verplaatsing. Die voelt daar overigens wel degelijk voor.
Joustra zal de stuurgroep snel formeren. Alleen deelname van de DC aan de stuurgroep vormt nog een twistpunt. Joustra voelt hier weinig voor, omdat de Dienstcommissie zich straks zelf over het advies van de stuurgroep zal moeten uitspreken.
Joustra wacht met het instellen van de stuurgroep niet langer op de uitkomsten van een onderzoek naar de mogelijke samenvoeging van de AID met de Economische Controledienst in Den Haag. Die mogelijkheid blijft wel bestaan.

Nieuwdorp en DSM vinden elkaar

Schadevergoeding voor roetregen

Van onze verslaggever

STEIN – Het chemieconcern DSM vergoedt de schade die de inwoners van Nieuwdorp hebben geleden door de roetregen die 27 augustus neerdwarrelde als gevolg van een storing in een reactor van de hogedrukfabriek 2 van DSM. De vergoedingen variëren tussen de 35 en de 175 gulden.

Ruim negentig procent van de Nieuwdorpenaren die een schadeclaim hebben ingediend, heeft inmiddels al contact met DSM gehad over de vergoeding, aldus een woordvoerder. Op zeer korte termijn hoopt DSM alle claims te hebben afgehandeld. In totaal zijn bij DSM 200 klachten binnengekomen.

De bewoners krijgen een tientje vergoeding voor het wassen van hun auto, twaalfeneenhalve gulden per uur poetswerk. Daarnaast worden ook de gebruikte schoonmaakartikelen vergoed. De afhandeling van de schadeclaims gaat gepaard met een flinke berg papierwerk, maar gezien het hoge aantal zijn de klachten snel afgehandeld, meende de DSM-zegsman.

Tot nog toe zijn alle klagers die al door DSM benaderd zijn over de schadevergoeding, hiermee akkoord gegaan. Ook SPV-raadslid én buurtbewoner John Martens, die als woordvoerder voor de wijk optreedt, is uiterst tevreden over de wijze waarop DSM de schadeclaims (volgens hem lag het aantal rond de 300) afhandelt.

Hij vindt het een prettig idee dat de grieven van de wijkbewoners serieus worden genomen en niet zoals in het verleden worden 'afgekocht' met een gratis vlaai. Wel gaf hij de gemeente Stein nog een veeg uit de pan. Martens verwijt de gemeente dat zij niets heeft gedaan om de Nieuwdorpers te helpen.

Straffen geëist van twaalf en achttien maanden

Barmhartige Samaritaan werd laffe struikrover

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – „Eén van jullie zit pertinent te liegen, dat is zeker." Verwijt en wrevel klonken door in de stem van rechtbankpresident mr J. Nolet toen hij na een langdurige ondervraging nog een 'persoonlijk' woord tot twee 21-jarige verdachten richtte. Beiden werd verweten in de nacht van 3 op 4 juni in de Prinses Irenestraat te Kerkrade-Chevremont een 47-jarige man te hebben overvallen. Geen van beiden wilde ervan weten het slachtoffer te hebben bewerkt met een houten gordijnroe. „Ik heb dat niet gedaan, maar híj", luidde het beurtelings.

Het verhaal van die nacht klonk in menig opzicht erg vreemd. De twee jongens zouden, ieder met een hond aan de lijn, eerst hebben gewandeld. „Wel drie-en-een-half uur", beweerde een van hen. „Gewandeld?", vroeg president Nolet ongelovig. „Of misschien een paar kraakjes gezet?" De twee verdachten haastten zich deze veronderstelling weg te wuiven.
Omstreeks half twee die nacht bemerkten zij plotseling langs de weg een auto waarvan de bestuurder half buiten het portier hing om te braken. Als de Barmhartige Samaritaan van weleer ontfermde het tweetal zich over de man, die enigszins beneveld bleek na uitgebreid cafébezoek.
„Laat uw auto maar staan, we brengen u wel thuis", klonk het hulpvaardig. Onderweg echter veranderde men van houding. De man kreeg een klap in het gezicht en werd hardhandig vastgegrepen. Ondanks zijn wankele positie zag het slachtoffer kans op de vlucht te slaan. „Ik was bang dat ze mij zouden doodslaan", zou hij later toegeven.

Uiteindelijk bereikte hij de Prinses Irenestraat. Daar rende hij het flatgebouw binnen waar hij woonde. Het tweetal was hem echter gevolgd en in portaal en op galerij werd de man opnieuw vastgegrepen en op het hoofd geslagen met een houten roe die een van de jongens van thuis had meegenomen.
Geen van hen wilde echter die slagen toegeven. „Ik niet, híj wel..." Dat gold ook voor de beschuldiging de man te hebben beroofd van een beurs met 450 gulden en zijn huis- en autosleutels. Wel gaf een van hen toe met de auto van het slachtoffer te zijn weggereden. Dat was echter niet méér dan een-straatje-om geweest...

Officier van justitie mr L. Ummels achtte tegen beiden voldoende bewijs geleverd voor diefstal met geweldpleging. Hij noemde het 'een laffe overval op iemand die zich niet of nauwelijks kon verweren'. Het slachtoffer heeft de schrik nog zo te pakken, dat hij nog steeds niet alleen de straat op durft.
Tegen de thans in Brunssum wonende verdachte H. eiste de officier twaalf maanden onvoorwaardelijke gevangenisstraf, tegen Kerkradenaar S., met méér feiten zowel op strafblad als dagvaarding, achttien maanden.
Over veertien dagen volgt de uitspraak van de rechtbank.

Gemeentesecretaris Susteren heeft de mensen leren kennen

'Wie gelooft er nou barpraat?'

vervolg van pagina 1

SUSTEREN – „Het had een leuke carrière kunnen zijn." De verzuchting van gemeentesecretaris Ed Montforts is veelbetekenend. Hoewel Justitie na een jaar speuren geen wettig en overtuigend bewijs voor corruptie heeft gevonden, beseft de Susterse secretaris dat hij toch altijd 'de ambtenaar naar wiens handelingen een onderzoek heeft plaatsgevonden' zal blijven.

En dat terwijl de verdenkingen volgens hem voortkomen uit roddel en achterklap. „Tegen zulke onzin kun je je toch niet verdedigen. Wie gelooft er nu barpraat?" 'Onzin', zo luidde ook zijn eerste reactie toen bekend werd dat er een onderzoek werd ingesteld. Daarna hield hij een jaar lang zijn mond, ook al was dat soms moeilijk. Heilig overtuigd van zijn onschuld weigerde Montforts om een advocaat in de arm te nemen. „Ik heb niets strafbaars gedaan en hoef me dus ook niet te verdedigen."

De gemeentesecretaris is sinds november vorig jaar met ziekteverlof. Of hij ooit nog terugkeert in zijn oude functie? „Dat weet ik niet. Die beslissing neem ik pas als ik weer volledig de oude ben. Ik ben nog ziek, dat staat los van het onderzoek."

Ook het antwoord op de vraag of hij stappen zal ondernemen tegen bijvoorbeeld het college van B en W, dat de zaak aan het rollen bracht, laat nog alle mogelijkheden open. „Ook daar laat ik me pas over uit als ik beter ben. Maar, ik heb de mensen wel leren kennen. Ook de lijkenpikkers die nog even op de kar dachten te springen. Dat is eigenlijk het enige positieve aan deze hele zaak, dat ik een behoorlijke portie mensenkennis heb opgedaan," schampert hij.

„Ik ben niet haatdragend, maar ik heb een goed geheugen. Vroeger verzamelde ik de verhalen die over mij verteld en geschreven werden, maar nu verzamel ik de verhalenvertellers."

Beschadigd

Montforts zegt zwaar beschadigd te zijn door de gebeurtenissen van het afgelopen jaar. „Het was net of ik een punaise in mijn arm had, waarop iedere keer opnieuw werd geduwd. Het is het gemeenste wat je een mens kunt aandoen," vertelt hij even later om eraan toe te voegen dat hij toch over denkt om genoegdoening voor het hem gedane leed te verkrijgen.

Burgemeester H. van Mierlo vroeg Justitie in het najaar van 1990 om een oriënterend onderzoek in te stellen, nadat zijn wethouders hem op de hoogte hadden gesteld van het verhaal dat in Susteren hardop werd gefluisterd, namelijk dat gemeentesecretaris Montforts te nauwe banden zou hebben met Lotharingen BV.

Van Mierlo zegt die stap nog steeds te kunnen verantwoorden. Volgens hem is niet louter en alleen geoordeeld op 'cafépraat', maar speelden de verhalen ook een rol in het werk in het gemeentehuis. „In essentie zou iedereen in mijn positie, met mijn verantwoordelijkheid dezelfde stappen ondernomen hebben, daarvan ben ik overtuigd. Ik kan die verantwoorden. Dat is het punt niet. Punt is wel dat de zaken niet ongedaan gemaakt kunnen worden en dat er mensen beschadigd zijn."
Achteraf is het altijd gemakkelijk praten, voegt hij eraan toe. Bovendien voert hij aan dat slechts om een oriënterend vooronderzoek is gevraagd. Justitie heeft later op grond van de bevindingen zelf besloten tot een officieel onderzoek.

Genoegdoening

De burgemeester zegt een eventuele wens tot genoegdoening van de kant van Montforts te kunnen begrijpen. Uit zijn woorden blijkt dat hij beseft dat het college en met name zijn persoon de komende tijd voor hete vuren (kunnen) komen te staan. „Ik ben me ervan bewust dat er een zondebok gevonden moet worden. Hoge bomen vangen veel wind en ik ben de hoogste boom dus.."
Een terugkeer van Montforts op zijn oude stoel sluit Van Mierlo overigens niet uit. „Ik heb altijd goed samengewerkt en wat mij betreft moet het kunnen," aldus de burgemeester die wel stelde dat het onderzoek te lang heeft geduurd.
De gemeentesecretaris deelt die mening. „Wat mij betreft had dat onderzoek in drie minuten af kunnen zijn," zegt hij bitter.

hans goossen

Bush dreigt met veto in kwestie Israël

WASHINGTON - President Bush heeft gisteren gezegd dat hij desnoods naar het wapen van het veto zal grijpen om te zorgen dat het Congres een debat over kredietgaranties aan Israël uitstelt.

Bush zei dat de wereld 'op de drempel van een historische doorbraak' staat die zou kunnen leiden tot onderhandelingen tussen Israël en de Arabische landen en dat hij handelde in het belang van vrede in het Midden-Oosten. De president sprak tijdens een inderhaast belegde persconferentie.

Israël heeft de VS gevraagd om kredietgaranties ter waarde van 10 miljard dollar om de golf immigranten uit de Sovjetunie en Ethiopië te kunnen opnemen. De Arabische landen zijn bang dat Israël het geld zal gebruiken om immigranten te vestigen in door hen opgeëiste gebieden.

Bush zei dat hij een 'controversieel debat' wilde vermijden dat 'tal van gevoelige kwesties zou oprakelen en heel gemakkelijk ons vermogen teniet zou kunnen doen om een of meer partijen aan de onderhandelingstafel te krijgen'.

Het vredesoverleg zal naar verwachting in oktober van start gaan, maar een plaats en datum zijn nog niet vastgesteld. Bush wilde niet zeggen welk land volgens hem van de onderhandelingen zou wegblijven als de kredietgaranties ter sprake zouden komen.

Voeren wijst burenhulp Margraten faliekant af

MARGRATEN - De Belgische gemeente Voeren stelt geen enkele prijs op burenhulp bij branden vanuit Margraten. In een brief aan het gemeentebestuur van Margraten laat burgemeester Nico Droeven van Voeren weten dat een regeling om te komen tot burenhulp onbespreekbaar is. Volgens Droeven is door de houding van het gemeentebestuur van Margraten tijdens de hevige taalstrijd, de demonstratiewandelingen in 1977 en 1981, het vertrouwen in de Nederlandse overheidsinstanties diep geschokt.

„Tweederde van onze bevolking koestert een bepaald wantrouwen ten opzichte van Uw overheden," schrijft Droeven aan het gemeentebestuur van Margraten.

Burgemeester Kaiser: „Ik betreur dit antwoord zeer. Tevens hield de brief van Droeven een waarschuwing in dat hij tot vervolging zou overgaan indien door burenhulp de openbare orde zou worden verstoord."

De burgemeester van Margraten had deze briefwisseling misschien nooit openbaar gemaakt, als dinsdag niet vanuit Voeren de mededeling was gekomen dat 'Hollandse hulp niet gewenst was' tijdens de boerderijbrand nabij Schilberg, vlak over de Belgische grens. Na deze mededeling van gemeentesecretaris Markovic van Voeren heeft Kaiser zijn brandweerkorpsen laten inrukken.

Burgemeester Droeven ontkent dat er van Belgische zijde deze mededeling is gedaan. Kaiser: „Ik zie mij genoodzaakt dit publiekelijk te weerspreken."

De aanleiding om Droeven voor een gesprek uit te nodigen om te praten over een eventuele burenhulpregeling, was de brand op 3 maart van dit jaar in het gehucht Ulvend. Kaiser: „De uitslaande brand was op Belgisch grondgebied, maar ook de panden aan de Nederlandse zijde liepen gevaar. Dank zij de brandweer van Margraten en de collegiale verstandhouding tussen alle hulpverleners kon de brand, ondanks de grote schade, redelijk snel worden bedwongen. Het incident van afgelopen dinsdag duidt nogmaals op de noodzaak om een burenhulpregeling, die door de gemeente Voeren categorisch is afgewezen, opnieuw bespreekbaar te maken."

Politie vindt voor miljoenen valse dollars

HILVERSUM - Het Regionaal Bureau Zware Criminaliteit van de Haagse politie heeft gistermiddag bij een inval in de garage van een huis in de Hilversumse Arubastraat, een valsmunterij aangetroffen van 100-dollarbiljetten. De politie trof van hoeveelheid vals geld met een totale waarde van enkele tientallen miljoenen guldens. Bij de inval werden geen arrestaties verricht.

In de garage trof de politie een complete drukkerij aan: een offset pers, twee drukpersen, een repro-camera, offset-materiaal, grote hoeveelheden papier en chemicaliëen en een vrij complete administratie.

De kwaliteit van de valse dollarbiljetten bleek volgens een woordvoerder van de Haagse politie 'zeer goed'.

Aqua Terra investeert 55 miljoen gulden

Vakantiepark Heel gaat in 1993 open

ROERMOND - Aqua Terra heeft gisteren de plannen ontvouwd voor de bouw van het vakantiepark Boschmolenplas in Heel. Het betreft de bouw van 325 bungalows voor de verhuur en zestig koopwoningen. Daarnaast is er een surfstrand, een sluis, een jachthaven en een centraal gebouwencomplex gepland. Kosten 55 miljoen gulden.

Het plan is ontwikkeld in samenwerking met aannemer Intervam, die begin volgend jaar de eerste schop in de grond wil steken. Het bedrijf heeft ervaring met de bouw van vakantieparken. Intervam leverde onder meer de bungalows in het Grandorado-project Port Zélande bij het Grevelingenmeer.

Aqua Terra-directeur J. Baggen gaat er prat op dat het vakantiepark komt te liggen aan een grindplas met zeer schoon water. De Maas heeft geen invloed op de plas. Het park wordt gebouwd op een opgevuld terrein van veertig hectare in de grindput van in totaal 185 hectare.

Het plan is woensdagavond reeds in een besloten vergadering gepresenteerd aan de gemeenteraad van Heel. Volgens architect John Coppen is het plan goed gevallen. De initiatiefnemer hoopt dat de gemeente de planologische procedure voorspoedig zal afhandelen opdat het park in 1993 in gebruik kan worden genomen.

Het vakantiepark is gericht op het thema groen en water. Rond de haven wordt een zuidelijke vakantiesfeer opgeroepen door compacte dorpsachtige bebouwing in twee woonlagen met karakteristieke pagodeachtige daken. Hier zijn ook de centrale voorzieningen van het park ondergebracht zoals de receptie, administratie, café en restaurant, zaaltjes voor tafeltennis, biljart, televisie, speelautomaten, wasserette, winkel, sauna, toilet- en douches.

De vrijstaande vakantiebungalows in diverse typen worden gebouwd van hout met pannendaken en zijn gegroepeerd rond pleinen. De meesten met uitzicht op het water. Voorts is er veel groen gepland. De bungalows worden verhuurd, de koopwoningen kosten gemiddeld twee ton. Aqua Terra hoopt dat deze woningen permanent bewoond mogen worden.

Baggen zegt te mikken op recreanten, die willen zwemmen, zeilen of surfen in een mooie omgeving. Snelle motorboten en dergelijke worden geweerd. Dagrecreanten krijgen toegang tot surf- en zwemstrand in het park.

'Nederlandse steun alleen als daar om wordt gevraagd'

Plan voor militaire hulp aan Suriname

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - De Nederlandse regering zal Suriname nogmaals aanbieden militaire assistentie te verlenen en de douane-posten in het land te versterken. Dat besluit is deze week door premier Lubbers en de vier meest betrokken ministers genomen. Minister Hirsch Ballin van Justitie liet gisteravond na vertrouwelijk overleg met enkele Tweede-Kamerleden doorschemeren dat de Nederlandse regering wel degelijk een concreet plan op de plank heeft liggen om enkele militairen naar Suriname te sturen, eventueel alleen marechaussees om grenscontroles uit te voeren.

„De besluitvorming is nog niet afgerond", zei de bewindsman over het plan van een deel van het kabinet. Hirsch Ballin wees er meteen daarna op dat Venetiaan „andere verhoudingen" in Suriname wenst „op het punt van de militairen" en „versterking van politie en justitie" wil met het oog op de drugcriminaliteit.

Minister van Staat en oud-minister van Buitenlandse Zaken Van der Stoel zal de boodschap volgende week aan de Surinaamse regering overbrengen na de officiële inhuldiging van de nieuwe president van Suriname, Venetiaan. Van der Stoel zal nog eens uiteenzetten dat de Nederlandse regering hulp wil bieden aan Suriname, maar alleen als daar om wordt gevraagd.

Het kabinet zei afgelopen juni al dat de banden met Suriname konden worden aangehaald „zo Suriname dat zelf wil". Militaire bijstand werd daarbij toen niet uitgesloten. Venetiaan zei onlangs, vlak na zijn verkiezing tot president, nog dat hij „niet wil uitsluiten" dat Suriname om militaire bijstand zal vragen.

Staatsgreep

Lubbers en de ministers Van den Broek (Buitenlandse Zaken), Hirsch Ballin (Justitie), Dales (Binnenlandse Zaken) en Ter Beek (Defensie) zijn tot hun besluit gekomen met het oog op de voortdurende drugtransporten vanuit Suriname naar Nederland. Zo'n zestig procent van de cocaine die aan Nederlandse grenzen wordt onderschept, is uit Suriname afkomstig.

Met een nieuwe burgerregering aan de macht in Suriname, zou een Nederlandse militaire bijdrage legerleider Bouterse kunnen weerhouden van een derde staatsgreep. De militaire legertop in Suriname zou bovendien verwikkeld zijn in de drugtransporten naar Nederland en Europa.

Volgens de woordvoerder van minister Van den Broek bestaan tussen Nederland en Suriname al vergaande plannen om op politie- en justitie-gebied nauwer te gaan samenwerken. Maar de coup van december vorig jaar gooide roet in het eten.

Aanhoudende spanning in Georgië

● *De Georgische militie heeft gisteren geweigerd de barricaden in het centrum van Tbilisi op te ruimen. Dit heeft de voorzitter van de nationaal-democratische partij van Georgië, Georgi Tsjantoerija, in de hoofdstad van Georgië gezegd. De barricaden waren in het begin van de week opgericht door aanhangers van de oppositie, nadat president Zviad Gamsachoerdia had gedreigd, met geweld een eind te zullen maken aan demonstraties tegen zijn bewind.*

Op 16 september komt het Georgische parlement in bijzondere vergadering bijeen. Volgens het persbureau TASS zal er een commissie worden gevormd die een onderzoek moet instellen naar de gebeurtenissen op 2 september. Toen maakten eenheden van de Georgische militie met harde hand een eind aan een betoging van de oppositie tegen president Gamsachoerdia.

Georgische intellectuelen zijn woensdag in een universiteitsgebouw in hongerstaking gegaan om te protesteren tegen het autoritaire bewind van de president.

'Meer onderwijsmogelijkheden door schaalvergroting'

Nieuwe fusiegolf in hbo op komst

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Minister Ritzen wil een nieuwe fusiegolf in het hoger beroepsonderwijs (hbo). Volgens de bewindsman zijn de tachtig hogescholen, die in 1984 uit circa 400 hbo-opleidingen werden gevormd, in veel gevallen nog te klein. Ritzen schrijft dit in het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan (HOOP), dat hij volgende week dinsdag samen met de onderwijsbegroting voor 1992 presenteert.

De hbo-raad, de vereniging van Nederlandse hogescholen, wil nog niet uitgebreid reageren vóórdat de raad het HOOP heeft gelezen. Volgens een woordvoerder is de raad echter „in ieder geval tegen fusies onder dwang".

De 80 bestaande hogescholen verschillen sterk in omvang. De 29 kleinsten hebben minder dan 1.500 studenten. De drie grootsten hebben een studentenpopulatie die de 12.000 te boven gaat.

Met name een aantal kleine pedagogische academies en heao's zal in andere, grotere hogescholen moeten opgaan, voorspelt Ritzen. Grote hogescholen hebben meer onderwijsmogelijkheden, kunnen gemakkelijker tot onderlinge taakverdeling komen en nieuwe studieprogramma's beginnen. Bovendien bieden grotere hogescholen meer carrièremogelijkheden voor hun personeel en kunnen zij beter concurreren met de universiteit.

Wachtgelden

De hbo-raad vindt dat de hogescholen zelf moeten beslissen of deze argumenten voor hen voldoende reden zijn om verder te fuseren. De woordvoerder van de raad wijst erop dat dit in bij voorbeeld Amsterdam, Brabant en Limburg op dit moment ook al gebeurt. De raad vraagt zich dan ook af of er eigenlijk wel behoefte is aan een ministerieel fusieplan.

Wachtgelden

Ritzen heeft met een nieuwe fusiegolf in het hbo geen bezuiniging voor ogen. De vorming van de nieuwe, grotere scholen zou in een zodanig tempo moeten verlopen dat er ook geen extra kosten, bij voorbeeld in de vorm van een groter beroep op wachtgelden voor werkloos personeel, zullen zijn.

Minister Ritzen (Onderwijs en Wetenschappen) wil tevens aan een aantal bestaande onderwijsinstellingen tweede fase-opleidingen in de toegepaste beeldende kunst inrichten. Er is 4,5 miljoen gulden voor de 90 studieplaatsen gereserveerd. Ook komen er tweede-fase-opleidingen film en theater.

Kennistechnologie in samenwerking met België

RL krijgt eerste exacte opleiding

Van onze medewerker

MAASTRICHT - Bij de Rijksuniversiteit Limburg (RL) en het Limburgs Universitair Centrum (LUC) in het Belgische Diepenbeek zal het per 1 september 1992 mogelijk worden de nieuwe studierichting Kennistechnologie te volgen. Voor de RL is het de eerste exacte opleiding.

Deze week hebben onderwijsminister Ritzen en zijn Belgische collega Coens voor dit bovennationale project toestemming gegeven. Als startgeld komt ruim drie miljoen gulden beschikbaar, waarbij van Nederlandse zijde het grotere deel gedragen wordt. Ongeveer vijftig studenten kunnen in het komende jaar de eerste colleges volgen.

De studierichting Kennistechnologie past volgens de voorzitter van het College van Bestuur van de RL, drs L. Vredevoogd, in het streven van de universiteit naar internationalisering. Hij toonde zich ook verheugd over het feit dat de studiefinanciering, die normaal voor Nederlandse studenten in het buitenland voor één jaar geldt, bij deze opleiding door minister Ritzen met één jaar verlengd wordt.

De studenten zullen hun opleiding de eerste twee jaren in Diepenbeek volgen. Tijdens deze periode belanden ze een propaedeuse naar Nederlands recht en een kandidaats naar Belgisch recht. De afstudeerfase vindt in Maastricht plaats en krijgt een afsluiting met een doctoraalexamen.

Kennistechnologie bestudeert de acquisitie, representatie, bewerking, gebruik en presentatie en past deze kennis ook daadwerkelijk toe. Een kennistechnoloog moet weten hoe kennis te vergaren valt. Naast informatica-hulpmiddelen staan ook allerlei technieken uit de (toegepaste) wiskunde ter beschikking, met name de besliskunde en statistiek.

IPO schendt zwijgplicht in discussie met kabinet

Provincies willen meer bevoegdheden

DEN HAAG - Het aantal taken en bevoegdheden die het kabinet aan de provincies wil overdragen, is volstrekt onvoldoende. Volgens het Inter Provinciaal Overleg (IPO), dat opkomt voor de belangen van de gezamenlijke provincies, kan er voor zeker acht miljard gulden gedecentraliseerd worden; het kabinet blijft steken op slechts 300 miljoen gulden.

Ook bezuinigt het kabinet - vóórdat de overdracht van taken een feit is - volgens het IPO 'nog snel even' op de bijbehorende budgetten. Het IPO is zo verontwaardigd dat deze organisatie de door het kabinet gevraagde vertrouwelijkheid schendt en de Tweede Kamer hierover een boze brief heeft gestuurd.

Het kabinet is samen met de gemeenten en de provincies aan het onderhandelen over de overdracht van bepaalde taken en bevoegdheden, die naar het oordeel van alle partijen beter en doelmatiger door de 'lagere' overheden uitgevoerd kunnen worden. Deze zogenaamde 'decentralisatie-impuls' moeten volgens afspraak uit de Tussenbalans bovendien 550 miljoen gulden aan besparingen opleveren.

De te decentraliseren onderwerpen zijn verdeeld over drie lijsten: onderwerpen die wel, die niet en die wellicht (na onderzoek) geschikt zijn voor overheveling. In totaal gaat het om taken en bevoegdheden waarmee 8,5 miljard gulden gemoeid is. Een definitief besluit is hier overigens nog niet over genomen.

Sterfhuis

Het IPO is teleurgesteld dat veel door hen genoemde onderwerpen ter waarde van acht miljard gulden voorlopig in de ijskast zijn gezet. Het kabinet wil slechts 27 van de 70 voorstellen daadwerkelijk decentraliseren. Juist de taken die het beste en meest doelmatig door de provincies kunnen worden uitgevoerd, blijven bij het rijk. Uit het oogpunt van bestuurlijke vernieuwing is het voorstel daarom voor het IPO onaanvaardbaar. Het kabinet laat hiermee kansen liggen, zo meent het IPO.

In de brief aan de Kamer wordt ook geklaagd over het feit dat op taken die mogelijk voor decentralisatie in aanmerking komen, op de begroting voor volgend jaar plotseling drastisch bezuinigd wordt. De provincies noemen dit 'dubbel-bezuinigen' en 'onfatsoenlijk'. Als voorbeelden noemt het IPO de gelden voor het toeristisch beleid en de post 'openluchtrecreatie' van Economische Zaken. Ook op jeugdhulpverlening en het opbouwwerk, beiden gefinancierd door het ministerie van WVC, wordt flink bezuinigd. Er is op deze manier sprake van een 'sterfhuisconstructie', aldus het IPO.

Problemen Cyprus blijven

PARIJS - Griekenland en Turkije constateren 'met spijt' dat er belangrijke problemen aangaande Cyprus blijven bestaan, maar zij zetten hun inspanningen voort om de kwestie tot een oplossing te brengen, hopelijk met hulp van secretaris-generaal Javier Perez de Cuellar van de Verenigde Naties. Dat hebben de Griekse premier Konstantine Mitsotakis gisteren gezegd, een dag na de besprekingen met zijn Turkse ambtgenoot Mesut Yilmaz in Parijs.

Mitsotakis en Yilmaz wonen in de Franse hoofdstad het congres bij van de Europese Democratische Unie, een forum van leiders van Europese conservatieve partijen. Mitsotakis verklaarde op een persconferentie dat de kwestie Cyprus moet worden opgelost 'volgens de regels van de Verenigde Naties'.

VS-basis op Filippijnen gaat dicht

WASHINGTON - Amerika legt zich neer bij de sluiting van de marine-basis Subic Bay op de Filippijnen. Onder geen voorwaarde is Amerika bereid meer geld te betalen dan de 200 miljoen dollar per jaar die de Verenigde Staten hebben aangeboden.

Waar de Amerikaanse troepen naar toe zullen gaan is nog niet duidelijk. Vaststaat dat de basis in Subic niet in haar geheel zal worden overgeheveld naar een andere lokatie. In plaats daarvan wordt de basis opgesplitst: een aantal onderdelen zal worden overgebracht naar bestaande Amerikaanse bases, met name Guam en Hawaii. Over de rest is nog geen beslissing genomen.

Volgens een woordvoerder van het Pentagon blijft het Verre Oosten voor Amerika van groot strategisch belang. Van de aanwezigheid van Amerikaanse bases in het Verre Oosten gaat volgens een woordvoerder van het Pentagon een stabiliserende werking uit die in het Verre Oosten zeer op prijs wordt gesteld.

Schapenhouder vervoerde ook besmet vee

ALPHEN - De 55-jarige inwoner van Haaren tegen wie deze week proces-verbaal is opgemaakt wegens mishandeling van duizend schapen, blijkt de dieren te hebben vervoerd terwijl hij wist dat een aantal was besmet met kreupelrot. Voor vee dat aan deze besmettelijke ziekte lijdt, geldt een vervoerverbod.

Dat heeft opperwachtmeester J. Verschuren van de Rijkspolitie in Alphen, waar de schapen in een weiland werden aangetroffen, gisteren bekend gemaakt.

Uit onderzoek is verder gebleken dat de Haarenaar al eerder met de politie in aanraking is geweest in verband met dierenmishandeling. Vorig jaar juli maakte de politie van Hilvarenbeek proces-verbaal tegen hem op toen hij 25 schapen enige tijd nauwelijks eten en drinken had gegeven.

Van de duizend schapen in Alphen, die dinsdag door wandelaars practisch uitgedroogd en ondervoed werden aangetroffen, zijn inmiddels 143 dieren overleden.

Deputé Riem ontvouwt plan Ooievaar

Grensmaas wordt flink stuk breder

door egbert hanssen

DEN BOSCH - Deputé Henk Riem heeft gisteren op het symposium over ontgrondingen in Den Bosch het natuurontwikkelingsplan voor het Maasdal ontvouwd, ook wel plan Ooievaar genoemd. Dat plan is in opdracht van de provincie gemaakt door het Buro Stroming.

Via een video-presentatie werd de 'toekomst voor een grindrivier' aanschouwelijk gemaakt. Bedoeling is om met name de Grensmaas tussen Borgharen en Maasbracht over een lengte van circa vijftig kilometer een flink stuk breder te maken door middel van grindwinning.
Als voorbeeld voor de nieuwe inrichting van dit onbevaarbaar gedeelte van de Maas werd de cica 400 kilometer lange rivier de Allier in het midden van Frankrijk genoemd. Een vergelijkbare rivier als de Maas. De oevers van de Allier zijn evenwel geheel anders ingericht.

De oevers van de Grensmaas zijn steil en kaal. Weilanden liggen tot pal aan de rivier. De Allier daarentegen is op beide oevers begroeid met wilgen, essen, iepen en zwarte populier. Lianen, hop en kamperfoelie slingeren zich in de struiken en bomen omhoog.

Verval

De Grensmaas zou zich volgens het Buro Stroming ideaal lenen voor zo'n inrichting. De rivier heeft een groot verval. Het water stroomt hard en vervoert zelfs nog grind.
Door relatief ondiepe ontgrindingen (vier tot zes meter) zou de Grensmaas uit haar negentiende eeuwse corset worden gehaald, zo redeneert Stroming. Bij hoge waterafvoeren overstroomt de Maas immers, waardoor dorpen als Borgharen en Itteren nogal eens blank komen te staan. Door verbreding van de stroomgeul kan de Maas meer water afvoeren en wordt de kans op overstromingen verkleind.

In de visie van Stroming moeten de oevers van de Maas een eldorado worden voor flora en fauna. Grind- en zandbanken, eilandjes, uitgestrekte moeras- en rietvelden worden afgewisseld door bossen waarin wilde paarden en runderen grazen. Daarnaast zijn ook natuurcampings voorzien; campings zonder uitgebreide voorzieningen en bedoeld voor recreanten die voor puur natuur komen.

Basis

„Een plan om de Maas te benutten voor hoogwaardige natuur- en landschapsontwikkeling, waarbij de grindwinning als basis dient. Dit plan vangt tenminste drie vliegen in één klap", legde Riem uit. „Conform het rijksbeleid wordt in het Maasdal natuurontwikkeling in gang gezet. De taakstelling van 35 miljoen ton grind kan worden gehaald en de overstromingen langs de Maas zullen praktische tot het verleden behoren."

Volgens Riem zijn dit soort plannen de enige manier om toekomstige grindwinning maatschappelijk aanvaardbaar te maken. „In het verleden is te eenzijdig gekeken naar het economisch rendement van grindwinningen. Dit moet anders. Het maatschappelijk rendement moet voorop staan."

Afgerond

Het plan van Buro Stroming is al voor de zomervakantie afgerond en aan Gedeputeerde Staten toegestuurd. GS hebben het evenwel totnutoe nog niet openbaar gemaakt en evenmin naar Provinciale Staten gestuurd.

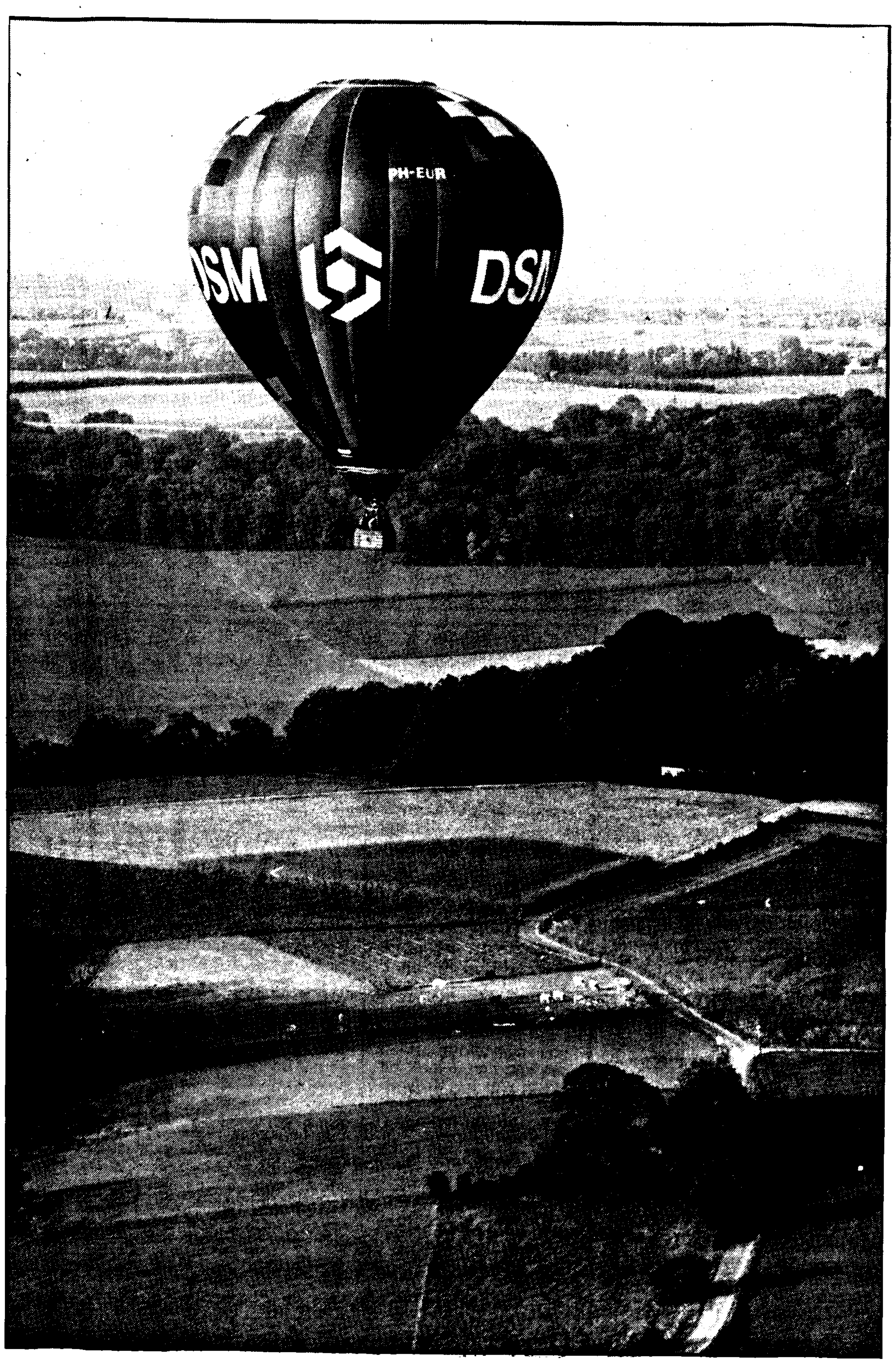
Breed wao-front Limburg opgericht

ROERMOND – Het Arbeidsongeschikten Platform Limburg heeft het initiatief genomen tot de oprichting van een 'Breed wao-front Limburg'.

De oprichtingsvergadering is aan de vooravond van Prinsjesdag, maandag 16 september in Roermond.

Er zal de komende weken actie worden gevoerd onder het motto 'niet de arbeidsongeschikte, maar de arbeidsongeschiktheid meot worden aangepakt.

De organisaties die in het Breed wao-front Limburg samenerkingen zullen hun achterban de komende weken bij zoveel mogelijk acties mobiliseren.

● *Limburgs bekendste chemiebedrijf zoekt het hogerop. In navolging van veel andere bedrijven heeft DSM nu eveneens voor 90.000 gulden een ballon in de eigen kleuren aangeschaft als relatief goedkoop reclamemedium. Gisteren maakte het 30 meter hoge gevaarte, met als kapitein Ton Kurvers, zijn eerste officiële vaart vanaf kasteel Terworm in Heerlen. Binnenkort mogen enkele omwonenden van het DSM-terrein in Geleen mee. Zoals de huisvrouw die schreef dat een ballonvaart haar enige mogelijkheid is om hogerop te komen. En de man die vroeg: „Liever ik de lucht in dan DSM."* Foto: KLAUS TUMMERS

Dienstverlening niet verricht: weer de cel in

ROERMOND – Omdat hij de hem opgelegde dienstverlening (ter vervanging van gevangenisstraf) niet behoorlijk heeft uitgevoerd, loopt een inwoner van Beesel alsnog de kans drie maanden celstraf te moeten ondergaan. De inmiddels tot advocaat-generaal bij het hof benoemde mevrouw mr Van der Bijl heeft die niet alledaagse eis gisteren gedeponeerd bij de rechtbank in Roermond.

De 32-jarige bankwerker bleek van de hem opgelegde 240 uur er 156 niet te hebben gewerkt. Die 240 uur waren hem opgelegd ter vervanging van zes maanden gevangenisstraf.

De man die in eerste instantie in een bejaardenhuis was geplaatst, joeg daar de helpsters de stuipen op het lijf omdat zij hem herkenden van een vechtpartij in een kroeg.

Bij twee andere instellingen schitterde hij door permanente afwezigheid wegens ziekte van zichzelf of zijn moeder. Ook de hulpverleners zagen er geen gat meer in en lieten dat de rechtbank gisteren ook weten.

Hetzelfde lot wacht een inwoner van Tegelen die het na 32 uur al voor gezien hield in een onbezoldigde functie. De rechtbank doet over veertien dagen uitspraak.

'In het huis van bewaring geen leven'

Verdachte verkrachting hoeft niet terug in cel

ROERMOND – Verdachte Hugo B.(31) kreeg gisteren voor de Roermondse rechtbank ook de rol van slachtoffer aangemeten. Volledig overspannen werd de Roermondse magazijnbediende in april j.l. in allerijl ontslagen uit het huis van bewaring. Psychisch en fysiek geweld van mede-gedetineerden hadden de op verdenking van verkrachting en aanranding ingesloten magazijnbediende in enkele weken tijd volledig gesloopt.

Zelfs nadat hij op eigen verzoek in isolement was geplaatst, ontliep Hugo een stevige aframmeling niet. Daarna verzette ook het Openbaar Ministerie zich niet meer tegen schorsing van de voorlopige hechtenis.
„Ook in het huis van bewaring geldt een eigen pikorde en daarin scoren plegers van seksuele misdrijven niet hoog", aldus officier van justitie mevrouw mr Van Hilten, die de Roermondse rechtbank liet weten dat wat haar betreft Hugo niet meer naar de gevangenis hoeft. Zij achtte dienstverlening gedurende 240 uur voldoende om een celstraf van 219 dagen (minus de 39 dagen voorarrest) te voorkomen.
Een milde eis na een alleszins scherp requisitor van mevrouw Van Hilten, die met name de benadering van vrouwen door verdachte scherp hekelde: „Drammerig benaderen, opwachten en achtervolgen en gebruik maken van smerige taal."
Hugo, werkzaam bij een Westrombedrijf in Haelen, zag in de dikwijls geestelijk wat achtergebleven werkneemsters 'gewillige' slachtoffers voor zijn driften. Zeker vier meisjes maakten melding van 'smerige taal' en handtastelijkheden.
De verkrachting waarvoor hij terecht stond, vond plaats in de woning van een meisje uit Echt, dat hij na maanden zo ver kreeg dat zij hem mee nam naar huis. „Ik dacht dat zij het wel lekker vond", zei hij gisteren in antwoord op vragen van rechtbankvoorzitter mevrouw mr Van Schaik.

In de war

De praktijk was anders want het meisje bleek lang na het incident geestelijk volledig in de war. „Ik wilde me verzetten, maar ik kon tegen hem niet op", zei ze later.
„De 39 dagen in de het huis van bewaring waren tropenjaren voor hem", aldus de officier van justitie. Hugo, die aanvankelijk niet helemaal had begrepen dat hij fout was geweest, vroeg clementie. Ook al, omdat hij door werkgever en echtgenote al weer in vergiffenis is 'teruggenomen'.
Uitspraak over veertien dagen.

rob peters

Overleg over project Brunssummerheide

Plannen hotel los van surséance IMA

NIEUWEGEIN/BRUNSSUM – De plannen met betrekking tot de realisering van een hotel op de openbare golfbaan Brunssummerheide zijn door de aanvraag van surséance van betaling door de Advies en Ontwikkelingsmaatschappij IMA niet in het gedrang gekomen.

Dat deelde directeur van Hotel Brunssummerheide BV, de heer Stoevelaar, gisteren desgevraagd mee. „Integendeel", aldus Stoevelaar, „het hotel heeft onze grootste prioriteit. Volgende week vindt er werkoverleg plaats en tijdens die vergadering zullen data worden vastgesteld met betrekking tot bijvoorbeeld de aanvang van de verbouwingen en de aanpassingen in het huidige Trefcentrum. Nog voor het einde van dit jaar wordt met die aanpassingen begonnen."
Het Trefcentrum zal in de nieuwe hotelaccommodatie geïntegreerd worden.
Afgelopen week, nadat IMA uitstel van betaling had aangevraagd bij de Utrechtse rechtbank, ontstond er onzekerheid over de plannen rond het hotel, waarvoor enkele weken geleden de grond werd aangekocht.
„Die onzekerheid heeft bij mij nooit bestaan, omdat het Trefcentrum en het hotel losgekoppeld zijn, zegt Stoevelaar.

„Inderdaad zijn er problemen, maar het Trefcentrum en het hotel staan buiten de surséance, omdat ze in een aparte financieringsclub zitten."

Frans Breukers' zwanezang als voorzitter VVD Limburg:

'Eigenlijk heb ik er niks van terecht gebracht'

door laurens schellen

BROEKHUIZEN – Kwaadwilligen zullen het ongetwijfeld een veeg teken noemen. Hoe dan ook, sinds 1987 zetelt het bestuurlijke hoofdkwartier van de Limburgse VVD uitgerekend in de nietigste en verst van de Maastrichtse 'residentie' verwijderde gemeente van de provincie. Tot morgen wel te verstaan, want dan houdt voorzitter en gewezen rozenkweker Frans Breukers uit Broekhuizen het voor gezien. Met enig ceremonieel draagt hij de voorzittershamer over aan mr Gerard Thijssen. Niet dat er dan in geografisch opzicht veel verandert. Integendeel zelfs, want de nieuwe voorman van de liberale club woont en werkt in het een eindje vederop gelegen Venray.

De VVD-vaandeldragers in het meest zuidelijke gewest lijken trouwens per decreet in Noord-Limburg te worden gerecruteerd, want de bakermat van Breukers' voorganger Sjeng Derks ligt in Tegelen. „Tsja, hoe dat komt weet ik eigenlijk ook niet. Hou het maar op louter toeval, Maar de overige leden van het huidige bestuur komen wél allemaal uit het diepe zuiden," haalt Breukers met zijn karakteristieke olijke glimlach de schouders op.

Ontspannen achteroverleunend in de zithoek van zijn kantoor-aan-huis, van waaruit hij 'als freelancer' bedrijven en instellingen adviseert op het gebied van tuin- en landschapsinrichting, blikt hij terug op de bijna vier en een half jaar dat hij de liberale banier van Eijsden tot de Mookerhei de hoogte in mocht houden. Al is dat laatste volgens hem wel de mínst belangrijke taak van de aanvoerder van een VVD-Kamercentrale, zoals de partij haar gewesten pleegt te noemen.

„Zelf heb ik me van meet af aan toch vooral beschouwd als intermediair tussen Den Haag en het Limburgse achterland. Ik zeg je, als je boodschappen wilt doen, moet je in Den Haag zijn. Jazeker, ik sta zeer regelmatig bij de partijtop en onze Kamerfractie op de stoep. Om aan te kaarten wat er allemaal leeft en speelt binnen onze afdelingen. En ik moet je zeggen, dat werkt binnen onze partij verdomd gemakkelijk. Van hoog tot laag, bij ons noemt iedereen elkaar bij de voornaam, het is een echte vriendenclub. Met iedereen had en heb ik behalve een zakelijk ook een heel persoonlijk contact. En als ze toevallig ergens in Limburg moeten zijn, wippen ze even bij me binnen óf we spreken ergens af. Collega Lex Magielsen (voorzitter van het CDA in Limburg, red.) heeft zich tegenover mij wel eens jaloers laten ontvallen dat zoiets binnen zijn partij onmogelijk is."

Als tot de verbeelding sprekend bewijs van die 'erg korte lijnen' binnen zijn partij denkt Breukers met genoegen terug aan die ene zondagochtend ten tijde van het vorige kabinet. Voor de microfoon van Omroep Limburg hoorde hij burgemeester Kayser van Margraten luidkeels jeremiëren over de jammerlijke onbekendheid van gewezen minister Neelie Smit-Kroes met de werkelijke gevolgen van een verdere afgraving van het Plateau. Zelfs voor een werkbezoekje *on the spot* zou Hare Exellentie niet te strikken zijn.

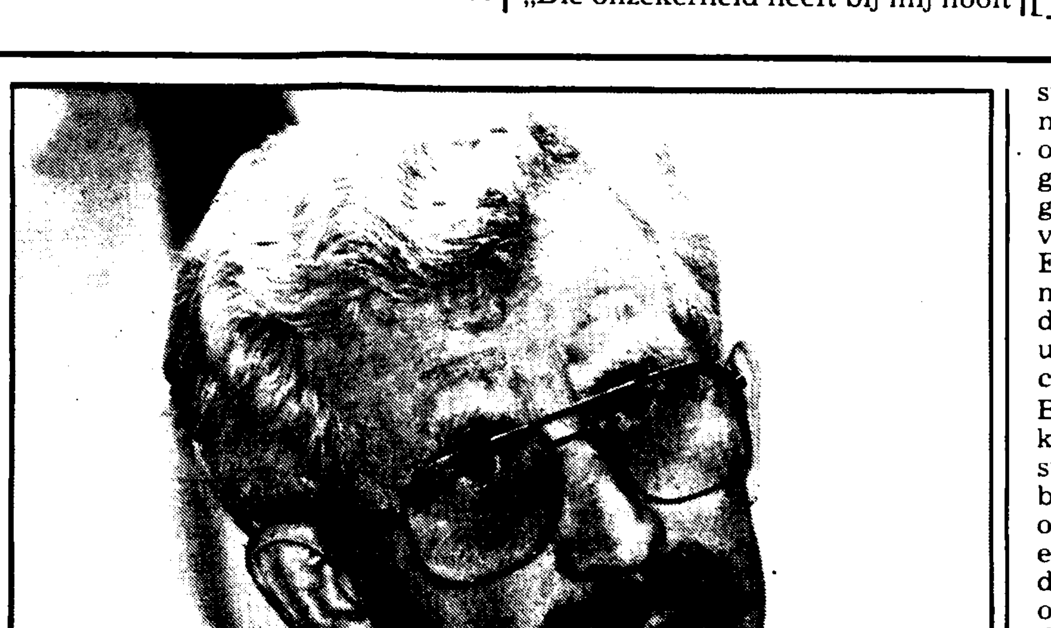
Breukers: „Dat verhaal leek me toch wat al te stug. Nog diezelfde avond heb ik Neelie gebeld. Met als resultaat dat ze binnen een week afreisde naar Margraten. Met alle bekende, positieve gevolgen vandien. En zo is het vaak gegaan. Zo heb ik met Ed Nijpels, toen die nog milieuminister was, veelvuldig van gedachten gewisseld over de mestproblematiek van de Limburgse boeren. Jazeker, zoiets sorteert wel degelijk effect."

Zijn invloed mag dan bij tijd en wijle tot in Den Haag hebben gereikt, in electoraal opzicht heeft de *primus inter pares* van de Limburgse VVD bitter weinig reden tot lachen gehad. Bij zijn aantreden als voorzitter in 1987 waren de liberalen nog maar nauwelijks bekomen van het desastreuze verkiezingsechec, waardoor hun zetelaantal in Provinciale Staten in één klap bijna werd gehalveerd tot een schamele zes stuks. Vier jaar later, in maart van dit jaar, bleek ook de voorzittershamer van de Broekhuizenaar van onvoldoende gewicht om het laagtij te doen keren. De VVD-fractie moest zich in het Maastrichtse gouvernement tevreden stellen met een teleurstellende status quo.

Tot overmaat van ramp was ondertussen ook het ledental van de partij in Limburg van 3500 (in 1987) tot amper 2600 (in 19990) fors gekelderd. Dat het daarbij ging om een landelijke trend, betekende dan ook niet meer dan een schrale troost.

„Inderdaad, op de keper beschouwd heb ik er niets van terecht gebracht. Afgezet tegen andere provincies is de VVD in Limburg nog steeds een witte vlek, met verhoudingsgewijs erg weinig leden. Anderzijds hebben we het diepe dal langzaam maar zeker verlaten. Ons ledenbestand is inmiddels al weer met bijna driehonderd toegenomen. Maar luister, die hoe dan ook teleurstellende cijfers hebben volstrekt niets met mijn vertrek te maken. Ik vind gewoon dat mijn opvolger ruim de tijd moet krijgen om zich op de komende gemeenteraads- en parlementsverkiezingen voor te bereiden. En die laatste zijn trouwens nog maar een kwestie van tijd, want dit kabinet zit de rit zeker niet uit. Ja, daar ben ik honderd procent zeker van."
Behalve de dramatisch lage opkomst tijdens de laatst gehouden statenverkiezingen kende zijn bijna voorbije voorzitterschap ook naar Breukers' eigen oordeel een even tragisch als historisch dieptepunt. Daarvoor waren zijn ongekend heftige aanvaringen, die zelfs even leken te ontaarden in een ordinaire vete, met het liberale Tweede Kamer- annex gemeenteraadslid Jos van Rey uit Roermond te spraakmakend.

Directe aanleiding vormde de onverkiesbare plaats die Van Rey op de VVD-kandidatenlijst innam tijdens de laatst gehouden Kamerverkiezingen. Hoewel hij zijn uitgesproken mening over 'Roermondse Jos' liever voor zich houdt, laat hij plots – heel even maar – het achterste van zijn tong zien: „Zeker, Jos is een keiharde werker. Maar soms raapt hij dubbeltjes op, terwijl hij op zoek is naar tientjes. Luister, ik houd niet van politici die zichzelf willen profileren over de rug van anderen. En dat bedoel ik in algemene zin, want met modder gooien is mijn stijl niet. Nee, meer wil ik er niet over kwijt. Trouwens, Jos weet hoe ik over hem denk. Dat neemt niet weg dat we politiek gezien nog steeds contact met elkaar hebben. Puur zakelijk, ja."

● *Frans Breukers neemt morgen afscheid als voorzitter van de VVD in Limburg.* Foto: JAN PAUL KUIT

expositites

● **HEERLEN**

Openbare Bibliotheek, Raadhuisplein 20. Expositie met schilderijen en tekeningen van Theo Lenssen. T/m 23/9, geopend ma t/m do 16-20 uur, di, wo en vr 14-17 uur, za 10-13 uur. **Bezoekerscentrum Schrieversheide,** Schaapskooiweg 99. Expositie 'Roofvogels in Nederland'. T/m 29/9, geopend van di t/m zo van 11-17 uur. **Stadsgalerij Heerlen,** Raadhuisplein 19. Tentoonstelling 'De stijl van Hendrik Valk' open di t/m vr van 11-17 uur en za en zo van 14-17 uur. **Luciushof,** Putgraaf 5, Kunstenaarscollectief in Konfrontatie. T/m 22/9. za en zo van 14-17 uur. **Geologisch Museum** . Voskuilenweg 131. Bibliotheca Hermetica van Jeroen van Westen. T/m 10/1, ma t/m vr 9-12 en 14-16 uur. **Thermenmuseum,** Coriovallumstraat 9. Tentoonstelling 'Archeologisch Limburg 1987-1989'. T/m 20/10, geopend di t/m vr van 10-17 uur, za en zo van 14-17 uur. **Galerie 't Wevertje,** De Weverziekenhuis. Expositie van Mieke Winants en Miriam Wetzels. T/m 30/9. **Galerie Signe,** Akerstraat 82a. Expositie van Trudy van Soest. Van 15/9 t/m 27/10, geopend do t/m zo van 14-17 uur. **Ontmoetingscentrum Welterhof.** Expositie van Kees van Ekelenburg. T/m 27/9, open dag van 14-21 uur, in het weekeinde van 13-19 uur.

● **VOERENDAAL**

Gemeentehuis. Expositie met schilderijen van Rob Hanssen. T/m 27/9, open ma t/m vr van 8.30-12.30 uur en di van 13.30-16.30 uur. **Galerie Schiltaere,** Jan Peukensweg 13. Tentoonstelling van schilderijen uit de 19e en 20e eeuw. Van 14/9 t/m 6/10, open ma t/m vr 15-20 uur, za en zo 14-20 uur.

● **LANDGRAAF**

Raadhuis. De Bokkerijders in de literatuur. T/m 27/9, open ma t/m vr 9-12 uur, ma en do ook 14-16 uur, do ook 17-19 uur. Galerie Gaudi. Hereweg 83, Lenie van Vugt, objecten en Petra Dijkers, tekeningen en schilderijen. T/m 6/10, do t/m zo van 10 tot 17 uur. **Galerie Ipomal,** Kerkberg 2. Expositie van May Ernes. T/m 22/9, geopend vr 17-20 uur, za en zo 14-17 uur. Expositie van Bert Mullenders. Van 29/9 t/m 10/11, open vr 17-20 uur, za en zo van 14-17 uur.

● **BRUNSSUM**

d'r Brikke-Oave, Lindeplein 5a, hommage aan een tuin, werken van Paula Janken-Wolfs, tot 23/9, ma t/m vr van 10-12, van 14-17 en van 19-21 uur. Zo van 15-17 uur. **Galerie 'Het Kijkraam',** Akerstraat 124. Expositie van Leo Peeters, Jose van der Reijden en Hein Sepaniak. T/m 29/9, open di t/m zo van 14-18 uur.

● **MARGRATEN**

Galerie Keramiek, Groot Welsden 48. Permanente expositie van Natascha Rieter en Siegfried Gorinskat. Open di t/m zo 13-17 uur.

● **GULPEN**

Galerie 'De Aw Sjoklaatfebrik', Ringweg 31. Expositie van Willy van Beek. Van 29/9, geopend do, vr en za van 14-17.30 uur.

Cornelius-octaaf in Heerlerheide

HEERLEN – In de parochiekerk van de H. Cornelius in Heerlerheide vindt van zaterdag 14 tot en met zondag 22 september het jaarlijks octaaf plaats van de H. Cornelius. De heilige wordt vooral aangeroepen bij krampen en stuipen en zenuwziekten in het algemeen, tegenwoordig ook bij stress. Het octaaf wordt ingezet met een mis op zaterdag 14 september om 19 uur in genoemde kerk. De eucharistieviering wordt opgeluisterd door het zangkoor St. Caecilia. Van maandag tot en met vrijdag is er dagelijks een mis om 9 en 19 uur. Op zondag zijn er 9, 10 en om 11 uur missen. Elke dag wordt om 15 uur de kinderzegen gegeven.

'Slag bij Waterloo' tijdens Jupfeest

HEERLEN – De Verenigde Schandeler Verenigingen houdt dit weekeinde het jaarlijkse Jupfeest op en rond de vijver aan de Burettestraat. Zaterdag begint het feest om 10 uur met een snuffelmarkt, braderie, water- en kinderspelen en muziek. Om 18.30 uur stijgt een heteluchtballon op.

Omstreeks 21 uur wordt langs de vijver het openluchtspel 'De slag bij Waterloo' naar M. Kessels opgevoerd. Onder regie van Ben Malherbe vertelt Jef Clement het verhaal van d'r Kuep van Heële, die op 13 juni 1815, door zijn Akense strijdmakker Bamberg wordt opgehaald om de uit Elba ontsnapte Napoleon te helpen in zijn strijd tegen de geallieerden. Het spel wordt uitgevoerd door leden van De Twaalf Rovers, De Paljassen, Harmonie Eendracht, Stadsschutterij St. Sebastianus en een groep ruiters.

Na de uitvoering vindt er een gezellige avond plaats. Zondag geeft harmonie Eendracht om 11 uur een concert. Aansluitend is er frühschoppen, kindermarkt en spellenmiddag.

Reckless Fingers naar Kerkrade

KERKRADE – De Nederlandse formatie Reckless Fingers en de Amerikaanse zanger Norris verzorgen zondag vanaf 15.00 uur in Zum blauen Bock aan de Romeinenstraat 84 in Kerkrade-West een country bluegrass matinee. Country Promotion Limburg (CPL) start met deze twee acts het nieuwe seizoen.

Reckless Fingers staan met hun repertoire van Amerikaanse folksongs en bluegrass aan de top van dit genre in Nederland. Norris is een uit de USA afkomstige zanger met Amerikaanse traditionals en oldtimers, die zichzelf begeleidt op banjo, gitaar en andere instrumenten. Hoogtepunt van deze matinee wordt een gezamenlijk optreden van Norris en Reckless Fingers. Voor meer informatie: CPL, telefoon 045-420313.

Fanfare St Caecilia Jabeek viert 85-jarig bestaan

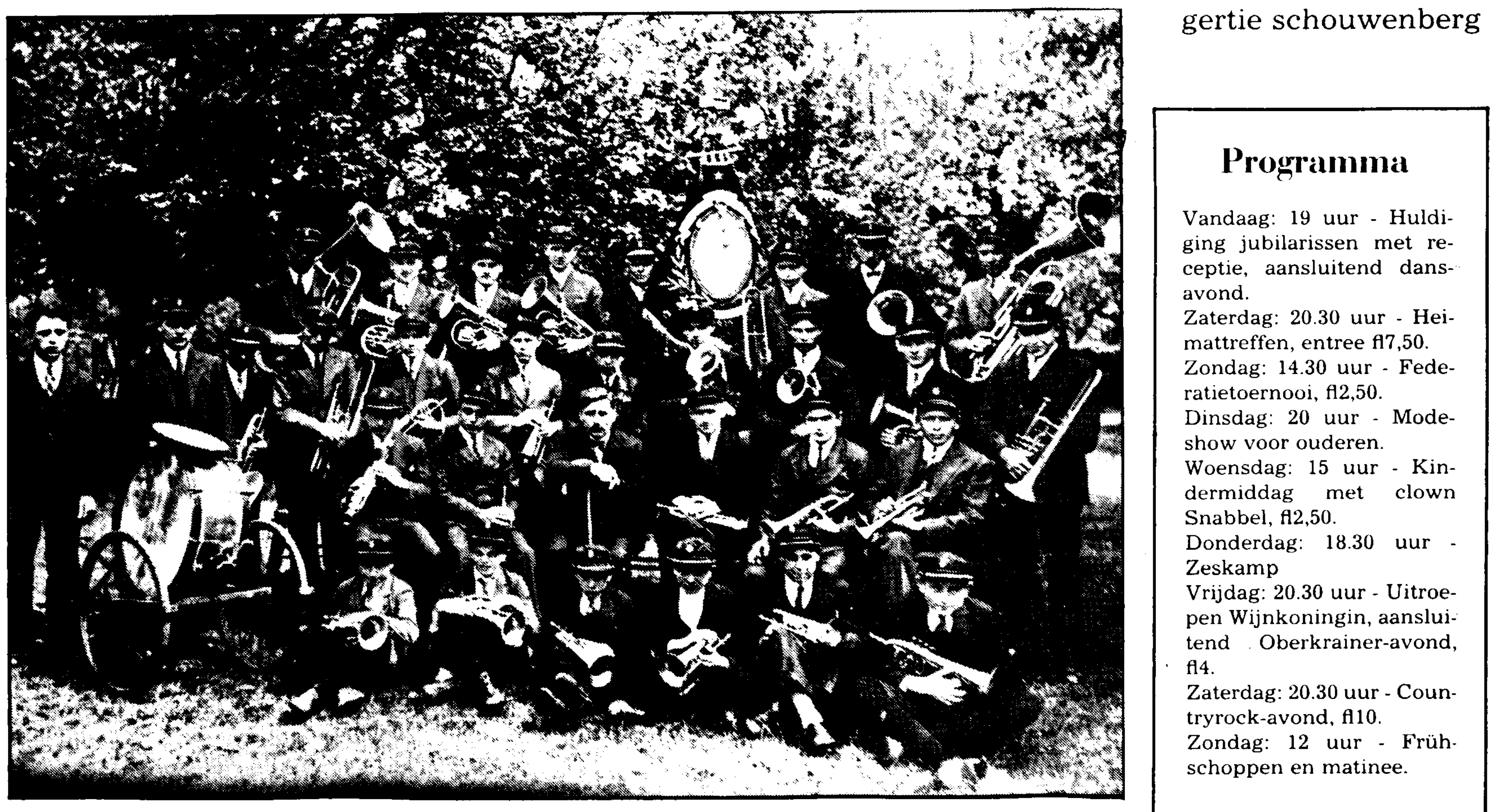
Met trom en uil naar Merkelbeek

JABEEK – Met het lied 'den uil' is het allemaal begonnen. Toen, in juni 1905. Een groepje Jabeekenaren vertrekt op een zomerse dag opgewekt naar het volksfeest in Merkelbeek. Te voet natuurlijk, zo ging dat in die tijd. Om de kilometers makkelijker te overbruggen én om toch een beetje goed voor de dag te komen daar in het Merkelbeekse, besluit het clubje een lied te zingen, dat op het feest uitgevoerd kan worden. Begeleid door enkel een trom, valt de keuze op 'den uil'. En de uitvoering 'slaagde schitterend', aldus de overlevering.

Onder het genot van een borrel, wordt vervolgens nagekaart over het behaalde succes. Het groepje besluit een vereniging te worden. Een toneelvereniging. Van een fanfare kan, met slechts één trommel in het bezit, nog geen sprake zijn. De naam Fidelitas wordt bedacht en het eerste toneelstuk voorbereid. In januari 1906 wordt het opgevoerd door Oefening Baart Kunst, een iets handzamere naam dan het tongbrekende Fidli.. Fidelti.. Fidelitas dus.

Maar de koekoeksklanken blijven hangen. Het mysterie muzieknoot wordt gekraakt. Instrumenten gekocht. En dan, op 20 mei 1906, is het zover. Het koekoeksjong verlaat het nest en slaat zijn vleugels uit: Fanfare St Caecilia is een feit.

Inmiddels heeft het muziekgezelschap er een heel mensenleven op zitten. Met alle pieken en dalen die daarbij horen. Hoogtepunten waren bijvoorbeeld de koninklijke goedkeuring die in 1910 werd verkregen en de eerste prijs die de fanfare in 1985 bij het WMC in Kerkrade in de wacht sleepte. Minder prettig waren de Twee Wereldoorlogen, die frivole muziek onmogelijk maakten.

● *Nostalgie uit de oude fanfaredoos: mooi uitgedost voor het zilveren jubileum.*

Maar al met al kijkt de (vanuit menselijk oogpunt gezien) bejaarde, maar nog steeds vitale vereniging met plezier terug op de voorgaande jaren. En hoe kun je dat beter tonen, dan door het geven van een partijtje?! Dat doet St. Caecilia dan ook. Vanaf vandaag wordt er tien dagen lang feestgevierd in en rond de feesttent op de Maar in Jabeek. En onder het genot van een borrel zal er ongetwijfeld worden nagekaart over het succes van de afgelopen jaren. En wie weet, klinkt na het nodige gerstenat nog eenmaal dat oude lied, waar het allemaal mee begon...

gertie schouwenberg

Programma

Vandaag: 19 uur - Huldiging jubilarissen met receptie, aansluitend dansavond.
Zaterdag: 20.30 uur - Heimattreffen, entree fl7,50.
Zondag: 14.30 uur - Federatietoernooi, fl2,50.
Dinsdag: 20 uur - Modeshow voor ouderen.
Woensdag: 15 uur - Kindermiddag met clown Snabbel, fl2,50.
Donderdag: 18.30 uur - Zeskamp
Vrijdag: 20.30 uur - Uitroepen Wijnkoningin, aansluitend Oberkrainer-avond, fl4.
Zaterdag: 20.30 uur - Countryrock-avond, fl10.
Zondag: 12 uur - Frühschoppen en matinee.

Meer geld voor cultuur Kerkrade

Van onze verslaggever

KERKRADE – Op de begroting 1992 van de gemeente Kerkrade staat een bedrag van 125.000 gulden voor het stimuleren van culturele activiteiten. Uit die pot - waarvan de omvang nog door de gemeenteraad goedgekeurd moet worden - wordt ook het Zomerfestival '92 in Kerkrade betaald. „We willen dat festival beter structureren en ook nog eens goed naar het programma kijken. Komend jaar willen we er samen met Herzogenrath een goed festival van maken. Op deze manier brengen we 'schwung' in Kerkrade", meent wethouder Hub Bogman.

In Kerkrade is men tevreden over de gang van zaken tijdens het afgelopen festival dat de naam Zomerserenade droeg. Vooral het laatste weekeinde met de viering van het 40-jarig WMC-bestaan en alternatieve marswedstrijden op de Stationstraat sloeg aan. „Dat soort activiteiten moet ook in het programma worden opgenomen, maar ook meer experimentelere kunstvormen moeten aan bod komen", meent de wethouder. Straattheater en exposities (in de burgerzaal van het gemeentehuis) moeten dan ook op het programma komen.

Bogman wil met een aantal organisaties om de tafel gaan zitten om het Kerkraadse zomerfestival meer structuur te geven. Het Wereld Muziek Concours, dat in 1993 weer gehouden wordt en de horeca in Kerkrade horen daar zeker bij. Maar ook andere culturele instellingen wil de wethouder erbij halen. „Kerkrade is natuurlijk niet alleen maar blaasmuziek en biertenten op de markt. Er zijn meer culturle kanten aan Kerkrade. Cultuur is één van onze sterke kanten en daar moeten we wat mee doen."

De Rodahal zal volgens Bogman een face-lift moeten ondergaan in verband met het Wereld Muziek Concours 1993. Herinrichting van het Wijngrachttheater en de eventuele bouw van een muzisch centrum, kunnen daardoor pas op termijn ter hand genomen worden.

'Thuiszorg Telefoon' wint

Bert Bouwmans 'vrijwilliger van het jaar'

Van onze verslaggever

HEERLEN – Bert Bouwmans (37), secretaris van de stichting Bewonersbelangen De Vossekuil/Nicolaas Beetsstraat in Heerlen, is gistermiddag in het ORA-hotel uitgeroepen tot 'vrijwilliger van het jaar'. De 'Thuiszorg Telefoon' won de eerste prijs in de categorie 'vrijwilligersproject 1991'.

De Vrijwilligersprijs in twee categorieën is dit jaar ingesteld in het kader van het 10-jarig bestaan van de Vrijwilligerscentrale Heerlen. Het is de bedoeling dat de uitreiking een jaarlijks terugkerend karakter krijgt.

Burgemeester Piet van Zeil reikte gistermiddag de prijs (een fraai kunstwerkje) in de categorie 'vrijwilliger van het jaar' uit aan Bert Bouwmans. Hij zet zich in bij de herhuisvesting van de bewoners van de Vossekuil, die wegens afbraak van de flats gedwongen zijn te verhuizen. „In de vaak uitzichtloze situatie waarin de bewoners van de Vossekuil leefden en nog leven, valt er weinig eer met dit vrijwilligerswerk te behalen. Menigeen zou de pijp aan Maarten hebben gegeven. Zo niet de heer Bouwmans," meldt de jury.

'Thuiszorg Telefoon', waarbij in 1988 de eerste aanzet werd gegeven door het Platform Vrijwilligersorganisaties in de Zorg, kwam als winnaar tevoorschijn in de categorie 'vrijwilligersproject 1991'.

Bij de 'Thuiszorg Telefoon' worden vanuit een centraal meldpunt vragen van hulpbehoevenden in de thuissituatie doorgesluisd naar de hulpverlende vrijwilligersorganisatie. Het voordeel van deze werkwijze is dat de hulpvrager niet meer van het kastje naar de muur behoeft te worden gestuurd. „De thuiszorg wordt een steeds belangrijkere factor in het leven van hulpbehoevenden. Het gaat hier om een uniek en navolgingswaardig initiatief voor Limburg," aldus een passage uit het juryrapport.

Eervolle vermeldingen bij de vrijwilligersprojecten kregen: patiëntenvereniging Gezondheids Centrum Hoensbroek-Noord en Werkgroep Toegankelijkheid Heerlen. Bij de vrijwilligers ontvingen mevrouw M. Boss (38) uit Hoensbroek en mevrouw M. Sonnenschein (60) uit Heerlen een oorkonde.

● *De vrijwilligers tonen trots de oorkondes die zij gisteren ontvingen.* Foto: KLAUS TUMMERS

per persoon

Jubilarissen

De fanfare St. Caecilia Jabeek viert dit weekeinde het 85-jarig bestaansfeest in een paviljoen op de Maar. Tijdens de receptie, die vanavond vanaf 20 uur wordt gehouden, worden vier jubilarissen gehuldigd. **Herman Janssen** is 60 jaar lid en speelt nog steeds bugel. **Math Gorissen** is 50 jaar lid van de muziekbond en is bijna 35 jaar actief bij de Jabeekse fanfare. **Frans Adams en Leo Knooren** vieren beiden hun 40-jarig lidmaatschap.

Jubilarissen (2)

De fanfare St. Lambertus Schinveld huldigt zaterdag een aantal jubilarissen. **Leo Hendrikx en Jan Pagen** maken al 40 jaar deel uit van het bestuur van de vereniging. **Wiel Theunissen** is 25 jaar lid.

Gouden paar

Vandaag viert het echtpaar **Zef Kurvers en Mina Kurvers-Vliegen** hun gouden huwelijksfeest. Het echtpaar Kurvers woont aan de Ravensboschstraat 24 in Arensgenhout-Hulsberg. Om 16.30 uur wordt vandaag in de kapel van klooster Ravensbosch een dankmis opgedragen. De receptie is van 19-20 uur in zaal Knols-De Wever, Hoofdstraat 77 in Schimmert.

Afscheid Jamar

Vandaag neemt **Jo Jamar** tijdens een receptie in het Thermenmuseum in Heerlen afscheid als gemeente-archivaris. Jo Jamar, ook oud-directeur van het Thermenmuseum, is benoemd tot Rijksarchavaris in Limburg. De receptie is van 17 tot 19 uur.

weekend-agenda

APOTHEKEN.

De avond-, weekend- en zondagsdiensten beginnen op vrijdagavond en eindigen de volgende week vrijdagochtend om 8.30 uur.

BRUNSSUM - SCHINVELD.
Schinveld, A ge Water 20, ☎272899.
HEERLEN.
Heerlen Zuid, Bautscherweg 52a, ☎423233. B.g.g. ☎711400.
LANDGRAAF.
Landgraaf, Pasweg 6-8 Schaesberg, ☎326900. Voor spoedgevallen dag en nacht bereikbaar.
KERKRADE - EYGELSHOVEN.
Smithuis, van Gronsveldstraat 2, ☎454000.
KERKRADE-WEST.
Snijders, Kampstraat 114, ☎420777.
BLEIJERHEIDE.
Noodapotheek Pricksteenweg, ☎ 462050. Zaterdag van 10.30 tot 16 uur en zondag van 12 tot 13 uur en van 18 tot 19 uur. Voor spoedgevallen dag en nacht geopend.
SIMPELVELD - BOCHOLTZ.
Voncken, Dr. Ottenstraat 9, Simpelveld, ☎441100. Zaterdag van 11 tot 15 uur en zondag van 14.30 tot 15 uur. Voor spoedgevallen kan men terecht van 22 tot 22.30 uur.
HOENSBROEK - HEERLERHEIDE.
Heerllerheide, Corneliusplein 2, ☎ 211377.
NUTH.
Voor spoedgevallen eigen apotheek (bgg ☎711400).

TIGH - HEERLEN.
☎711400. (Informatie over avond- en weekeinddiensten van artsen, tandartsen, apothekers en het Groene Kruis.)

GROENE KRUIS
Wachtdienst voor spoedgevallen: Heerlen: ☎713712. Nuth-Voerendaal-Simpelveld: ☎04405-2995. Brunssum- Schinveld-Jabeek: ☎259090. Hoensbroek-Merkelbeek-Bingelrade: ☎225588. Kerkrade: ☎459260. Eygelshoven- Landgraaf: ☎323030.

ARTSEN
HEERLEN.
Voor spoedgevallen ☎711400 (brandweercentrale) bellen.
KERKRADE-OOST.
Tot zaterdag 12 uur vlg. telefoonbeantwoorder van eigen huisarts. Van zaterdagmiddag 12 uur tot zondagmorgen 10 uur dr. Hubbers, tel. 453003. Van zondagmorgen 10 uur tot maandagmorgen 8 uur dr. Schiffers, tel. 452176.
SIMPELVELD - BOCHOLTZ.
Van vrijdagavond tot zondagmorgen Schiffelers, Hoebigerweg 16 Eys, ☎04451-1500. Zondag Mom, Baneheide 45b Bocholtz, ☎443938.
SCHAESBERG.
Zaterdag Pieck, ☎311322 en zondag Ypenburg, ☎322072.

Patiënten gezondheidscentrum Hoensbroek-Noord kunnen dag en nacht bellen, ☎214821. Uitsluitend voor spoedgevallen: ☎231800. (Overigen dienen in geval van nood eerst de eigen huisarts te bellen.)

TANDARTSEN.
HEERLEN - hULSBERG - VOERENDAAL.
Scuric, Kerkraderweg 40, ☎423535. Spreekuur zaterdag en zondag van 11 tot 12 uur. B.g.g. bel TIGH, ☎711400.
KERKRADE -UBACH OVER WORMS - NIEUWENHAGEN - EYGELSHOVEN.
De Jong, Wentholtstraat 3, Schaesberg, ☎314587. Spreekuur van 11.30 tot 12 uur en van 19 tot 19.30 uur.
SIMPELVELD -BOCHOLTZ GULPEN - VAALS - WIJLRE - WITTEM.
Nijdam, Remigiusstraat 23a Simpelveld, ☎442880. Spreekuur van 11.30 tot 12 uur en van 17.30 tot 18 uur.
BRUNSSUM - SCHINVELD NUTH - HOENSBROEK - SCHINNEN.
Beekman, Akerstraat Noord 17 Brunssum, ☎222161. Spreekuur van 11.30 tot 12 uur en van 17.30 tot 18 uur.

HULPDIENST SOS
Dag en nacht bereikbaar, ☎719999.

Geslachtsziektebestrijding:
24- uurs infolijn, ☎740136.

INFO EN ADVIES
Iedere eerste en derde maandag van de maand van 14 tot 16 uur: Spreekuur van burgerraadslieden in Ons Huis, St. Josefstraat 21 Hoensbroek. Zelfde tijdstip: Spreekuur voor ex-mijnwerkers in CMW, Kloosterraderstraat 20 Kerkrade. Spreekuren Bureau Sociale Begeleiding Heerlen, van Grunsvenplein 6, ☎713511: maandag tot en met vrijdag van 9 tot 12 uur en donderdag van 17 tot 19 uur.

klein journaal

oostelijke mijnstreek ☎ redactie: 739282

Kerkrade

● De bejaardensoos Ovada Spekholzerheide viert zaterdag het 40-jarig bestaansfeest in verenigingslokaal Willem Tell aan de Pleinstraat. Tijdens de receptie, die van 18.30 tot 20 uur gehouden wordt, worden mevrouw Crombach-Vromen en de heer A. Jongen in het zonnetje gezet omdat zij meer dan 25 jaar lid zijn van de Sociëteit.

● Het show- en trompetterkorps St. Barbara Chevremont houdt zaterdag en zondag een wijkfeest op de Kloosterbosstraat. Het programma ziet er als volgt uit: Zaterdag 14 uur: rommelmarkt; 19 uur: start speurtocht; 20 uur: optreden Tony Sikes Orchestra. Zondag 11 uur: frühschoppen; 12.30 uur ontvangst van de deelnemers aan het muziekfestival, met aansluitend officiële opening, optocht en defilé. Vervolgens geven de 15 deelnemde vereniging een concert.

● De CDJA-afdeling Kerkrade houdt vanavond om 19.30 uur een algemene ledenvergadering in Hotel Herpers aan de Markt. Aan de orde komen de 'Christelijke Sociale Aktie Nu' en Eurode.

Op het plein rond de St.-Martinuskerk in Spekholzerheide is zondag van 11 tot 18 uur een rommel- en vlooienmarkt. De opbrengst is voor de kerk die momenteel in de steigers staat. Van 12 tot 14.30 uur spelen de Anselbach Musikanten.

Heerlen

● De Verzamelaar houdt zaterdag van 13.30 tot 16 uur een gratis ruilbeurs in 't Volkshuis, Dennestraat 2 te Passarrt.

● De Speeltuinvereniging Meezenbroek viert zaterdag de officiële heroping van de speeltuin, die gevestigd is op het voormalig KEV-terrein aan de Henri Jonasstraat. De 65-jarige speeltuin is met hulp van vrijwilligers grondig opgeknapt. Om 13 uur zaterdagmiddag is iedereen van harte welkom.

● De Heerlense afdeling SOS-kinderdorp voelt zich financieel verantwoordelijk voor de bewonertjes van het 'Heerlen House' in het Braziliaanse Joao Pessoa. Scouting Heerlen wil meewerken aan de bouw van een school binnen dit project. Zaterdag zijn de scouts om 12 uur op de Promenade om het nieuwe scoutingjaar te openen en om bij het publiek belangstelling te wekken voor het 'Heerlen House' en de school.

Eygelshoven

● In de grote sporthal van het Socio-project wordt zondag van 10 tot 18 uur een grote rommelmarkt gehouden.

Schinveld

● De Schinskoel start binnenkort weer met cursussen voor kinderen. Voor informatie kan men tercht bij Jenny Roost, ☎045-256092.

Simpelveld

● De Stichting 'Sang Timur' houdt zaterdag in Simpelveld en Bocholtz een kleding-ophaalactie. De opbrengst daarvan wordt besteed aan de bouw en inrichting van een nieuw kinderinternaat in Mauloo (Flores, Indonesië). 'Sang Timur' zet zich al jaren in voor het werk van zuster Sluper en haar ordegenoten van Arme Kind Jezus in Indonesië.

Turn- en acrobatenclub Simpelveld houdt zaterdag een country- en westernavond met de Black Hills Country Band in zaal Dackus aan de Irmstraat. Aanvang 20.30 uur.

Mandelinevereniging Sorriënto houdt zondag van 10 tot 17 uur in zaal De Kroon aan de Kloosterstraat in Simpelveld haar jaarlijkse fancy-fair en rommelmarkt.

Ransdaal

● Het Samenwerkingsverband Muziekverenigingen Voerendaal, waarvan 5 plaatselijke korpsen deel uitmaken, houdt het jaarlijkse muziektreffen 'Sterparade' op zondag 15 september vanaf 16.30 uur het Dorpsplein te Ransdaal.

Hoensbroek

● In Ons Huis, St. Josefstraat 21, wordt maandag om 14 uur een voorlichtingsmiddag over Erfrecht gehouden door de wao/aww-Belangenvereniging.

● In Hartje Hoensbroek wordt morgen van 10 tot 16 uur de jaarlijkse kindermarkt gehouden.

Landgraaf

● De openbare bibliotheek en de Vrije Academie houden zondag in 't Klooster, Kloosterstraat 23 in Landgraaf een 'open dag' van 14 tot 17 uur.

Viering tienjarig jubileum ondanks tegenwind van Roermondse bisschop

Pastorale School bleef overeind

HEERLEN - Ondanks 'de tegenwind' van de bisschop van Roermond is het mosterdplantje dat zes dekens uit de Oostelijke en Westelijke Mijnstreek in het begin van de jaren tachtig uitzetten, overeind gebleven. Hun Pastorale School bestaat deze maand tien jaar. Het tinnen jubileum wordt zaterdag in Huize De Berg in Heerlen gevierd.

● *Piet van der Bruggen (rechts), de coördinator van de Pastorale School, en mr Theo van Rens.* Foto: FRANS RADE

Bij die gelegenheid zal ook de brochure worden aangeboden waarin Piet van der Bruggen de geschiedenis van de jubilerende school boekstaafde. Hij is de coördinator van de Pastorale School. Eerder was hij godsdienstleraar aan het Bisschoppelijk College in Sittard, moderator aan het Ursula-lyceum in Roermond, pastoor-deken van Roermond en tot 1981 pastor in het De Weverziekenhuis in Heerlen. In 1981 ging hij met emeritaat. Wat heet! Zopas is het vierde boek voltooid. 'Niet te geloven' is de titel van het werk. Eerder verschenen van zijn hand: 'Op de rand van je bed', 'Langs de kant van de weg' en 'Dispuut met mijn engel'. Voorts verzorgt hij een column in het Hervormd Weekblad.

Het lag derhalve voor de hand dat hem werd gevraagd de historie van het 'ongewenste kind' op schrift te stellen. Te meer daar de Pastorale School ook zijn geesteskind is, al behoort Piet van der Bruggen niet tot de oprichters.

Peetvaders

Peetvaders waren de dekens Jan Brounts van Schaesberg, Dominicus Frencken van Brunssum, Pierre Jochems van Heerlen, Jan Keulen van Schinnen, Wiel Meijs van Hoensbroek en Jan Schulpen van Kerkrade. In navolging van confraters uit andere diocesen besloten zij, op 25 augustus 1980, ook in de Mijnstreek een Pastorale School op te richten ten einde er leken toe te rusten voor pastorale taken.

„Er waren twee redenen", aldus Piet van der Bruggen (74). „Het aantal priesters werd minder en ouder. Bovendien had het Tweede Vaticaans Concilie bepaald dat er ook voor leken een rol was weggelegd; dat de roomskatholieke kerk niet alleen een clericale kerk is. Het was zaak om de leken die zich geroepen voelden, daartoe toe te rusten.

Prompt kwam er tegenwind van Roermond. De bisschop was erop tegen, te meer daar het initiatief buiten hem om was genomen. Hij pakte de dekens stevig aan. Zij beriepen zich op hun deskundigheid en hun geweten."

Er kwam een stuurgroep onder voorzitterschap van drs Sjef Moonen van de Sociëteit van Afrikaanse Missiën die aan de HTP missiologie doceerde en er kwam een stichting, waarvan mr Theo van Rens voorzitter werd. Hij was achtereenvolgens juridisch medewerker van het AMF en DSM.

Start

Coördinator werd Piet van der Bruggen. Het merendeel van begeleiders en inleiders recruteerde hij op de HTP, de latere UTP. Cursisten werden via de parochies geworven.

Met 43 cursisten uit 24 verschillende parochies ging de Pastorale School op 14 september 1981 van start. Na de basiscursus kon in het tweede jaar een meer gespecialiseerde studie worden gevolgd.

Vanaf 1984 organiseerde de Pastorale School ook korte thematische lessen. „Ze hadden ten doel om de deelnemers en deelneemsters deskundige en eigentijdse informatie te verschaffen op terreinen van levensbeschouwing en religie", aldus mr Theo van Rens (66).

Begin 1986 stond de cursus 'Van inzicht veranderd' op het programma. Docenten waren dr Harry Spee, Wies Stael-Merkx, drs Seef Konijn, drs Karel Weerkamp CssR en Joost Reuten. Voor mgr dr J.M. Gijsen was dit reden tot een reactie. „Aan geen van de docenten van deze cursus kan ik het vertrouwen van de kerk geven vanwege de opvattingen die zij huldigen en de praktijken die zij tolereren of ondersteunen", schreef de bisschop bij brief van 12 februari 1986 aan de geestelijkheid van Zuidoost-Limburg. De verantwoordelijken van de school adviseerde hij om de Pastorale School op te heffen.

Records

De belangstelling voor de inleiding van Wies Stael-Merkx, voorzitter van de 8-mei-beweging, sloeg, volgens Piet van der Bruggen, alle records.

Ook de Pastorale School is lid van de 8-mei-beweging. Van der Bruggen: „Wij kunnen ons volledig vinden in de woorden van Wies Stael-Merkx die tegenover Simonis opmerkte dat wij het andere gezicht van de kerk vertegenwoordigen. 'Nee', zei Simonis, 'jullie vertegenwoordigen het gezicht van een andere kerk.'

Wij behoren tot de kerk, maar hebben een ander gezicht. Wij zijn nergens tegen, maar voor een eigentijdse, op Vaticanum II steunende theologie. Velen zijn het Tweede Vaticaans Concilie vergeten of beschouwen het als een mislukking. Toch proberen wij dat geluid in stand te houden."

Daling

Na 1986 daalde het aantal cursisten op de Pastorale School fors. In andere diocesen was dat niet anders. Er waren, volgens Van der Bruggen, twee redenen. „De meest geïnteresserden hadden we gehad. Bovendien was de drempel vrij hoog: twee seizoenen van 24 avonden. In Limburg kwamen daar de Gijsen-priesters nog bij. Hun is verboden mensen naar de school te sturen."

Bij gebrek aan belangstelling werd de twee-jarige cursus, in 1990, afgebouwd. Ervoor in de plaats kwamen informatieve, kortlopende cursussen.

In totaal werden 273 mensen opgeleid. Tachtig procent van hen waren vrouwen. „Ze hebben nu eenmaal meer belangstelling voor kerk en religie", licht mr Theo van Rens toe. „De meesten van hen zijn individueel met pastoraal werk bezig. Anderen maken deel uit van liturgiegroepen, vonden hun weg in het Missionair Centrum of in Amnesty International."

Bevrijdend

Piet van der Bruggen kwam in zijn historiografie tot de volgende slotsom: „Tegenover het reactionaire, restauratieve, gesloten kerkbeleid dat sinds het begin van de jaren zeventig in de Nederlandse kerkprovincie, met name in het bisdom Roermond, werd gevoerd, heeft de Pastorale School het bevrijdend gedachtengoed van Vaticanum II levend gehouden en de inzichten van een vernieuwde theologie naar best vermogen verwoord en uitgedragen in cursussen, bezinningsdagen en samenkomsten. Voor velen is de Pastorale School daardoor geworden tot een »baken op woelige baren', een toevluchtsoord en een onderdak."

Over de toekomst maakt mr Van Rens zich geen zorgen. „Zolang er mensen met vragen zijn, gaan wij door."

„Voorlopig kunnen alle cursussen doorgaan", voegt Piet van der Bruggen hieraan toe. „Aan belangstelling is geen gebrek. Ik heb zelfs belangstellenden moeten afwijzen en de deelnemers aan de cursus voor senioren in twee groepen moeten opsplitsen. Ook komen er nieuwe cursussen, zoals een cursus over stervensbegeleiding en rouwverwerking. Ook zal leken worden geleerd hoe een dienst zonder priester te houden. Want ook met de Gijsen-priesters redden we het niet meer. Zij bevorderen veeleer de afbouw dan de opbloei. Als de kerk met deze paus op dit spoor doorgaat, met het benoemen van omstreden bisschoppen en compromitterende geschriften als Humanae Vitae, zie ik voor de kerk weinig toekomst meer. Moraal en dogmatiek slaan niet meer aan. Die tijd is voorbij. Daarom is er behoefte aan een onderdak, aan een toevluchtsoord als de Pastorale School."

jan van lieshout

Steeds meer boeren hebben psychische aandoeningen

Van onze verslaggever

HORST - Het aantal agrariërs dat door psychische aandoeningen langdurig arbeidsongeschikt raakt, groeit snel. Tot die vaststelling kwam gisteren, bij de opening van de thematentoonstelling over de gezondheidszorg in de land- en tuinbouw, in het Agrarisch Infocentrum te Horst mr C. W.L. van der Schoor, directeur Bedrijfsverzekeringen Interpolis Leven.

„Met name aspecten als quoteringsdiscussies, milieuproblematiek en mestwetgeving," zijn volgens hem, „een duidelijke oorzaak".

Rugaandoeningen blijven echter de belangrijkste oorzaak van de arbeidsongeschiktheid in de agrarische sector.

Volgens ir M.M.M. Creemers, secretaris van de Stichting Gezondheidszorg Agrarische Sectoren, is de arbeidsongeschiktheid in de land- en tuinbouw (plusminus 35.000 personen) voor bijna de helft te herleiden tot problemen met rug en ledematen. Dit cijfer ligt bijna tweemaal zo hoog als in andere bedrijfstakken.

Bovendien komt de agrarische sector met zo'n 12.000 tot 15.000 bedrijfsongevallen per jaar op de tweede plaats van de top-tien van bedrijfstakken met het hoogste ongevalsrisico. Alleen in de bouw is het risico nog hoger.

Tot nu toe was de gezondheidszorg de sluitpost in de agrarische sector. De zorg voor de gezondheid van het dier had vaak een hogere prioriteit dan de zorg voor de gezondheid van de mens.

Stofproblemen

Op veelvuldig verzoek gaat het bestuur van de Stichting Gezondheidszorg Agrarische Sectoren aan die bedrijfsgezondheidszorg de komende twee jaar in Brabant en Limburg iets doen. Te meer daar alom over stofproblemen in de intensieve veehouderij en in de champignonteelt wordt geklaagd.

„Werken aan welzijn, gezondheid en veiligheid is harde noodzaak," stelde het PvdA-Tweede Kamerlid Servaas Huijs in zijn inleiding. „Het dringt ziekte en arbeidsongeschiktheid terug. Dat is belangrijk voor de werkgelegenheid in ons land, voor de concurrentiepositie van onze nationale economie, maar vooral voor alle werkenden in de land- en tuinbouw."

„Welzijn, gezondheid en veiligheid van de werkenden in de landbouw" is dan ook de titel van de thematentoonstelling die Servaas Huijs gisteren opende.

Regeringsbeleid zorgt voor handenvol werk

Drukte van belang bij huurcommissie

SITTARD – Een grote naamsbekendheid heeft de huurcommissie niet. Toch krijgt dit orgaan het ieder jaar drukker. De toenemende werkdruk is niet te wijten aan geraffineerde verkooptactieken, maar moet op het conto van de politiek worden geschreven.

Twee maatregelen uit Den Haag zorgden ervoor dat het werk de commissie dreigt te overspoelen. De regering gebruikt het orgaan als controle-instantie voor de uitgave van huursubsidie, en de forse huurverhoging bracht veel protesten op gang.

Die protesten lopen een gerede kans met één pennestreek te worden afgedaan. Per voorzittersuitspraak kan de commissie over slecht gemotiveerde bezwaren beslissen. En omdat het hier een onpartijdig orgaan betreft, is dit niet de instantie om te beslissen of de huurverhoging asociaal is, zoals op veel protesten vermeld staat. Maar de stroom protesten levert wel veel administratieve rompslomp op voor het secretariaat in Maastricht.

Een andere maatregel bezorgde de huurcommissie dit jaar al veel werk. De regering laat ieder jaar een aantal huursubsidie-aanvragen steekproefsgewijs controleren. Als blijkt dat huurders meer dan de maximaal redelijke huur betalen, krijgen ze over het teveel betaalde geen subsidie. Hiermee bespaarde het ministerie vorig jaar ruim 50 miljoen gulden.

De Limburgse huurcommissie voerde dit jaar ruim 2.000 van dergelijke controles uit. Huurder en verhuurder worden van het resultaat in kennis geteld. Niet zelden gebeurt het dat een huurder, die zo verneemt dat hij te veel huur betaalt, zich opnieuw tot de commissie wendt. Dit keer een verzoek tot huurverlaging.

Zo bezorgt de maatregel de huurcommissie dubbel werk. Maar voorzitter mr L. Wever klaagt daar niet over. „Als ik de minister was zou ik hetzelfde doen. Vijftig miljoen is niet niks. Ook als burger vind ik het terecht dat de overheid op haar uitgaven bespaart." Toen de controle-maatregel werd ingevoerd protesteerden de commissies nog, maar nu is de zaak volgens Wever algemeen aanvaard.

Sneller

Bijkomend gevolg van de maatregel is dat veel mensen bij de huurcommissie verschijnen die van toeten noch blazen weten. Ze worden opgeroepen om te voorkomen dat ze voor de Raad van State moeten procederen tegen korting op hun huursubsidie. Ook kan zo worden vastgesteld of de ambtenaar die de huurprijs inschat, zijn werk goed heeft gedaan. En de huurder die ziet dat hij teveel betaalt, ziet een verzoek tot verlaging sneller behandeld.

Felle discussies zijn voor de huurcommissie maar zelden te beluisteren. De zittingen zijn openbaar, maar slechts weinig mensen nemen de kans te baat om te zien hoe het er toegaat. In het Sittardse kantongerecht is bijvoorbeeld iedere week een zitting voor huurders en verhuurders in dit rechtsgebied. Achter de tafel zitten vijf mannen. De voorzitter en de vertegenwoordigers van huurders en verhuurders, ieder bijgestaan door een assistent.

Meteen is het raak: een verhuurder betwist een verzoek tot huurverlaging. Hij neemt de gelegenheid waar om uitgebreid te vertellen hoe nobel hij veel meer doet dan hij verplicht is, om de dames die bij hem een kamer huren van een perfecte woonruimte te voorzien. De dames zijn er niet om hem tegen spreken, maar het betoog lijkt niet veel indruk te maken op het college. Als blijkt dat de man de 400 gulden huur niet verdeeld heeft over kale huur en servicekosten, verschijnt er een bedenkelijke trek op het gezicht van de mannen achter de tafel.

Dit is een veelgemaakte fout: verhuurders die een 'all-in huur' berekenen. Als zo'n zaak voor de commissie komt, verlaagt die de prijs meteen tot de minimaal redelijke huur. Het verschil tussen minimaal en maximaal redelijke huur is altijd meer dan 100 gulden per maand, vaak zelfs honderden. Dat scheelt dus al snel hopen geld.

Afweten

Bij de meeste geschillen laat één van de partijen het afweten. Als huurder en verhuurder er zijn, volgt meestal een vrij zakelijke uiteenzetting over de puntentelling. Hier is de isolatie niet meegeteld, ergens anders vergat men de tuin of het balkon 'mee te nemen'. Iedereen lijkt zich prima voor te bereiden: papieren worden meestal in een keurig mapje meegenomen.

Heel anders gaat het toe bij de tweede groep: opgeroepen na controle voor de huursubsidie. Wie geen aanmerkingen heeft op de puntentelling, mag meteen weer gaan. „Ik weet niet waarom ik hier ben,„ vertrouwt een man de omstanders vertwijfeld toe. „Ik heb nog nooit zoiets meegemaakt. Wat moet ik straks zeggen. Zou ik nou huurverlaging krijgen?"

Wever helpt de aanwezigen snel uit de droom: „De beslissing heeft nu geen invloed op de huurprijs. Daarvoor moet u een aparte procedure beginnen."

Wie zijn verhuurder een lagere huur voorstelt, komt vaak wel weer voor deze commissie terecht. Maar weinig huurders gaan direct akkoord met huurverlaging. Maar slechts weinig huurders lijken zich bewust van de manieren om lagere huur aan te vragen.

Bovendien leidt dit bepaald niet automatisch tot verlaging. Een procedure daarover wordt door verhuurders vaak met heel andere wapens bestreden. „Als u met een verlaging aankomt, krijgt u een heel ander verweer. Dan bereid ik me grondig voor en begin ik te schieten," waarschuwt een verhuurder zijn huurders, die voorzichtig informeren hoe ze het dan wel moeten aanleggen."

Dat kan dus nog een leuk robbertje vechten worden.

geertjan claessens

Toerrit voor oude motoren en brommers

HEERLEN – De veteranenvereniging 'Oud maar Sterk' heeft voor zondag 15 september aanstaande een 'Limburgse vlaaienrit' uitgezet. Aan deze toerrit, de vierde in het totaal van zeven, kunnen alleen motoren, scooters en bromfietsen deelnemen die ouder zijn dan twintig jaar en nog in een technisch rijdbare staat verkeren.

Tussen 10.00 en 11.00 uur kan er in het Grand Theater (Kerkberg 4) te Waubach/Landgraaf worden ingeschreven, waar ook de start is. Het inschrijfgeld bedraagt voor leden vijf gulden en voor niet-leden tien gulden inclusief een kop koffie.

De route voert door het fraaie Limburgse landschap en is voor bromfietsen en hulpmotoren rond 75 km lang en voor motoren en scooters plusminus 85 km. Er worden twee pauzes gehouden, te weten bij Gasterij Terborg in Schinnen en bij camping de Linde in Sibbe. Twee bezemwagens sluiten deze toerrit af.

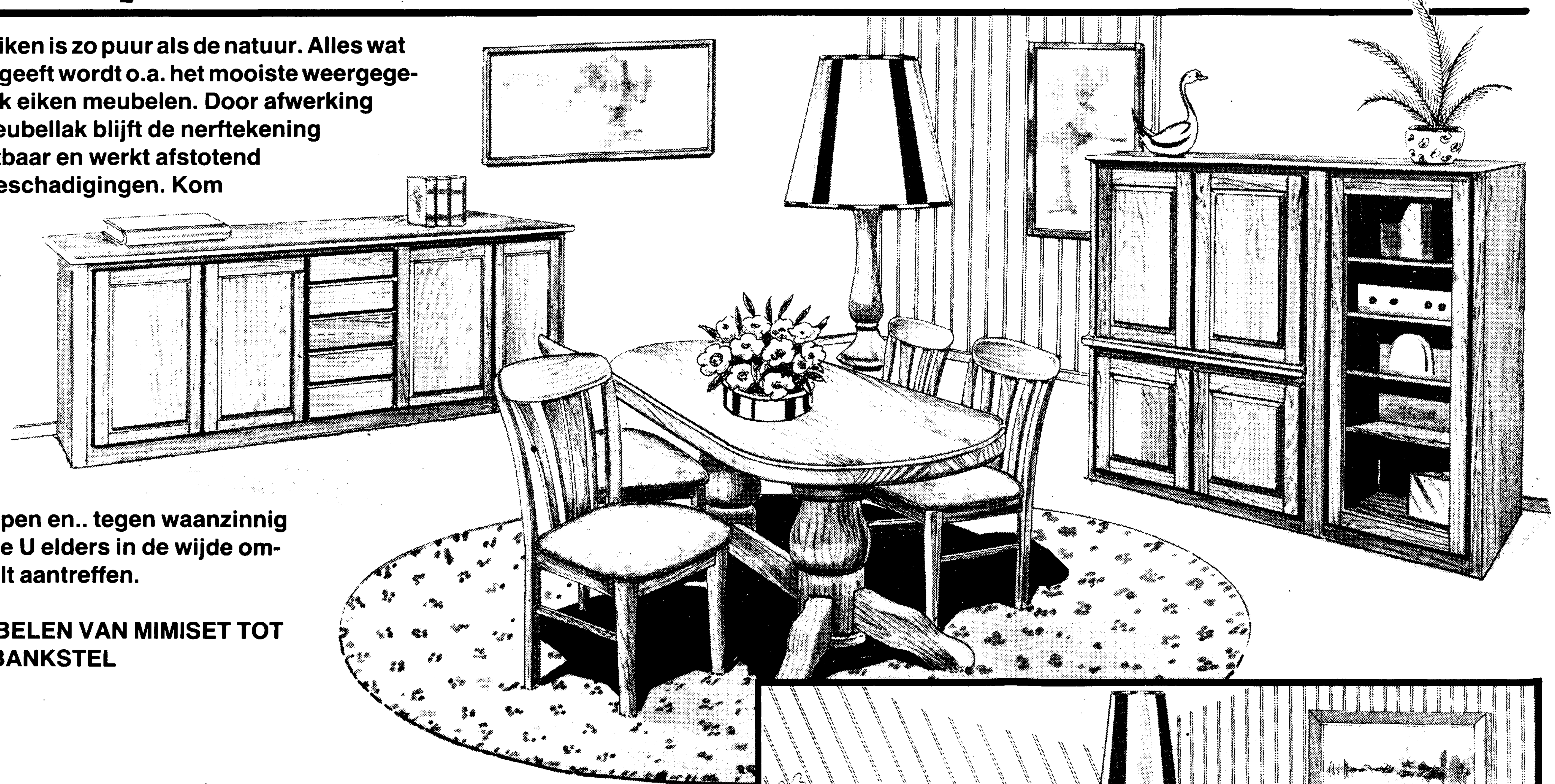
Tussen 10.00 en 16.00 uur staat in het Grand Theater een vijftal speciale bromfietsen uit 1940 tot '65 opgesteld en worden er films gedraaid over eerder verreden ritten.

Hoofddoel van de toerclub 'Oud Maar Sterk', momenteel 250 leden, is het organiseren van toerritten en het uitwisselen van kennis, ervaring, hulpmiddelen, onderdelen etc. Dit alles in een gezellige sfeer met respect voor elkaars voertuig, ongeacht merk of staat van onderhoud.

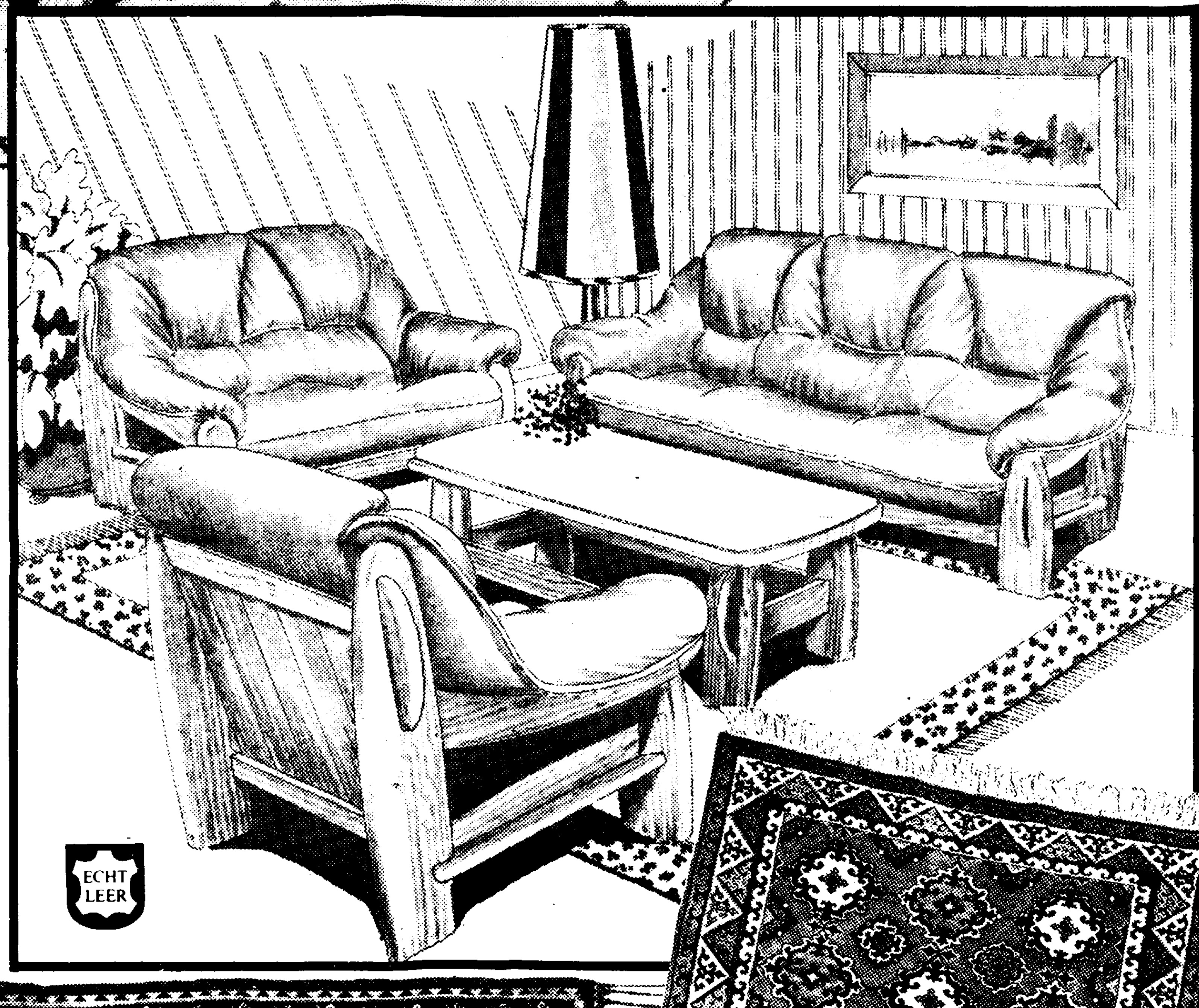
Voor meer informatie: Dick Pruiksma, Valkenstraat 16 te Vianen, telefoon 03473-71455 of C. Aarden, Don Boscolaan 44, te Ubach over Worms/Landgraaf, telefoon 045-324966.

BLANK EIKEN

Blank gelakt eiken is zo puur als de natuur. Alles wat de natuur ons geeft wordt o.a. het mooiste weergegeven in de blank eiken meubelen. Door afwerking met blanke meubellak blijft de nerftekening optimaal zichtbaar en werkt afstotend voor vuil en beschadigingen. Kom snel kijken op onze grootse afdeling blank eiken en loop tevens verder door onze meubeltoonzalen. U zult begrijpen dat wij topklasse in eiken verkopen en.. tegen waanzinnig lage prijzen die U elders in de wijde omgeving niet zult aantreffen.

5000 M2 MEUBELEN VAN MIMISET TOT SUPERIEUR BANKSTEL

ZELDZAME KLASSE IN OOSTERSE TAPIJTEN

Treft U alleen maar bij Wenmeekers. Heeft U ooit een Oosters tapijt nauwkeurig bekeken en opgelet op de prachtige warme kleurenkombinaties en de schitterende motieven. Kom dan maar eens kijken bij Wenmeekers. Dan zult U net zo enthousiast worden als onze inkopers die de kollektie selecteerden op de tapijtmarkten in het Oosten. U vindt bij ons honderden tapijten in alle maten en de een nog mooier dan de ander en allemaal gegarandeerd met certificaat van echtheid. En de prijs . . . door kritische inkoop, zijn onze PRIJZEN ALTIJD LAGER DAN ELDERS

INFORMATIE voor de ware tapijtkenner: duidelijkheid over het bewijs van kwaliteit en knoopdichtheid.
70.000 knopen per 1m2,
110.000 knopen per 1m2,
160.000 knopen per 1m2,
250.000 knopen per 1m2,
360.000 knopen per 1m2 en
490.000 knopen per 1m2.
Hier ziet U het bewijs, wij hebben honderden tapijten van vele verschillende kwaliteiten en voor iedere beurs! !

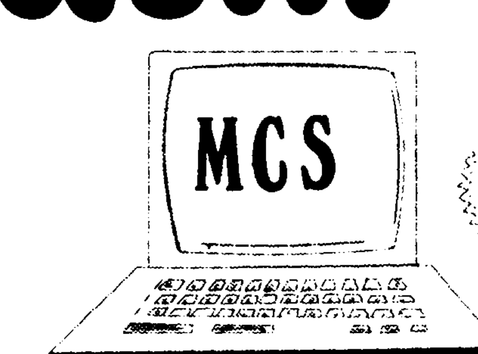

WENMEEKERS MEUBELEN | Maaseik

Industrieterrein Jagersborg, 3680 Tel. 09-32.11.56.57.15. Wenmeekers is bereikbaar via de borden Jagersborg.
OPENINGSTIJDEN: maandag, woensdag, donderdag, zaterdag van 10-17 uur / dinsdag en vrijdag van 10-22 uur / ZONDAG van 10-18 uur.

Proficiat...

met uw computer voor fl.65,- p.m.

Voorbeeld 1.
AT 286/12 Mhz, 1 floppy-drive, 20 MB HD, monitor, Hercules kaart incl. BTW fl. 65,- per mnd x 36 of fl. 1700,- contant incl. btw.

Voorbeeld 2.
Computer 486/25, 100 Mb HD, 4 Mb intern geheugen, SVGA multisync monitor, fl. 290,- per maand incl. btw x 36 of fl. 8000,- contant incl. btw.

COMPUTER SERVICES

M.C.S. zal in overleg met U de aanvrage betreffende de termijnbetaling geheel gratis verzorgen.

VOOR DIREKTE INFORMATIE:
Tel. 04499-3063 of fax. 04499-1115

M.C.S. b.v. Oude Rijksweg N. 52A, 6114 JE Susteren.

Limburgs Dagblad

sport

Volleyballers vermorzelen Frankrijk in laatste voorrondeduel

Oranje klaar voor blokkade Sovjetunie

Van onze medewerker PAUL DEMELINNE

HAMBURG - Met imponerend machtsvertoon heeft de Nederlandse volleybalploeg zich gekwalificeerd voor de halve finales van het EK-toernooi. De Oranjebrigade had op de slotdag van de poulewedstrijden in Hamburg windkracht tien in de zeilen. Frankrijk fungeerde als een weerloze Kop van Jut tijdens de puntgave demonstratie van Brokkings keurkorps: 3-0 (15-4, 15-1, 15-6). De eindronde vindt plaats in de Deutschlandhalle van Berlijn. Daar is Nederland zaterdagmiddag voor de kruisfinale gekoppeld aan de winnaar van poule A; de Sovjetunie.

De continentale titelstrijd verloopt voor de Nederlandse equipe volgens een perfect scenario. Het pompen of verzuipen van de eerste dagen maakte gaandeweg plaats voor een opmerkelijk goed en gestaag herstel. Uitmondend in een magistrale afdroogpartij tegen het grillige Frankrijk. „Onze sterk bezette poule vormde een zware uitdaging. We hebben hier in Hamburg bewezen de druk aan te kunnen," concludeerde Ron Zwerver. De Amsterdamse topaanvaller leefde zich met zichtbaar genoegen uit in het eenzijdige treffen. „Ik had het wel naar mijn zin vandaag. Lekker kunnen rossen over een zwakke netverdediging. Dat maak je tegenwoordig niet al te vaak meer mee.". Zwervers humeur werd in laatste set even wat grimmiger. „Staan die vogels met 9-1 achter en menen ze bij een toevallig succesje door het net heen nog een grote mond te kunnen opzetten. Van die misplaatste arrogantie werd ik een moment niet goed." Het verbaal opgeroepen conflict beantwoordde Nederland met een ontstuimig slotoffensief. Nog enigszins geïrriteerd, negeerde Zwerver na afloop de felicitaties van aanstichter Luc Marquet.

De zware nederlaag impliceerde een dramatisch, vroegtijdig afscheid van de EK voor de Franse ploeg. De voormalige mondiale topformatie stond in een recent verleden nog model voor de ontwikkeling van het Nederlandse concept. De tricolores hebben evenwel het verlies van erkende klassespelers als Fabiani, Jurkovitz en Bouvier vooralsnog niet weten te compenseren.

Voor aanvang van het duel met Oranje stonden overigens nog alle opties open voor de equipe van bondscoach Gerard Castan. Maximale winst zou, op setgemiddelde, een plaats bij de laatste vier hebben betekend, ten koste van Nederland. Door de gigantische afstraffing die de Brokkingbrigade uitdeelde, werd Frankrijk in de eindklassering van poule A nog voorbijgestreefd door Joegoslavië en Bulgarije. De ontluisterende, vijfde plaats houdt in dat Frankrijk vandaag, evenals nummer zes Tjechoslowakije, de koffers voor de thuisreis kan pakken.

Nederland daarentegen kan zich gaan opmaken voor de wellicht belangrijkste krachtmeting van 1991. Want de tweestrijd tegen de Sovjetunie vonkt van hoogspanning. Wint Oranje de kruisfinale dan is niet alleen minimaal zilver (tegenover brons tijdens de vorige editie) binnen, maar ook kwalificatie voor de Olympische Spelen van Barcelona zekergesteld. Er van uitgaande dat Italië - als regerend wereldkampioen al voorzien van een Olympisch ticket - in de tweede kruisfinale de baas blijft over Duitsland.

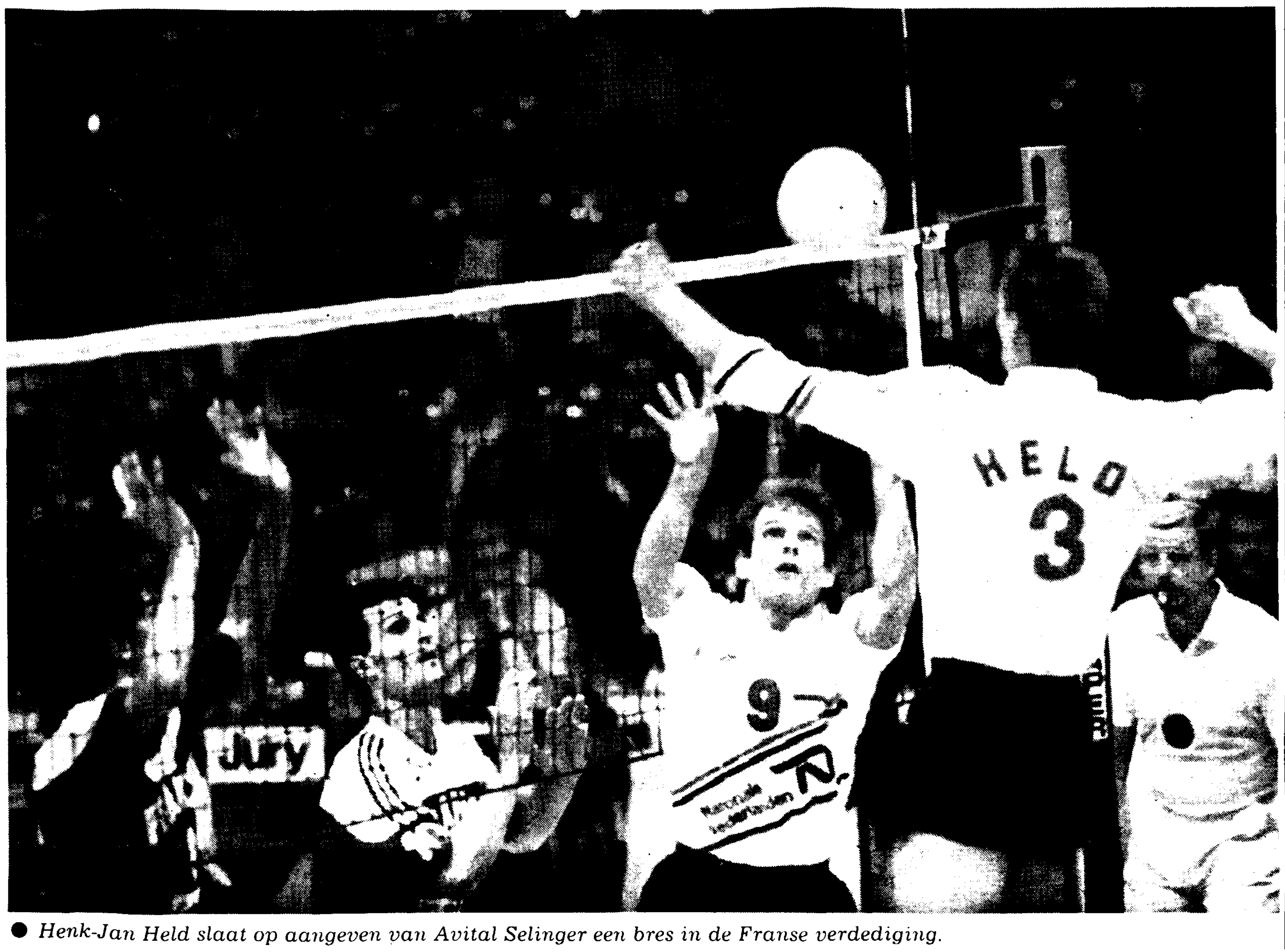
„De vorm is er," stelt Ron Zwerver, „Daarnaast zullen we echter met zń allen emotie en positieve aggresie moeten kunnen losmaken. Om daaruit extra kracht te putten. Dat zal gewoon noodzakelijk zijn, omdat het uitgangspunt van de Sovjetunie gelijk is aan dat van ons. We kennen elkaar van haver tot gort. Als het niveau van vandaag bereikt wordt, hebben we een redelijke kans. Waar het op aankomt is snelheid, want de Sovjets zijn in het voordeel bij een laag speeltempo."

Of Nederland in staat zal zijn het strijdverloop te dicteren, zal in grote mate afhankelijk zijn van het centrale duo Henk-Jan Held en Martin van der Horst. Zij vormen de handenbinders voor de netverdediging van de Sovjets. Ron Zwerver is optimistisch gestemd: „Ze hebben alletwee deze week laten zien dat ze er klaar voor zijn. Evenals de rest van de ploeg. We zijn er zo dicht bij, nu moet het ook maar gebeuren."

Uitslagen groep 1: Polen-Finland 3-2 (15-9 15-11 9-15 15-17 15-10), Duitsland-Sovjetunie 0-3 (13-15 11-15 13-15), Zweden-Griekenland 3-0 (16-14 15-7 15-7). Eindstand: 1. Sovjetunie. 5-10 (15-1), 2. Duitsland 5-6 (11-8), 3. Polen 5-4 (10-11), 4. Finland 5-4 (9-13), 5. Zweden 5-2 (7-12), 6. Griekenland 5-2 (6-13).

Groep 2: Nederland-Frankrijk 3-0 (15-4 15-1 15-6), Joegoslavië-Tsjechoslowakije 3-1 (15-13 7-15 15-10 15-6), Italië-Bulgarije 3-2 (7-15 7-15 15-12 15-10 15-13). Eindstand: 1. Italië 5-10 (15-3), 2. Nederland 5-8 (12-6), 3. Bulgarije 5-4 (10-10), 4. Joegoslavië 5-4 (10-11), 5. Frankrijk 5-4 (7-10), 6. Tsjechoslowakije 5-1 (0-10).

Halve finales zaterdag: Nederland-Sovjetunie, Duitsland-Italië.

● *Henk-Jan Held slaat op aangeven van Avital Selinger een bres in de Franse verdediging.*

VVV-PSV testcase voor bond

ZEIST - De KNVB heeft goede hoop dat de wedstrijd tussen VVV en PSV, op zaterdag 21 september in Venlo, toch kan doorgaan. In eerste instantie is het duel verboden. De clubs kwamen vervolgens overeen de ontmoeting om te draaien. De KNVB ging echter niet akkoord met Eindhoven als plaats van handeling. De voetbalbond deed wel een beroep op de burgermeester van Venlo de zaak in heroverweging te nemen. Deze besloot dat te doen.

„We hebben nog geen antwoord", aldus een woordvoerder van de KNVB, „maar we hebben reden om aan te nemen dat we optimistisch kunnen zijn." Mocht het duel niet doorgaan, dan heeft de KNVB volgens een nieuw reglement het recht de wedstrijd zonder publiek te laten spelen. Ook deze mogelijkheid wordt serieus overwogen. Het management van VVV heeft al laten weten een dergelijke maatregel voor de club als een financiële ramp te beschouwen.

Fortuna Sittard belust op revanche

Van onze sportredactie

SITTARD - Na twee nederlagen en vier gelijke spelen is het aan de tijd dat Fortuna Sittard met de volle buit aan de haal gaat. Met Willem II krijgt De Baandert vanavond (20 uur) het spiegelbeeld van de ploeg van Han Berger te zien. De Tilburgers investeerden eveneens als nooit tevoren en hebben tot op heden de hooggespannen verwachtingen niet kunnen inlossen. Voor de thuisploeg geldt hetzelfde. Zeker na het gelijke spel tegen FC Utrecht hebben de spelers tijd nodige gehad die teleurstelling te verwerken. „Ze zitten er enorm mee," zegt Han Berger. „De bereidwilligheid om dat recht te trekken is groot."

Saai is het in elk geval nog niet geweest in De Baandert. In de drie thuiswedstrijd van dit seizoen was er meer te zien dan tijdens de hele vorige jaargang. Dat het gewenste resultaat achterwege bleef is en blijft echter een hinderlijk aspect. Zeker tegen het licht van de door het aankoopbeleid gewekte verwachtingen. Fortuna Sittard en Willem II ontmoetten elkaar reeds in het Maritiem toernooi. Toen bleek Willem II de Sittardenaren te snel af. Berger kan vanavond geen beroep doen op Aziz Doufikar (spierblessure) en Jozef Szalma (geschorst).

Selectie Fortuna Sittard: Hesp, Van Zwam, Maessen, Kicken, Samuel, Duut, Barmentloo, Mordang, Driessen, Sneekes, Usta, Boogers, De Jong, Custers, A. Janssen, P. Janssen.

Gelijkspel Roda 2

CHARLEROI - Het tweede team van Roda JC heeft gisteravond in en tegen Charleroi in het kader van de beloftencompetitie een verdienstelijk 3-3 gelijkspel uit het vuur gesleept. Voor rust domineerde de ploeg van Willy van der Kuylen op alle fronten en leidde door doelpunten in de beginfase van Senden en Hoenselaars met 2-0. Na de hervatting kreeg de thuisclub meer vat op de wedstrijd en kon de score terug brengen tot 1-2. Nadat Stefan Janssen Roda tien minuten voor het eindsignaal op 3-1 had geschoten, moest de Waalse scheidsrechter eraan te pas komen om Charleroi op gelijke hoogte te brengen. Na 2-3 in de 86ste minuut, liet hij zes minuten doorspelen in blessuretijd. Genoeg voor de Walen om de gelijkmaker te scoren. Dinsdag spelen de Rodareserves om 19.30 uur op Kaalheide tegen Borussia Dortmund.

● *Leontien van Moorsel voor de vijfde keer in de Tour Feminin winnend over de finish.*
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Valkenburg maakt goede indruk op Tourorganisatie

Van Moorsel speelt met concurrentie

door bennie ceulen

VALKENBURG - De nationale Nederlandse wielerploeg domineert de Tour Feminin van de Europese Gemeenschap, 's werelds belangrijkste etappekoers voor vrouwen. Niemand minder dan wereldkampioene Leontien van Moorsel onderstreepte gistermiddag in Valkenburg de suprematie van Oranje door haar vijfde ritzege in de twaalfdaagse vrouwentour te boeken. Haar ploeggenote Astrid Schop bleef als aanvoerster van het klassement stevig in het zadel zitten. De aankomst van de achtste editie van de Tour Feminin op Nederlands grondgebied werd daarmee een succes.

Voor de ogen van opvallend veel toeschouwers snelde Leontien van Moorsel op de Cauberg, de laatste klim in de vrouwenronde, weg van haar concurrenten. Alleen de Francaise Catherine Marsal en de Deense Karina Skibby konden het wiel van de ontketende wereldkampioene houden. In de afdaling van de Barakkenberg in Berg en Terblijt miste Marsal, vorig jaar wereldkampioene en winnares van de vrouwentour een bocht en kwam ten val. In de eindsprint bleek Skibby, een zuster van profrenner Jesper Skibby, niet opgewassen tegen de wielermiss uit Boekel. „Ik sprintte haar gewoon uit het wiel," glunderde Leontien van Moorsel, nadat ze door Valkenburgs burgemeester Smeets gehuldigd was.

Dank zij haar geslaagde vlucht in de slotkilometers van de etappe Francorchamps-Valkenburg knabbelde Leontien van Moorsel weer 12 seconden van haar achterstand op haar teamgenote en geletrui draagster Astrid Schop af. „Mijn demarrage op de Cauberg was echter geen aanval op de positie van Astrid Schop," sprak Leontien van Moorsel bijna verontschuldigend. „De complete Nederlandse ploeg rijdt in haar dienst. Het is onze bedoeling dat Astrid de Tour Feminin wint."

„Dat is inderdaad zo," reageerde Astrid Schop. „Het was afgesproken dat Leontien op de Cauberg aan de haal zou proberen te gaan, zodat ze haar tweede plaats in het klassement zou kunnen verbeteren. Dat is prima gelukt," aldus de bewegingsfysiotherapeute uit Amsterdam.

Bondscoach Piet Hoekstra glunderde voorbij de eindstreep aan de Prins Bernhardlaan in Valkenburg met gepaste trotst. Van de acht tot nu toe verreden etappes won zijn ploeg er liefst zes (eenmaal Leny Dijkstra en vijf keer Van Moorsel) stuks. Bovendien zijn alle leiderstruien (Schop de gele en Van Moorsel de groene- en de bolletjestrui) in bezit van zijn pupillen.

Volgens Piet Hoekstra heeft de nationale blikvanger Leontien van Moorsel geen enkele moeite mee om haar kansen op de eindzege in de Tour Feminin voor Astrid Schop op te offeren. Hoekstra: „Leontien rijdt voor de tweede plaats. Dat is eigenlijk ook onze enige zorg. Daarom ging ze opweg van zowel Francorchamps als Valkenburg in de aanval. Maar meer voorsprong dan nodig pakte ze niet. Ze moet alleen nog wat voorsprong op de Italiaanse Bonanomi en de Francaise Marsal pakken. Dat is gelukt."

Piet Hoekstra staat met nog twee dagen voor de boeg (vandaag de etappe Valkenburg-Boekel en morgen de rit Ysselsteyn-Den Haag en een slottijdrit in Den Haag) helemaal niet te kijken van de successenreeks van zijn oranjeteam. „Die meiden doen er alles voor. Ze leven en trainen als topamateurs. Bovendien is ook veel geld te verdienen in deze Tour Feminin. Zoals het er nu naar uitziet gaan ze straks elk met vijfduizend gulden naar huis. Dat is een heel mooi bedrag."

Overigens maakte de gemeente Valkenburg als organisator van de aankomst in de Tour Feminin gisteren wederom een bijzonder goede indruk op de Tourorganisatie, die op korte termijn ook moet beslissen of de Limburgse gemeente inderdaad in het routeschema van de Ronde van Frankrijk 1992 wordt opgenomen. De negende etappe van de vrouwentour start vanmiddag om 12.45 uur op het Theodoor Dorrinplein. De finish in Boekel, de woonplaats van Van Moorsel, wordt om 16.00 uur verwacht.

amateurprogramma

Hoofdklasse C
TSC-DESK
Meerssen-Wilhelmina'08
Halsteren-EHC
Margriet-Venray
Longa-Udi'19
Panningen-Baronie

Eerste klasse F
Roermond-Blerick
Volharding-RKONS
Veritas-Heer
Eijsden-Sittard
Vinkenslag-Limburgia

Tweede klasse A
Almania-RVU
Caesar-Bunde
RKVCL-Standaard
Miranda-RKVVL

Tweede klasse B
FCV-Venlosche Boys
Quick'08-Lindenheuvel
VVV'03-Belfeldia
Susteren-PSV'35

Derde klasse A
MKC-SV Hulsberg
Polaris-Mheerder Boys
LHB/MC-SVM
SV Berg'68-RKMVC
Sanderbout-Leonidas
Scharn-SC WVV'28

Derde klasse B
Vaesrade-Hoensbroek
Vijlen-Groene Ster
VKC-Bekkerveld

Derde klasse C
FC Oda-KVC
DESM-Buchten
Merefeldia-Swift'36
Obbicht-EVV
Brevendia-Crescentia
Rios'31-Megacles

Derde klasse D
Vitesse'08-IVO
HBSV-SVEB
SSS'19-Meterik
Sparta'18-Helden
SC Irene-MVC'19
SV Meerlo-Tiglieja

Vierde klasse A
RKASV-Vilt
Walram-Amicitas
Schimmert-Iason
RKUVC-Willem 1
SVME-RKHSV
Rapid-St.Pieter

Vierde klasse B
Simpelveld-Oranje Boys
Sportclub'25-RKVVM
Zwart Wit'19-GSV'28
Klimmania-Wit Groen
Geertruidse Boys-Keer
Banholtia-Gulpen

Vierde klasse C
RKSVB-Waubachse Boys

Vierde klasse D
RKDFC-Mariarade
RKSNE-OVCS
Heidebloem-Kluis
Stadbroek-Coriovallum

Vierde klasse E
RKSVW-Thorn
Maasbracht-SVH'39
Stevensweert-Armada
Vlodrop-IVS

Vierde klasse F
Moesel-EMS
Haelen-Eindse Boys
RKSVO-Nunhem
Leveroy-Victoria
Beegden-SC Leeuwen
RKVB-RKESV

Vierde klasse G
Swalmen-Reuver
Venlo-Baarlo
VCH-GFC'33
VOS-Roggel
Egchel-Bevo
RKSVN-Quick Boys'31

Opnieuw afgelastingen in diverse gemeenten

Amateurvoetbal weer in de knel

Van onze medewerker
WILLY WINGEN

HEERLEN - Ook de tweede competitieronde bij de amateurs zal niet vlekkeloos verlopen, want opnieuw geldt voor de velden in Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Brunssum, Nuth, Stein en Born een speelverbod. De KNVB wenst echter voor Zuid II niet over te gaan tot een algehele afgelasting, dit ondanks het feit dat sommige verenigingen na komend weekend nog niet in actie zullen zijn geweest. Bij afwezigheid van competitieleider Toon Verkoijen neemt het bondsbureau in Zeist de honneurs waar. „Vooralsnog zie ik nog geen problemen. Op 13 oktober wordt er naast de tussenronde van de beker gewoon ingehaald," aldus KNVB-woordvoerder Hoveling.

Voor veel verenigingen blijft het echter een doorn in het oog, dat er in veel gemeenten wel wordt gespeeld. Zo gaan in Maastricht alle duels gewoon door. „De velden liggen er prachtig bij," merkt Leon Sliepen, medewerker van de afdeling sport in Maastricht, op. „In samenwerking met de afdeling groenvoorziening werden de velden vrijwel iedere dag beregend, omdat de meeste velden over eigen putten beschikken. Daar, waar dat niet het geval was, zorgden tankwagens voor de beregening." Ook in het Mergelland verkeren de meeste velden nog in een goede conditie, deels ook door de gunstige ligging in de beekdalen, waardoor het grondwater een gunstige invloed heeft op de waterhuishouding onder de velden.

In de Oostelijke Mijnstreek zal men het dit weekend grotendeels zonder voetbal moeten stellen. In Heerlen mag alleen beperkt worden gespeeld op de velden van FC Hoensbroek, VKC'89 en RKSNE. Gemeentelijk medewerker Meeuwissen: „Door het vele sproeien verkeren die velden in een iets betere conditie dan de andere terreinen. Dat neemt niet weg dat wij slechts toestemming geven voor het spelen van maximaal drie wedstrijden."

Op de andere Heerlense velden is tot vorige week ook gesproeid, maar na het verbod van de Waterleidingmaatschappij is men daar mee gestopt. In Landgraaf gebeurde iets identieks. 'Spelen op die velden zou de velden te veel beschadigen', was daar de conclusie.

Ook in Stein en Born wordt niet gespeeld, de wedstrijd Obbicht-EVV uitgezonderd. „Obbicht heeft de beschikking over een eigen sproeiinstallatie," licht Wethouder Lemmens van sportzaken toe. Het niet doorgaan van het duel De Ster-RKMSV is een streep door de rekening van de Steiner tweedeklasser, want op de eerste competitiezondag zou de eerste spade voor de nieuwe tribune de grond in gaan.

Opleidingen

Examengarantie

Basiskennis boekhouden, Praktijkdiploma boekhouden, MBA, NIMA-A, Praktijkdiploma Informatica met examengarantie! SPD. Informatie en gratis prospectus drs. S. Brouwers, tel. 04408-2304 of tijdens kantooruren 077-520440. Bedrijfshogeschool Katholieke Leergangen/ Limburgse SPD Opleidingen Brouwers.

Nieuw voor Zuid-Nederland

ASTROLOGIE, een weg voor de mens op zoek naar zijn eigen identiteit, door:

Ingrid Rosso. 040- 838139

Opleiding tot astrologisch raadgever. Start: 17 september, 20.00 uur in Scarabee te Weert. Tel. 04950-44864. Beginnerskursus: 8 les-avonden. Start: 19 september, 20.00 uur.

Kursus Tarot

meer inzicht in jezelf, een bewuster en rijker leven.

Ingrid Rosso. Tel. 040-838139

22 Les-avonden. Begin: 18 september 20.00 uur in Scarabee te Weert. Tel. 04950-44864.

ANWB en Bovag erk. auto- en motorrijschool WISCHMANN & Zn, Europaweg-Zuid 340, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen en alle chauffeursopleidingen, vrachtautolessen in DAF 95 of DAF 2800 SpaceCap.

STUDIEVAARDIGHEIDS-TRAININGEN van Tech-Train voor optimale resultaten bij (school) examens en succesvol studeren in het hoger onderwijs! TechTrain * Studiebegeleiding * Examentraining * Computertoepassingen * Bedrijfsopleidingen * Tel. 046-377801

SPAANSE les, kl. groepen-privaat. Tel. 045-459938, 's avonds of na 19 u.

Zeg wat u wilt zeggen! Overwin spreekangst. SPREEKVAARDIGHEID Cursus start medio in het gehele land. Rhetorica 078-130388.

Vrij School Sittard en omstr. start op 10 sept. met een peuter- en KLEUTER-GROEP. Brugstr. 19, Sittard

Bij voldoende deelname starten wij wederom de volgende cursussen: CONVERSATIELESSEN Engels (40 uur, 3 niveau's); Grammatica Engels (40 uur 3 niveau's); Nederlandse werkwoordspelling (10 uur); (Sollicitatie) Brieven schrijven (20 uur). Inl. E.C.H. tel. 045-741102.

2000 m2 Woonwinkel

Uniek in Limburg

15 SEPT. KOOPZONDAG

Van 11.00 tot 18.00 uur
Antiek & Design Pierre Coumans
Maasstr-Nrd. 144 en Industrieweg 15, Stein richting Haven
Enorme collectie ROTAN/GRENEN MEUBELS.

TRADERS moderne 2e hands kleding, ijskasten, behang, gasfornuizen, meubels, schoenen, CD's v.a. f 5,- LP's, condoleantiekaarten, 0,50 ct. enz. enz. Iedere dag nieuwe aanvoer. Hegstr. 16, Maastricht.

INBOEDELS gevraagd. Tel. 045-325077

Te k. Philips WASMACHINE ..., 2 jr. oud, pr. f 400,-. 045-729221 na 17.

In- en verkoop 2e HANDS meubelen, inboedels en antiek. Naast videotheek La Bigence, Rotterdamstr. ..., Heerlen/Schaesberger- ... Tel. 045-724943.

Te k. eik. BANKSTEL, koelkast hoog model 4 sterren, ... met ... Tel. 045-755446 na 18.00 uur.

Te k. eik. KAST, leren bankstel, barok bankstel, eik. slp. ..., eeth. goedkoop. Koumenderstr. 208, Hoensbroek.

Te k. massief donker eiken EETHOEK, 4 stoelen met leren bekleding. f 750,-. Tel 045-244517 na 18.00 uur.

Te koop AANBOUWKEUKEN i.z.g.st., met inbouw ijskast, oven. 045-212915.

Te k. massief donker eiken KAST 3-drs f 2.500,-. Tel. 045-244517 na 18.00 uur.

Te k. gevr. ANTIEK en berokmeubels. P.Cortenraad, Riemst (B). 09-3212261156

Te k. 2e hands eiken AANBOUWKEUKEN met inbouwapparatuur. Vr.pr. f 1.750,-. Te bezichtigen zaterdag van 10 tot 15 uur. Inl. 045-220065

Te k. leren BANKSTEL, 3-zits en 2 ..., pr. f 750,- ...

Te k. SALONTAFEL massief donker eiken 8-hoekig, geschikt voor groot bankstel f 1.000,-. Tel. 045-244517 na 18.00 uur.

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten

koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL SITTARD EN MAASTRICHT

... nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer,
Elke dag superlage aanbiedingen
OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Blaupunkt kleuren tv
stereo, met grote beeldbuis
Geen f 1.898,- of f 1.698,- maar
f 1.198,-

Goldstar videorecorder
Hifi, stereo, met afstandsbediening.
Geen f 1.778,- of f 1.298,- maar
f 598,-

Pioneer compactdiskspeler
PD-M 410 multi, geschikt voor 5 CD's
Geen f 899,- of f 698,- maar
f 398,-

Technics hifi midiset
... 315 x 222, met tuner, versterker, dubbel cassettedeck
Geen f 1.198,- of f 998,- maar
f 298,-

WITTE HAL
Sittard
Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg. 046-518162
Maastricht
Scharnerweg 68-70 achter Horn keukensuper 043-633162
Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen

KLEUREN TV grote sortering vanaf f 75,-. Radio/TV van Vaalst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213979.

Te k. gevr. DEFECTE kleuren TV's vanaf '83 (spereparaties) en def. VHS-video's. Tel. 045-723712.

Prima KLEURENTV'S, groot afbeeld, met gar. Philips ... v.a. f 125,-, ... 25 jr. tv-occ.centr. ..., Grasbroekerweg 25, Heerlen. 045-724760.

... TV's 6-12 kan. v.a. f 75,-. Afst.bed. v.a. f 125,-. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. 045-213432.

KACHELS, keuze uit 200 st. Jac. Köhlen, Rijksweg N. 104, Sittard. 046-513228.

Gas-hout KACHELS, zomerprijzen. Gratis geplaatst. De Kachelsmid, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1838.

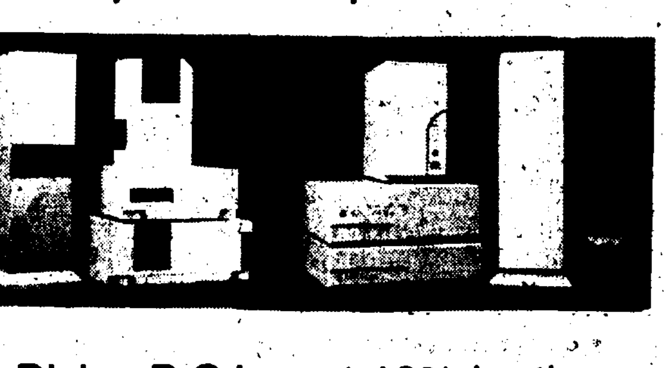
Eiken STOOKHOUT, kurkdroog. f 80,- p. m3. Bel tussen 9-18 uur: 046-318518

GEVELKACHEL z.g.a.n., geiser, bijzetkacheltje, mooie gashaard. 045-351920 na 17.00 uur.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Computers

Let op: t/m 14 september a.s.:

Divice P.C.'s met 10% korting op de toch al zeer lage prijzen!!

Divice AT 80286-16Mc, 1 Mb RAM nu f 1.521,-
Divice AT 80386SX-16Mc, 1 Mb RAM nu f 1.829,-
Divice AT 80386-33Mc 64Kb cache 4Mb RAM nu f 2.883,-
Divice AT 80486-33Mc 256Kb cache 4Mb ram nu f 4.435,-
Alle systemen met 43 Mb Harddisk, 3.5" Diskdrive en VGA 800 x 600 paperwhite monitor
Ook ander configuraties zijn mog. Prijzen excl. 18,5% BTW

Divine Soft
Annastraat 50-52, GELEEN, tel. 046-753899

Te koop GAMEBOY, met 6 spellen. 045-463941.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Muziek

Nieuw!Yamaha orgels-keyboards

Door de komst van de nieuwste modellen orgels en keyboards, div. overige modellen met 10%-30% korting.

Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227.
Maandag t/m zaterdag open; donderdag koopavond.

STALMEIER MUSIC de muziekspecialist ... HOENSBROEK
Bij de markt. Donderdag koopavond.

Verbouwingskoopjes !!!
Yamaha Keyboards, honderden guldens voordeel!
Diverse artikelen met ECHTE verbouwingsvoordelen waaronder gitaren, slagwerken, orgels enz.
Koop bij de man die het ook bedienen kan!

PIANO of vleugel? Kopen of huren? De grootste keuze bij Van Urk. Vraag offerte. Bel. 010-4363500. Van Urk, Westersingel 42, R'dam.

Te koop PIANO Schimmel, z.g.a.nw., kl. bruin. Tel. 045-245250.

Jong ontwikkelende BANDS/ Orkesten gezocht die podium ervaring willen opdoen of testen. Alle vrijblijvende informatie via 045-727638.

Philips TAPE-DECK en elec orgel. 045-253045.

2e h. BOEKEN goed-koop je bij Bookshop-KHnRA. MARA3nH. Peldenstr. 6, Nieuwdorp/Stein v.a. f 0,75

Te koop gevraagd BOEKEN AenS MAVO 1. Tel. 045-230514.

Te k. eiken BIERVATEN. N.J. Stenter, Reymerstokkerdorpstr. 7, Reymerstok bij Gulpen.

Te k. gevr. ANTIEK en berokmeubels. P.Cortenraad, ...

Hoogste prijs voor POSTZEGELS, goud en munten. Stamps and Coins, Kasteellaan 102, Heerlen (Meezenbroek). Tel. 045-726789.

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Inkoop GOUD enz. tegen contant geld (defekt of heel). Verseveld, Saroleastr. 80A, Heerlen. Tel. 045-714666.

Wed. (17), 2 kind., dakloos w. sloop, zkt. m. spoed opvang, liefst bosrijke omgeving.

Over de hele wereld worden miljoenen dieren met de dood bedreigd. Oorzaak: de lichtzinnige manier waarop we met onze natuur omgaan.

We mogen de dieren en onze kinderen niet het slachtoffer laten worden van onze "welvaartshonger". Doet u dus mee met die 340.000 andere Nederlanders?

Doet u mee om onze aarde weer leefbaar te maken? Leefbaar voor onze dieren. Leefbaar voor onze kinderen.

WWF

GEEF OM DE TOEKOMST.

GIRO 30. ZEIST

Braderieën/Markten

Snuffelmarkt Maastricht in het Mecc

zat. 28/zond. 29 september

Huur een kraampje op deze grootste vlooienmarkt van Limburg. f 45,- per kraam. Bel organisatieburo Linssen: Tel. 01640-57521.

Diversen

Werkkleding

Overalls, broeken, jassen, jacks, hemden, truien, bodywarmers, petten, sokken, laarzen, schoenen, ook met stalen neus enz. enz. Bij K. Stienstra en Zn., Wagenschutsweg 21, Palemig-Heerlen. Tel. 045-722334.

Te koop stalen LEGBORD-STELLING 30, 40 en 70 cm diep met 5 legborden, v.a. f 75,- p.mtr. Rockmart, Kissel 46a, Hrl. 045-723142.

AQUARIUM te k. 200x60x70 cm; Fostex 280 Multitracker, Aria pro II 5-snarige bas. Tel. 046-751969.

Gebit gebroken! TANDTECHNISCHE praktijk Hoonhout voor nieuwe gebitsprothese en reparaties. Akerstr. Noord 328, Hoensbroek. 045-228211.

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

06-lijnen

Trio Sex
Volslanke Linda 50 cpm
06-320.320.14

Griekse Porno
Bel Marcha snel 50 cpm
06-9618

Sex Top 10
De grootste en beste telesex computer van de Benelux! Kies de sexlijn die jij wilt 50 ct.p.m.
320.320.40
Voor elk wat wil(d)s!
1 nummer 10 meisjes

Live-sex
bel gratis en ontmoet ze. 06-320.324.98 (50 cpm)

Wie durft
met een van one playmates op een privé hotlijntje 'n bloedhete extase-trip te beleven? 50 cpm 06-
320.330.74

Knelt je broek al? Moet
Sonja
het voor je afmaken?
06-320.331.08 - 50 ct p/m

Homo Live
Vier handen, daar is geen homo tegen opgewassen
06-320.330.12 - 50 ct p/m

wendy ga liggen
ontspan je en doe met je handen wat Wendy je vraagt ... 06-320.331.03 - 50 ct p/m

Privé sex
kontakt. Maak een sexafspraakje met een lekker meisje of stel.
06-320.322.33 (50 cpm)

Waarom
wachten? Zoek nu snel de vriend of vriendin van je dromen.
Bel de afspreeklijn.
06-320.320.33 (50 cpm)

Maak vanavond een hete
Sexafspraak
06-320.320.44 (50 cpm)

Direkt snel sexcontact
Live afspreeklijn
06-320.320.55 (50 cpm)

Topsex
volle bolle, 50ct. pm.
06-320.325.25

Sex-Adressen
Via keuze menu, snel de juiste dame kiezen, elke dag serieuze adressen verwacht Live door de dames ingesproken. 06-96.85 (50 cpm)

Homo Jongeren
Privé. Direkt apart met 'n hete boy.
06-320.322.16 (50 cpm)

Hete meiden zijn op zoek
Porno Dating
06-320.321.44 (50 cpm)

Bisex kontaktlijn
Ook voor trio-sexkontakt
06-320.325.01

De heetste meiden hoor je op de
advertentielijn
06-320.325.80 (50 cpm)

Tessa (18) is zo'n lekker
Tienermeisje
06-320.328.88 (50 cpm)

Sensatie!
150 Vrouwen
Inderdaad dit is pas een sensatie! Maar liefst 150 vrouwen & meisjes vertellen éérst wie ze zijn en wat ze in bed allemaal lekker en opwindend vinden, en daarna geven ze hun eigen (geheime) adres en telefoonnummer aan je door via (50 cpm) de 06-:
340.310.10
(Strikt boven de 18 jaar!)

100 hete meisjes zoeken
Sexkontakt
06-320.326.66 (50 cpm)

Nieuw: direkt apart met een strenge meester of met onderdanige slaaf!!
S.M. voor twee
06-320.329.99 (50 cpm).

De Flirtbox
Flirten met z'n tienen.
06.320.330.01 (50 cpm).

Meegenieten
met 3 hete meisjes.
06-320.322.04 (50 cpm)

SM Kontaktlijn
Voor strenge sexafspraken.
06-320.322.20 (50 cpm)

Een privé-meisje aan huis?
Sexprivé dating
06-320.325.04 (50 cpm)

Blonde Natasja
doet het met 2 buurjongens.
06-320.327.77 (50 cpm)

Uitdagend
meisje met 2 hete mannen.
06-320.326.01 (50 cpm)

Het is wel slikken voor die
Knullen
06-320.327.01 (50 cpm)

Buurvrouw Chantal en haar hete buurjongens
Live
06-320.328.01 (50 cpm)

Sexadressenlijn
Elke dag nieuwe adressen van hete dames/meisjes.
06-320.328.00 (50 cpm)

Duik in bed met 'n hete meid
Sexcontact
06-320.328.02 (50 cpm)

Hete triosex
met Loesje en stoute Anita
06-320.328.04 (50 cpm)

Heet
kamermeisje. Ook het rokje gaat uit!
06-320.328.33 (50 cpm)

Suzanne geeft een sexshow
Meegluren
06-320.329.01 (50 cpm)

G-a-y P-r-i-v-é
Je wilt voor vanavond snel en discreet een opwindend afspraakje regelen? Bel dan Gay Privé, want daar zit je direkt apart en als je met een andere boy wilt spreken druk je op de nul. Succes!!
06-320.322.75 (50 cpm)

Vanavond een vrij-partij
Sex-kontaktlijn
06-320.329.88 (50 cpm)

Partnerruil
Privé, direkt apart met mannen en vrouwen die zin hebben in een spannende sexruil!!
06-320.330.91 (50 cpm)

Sex Kontaktlijn
Luister naar hete meisjes die een lekkere jongen zoeken voor het vervullen van hun hete sexwensen.
06-320.330.66 (50 cpm).

Nieuw:
S.M. Privé
Vanavond een strenge sex-sexafspraak. Bel snel.
06-320.322.17 (50 cpm)

Homo
Jongens onder elkaar. Hoor ze lekker te keer gaan.
06-320.330.88 (50 cpm)

Scheur de kleren van mijn lijf, ik heb een
hete bui!!
06-350.211.14 (50 cpm)

Bisex Privé
Direkt apartlijn voor trio, jongens en hete meisjes.
06-320.330.46 (50 cpm)

Nu is het tijd voor een hete sexafspraak met een hitsig meisje!!
Tippellijn
06-320.330.79 (50 cpm)

Triosex
Kontaktlijn 06-320.320.92 (50 cpm) Ook voor partnerruil.

Bi-sex
voor twee. Direkt apart met een heet meisje of met een lekkere jongen.
06-320.330.87 (50 cpm)

Als ze een bord breekt voelt het meisje hoe streng mevrouw is.
over de knie
.... zonder slipje
06-320.330.17 (50 cpm)

Met een leerling 18 jaar in
haar campertje
op een verlaten terrein. Kleedt me uit jo.... Ik wil dat je het hier met me doet.
06-320.340.25 - 50 ct p/m

Homo
Zoek je 'n hete jongen? 06-320.330.18. ... 01720-22484 (50 ...

Hete Mand...
Smacht naar een ho... punt 06-320.322.03 ...

Haar mooie gehuw... vriendin is in geldno... Freya grijpt de kans. ... je als jij mij vannacht...
(Lesbisch)
06-320.330.52 (50 ...

Partnerruil
na blinde afspraak. Eva van haar onverwacht... partner hoe ze echt ... Grieks kan geniete...
06-320.326.71 - 50 ct

Partnerruil
na blinde afspraak. Eva van haar onverwacht... partner hoe ze echt ... Grieks kan geniete...
06-320.326.71 - 50 ct

Al Robbert de mooi...
buurvrouw
begluurt als ze een ... past, krijgt hij van ha... z'n blote
06-320.340.22 (50 ...

Echt lesbisc...
of maar zo'n 50%. Vo... als vrouw behoefte ... contact met vrouwen? Box van vrouw tot v...
06-320.327.78 - 50 ...

Trillend van emoties ko... binnen met alleen d... kleine nappaslipje. Zo ... gehoorzamen!! 50 ct
06-320.330....

Voor die onzin ...
Dory te koe...
Maar op de SM zolder de jongen de meeste... gehoorzamen.
06-320.326.92 (50 ...

De nieuwe vrouw la...
schoolknu...
(18 jaar) voelen dat ... baas is. Maar na de ... heid wil ze liefde...
06-320.329.24 (50 ...

Voor Piccolo's zie verder pagina ...

Bartok wil Europa in

Van onze medewerker EDDY BUDÉ

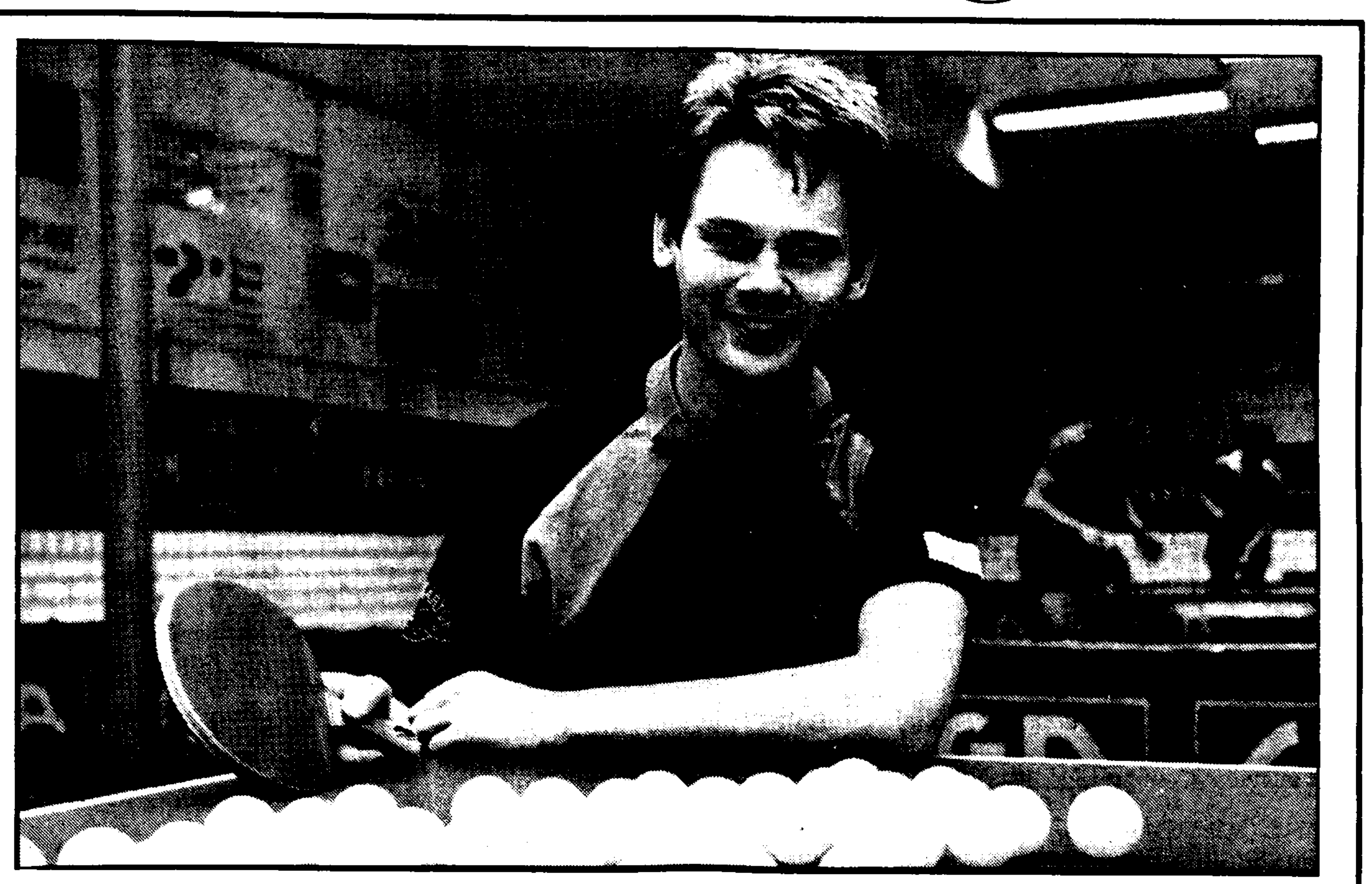
BORN - Dit weekeinde gaat voor de tafeltennissers van NMS/Bartok de eredivisiecompetitie van start. Morgen fungeert thuis Tempo Team (Amsterdam) als tegenstander, terwijl zondag het Hazerswoudse Avanti (ook thuis) op het programma staat. NMS/Bartok, met nieuwe speler Frank Boute in de basis en nieuwe trainer Paul van der Laar aan het roer, is vastbesloten dit seizoen in de top-4 te eindigen. Sterker, in Born wordt stiekem gehoopt op plaatsing voor de Europacup.

De Bornse club, sinds jaar en dag de enige Limburgse vertegenwoordiger op het hoogste niveau, probeerde tevergeefs Bettine Vriesekoop in te lijven. Morgen verschijnt zij tegen Bartok in de Tempo Team-kleuren achter de tafel. „Maar," zegt trainer Paul van der Laar, „met Frank Boute durven we de concurrentie zeker aan. Tegen Tempo Team zal het zwaar worden. Voor een 6-4 nederlaag teken ik. Zondag moeten we echter tegen Avanti scoren. Daar moeten we toch zeker met minimaal 7-3 kunnen uithalen."

Frank Boute, 23 jaar en kandidaat voor deelname aan de Olympische Spelen volgend jaar, is de nieuwe trots van de Bornenaren. Hij moet samen met de Chinees Chen Sung de hoofdmacht op sleeptouw nemen. Moest vorig seizoen Sung nog alle druk op de schouder nemen, dit jaar kan Boute hem de nodige wind uit de zeilen nemen.

Paul van der Laar verwacht deze competitie de meeste tegenstand van Tempo Team en Blaeuwe Werelt. „In tegenstelling tot voorgaande jaren hoeven we nu niet meer bang te zijn voor degradatie. Daar hebben we te veel kwaliteit voor in huis," meent Van der Laar, die Bartok vorig seizoen tenauwernood de degradatiedans zag ontspringen.

Naast Chen Sung en Frank Boute zijn youngster Richard Aarts en de overwoestbare Pieke Franssen de vaste krachten in het eerste team. „We zijn optimaal voorbereid op de competitie. Sinds begin augustus hebben we verschillende oefenwedstrijden en toernooien afgewerkt. Ik heb het gevoel dat Bartok sterker is dan ooit te voren," besluit Van der Laar, die met de gestopte Hub Dullens nog een uitstekende reserve achter de hand heeft.

● *Aankoop Frank Boute moet Bartok naar de top van de eredivisie loodsen.* Foto: PETER ROOZEN

Scheidsrechter in elkaar geslagen

HILVERSUM - De gemeentepolitie Hilversum is een onderzoek gestart naar de molestatie van een KNVB-scheidsrechter, op dinsdagavond tijdens een zaalvoetbalwedstrijd. De vijftig-jarige Hilversummer leidde in sporthal Terkelanden in Hilversum de wedstrijd tussen Gooiland 7 en Media Eagles. Na een half uur staakte de arbiter het duel, onder meer omdat de coach van Media Eagles, die al naar de tribunes was gestuurd, doorging met het maken van aanmerkingen op de leiding. In de kleedkamer van Media Eagles werd de Hilversummer door enkele spelers in elkaar geslagen. Zij kregen daarbij 'hulp' van enkele supporters. Volgens de politie liep de scheidsrechter onder meer een gebroken onderkaak en een dubbele bovenkaakfractuur op. De Hilversummer wordt gisteren geopereerd. Er zijn nog geen arrestaties verricht, aldus een politiewoordvoerder.

Zware straffen betaald voetbal

ZEIST - De tuchtcommissie van de KNVB heeft opnieuw enkele zware straffen uitgesproken tegen spelers uit het betaalde voetbal. Lokven van TOP werd voor vier duels naar de tribune verwezen. Bakker (Heerenveen), Roelofsen (Vitesse), Van de Heuvel (Excelsior) werden voor vier duels geschorst, waarvan er één een voorwaardelijk karakter heeft. Gilbert Taument van Excelsior kreeg twee straffen opgelegd: één duel naar aanleiding van zijn derde gele kaart en vier wedstrijden (waarvan één voorwaardelijk) voor de rode kaart in het duel tegen Emmen. Hoek (Emmen) en Van Raamsdonk (RKC) mogen drie duels niet meedoen. De Utrechtspelers Cooke en De Kruijff, die tegen Fortuna Sittard uit het veld werden gestuurd na het ontvangen van hun tweede gele kaart, werden voor één duel uitgesloten. Brusselers (Den Bosch), Bosch (Emmen), Ridderhof (Excelsior), Szalma (Fortuna Sittard), Musampa Kasangala (GA Eagles), Faber (Sparta), Barendse en Molenaar (beiden SVV/Dorecht), Arends en Berens (beiden TOP). De Jong (VCV Zeeland) en Koggel (FC Zwolle) moeten één wedstrijd toekijken.

Strijd der tweejarigen

SCHAESBERG - Zes tweejarige dravers nemen vandaag tegen 21.30 uur plaats achter de startauto om deel te nemen aan de Grote Prijs der Vaderpaarden. Deze koers,met liefst ƒ 21.000,- gedoteerd, kent geen echte favoriet, of het zou Gaia Robel moeten zijn. Zij zette als enige al eens een kilometertijd onder de 1.20 minuten neer, wat genoeg is om vanavond de zege te pakken.

In het omlijstende programma zijn vier draverijen gereserveerd voor amateurrijders. De eerste koers start om 19.00 uur.

De tips:

Amor-prijs: 1. Eshel Groenhof; 2. Dick's Delight; 3. Fax Sunshine. Outsider: Djewi Magnus. **Hermes-prijs:** 1. First Love; 2. Mathilda Hill; 3. Diana B. Outsider: Flying Goldman. **Adonis-prijs:** 1. Regal Classic; 2. Final Countdown; 3. Voyou Catan. Outsider: Freduvikus. **Gebroeders van de Mortel-prijs:** 1. Entasis Royal; 2. Radiant Sahbra; 3. Edino. Outsider: Long Leg Jennie. **De Gouden Speld XIII:** 1. Alain B; 2. Silver Day; 3. Concorde. Outsider: Zimrod B. **Apollo-prijs:** 1. Fiasco B; 2. Edel Hollandia; 3. Elstar Hallinck. Outsider: Doubleyou M. **Grote Prijs der Vaderpaarden:** 1. Gaia Robel; 2. Gipsy Wind; 3. Gina Notice. Outsider: Geef Gas Pompano. **Overste Hof-prijs:** 1. Exact Kievitshof; 2. Dean Boszorg; 3. Delgadotranss R.; 4. Dave Victrix. Outsider: Dollarbird R. **Gebr. van de Mortel Verhuizingen en Transport-prijs:** 1. Prince of Hill; 2. Brigitte G; 3. Bravo Nora. Outsider: Cita de Bloomerd.

sport in cijfers

TENNIS

Brasilia, mannen, 500.000 gulden, tweede ronde: Saliola-Emilio Sanchez 7-6 5-7 6-2, Stolle-Novacek 6-4 7-6, Jaite-Weis 6-4 2-6 7-6, Clavet-Kinnear 3-6 7-6 6-2, Gomez-Aerts 4-6 6-2 6-3, Frana-Rivera 5-7 6-3 6-1, Martin-Keil 6-3 6-4, Arraya-Accioly 6-3 7-6, Dam-Rikl 6-3 3-6 6-3.

TURNEN

Indianapolis, WK vrouwen, lLandenwedstrijd: 1. Sovjetunie 396,055 punten, 2. Verenigde Staten 394,116, 3. Roemenië 393,841, 4. China 390,642, 5. Bulgarije 386,879, 6. Australië 385,279, 7. Spanje 384,813, 8. Hongarije 383,388, 9. Noord-Korea 382,439, 19. Nederland.

WIELRENNEN

Tortosa, Ronde van Catelonië. Zevende en laatste etappe, Tortosa-Tortosa: 1. Abdoesjaparov 166 km in 3.57.00, 2. Hermans, 3. Martinez, 4. Saitov, 5. Fondriest, 6. Elliott, 7. Da Silva, 8. Andrew, 9. Moreels, 10. Rodriguez, Nederlanders: 12. Siemons, 19. Hanegraaf, 28. Beuker 0.02, 47. Bouwmans 0.02, 72. De Koning, 77. Dekker, 130. Theunisse 2.15. **Eindklassement:** 1. Indurain 21.35.56, 2. Delgado 1.00, 3. Zulle 1.28, 4. Mejia 1.32, 5. Oegromov 1.36, 6. Hodge 1.42, 7. Echave 1.52, 8. Rincon 2.20, 9. Hampsten 2.21, 10. Murguialday 2.25, Nederlanders: 19. Bouwmans 3.43, 51. Theunisse 9.35, 58. De Koning 10.52, 75. Hanegraaf 14.06, 87. Siemons 16.00, 112. Hermans 20.48, 117. Beuker 22.07, 132. Dekker 33.20.

Valkenburg, Ronde van de Europese Gemeenschap voor vrouwen, achtste etappe, Stavelot-Valkenburg: 1. Van Moorsel 72,5 km in 1.46.37, 2. Skibby 0.02, 3. Clignet 0.12, 4. Van de Vijver, 5. Rasa Polikavitsjoete, 6. Sydor, 7.Heeb, 8.Werckx, 9. Zack, 10. Oerbonaite. **Algemeen klassement:** 1. Schop 23.24.46, 2. Van Moorsel 0.47, 3. Bonanomi 1.02, 4. Marsal 1.07, 5. Young 1.12, 6. Sydor 1.42, 7. Heeb 1.46, 8. Skibby 1.51, 9. Kollaseva 1.53, 10. Zberg 1.55. Andere Nederlandsen, 32. Dykstra 11.23, 36. De Rooy 12.04, 49. Overgaag 31.17, 53. Petra Grimbergen 39.37.

GOLF

Saint-Nom-La-Breteche, internationaal toernooi, 1,5 miljoen gulden: eerste ronde: 1. Montgomerie 64, 2. Woosnam en Nobilo 65, 4. Fowler, O'Connor Jr en Rivero 66, 7. Gilford, Way, Mitchell, Roe, Rafferty, Bland, Faldo, Barnes en Broadhurst 67.

● ZEEBRUGGE - Na een korte ingelaste pauze vanwege vermoeidheidsverschijnselen, start Danny Willems weer met surfwedstrijden. Komend weekeinde neemt hij deel aan het Open Belgisch kampioenschap in Zeebrugge.

Opleiding eigen jeugd komt in verdrukking

Handbal krijgt buitenlands accent

Van onze medewerker MICHEL JANSSEN

SITTARD - Wanneer volgende week de strijd om de punten voor de handballers in de hoogste klasse begint, zullen meer dan ooit buitenlandse spelers het gezicht van die competitie bepalen. Bleef de buitenlandse inbreng vorig jaar in feite nog beperkt tot een Pool (Konitz bij Tachos) en een Hongaar (Mackay bij Hellas), dit jaar komen daar minstens een Rus, een Spanjaard (E&O) een Joegoslaaf (Tachos) en een Tsjech (Sittardia) bij. Dat is het globale beeld bij de mannen in de eredivisie. Op lager niveau is het beeld eigenlijk niet anders al concentreert de buitenlandse inbreng zich in die regionen binnen enkele verenigingen, zoals Erica uit Dieren dat zich versterkte met een 'roedel' voormalige DDR-spelers. Er zijn aanwijzingen dat dit pas het begin is en het einde van deze ontwikkeling nog lang niet in zicht is.

Voorstanders van deze trend verwachten dat de competitie levendiger, aantrekkelijker, zal worden en dat handbal een meer volwassen aanzien zal krijgen. Voetbal, basketbal en ijshockey zijn de voor de handliggende voorbeelden die deze verwachting moeten sterken. Tegenstanders wijzen op een ontwikkeling in Duitsland, waar jarenlang vaak de sleutelposities in de verenigingsteams door buitenlanders werden bezet en de nationale ploeg de bittere vruchten van deze uitholling mocht proeven: degradatie naar de internationale C-groep met spelers die het wekelijks presteren op topniveau ontbeerden. Die situatutie is een halt toegeroepen door reglementen die het aantal buitenlanders per team beperkt. Een reglementering die ook in andere landen als Spanje, Frankrijk en -dichterbij huis- België bestaat. Het Nederlands Handbal Verbond (NHV) laat nog op zich wachten en strompelt, net als bij het ontwerp van een adekwate transferregeling, voorlopig achter de dreigende feiten aan.

● *Mirek Benda, Tsjech bij Sittardia.*

In Limburg blijft de buitenlandse inbreng voorlopig beperkt tot de Tsjech Mirek Benda, die bij Sittardia de plaats inneemt van de vertrokken Paul Louwers, al is bekend dat ook Blauw Wit (verleden jaar) en V&L zich buiten de landsgrenzen oriënteerden. Mede door het ontbreken van reglementen die verenigingen enigszins zouden kunnen beschermen tegen al te wilde transfersprongen van hun spelers, vielen er de afgelopen maanden wel heel wat binnenlandse transfers te noteren.

Duchtig

Vooral Hirschamnn/V&L roerde zich duchtig, versterkte zich met de genoemde Louwers en Goffin van Sittardia en Portengen van het zieltogende Swift uit Roermond, maar deed ook op lager niveau van zich spreken door net als enkele jaren geleden een compleet juniorenteam uit de regio op te slorpen. Wijnandia uit Wijnandsrade was ditmaal het slachtoffer. VGZ/Sittardia 'revancheerde' zich en plukte Thissen weg bij V&L, terwijl Blauw Wit (zonder gefinancierde voornaam) zich, waarschijnlijk om budgetaire redenen, betrekkelijk rustig hield en naar een meer lokale kleur lijkt te streven. Nusser en Noya konden worden toegevoegd aan een selectie die geen vertrekkers kende: een opmerkelijk gegeven!

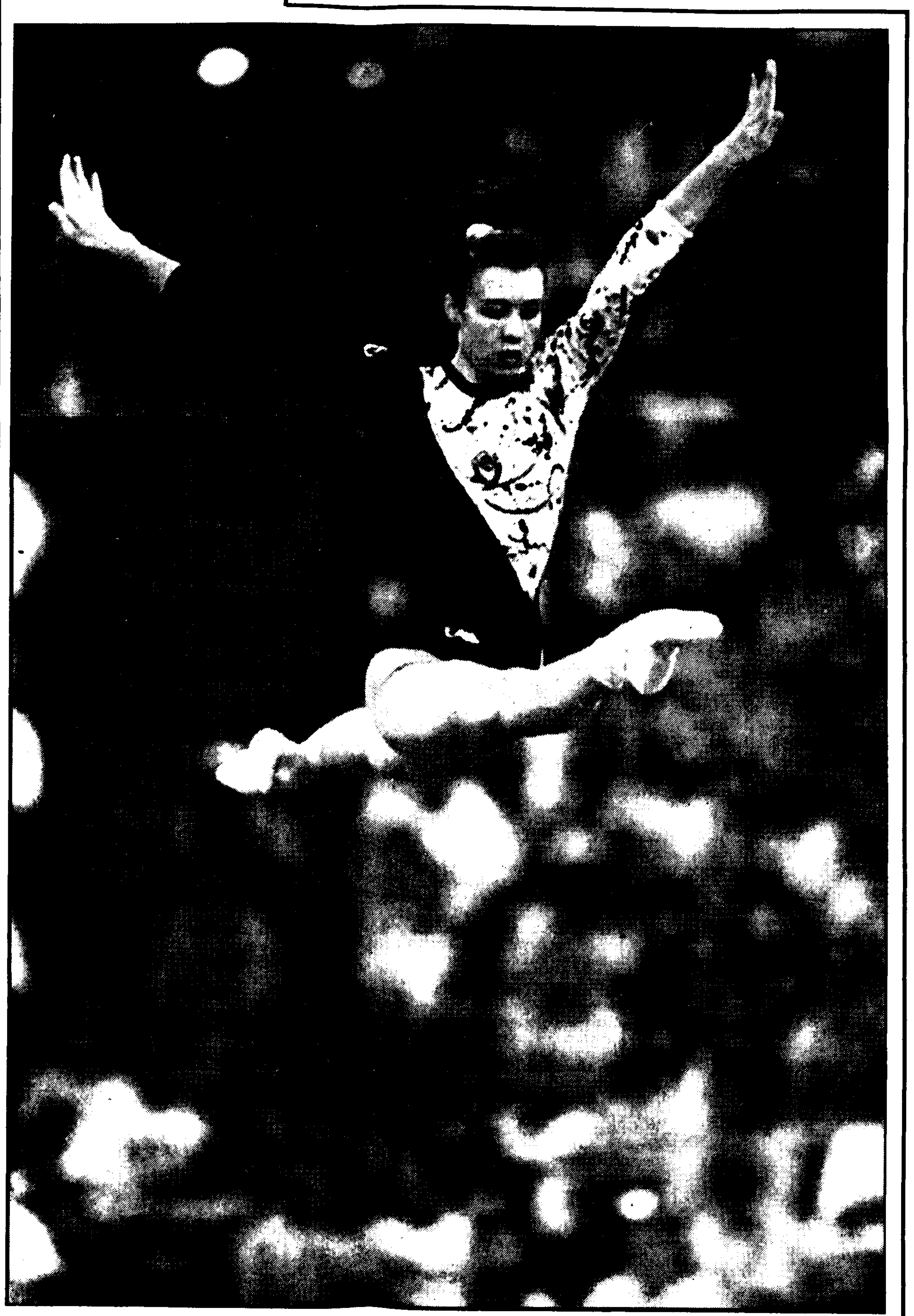
Ontwikkelingen die de vraag wettigen of daarmee de jeugdopleidingen van de drie Limburgse clubs het predikaat van onvermogen krijgen opgeprikt. Zeker als men bedenkt dat de inbreng van eigen jeugd in de selecties mager is. Na een opleving in de beginjaren tachtig holde de zaak bij Sittardia hard achteruit en pas de laatste seizoenen is men erin geslaagd verbetering te brengen in die situatie. Met het aanstellen van Jo Maas als jeugdtrainer heeft men in Sittard nu in ieder geval de basis gelegd voor een frisse aanpak. Ondertussen wordt het jeugdig element in de Sittardse hoofdmacht gevormd door spelers die uit de regio zijn aangetrokken: Consten, Vreuls, Jacobs en Tesman om er enkele te noemen.

Bij Hirschmann/V&L is de situatie niet veel beter: Versteegden en Goffin kunnen worden beschouwd als jeugdigen van eigen bodem. Beide verenigingen zijn overigens wel vertegenwoordigd in de landelijke competitie voor jeugdteams. Welgeteld acht teams uit Limburg, Oost-Noord Brabant en Gelderland benadrukken de gevaarlijke toestand waarin de jeugdopleiding in Nederland zich bevindt. Blauw Wit, dat de laatste jaren noodgedwongen een aantal jongeren versneld moest doorschuiven naar de hoofdmacht, is niet vertegenwoordigd in die jeugdcompetitie. De jongste Limburgse ploeg telt weliswaar een flink aantal jongeren, maar het merendeel daarvan is afkomstig van elders (Cremers, Eurelings, Nusser).

Rendement

Hoewel niet hardop toegegeven, heeft het er alle schijn van dat veel verenigingen de opleiding van jong talent bewust temporiseren omdat het rendement ervan uiterst gering is. Oorzaak daarvan is ondermeer het reeds genoemde ontbreken van een transferregeling, die de opleidende vereniging op zijn minst financieel enigszins schadeloos stelt wanneer een speler, waarin enkele jaren is geïnvesteerd, naar elders vertrekt. Anderzijds zijn er veel te weinig gekwalificeerde trainers die een jeugdgroep prefereren boven een, in onze regio ruim voorhanden, selectiegroep op ere- of eerste divisie-nivo.

● *Svetlana Boguinskaia bezorgde de Sovjet Unie door haar prestaties de eerste plaats in het landenklassement.*

Elvira Becks in turnfinale

INDIANAPOLIS - Wit weggetrokken zat Elvira Becks op de tribunes van de Hoosier Dome in Indianapolis. Enkele tientallen meters van haar vandaan werd beslist of zij vandaag mag aantreden in de allroundfinale van de beste 36 turnsters in de strijd om de individuele wereldtitel.

De beslissing viel bij de wedstrijd van de teams, die zich na de verplichte stof als vijfde tot en met achtste hadden geklasseerd. Na de ochtendsessie, waarin Becks zich als beste van de 93 turnsters had bewezen, geloofde de nationale kampioene nauwelijks meer in haar kansen.

Het zijden draadje waaraan haar kans hing, brak niet. De zestienjarige Nijmeegse, die dit jaar internationaal doorbrak, heeft haar plaats in de allroundfinale, waarin maximaal drie turnsters per land mogen uitkomen, te danken aan het zwakke werken van de Duitse turnsters. Toen de Duitse kampioene Anke Schönfelder als laatste de balk voortijdig moest verlaten was de kwelling voor Becks, die individueel als 52ste de landenwedstrijd afsloot, voorbij.

In de enorme herrie die de ruim 10.000 Amerikaanse toeschouwers maakten, slopen de turnsters uit de Sovjetunie geluidloos naar de elfde wereldtitel turnen voor landenteams. In het optreden van de beste vier ploegen verging horen en zien wanneer een Amerikaanse turnster haar oefening had beëindigd.

Het publiek vierde het zilver van de Amerikaantjes, de eerste medaille bij de teamwedstrijd in de geschiedenis van de wereldkampioenschappen, als was het de titel. Toch gaapte een gat van bijna twee punten tussen de Russinnen en de Amerikaansen: 396,055 - 394,116. Roemenië eindigde met minder dan drietiende punt achterstand op de Verenigde Staten als derde.

Limburg favoriet bij NKB-strijd

WANROY - De Limburgers ruiters en amazones die zondag in Wanroy om de NKB-titels zullen strijden worden in paardensportkringen als topfavorieten genoemd. Bij de dressuur komt Limburgs kampioene Rian Laarakkers als opvolgster van Miriam Knoors in aanmerking voor de titel. Maar ook met de geroutineerde Sjef Parren zal rekening gehouden moeten worden. Als springkampioen worden ook aan Reinier van der Maas titelkansen toegedicht. De wijze waarop de strijd om het Limburgs kampioenschap verliep, rechtvaardigt echter ook de favorietenrol van Wiljan Laarakkers, Luc Steeghs, John Steeghs, Elbert Vlaar en Xavier Schulkens. Ofschoon de NKB tijdens de kampioenschappen in het rekreatiepark De Bergen in Wanroy veel waarde hecht aan de afdelingsdressuur, zullen de Limburgers daarin geen rol van betekenis kunnen spelen.

Cruciaal duel voor Blanchard

AMSTERDAM - In Düsseldorf valt vanavond de beslissing over de toekomst van Alex Blanchard. Bij winst op de Duitser Graziano Rocchigiani, Europees kampioen in het halfzwaargewicht, lonkt voor de inmiddels 33-jarige Amsterdammer een lucratieve tweede jeugd als bokser. Een nederlaag betekent vrijwel zeker het einde van zijn profcarrière, die hij in 1979 startte. Blanchard staat voor een zware opgave. Rocchigiani bokste sinds zijn toetreding tot de rijen der profs 31 partijen, die hij allemaal won. Drie jaar geleden veroverde de 27-jarige Duitser de wereldtitel in het supermiddengewicht (IBF-versie). Nadat hij drie keer die titel met succes had verdedigd, werd de kampioensgordel hem vorig jaar ontnomen. Rocchigiani kon vanwege problemen met justitie niet binnen de vereiste termijn een gevecht om zijn titel leveren. Tegen Blanchard zet hij voor de eerste keer zijn Europese titel op het spel.

Laatste kans baanatleten

SITTARD - Unitas sluit morgen het Limburgs baanseizoen af met een instuif voor rolstoelers en licentiehouders geboren in 1975 of eerder. De 100 en 400 meter en het verspringen zijn voor iedereen. De heren, jongens en rolstoelers hebben nog een 1.500 meter en dames en meisjes een 800 meter en speerwerpen. En alle atleten van 1973 of eerder nog een 5.000 meter. De laatste kans om het seizoen nog goed te maken omdat volgens kenners het de snelste baan van Nederland is. De ontmoeting aan de Baandert duurt van 15.30 tot 18.30 uur.

Limburgers Crutsen en Heines rijden 3800 km door Sahara-zand

Van Frankfurt naar Tunis met een jeep

Van onze medewerker PIERRE FRAMBACH

BERG EN TERBLIJT - „Je mag ons rustig avonturiers noemen, want zo voelen wij ons ook". Leon Crutsen uit Berg en Terblijt, een 36-jarige stucadoor en Karel Heines, een 33-jarige onderhoudsmonteur uit het Belgische Eisden staan aan de vooravond van een langgekoesterde wens: een woestijnrally. Het wordt de Sahara-rally, of zoals ze officieel in het Arabisch heet, de Chott el Djerd Rally. 4 oktober valt de startvlag in Frankfurt, terwijl de rijders elf dagen later via Genua in Tunis aan de eindstreep worden verwacht. Voor het Nederlands-Belgisch duo een enorme uitdaging. „We weten echt niet waar we aan moeten beginnen," erkent Crutsen ruiterlijk. „Maar de 'Parijs-Dakar voor de amateurs' is een uitdaging".

● *Leon Crutsen (links) met zijn bijrijder Karel Heines.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Crutsen en Heines hebben hun sporen al meer dan tien jaren verdiend in de trial en snelheidssport. Beiden zijn verzot op jeeps. Zij spreken consequent over 4x4's. Heines: „We hebben alle twee geen gewone wagen maar wel drie jeeps. Je mist natuurlijk wat comfort, maar je krijgt van een 4x4 ongelooflijk veel plezier terug". De wagen waarmee zij de rally gaan rijden is een Suzuki 410 SJ met een motorvermogen van 1000 cc. In principe moet alles standaard zijn. Alleen aan het interieur mochten ze werken.

Crutsen: „Er zijn honderden uren aan gewerkt, maar misschien ook wel even veel tijd aan het uitdenken van oplossingen. We hebben bijvoorbeeld een eigen beveiliging van rolbeugels gemaakt. Voor ƒ 1.400,- kun je die standaard kopen. Omdat we dan echter problemen hadden met de reservewielen hebben we die rolbeugelconstructie zelf gemaakt. Dat kostte ons bovendien slechts honderdtwintig gulden. En we moeten op de kleintjes letten. De raming van onze kosten bedraagt ongeveer tienduizend gulden, waarbij vierduizend Duitse Marken startgeld. Het is voor ons beiden net te doen. We hopen nog sponsoren te vinden voor enkele vlakken op onze wagen. Het kan voor hun aantrekkelijk zijn omdat RTL Plus dagelijks rechtstreekse uitzendingen van de rally verzorgt."

Kennis

De beide rally-rijders laten, zover het in hun vermogen ligt, niets aan het toeval over. Heines: „We hebben deze wagen vanaf de grond zelf opgebouwd. We kennen hem door en door en weten dat hij honderd procent is. Dat geeft vertrouwen. Zelfs als er misschien geïmproviseerd moet worden." Maar beiden zijn ook realisten. Ook de mens zal in deze barre tocht, er moeten o.a. 3800 kilometer saharazand onder de wielen gaan, een 'bekwaamheidsproef' ondergaan. Tot voor enkele maanden terug waren zij op de circuits nog elkanders tegenstander. Zij zijn nu gedwongen om gedurende drie weken - en dat gedurende 24 uren per dag - met elkaar op te trekken. Tegenslagen en spanningen kunnen hun tol eisen.

Frankfurt-Tunis wordt voor beiden inderdaad een avontuur. Ervaring met woestijnzand hebben ze niet. Ook het rijden over 'verharde' paden met daaronder drijfzand is hun onbekend. Hun enige kennis hebben ze vanuit boeken en een videoband. Toch zijn ze boordevol vertrouwen. Zij hebben in hun persoonlijke bagage vele jaren ervaring in het terreinrijden. Dat moet voldoende zijn. „Ik hoop bij terugkomst te kunnen zeggen dat we het volgend jaar weer doen," aldus Crutsen.

Handbaltoernooien Gemini sterk bezet

Van onze medewerker FRITS FEULER

VOERENDAAL - De nauwe samenwerking in de afgelopen maanden tussen de handbalverenigingen Hellas (Klimmen) en Voerendaal heeft met ingang van 1 september geleid tot de fusieclub Gemini in Groot-Voerendaal. Hellas, opgericht in 1965, en Voerendaal, in 1979, hebben door deze fusie geprobeerd een meerwaarde binnen de nieuwe club te krijgen. Een bundeling van sterke onderdelen uit de beide clubs waar prestatieve en recreatieve mogelijkheden hand-in-hand gaan.

Doel van deze fusie was in eerste instantie het spelerspotentieel op een aanvaardbare manier handbalsport te garanderen, terwijl ook de dubbele kaderfunkties bij beide voormalige clubs in een ander jasje gegoten zijn. Ook binnen de jeugdafdeling zal in de toekomst gestructureerd aan ledenwerving- en behoud gedaan moeten worden om het nu bereikte niveau te garanderen.

Met het oprichten van de nieuwe club heeft het bestuur gemeend een en ander met een tweetal toernooien te omlijsten. Immers, zowel de dames als de heren komen uit op provinciaal niveau en de sterk bezette toernooien op de zondagnamiddagen zullen de beide teams volop oefengelegenheid bieden. Bestuur en leden willen zich met dit dubbel-evenement aan de plaatselijke bevolking presenteren en zullen een bezoekje aan de sporthal zeker op prijs stellen.

Programma

Komende zondag, 15 september, treden vanaf 09.00 uur in sporthal De Joffer in Voerendaal de damesteams van Vilt, Auto Caubo/Iason, Brunssum, BDC en Gemini 2 aan. Vanaf 13.30 uur maken dan de herenploegen hun opwachting. Tegenstanders van de Gemini-heren zijn SVM, VGZ/Sittardia 2, UGHV (Ulft) en het Belgische Genk.

Een week later zijn vanaf 09.00 uur de heren reserves van Gemini, Selpa/MVC, ATSV, BDC en Auto Caubo/Iason elkaars tegenstanders. In de middaguren wordt het evenement besloten met een eveneens sterk bezet damestoernooi. Gemini moet het achtereenvolgens opnemen tegen het Belgische Melveren, Breeton Sport, Blauw Wit en Plan Keukens/Margraten.

● MAASTRICHT - De zesde Maastrichtse stadsloop, een halve marathon, zal dit jaar op een aangepast parcours worden gelopen. Het traject tussen Itteren en Borgharen, dat voor de lopers bijzonder zwaar was, komt te vervallen. Nieuw is het ingelaste gedeelte langs de Maas. De start van de zesde stadsloop, die op 22 september plaatsvindt, is om 11.00 uur.

Badmintonners aan de slag

HEERLEN - Morgen gaat de nieuwe badmintoncompetitie van start. De Limburgse topclubs Boonen BC uit Roermond en het Hoensbroekse Victoria, beide uitkomend in de landelijke overgangsklasse, het op een na hoogste niveau in Nederland, zullen beginnen met een thuiswedstrijd. De Roermondenaren ontmoeten morgen om 11.00 uur in de Jo Gerris-hal Royal Canin/BCH 3 uit Den Bosch. Victoria speelt zondag vanaf 11.00 uur tegen de reserves van Duinwyck.

agenda

VANDAAG

Pluimschieten, Schilstraat 22 Treebeek. Brunssumse kampioenschappen. Vanaf 20.00 uur, toegang gratis.

MORGEN

Badminton, open dag BC Terwaerden Landgraaf. Vanaf 13.00 uur proeftrainingen o.l.v. leden BC Victoria. Toegang gratis.

Atletiek, EMS-loop rond voetbalterrein VV Heksenberg Heerlen. Vanaf 13.30 uur wordt gestart voor 4000, 8000 meter. Start 10 Engelse mijl om 14.30 uur. Inschrijven tot een half uur voor start.

Zaalvoetbal, officieus kampioenschap van Heer. Toernooi vindt plaats in sportcentrum Keer tussen 10.00 en 18.00 uur.

Handboogschieten, A-distriktswedstrijd in clublokaal 'de Batavieren' in Heerlen, meetellend voor het LK. Toegang gratis.

ZONDAG

Paardesport, NKB-kampioenschappen dressuur, springen en mennen in Wanroij. Programma start vanaf 10.00 uur op parcours in recreatie-oord De Bergen.

Run-bike-run, start en finish sportpark SVM Munstergeleen. Afstanden 5,5 km lopen, 30 km fietsen, 5,5 km lopen. Info onder 046-526280.

Budo-gala, t.g.v. 20-jarig bestaan Karateclub Geleen. Demonstratie vechtstijlen in sporthal Glanerbrook om 13.00 uur. Aansluitend receptie voor Hub Alken, oprichter van de club.

Geleens ijshockeyteam op krachten met Russische en Canadese inbreng

Eaters sterker dan ooit

Van onze medewerker THEO KEYDENER

GELEEN - 'Det is eine ganse', oftewel die mag er wezen. Een kreet die de Meetpoint-Eaters supporters slaakten, toen Nicolaj Vaculov zijn eerste training onder leiding van George Peternousek afwerkte. Op Geleens ijs debuteert de Rus over enkele weken pas, als hij terugkomt uit Moskou waar hij in de weer is voor een nieuw paspoort. De verwachtingen zijn bij de Geleense ijshockeyvereniging hoog gespannen. Ook bij de Moskoviet zelf. Het optimisme bij de supporters van de Meetpoint-Eaters is al zo groot dat gesprekken over het behalen van de landstitel de kop op steken.

Met name omdat het contingent buitenlanders ongewoon sterk is dit seizoen. Daarbij komt dat de vier huurlingen Cris Brant, Nicolaj Vaculov, Binnie Troy en Rick Boh, straks zullen moeten knokken voor een basisplaats. Want de ijshockeybond stelt dat slechts drie buitenlanders mogen worden opgesteld.

Een luxe-probleem dat in de bijna 25-jarige geschiedenis van de club volkomen nieuw is. Voor de supporters reden voor een ongebreideld optimisme. De handenwrijvende fans zien naast de buitenlanders ook de Nederlanders en Nederlandse-Canadees Paul Brakke, de komst van Mari Saris, Roel Bannenberg, Mike Pellegrims en Michel Tuyt als een regelrechte versterking voor hun favoriete team. Voor George Peternousek wacht nu de zware taak het allegaartje om te smeden tot een collectief.

Volgens Nicolaj Vaculov mag dat geen probleem zijn. „De trainer zelf komt uit de Tsjechische school en weet dus wat ijshockey is. Hij heeft genoeg ervaring om de verschillende systemen en spelsoorten tot een geheel te maken en de karakters goed aan elkaar te koppelen."

Gunstig

De 21-jarige Rus speelde zelf het laatst voor het schoolteam Soviet Wings. Hij was net zeventien en wilde toen al graag in het Westen spelen, ondanks de problematiek rondeen eventuele transfer. Nu de politieke kaarten weer gunstig liggen en hij ook nog op uitnodiging van de Heerlense familie Franken de kans kreeg om naar Nederland te komen, was de weg vrij.

„Zeker toen mij verteld werd dat er in de buurt van Heerlen ijshockey op hoog niveau gespeeld werd. Dat leek mij de ideale weg. Werken en ijshockey spelen in West-Europa."

Formaliteiten

Zijn vierjarige studie fysica aan het college van Moskou heeft hij inmiddels afgesloten. Toch is er door de huidige situatie in Rusland geen garantie voor een toekomst daar en leek de stap naar het westen nog het verstandigste. Nu is hij voor enkele dagen terug naar Moskou, om een paar formaliteiten af te wikkelen die een langdurig verblijf in Nederland mogelijk moeten maken. „Ik moest werk vinden om een verblijfsvergunning te krijgen. Anders word ik als toerist beschouwd en kan ik maar drie maanden blijven."

„Het bevalt mij hier prima. Iedereen is vriendelijk en behulpzaam. Ik hop dan ook het volgend jaar voor Meetpoint-Eaters te kunnen spelen." Naast ijshockey zijn zwemmen, tafeltennis en honkbal zijn favoriete sporten. Sporten waar volgens hem spirit in zit. Die gebaseerd zijn op snelheid en reactievermogen.

„In mijn spel is technisch ijshockey het fundament. Dat heb ik van thuis meegekregen. Mijn vader was een goede speler en is momenteel een bekend coach in Moskou. Hij kreeg zijn opleiding van twee bekende ijshockeyprofessoren Tarasov en Tichonov. Die beiden ook de hand hebben gehad in de successen van ons nationale team. Misschien kan ik hem het volgend jaar mee naar Geleen brengen."

Het Nederlandse ijshockey is hem totaal vreemd. Hij heeft er nog geen oordeel over. „Dat het een mengeling van diverse systemen is heb ik inmiddels ontdekt. Dat mag in ons team geen probleem zijn. Kwalitatief kunnen wij goed ijshockey bieden. Het vertrouwen in ons team is groot. Zowel van bestuurszijde als van supporterszijde. Dat vertrouwen mogen wij niet teleurstellen."

Precies

Nicolaj Vaculov is een Pietje precies. Hij houdt zich op de minuut aan afspraken voor de trainingen en het naar bed gaan. Zijn pleegfamilies bevestigden dat. „Negen uur naar bed is negen uur en geen minuut later. Datzelfde doet hij als er overdag enkele trainingslopen op zijn programma staan." De eerste test volgt zondagavond om 18.00 uur als een ontmoeting met landskampioen Utrecht gepland staat. Helaas spelen de Eaters dan zonder de Rus Vaculov die nog in Rusland verblijft. Ook Joep Franke, die pas aan een hernia is geopereerd kan niet meedoen.

● *De Eaters zijn na hun training een en al oor als zij instructies krijgen van manager Harry Loos.*

Foto: PETER ROOZEN

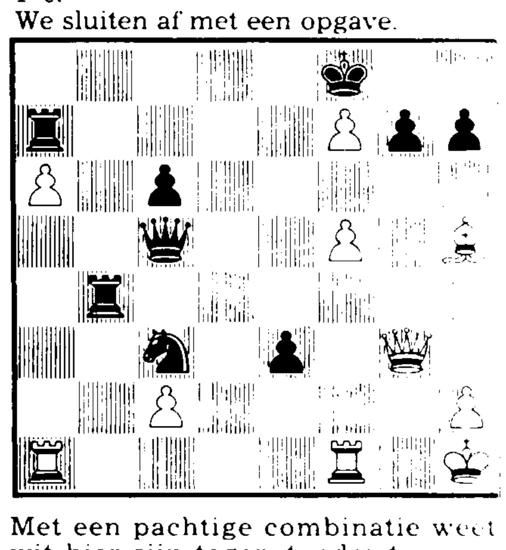
schaken

met michiel bunnik

Begin augustus won hij het grootmeestertoernooi in Biel en nu zegeviert hij in het 15e Lloyds Bank Open in Londen. Ik heb het over Alexei Schirov, het 19-jarige supertalent uit Riga, Letland. Schirov leerde op zesjarige leeftijd het spel op de 64 velden. Niet veel later introduceerde grootmeester Bagirov de jonge Let op de schaakschool van Botwinnik. Pas in 1989 koos Alexei definitief voor het schaakspel. Tot die tijd zat hij nog op school en bereidde hij zich voor een verdere studie voor. Sinds Schirov schaakprof werd ging hij als een komeet de lucht in. Zijn elo-rating steeg van ongeveer 2500 naar 2610, en na zijn twee laatste toernooioverwinningen naar 2650. Toen ik over het toernooi in Biel berichtte koos ik voor de partij Adams-Lautier. Nu is Schirov toch echt aan de beurt!

Schirov (SU)-Ernst (Zwe) Lloyds Bank Open 1991 Grünfeld-Indisch **1. d4,Pf6 2. c4,g6 3. Pc3,d5 4. c:d5,P:d5 5. e4,P:c3 6. b:c3,Lg7 7. Lc4,c5 8. Pe2,Pc6 9. Le3,0-0 10. Tc1!?** Dezet zet werd voor het eerst gespeeld in de partij Polugaejevski-I. Sokolov, Serajevo 1987 zwart speelde toen 10. ...,c:d4 11. c:d4,Da5+ 12. Kf1,Lg4? 13. f3,Ld7 en wit staat beter. **10. ...,c:d4 11. c:d4,Da5+ 12. Kf1,Ld7** Natuurlijk beter als 12. ...,Lg4 waarna wit met 13. f3 een tempo wint. **13. h4,Tfc8** In de partij Schirov-Reschina, Daugavpils 1990 kwam wit beter te staan na 13. ...,Tae8 14. h5,e5 15. h:g6,h:g6 16. d5,Pd4 17. P:d4,e:d4 18. Ld2 **14. h5,Pd8** De theorie geeft zwart hier goede tegenkansen; Schirov heeft echter een nieuwtje **15. f3!** Gelanceerd in zijn partij tegen Kozul, Biel 1991. Het idee achter de zet is simpel: de witte stukken moeten optimaal opgesteld worden om een latere koningsaanval in te kunnen leiden. **15. ...,Lb5** Kozul probeerde in de bovengenoemde partij 15. ...,b5? Wit won als volgt: 16. Lb3,T:c1 17. L:c1,Db6 18. h:g6,h:g6 19. De1,Tc8 20. Lg5,Pe6 21. L:e7,g5 22. d5,Pd4 23. L:g5,b4 24. Le3,Da6 25. L:d4,L:d4 26. Dd2,Lg7 27. d6,Lb5 28. L:f7+,Kf8 29. Le6,Tc1+ 30. D:c1,L:e2+ 31. Kf2,Ld4+ 32. Kg3,D:d6+ 33. Df4+,Ke7 34. Th7+ 1-0. **16. L:b5,D:b5 17. Kf2,T:c1 18. D:c1,Pc6 19. Db1,Da6 20. h:g6,h:g6 21. e5,Td8 22. a4!** Wederom komt Schirov in deze variant met een nieuwtje. In zijn partij tegen Ilia Geruvich speelde Gurevich met wit 22. De4 waarna zwart met 22. ...,D:a2 23. Dh4,Kf8 goed stond. **22. ...,Pa5 23. De4** Na de nodige voorbereidingen staan de witte stukken klaar voor de aanval, zwart vindt geen verdediging **23. ...,Tc8 24. Lh6,Lh8 25. Lg5,De6** De dreiging 26. Dh4 was niet te verhinderen. Na 25. ...,e6 kan wit op twee manieren mat zetten: 26. T:h8+,K:h8 27. Dh4+,Kg8 28. Lf6 of 26. Dh4,Lg7 27. Le7 en mat op de volgende zet. **26. Dh4** Na 26. ...,Lg7 27. L:e7 heeft zwart niets meer 1–0.

We sluiten af met een opgave.

Met een pachtige combinatie weet wit hier zijn tegenstander te overtroeven. Test uw combinatoire capaciteiten. Oplossing volgende week.

dammen

met john van den borst

Het Javaanse Jongens toernooi in Groningen eindigde onlangs in een overwinning voor Alexander Schwarzman. De jonge Sovjet-kampioen, in wie velen terecht een serieuze kandidaat voor de wereldtitel zien, haalde 15 uit 9 en toucheerde daarmee ƒ 3500,-. Voor dambegrippen een fors bedrag en zeker voor iemand uit de Sovjet-Unie een klein fortuin. Het geld had zijn invloed op de stemming in de slotronde, ook dammers zijn mensen. Anatoli Gantwarg, volop in de running voor de eerste prijs, haalde uiteindelijk net als Schwarzman 15 uit 9, maar na telling van de weerstandspunten bleek Schwarzman er precies eentje meer te hebben. Daar was Gantwarg niet blij mee, want een van zijn eerdere tegenstanders was uitgerekend in de laatste ronde ziek en kon hem zo geen weerstandspunten meer opleveren. Een combinepoging van Katz („uiterst onsportief", aldus de organisatie) hielp Gantwarg ook niet. Hij kreeg uiteindelijk tweeduizend gulden minder dan de winnaar.

Hier een partij van Schwarzman. Zijn tegenstander, Rob Geurtsen uit Groningen, weet met alle positionele en taktische verwikkelingen geen raad.

Schwarzman-Geurtsen Javaanse Jongens toernooi.

1. 32-28 19-23 2. 28x19 14x23 3. 37-32 10-14 4. 41-37 14-19 5. 34-29 23x34 6. 39x30. Dit ruiltje staat op het vaste openingsrepertoire van Schwarzman. **6. ..5-10 7. 44-39 10-14 8. 40-34 18-23 9. 45-40 12-18 10. 50-45 7-12 11. 46-41 1-7 12. 32-28 23x32 13. 37x28 17-22 14. 28x17 11x22 15. 30-25 16-21 16. 31-26 21-27 17. 41-37 19-23 18. 34-29 23x34 19. 39x30 6-11.** Het onbeschermde veld 6 zal straks een belangrijke rol spelen. Echt vrijblijvende zetten waren er op dit moment trouwens niet voor zwart. **20. 40-34 18-23 21. 34-29 23x34 22. 30x39 13-18 23. 39-34 18-23 24. 47-41!** Schwarzman zet de stand op scherp. Zwart moet nu absoluut iets doen tegen het slagje naar 6 via 34-29 en 43-39. **24. ..23-28 25. 34-30 28x39 26. 43x34 12-18 27. 38-33! 9-13.** Gedwongen, er dreigde 33-28, 34-29 en 30x10. Maar ook op 27. ..18-23 zou 33-28 zijn gevolgd met na (22x33) 34-29 (23x34) 30x28 verovering van schijf 27.

28. 34-29 13-19 29. 42-38 19-23? Geurtsen ziet het gevaar niet of onderschat het. Hij had (27-31) en daarna (19-23) kunnen doen. **30. 48-42!** Zo zet wit via een onverwachte omweg de aanval op schijf 27 in. **30. ..23x34 31. 30x39 8-13.** Niet (18-23) vanwege 33-29 en 37x6. **32. 49-44!** Nu is 27 niet meer te houden bijv. (3-8) 33-28 (22x33) 39x28 (8-12) 37-32 (11-16) 32x21 (16x27) 28-22 w+1. Ook de verdediging die Geurtsen bedenkt faalt: **32. ..7-12 33. 33-28! 22x33 34. 39x28 13-19 35. 28-22! 27-32 36. 22x24 32x43.** Wit gaat nu alsnog naar 6: **37. 37-31! 20x29 38. 42-38 43x32 39. 31-27 32x21 40. 26x6** en zwart gaf op.

Om zelf op te lossen het diagram. Het moeilijke probleem stond afgedrukt in de gloednieuwe periodiek 'Damnieuws'. Voor de stand geldt wit speelt en wint. Oplossing volgende week.

bridge

met wiel gielkens

Limburg heeft een primeur en wel het 50+-kampioenschap voor spelers van 50 jaar en ouder. Het doet even denken aan de kaasbranche, waar 20+ en 40+ ingeburgerde begrippen zijn. In Limburg, met zijn rommedoe, kom je dan ook voor personen al gauw tot de kwalificatie 50+, d.w.z. net weer iets ouder, voller en belegener.

Na een aantal voorrondes was er 21 augustus jl. de finale in Geleen. Vanuit het Verre Westen waren de dames v.d. Pas en v. Strien gekomen om dit festijn voor bridgend Nederland te verslaan. Aangeschoven aan de wedstrijdtafels gaf dat al meteen commotie. "Die dames van het Nederlandse team doen hier toch zeker niet mee?" Haar partner maande vooral rustig te blijven, die dames zouden hier zeker niet onterecht meedoen. Bovendien, vond hij, zagen ze er ook niet uit als 50+-ers. "Nou, dat weet je bij die moderne meiden maar nooit, kijk maar naar mij", vond de verontruste dame in kwestie. Waarop partner het jammer vond dat ze nu al een misverstand hadden, terwijl ze nog geen kaart hadden gezien. Na afloop konden in de C-, B- en A-klasse als eerste, en waarschijnlijk trotse, 50+-kampioenen van Nederland worden genoemd: de dames Douven-Engelen, echtpaar Bex en Gielkens-Spaay. Het zal insiders misschien niet verbazen dat 5 van deze spelers uit Geleen afkomstig zijn. Zo Geleen dan al niet de bakermat van het Zuidelijke bridge is, duidelijk is in ieder geval dat de beste 50+-ers daarvandaan komen. En 50+-ers of niet, ze wisten soms nog heel goed wanneer de beuk erin moest.

Geheel conform de regels om de tegenstander maximaal onder druk te zetten, bood Zuid 3H, om vervolgens 3Sch te doubleren. Er werd harten gestart voor het aas, waarna Sch V werd gesneden en gedoken. Er volgde nu

W/OW

Noord: ♠ xx ♥ VB10xx ♦ H10x ♣ Hxx

West: ♠ V10x ♥ A ♦ Vxxx ♣ A10xxx

Oost: ♠ ABxx ♥ xxx ♦ Bxxx ♣ Vx

Zuid: ♠ H9xx ♥ Hxxx ♦ Ax ♣ Bxx

West	Noord	Oost	Zuid
1Kl	1H	1Sch	3H
3Sch	pas	pas	D

en allen passen

Sch 10 voor de Heer van Zuid die een 2e ronde harten speelde. De leider kon die weliswaar nog in dummy troeven, maar daarna liep het spel uit de hand: ruiten naar de boer, Zuid won en speelde een 3e ronde harten waardoor de leider troefkort werd en uiteindelijk 3 down ging. Natuurlijk had hij zich moeten realiseren dat de troeven wel niet 3-3 zouden zitten en dus in slag 2 moeten beginnen met een eigen bijkleur te ontwikkelen hier dus klaver. Als in slag 2 een kleine klaver uit dummy wordt gespeeld zal Noord met de heer winnen en schoppen spelen. Het spel zal nu toch 2 down gaan en -500 zou ook geen vet pot zijn geweest.

OW zouden hier met profijt een zg negatief doublet hebben kunnen toepassen, zoals bv. beschreven in het Nederlandse standaardsysteem (Biedermeyer). Een doublet van Oost op 1H geeft dan een 4-kaart schoppen aan, terwijl een 1Sch-bod in deze situatie een 5-kaart of langer aangeeft. West zou dan niet hebben hoeven gissen naar de schoppenlengte van Oost. Maar een zelfbewuste 50+-er zal daar waarschijnlijk niet meer aan willen.